

گهريان ل ديف به خته وهري

لورد ئاووويپوري

وه گيران ب دهستكاريفه ژ فارسي
جگه رسوز پيندرؤيي

كوردستان- ههولير
٢٠٠٦

ناوه پۆك

5 پيشگوتن
	پشكا تىكى
7 به خته وهر بوون چييه ؟
	پشكا دوويى
27 لهش
	پشكا سيى
45 جان
	پشكا چوارى
55 هيقي و توميد
	پشكا پينجى
69 قه ناعهت
	پشكا شهشى
85 چاخ و رۆژگار ((زمان))
	پشكا هفتى
97 باشى (قهنجى كارى)
	پشكا ههشتى
115 پهروهردده و فيركردن
	پشكا نههى
127 دۆست و دوژمن

ناوى كتيب: گهريان ل ديف به خته وهرى

- نووسينى: لورد ناوويبورى
- وهرگيرانى له فارسى به وه: جگه رسۆز پيندرۆيى
- نه خشه سازى ناوه وه: گۆران جمال رواندى
- بهرگ: هۆگر سديق
- پيتچين: هۆزان ئيسماعيل
- سه ره رشتى چاپ: هيمن نه جات
- ژماره ي سپاردن: 224
- تيراژ: 500 دانه
- چاپى يه كه م 2006
- نرخ: 2000 دينا
- چاپخانه: چاپخانه ي وهزاره تى پهروهردده

زنجيره ي كتيب -62- (165)

ناویشان

دهزگای چاپ و بلاوکردنه وهی موکریانی
پۆستی ئەلکترونی: asokareem@maktoob.com
ژماره ی تەلەفۆن: 2260311
www.mukiryani.com

پشكا دههه	
١٤٥ سامان
پشكا يازده	
١٥٣ جوانيا سروشته
پشكا دوازده	
١٥٩ دهه (الوقت)
پشكا سيزده	
١٦٧ زانين و حيكمهت
پشكا چوارده	
١٧٩ نول (دين)
پشكا پازده	
١٨٧ ناراميا جاني

پەرتووکه خەتیر و شەمالک و فەنەرەکا گەش و ھەلکریە بۆ ساھیکرن و رۆناھیکرنا کونجین رەش و تاریین ژیانئ، ھەقالەکا ھەری دلسۆز و دلپاقژو خودان سۆزە ژبۆنا راستە ریکرنا مە و پارستنامە ژ لێھمشتا خاپاندنئ و تەحسینا قاریبونی و خو نەیناسینئ و خەمساریئ و زیدەگافیئ.

ھەژیە بیژین ئەق پەرتووکه زیڕ و مەرجانەکی بەاگرانە و ب بابەتین خوین ھەمی رەنگ و ھەمی تەرز زۆرا زەنگین و دەولەمەندە و نقیسکار شیاپە مینا مەلەقانەکی بستە و شارەزا خو بەردەتە دناق گەپین عاسئ و وەرپچین ئاریشە و ئاستەنگ و بەرەست و پرسگرتکین ژیانئ و قیانیدا و دەسنیشانا خالین ئەرنی و نەرنی و کەشخە و ھەرمی و پند و نەژھەژی و بژین و دژین و راست و شاش بکەت، لەورا ئەز باوهرم ب داقتین قئ پەرتووکی تەقنی ژیانەکا بەختەوەر دی ھیتە راجاندن.

ل دیمایکی ژ ھەژی ئیمارە پیکرنیە کو نقیسکاری قئ پەرتووکی ھندەک بیر و باوهر و ھزر و دیتین و ھسا دیارکریە دگەل کاودان و رەوش و تیتال و داب و نەریتین جفاک و ئۆلی مە نارەھمن و ناگونجین، سەخمەراتی قئ چەندی مە ب فەر زانی قئ پەرتووکی ژوان تشتا پاکسازی و بژارە بکەین، دا خوینەرین کورد و خویندەقانیین ھیزا تام و چۆزەکا خوشتەر و باشتەر ژبۆەرگرن.

ھیقی خازین ئەق پەرتووکه قالاھیەکا کچکە ژ پەرتووکانا کوردی تەژی بکەتەقە و ھاریکاریا کەت کەتی خوینەرین خو بکەت ژ بۆ گەھیشتن ب گوپیتکا بەختەوهریئ

جگەرسۆز پیندرۆبی

ھەفلیر ۲۰۰۶ ز

پیشکووتن

ھەلبەت بەختەوهری خەونەکا کەفن و دیرینا ھەمی کەسەکییە، ژ بەرکو ھیلپانک و بنەکوکا ھەمی خویشی و تام چۆزەکییە، لی پراپا خەلکی نەکارینە بەختەوهریئ ھمبیز بکەن، چونکی مینا ریقینگی رئ وندا نەشیاپە قویناغین وی بپرن و ب سەر نەپەنیین ویدا ھەلبەن. پراستی بەختەوهربوونی کلیلا نەمازەیا خو ھەییە، ب ھەر کلیلەکی و ب ھەر کەسەکی دەرگەھی وی ناھیتەقە کرن، لەورا ژی خەلک زۆر کەسان ب بەختەوهر ل قەلەم دەت، لی چاخئ ژوانا ب خو دپرسی وی راستیئ ماندەل ناکەن کو نە ھەر کەسین بەختەوهر نینە، بەلکی کەسین نە ئاسوودە و نە بەختەوهرن.

یا خویشیە جوکین بۆشکرنا روپباری بەختەوهریئ گەلەکن، ئانکو زۆر بناسە و سەدەم ھەنە، ئەم دکارین بکەینە بناغە و شەنگستی بەختەوهربوونی، لی ب مەرگەکی بکارین بەختەوهریئ بنیاسین و ب ئاواپەکی ھەژی و شایستە و راست و دروست رەفتاریئ و سەرەدەریئ دگەلدا بکەین.

ئەق پەرتووکا نھا لہر دەستی ھەوہ پیدەرەکا تەژی و مشتە ژدان و کاکلک و بەرھەم و قەرپژا بەختەوهریئ، ھەر کەسەکی ژ مە لہریت بگەھیتە پلین بەختەوهریئ، گەرکە ب پپەلاکین پیریسکا قئ پەرتووکیژ ژبھەلبچیت و خال ب خال و قویناغ ب قویناغ دژیاننا خو رۆژانە دا پراکتیزە بکەتن، چونکی ئەق

پشکائی

بہختہ و ہریوون چیبہ؟

هه‌لبه‌ت ئەم هه‌می حه‌ز دکه‌ین به‌خته‌وه‌ر و دل ئاسووده‌بین، هه‌رکه‌سی به‌خته‌وه‌ر بیت تشته‌کی ژ وئ پێهه‌لتر ناخازیت، که‌سی کوی به‌خته‌وه‌ر نه‌بیت تامی ژ چ تشته‌کی وه‌رناگریت، له‌ورا دقیت بنی‌پین کا دی ب چ سه‌ده‌مه‌کی گه‌هینه به‌خته‌وه‌ری و دل ئاسووده‌بی.

سامان و سه‌رکه‌فتن، قبان و ساخه‌می و شیان، هه‌یج ئیک ژقانه بتنی نکارن مه‌ خوشبه‌خت بکه‌ن، به‌لی ته‌قایا قانه ده‌ستپیکین خوشبه‌ختی نه، لی ب چ سه‌ده‌مه‌کی دی کارین بو هه‌رگا‌ د هه‌می‌زا ویدا جهی خوه موکم بکه‌ین.

چیدییت مرو‌ف دژیانیدا بی بنا‌ف و ده‌نگ و ساخه‌م و زنگین بیت، هه‌روه‌سا خوه‌بی ژیه‌کی درێژ بیت، لی دگه‌ل قانه ژیان نکاریت مه‌ خوشبه‌خت بکه‌ت. سه‌رو‌کانیا خوشبه‌ختی دنا‌ف ده‌روون و هه‌ناقین مه‌دایه و ئه‌رکی سه‌ر ملین مه‌یه ئەم خوه خوشبه‌خت بکه‌ین.

به‌لی خوشبه‌ختییا مه‌ یا د ستوی مه‌دا، ئەو تشتی هه‌ی ره‌وش و ده‌رفه‌ت و ئه‌رک و کارین مه‌ ب راده‌کی ژ هه‌ف جودانه، کو له‌به‌ر چا‌ف گرتنا وئ چه‌ندی ئەم ب کارین یاسایه‌کی دیارکری بو خوشبه‌ختی داب‌پێژین. هه‌تا شیره‌تکرنا یین دی ب مه‌ره‌ما ئاراسته‌کرنی بو ئالی راستی و سه‌رو‌کانیا خوشبه‌ختی ژده‌ف وانا ب کیم به‌اکرنا وان ده‌یتته لقه‌له‌م دان.

ئیک ژ مه‌زنین که‌شن (٢٨٨) بیروباوه‌رین ژ هه‌ف جودا سه‌باره‌ت خوشبه‌ختی فهدگوه‌یزیت. ته‌قایا فان بیروباوه‌را پیتۆل "فیلسوف" و مه‌زنین جیهانی گوتینه و

هه‌ر ئیک ژوان بو گه‌هیشتن ب وئ خوشبه‌ختییا ل خه‌لکی جیهانی وندا بووی ریکه‌کا باشه ئەگه‌ر ره‌وشا که‌سین دی کو د ریکا ژیانیدا پێشمه‌که‌فتی بینینه بپرا خۆ و ژ سه‌رو‌را وانا په‌ندا وه‌رگرین، ژبه‌رکو هه‌تا ئەو که‌سین دق ریکیدا ب گروه سه‌رکه‌فتن ل هه‌می‌زی گرتینه سه‌باره‌ت ب وان قویناغین ژ ئالی وانا‌قه هاتینه برین ب چا‌فی محابنی لی دنێرن و دبه‌ریه‌ری ژیان خۆدا هه‌له و شاشیا دبیین کو ئەگه‌ر نه‌رویدابانا دا ژیانان وان شریتر و ئارامتر لیه‌یت.

ئهو تشتی هه‌ی د وئ روژگاریدا کو ئەو شاشی تیدا کرین ژبه‌ر ته‌قا‌ نه‌کرنا تاقیکرنه‌قین خۆ بو‌یه و ژیان ژی مینا پیدقی نه‌دناسی، هه‌روه‌سا ب ده‌رباز بوونا روژا دبن کارتیکرین قه‌ومینان دا دگه‌ل ژیان بۆینه ناسیار، کاری ژ ده‌ستی و ده‌رکه‌فتی و دیم قوینا‌غا ژیان خۆ ده‌رباز کرینه، ب ده‌برینه‌کا دی هه‌تا وی ده‌می کۆ دشیان نه‌دزانی و چا‌خی زانی ژی نه‌شیانیه.

تینودور پارکه‌ر، دگه‌ل هندی کو زانایه‌کی خودان پیشه بوو، ل سه‌ر بالگی مرنی دگوت ((ئای خوزی من زانیا چاوا بژیم، ئان من که‌سه‌ک فه‌دیتبا کو ته‌رزی ژیان و فه‌خویندی و وه‌رزی نیشا من بده‌ت)).

دیژن ئەسینا یاسایه‌ک هه‌بوو لدیف وی یاسای هه‌رکه‌سی مومسه‌ک د ده‌سیدابا و نه‌هیلابا یین دی ژ رونا‌هیا وئ به‌هری وه‌رگرن دا ب مرنی هه‌تته تاوانبارکرن.

هه‌رچه‌ند د روژگارا مه‌دا ئەف ره‌نگه‌ یاسایه‌ نینه، لی ئەگه‌ر بخازین ژ مه‌شخه‌لا حیکمه‌ت و زانینی ژ بوونا سا‌هیکرنا جانی ملله‌تی خوه سیناهیه‌کی وه‌رگرین باوه‌ر ناکه‌م که‌س ریکریبتن.

راستی گوتی چ تشته‌ک مینا حیکمه‌ت و زانینی یا به‌لاش نییه.

بلۆنارک دیرۆک نقیسی بناف و دهنگ دبیژیت: ((د روژین ئیکیدا کو من رهوشا زهلاما پاچقه دکر و تۆمار دکر، ئەز ل هیقییا وی چەندی بووم کو یین دی ژێ ناگەدار بکەم، لی ب دەربازبوونا روژا ئەز بخۆ لقی پشکی شهیدا بووم و هەرگاڤ من پیكول دکر کریارین خۆ دگەل وا کەسین کۆ من سەرپۆرا ژیا نا وان دنفیسی هەماهەنگ بکەم و کەلەخی خوە مینا کەقالی ئاشۆپی ((خیالی)) وانا کو د خودیکا بێرا مندا جهی خوە چیکر بوو ریک و پیک بکەم)).

قەخویندنا دیرۆکا کەسین نافدار و هویرکاری کرن ل پشکین ژیا نا وانا دی مه پتر ژ ریکا مەترسییا ژیا نی ژ تەحسینی و کەفتنی پارێزیت.

چاخێ خرابی و پویجاتی مینا درکین ژههراوی دقویناغین جوړا و جوړین ژیا نی دا ب رهنگین جودا جودا دریکا مەدا بەلاق دبن، دی هزرا خۆ بنالی وان کەسین مەزن کو بیرهوهریین وانا دناڤ دلی مەدا جهی خوە گرتی ئاراسته کەین و ب بارسفکی دی ژ گەرداڤین بی دیماهیکی خرابی دەربازبین.

ژ ئالی تیوری قە تەقیا خەلکی ل سەر قی ئاخافتنی کوکن کو ئارامی و متمانه مەزترین بههرا دونیا یینه. لی ژ ئالی کریاری قە زۆر کەس ب مەیلقه بهرههفن سامان و شیان و ناقداریا خۆ دگەل ئیمناهییا دلی قەگورن، لی ههیهات، ههیهات!

بیگومان ژیا نی یا بزجهته ژ رادهبهدهر یا بزجهته ئاریشین مه دقێ ریکا پر ترس و مەترسیدا ئیک و دوو نینه هەژین دەروونی و قەومینین دەر قەبی هەرئیک ژوان ئاریشهکی ژ مەرا چیدکەت، ئەگەر قان هەردووکان بکەینه جووت دی وریسهکی پیکتین بناقی ژیا نی...

ژیا نی کەقالهک نییه ل سەر بهرپهههکی هاتبیته کیشان و ب دیتنه کا سه ریپی بکارین قەخوینن، بەلکی پەرتووکه که یا مەزن ب بهرپههه گر و پشکین ژههه ق جوداڤه کو قەخویندن و لیتیکه هیشتنا وی بی ئەندازه یا بزجهته و دژواره. ههری

دقێ دونیا ییدا کەس ههیه کو ئەهه پەرتووکه ژ عهول ههتا دیماهیکی ب هویرکاری و ئاڤری لیدانه قەکا تفاقه قەخواندبیت و ئەو تشتین تیدا هاتی مینا پیدقی زانییت و لی تیکه هشتبیت؟

ئەم دبیژین دونیا لی راستی ئەقەیه کو ئەم ل دونیا یین ژ ههه جودا ب سەر دبهین و هەر کەسه کی بو خۆ دونیا یه کا دیکه یا هه.

خەلک هه می ب شهه و روژ، بو هه می ئالا لیدی خوشبهختی غاردهت، لی کیم کەسین هه کی گه هشتبنی، پارا پتر کەسا خوشبهختیه کی دخازن کو دگەل له زهتین خاپینەر یا ب هه قراپیت. چاخێ قیا بگه هنی ژی د تەحسن، یا خویایه کو چ جارا ناگه هنی. باشه ژ قان له زهتین خاپینەرین مینا وا مارین پر مەترسی کو ژههرا نه په نا هسرهت و بی ئومیدی هه لگرتی چاڤا ب نقینن و دریکا راستا خودا ل خوشبهختی بگه ریین.

ئەو گەنجین کو ل بهارا ژیا نی هه فساری خۆ نه گرنه دهستی خۆ بلا دپشت راست بن کو د روژگارا پیری و بی هیژیدا دی دوو چاری هسرهت و بی ئومیدی بن و بهروقاژی ژی کەسین کو د روژگارا لاوینییدا پیل ههوسین خۆ دادتینن، ئاگرێ هه لچوونا دهروونی ب ناڤا خوراگری قەدمینن و شهه و روژین خۆ بکارو خهبتینی دهرباز دکهن، پاشه روژی بهری رهنج و ئازارین کو دیتی دی بدست قە ئینن، کەسی کو بگرینی توفی بره شینیت دی بگرنژینی بهری وی درویت.

زانا یهک دبیژیت: ((کەسی کو د دنیا ییدا بهس ئارمانجا وی رابارتن بیت یی بی مراده، ژ بهرکو چ جارا ناگه هیته مەبهستا خۆ، وه کەسی کو هه عاره قی بکەت یی بیچاره یه ژ بهرکو چ جارا ژی تیر نابیت)).

توماس ئەکیناس قی راستی ب دهرپینه کا دی دبیژیت و تیدا زنده گاقی دکەت چاخێ دبیژیت: ((راستی ئەوه کو دوو تشت ب هه قرا تیدا کومقه نابن، له زهتین

دی چاوا کارین خوشبخت بین؟

بین فره‌هی خسه‌له‌ته‌که بی پندقییه بو گه‌هیشتن ب خوشبختیی. تنسون چهنه جوانی گوتی ((خو بنیاسن و ب جانی خو ده‌سته‌لانی پریقنه بهن بقی ره‌نگی دی کارن هیقیداریبن و روژه‌ک دی هیت ب هیتر بکه‌فن و خوشبخت بن)).

ب باوهره من شیانا راستین ته‌وه کو مروف بکاریت هه‌فساری خو ب ده‌ستی خو بگریت و ل ریکن خارو فیچین دونیایی دا ته‌ختیارا خو نه‌ده‌ته ده‌ستی نه‌فسا سه‌رکیش.

نازادی ب وی رامانا هه‌لبه‌ستفانانه ژ بلی جیهانا خیالی پیدا ناییت. خه‌لک دو کومن، کومه‌ک دیف عه‌قلیرا دچیت و کوما دی فه‌رمانه‌را هه‌وه‌سی یه.

عه‌قل چرایه‌که دتاریاتیبن دونیایی دا دی ریبه‌ریا مه‌کته و دی مه‌ل وا قیناغین ریکا ژیانی دهریازکه‌ته‌وه‌ین هزار مه‌ترسی تیدا هه‌ی و دی مه‌گه‌هینته قویناغا شه‌ره‌فمه‌ندی و شانازی، لی هه‌وه‌س مینا زارۆکه‌کی عه‌قل کیم و هزر کورت دی مه‌هه‌رده‌م رو بروی مه‌ترسییا که‌ته و دی پاشه‌روژئی مه‌به‌ره‌ف گه‌ردا‌قا لنافچوونی راکیشیت.

کەسی کو نه‌کاریت خو ژفی نه‌یاری هندر قورتال بکه‌ته نکاریت ب سه‌ریبن دیدا زال بییت. هه‌رکه‌سی شیا سه‌رخۆدا زال بییت مسۆگه‌ر دی کاریت یین دی گوهداری خو بکه‌ته. دیوژهن باسکه‌نده‌ر جانگیر گۆتبوو ((تو گرتیی گرتیی منی نانکو نه‌زی ل سه‌ر هه‌وه‌سین خوه‌دا زال‌بوی تو ژی گرتیی وی چندی)).

شه‌هوه‌ت و تورپی دی نه‌یارین مه‌زنین مه‌نه، کو جهی داخیه‌ دناڤ خانین مه‌دا جهی خوه‌ بی چیکری و ته‌گه‌ر خوله‌که‌کی ژ چاقدیری وانا مژیل بین دی بله‌ز و به‌ز

عه‌ردی و میراتی هه‌تا هه‌تایی نه‌سمانی)) په‌ندا نافدارا فارسی ژی دی‌تژیت ((وشی سه‌ره‌کی هه‌ی)) ماکس موله‌ر دی‌تژیت: ((ته‌فه‌ گونه‌هه‌کا مه‌زنه‌ کو مروفی خوشبخت نه‌بیته)) لی‌ره‌ دقیت گوتنا پاسکال ژی بینینه‌ بیره‌ خو کو دی‌تژیت: ((دقیت توخیی خو بزاین، به‌لی ته‌م دقیت دونیاییا تشته‌کین، لی هه‌می تشته‌ نینه)).

دقیت ته‌م خو بنیاسین، ژیانی هه‌م بنیاسین و که‌فاله‌کی دروست ژ باشی و خراپیا وی ده‌زرا خوه‌دا وینه‌ بکه‌ین، داکو ب قه‌ومینین زه‌مانی و رویدانین وی بین ئالۆز دلته‌نگ نه‌بین، ته‌گه‌ر مه‌ دان بقی راستیا روهن دانا کو هنگفین و ته‌هر هه‌ردوو تیکه‌هلن و هنگفین و درویشیک ب هه‌فرانه‌ ژبو‌نا هه‌قه‌ربوونه‌قی بو پیشه‌تین ژیانی دی د به‌ره‌فه‌ بین د هه‌مه‌به‌ر سه‌رکه‌فتن و شکه‌ستادا، برنه‌فه و دوراندانادا، ترسی و هیقییدا. نه‌ساخی و ساخه‌می و شادی و شینییدا، که‌یف و خوشیی و نازارا و ته‌گه‌رتین دی دا هه‌دار و خو راگیا خو ژ ده‌ست نه‌ده‌ین.

سلدن دی‌تژیت: ((چاخی کو هوین ل دونیایی دابن ژ به‌ره‌وه‌ خیر و بیریت وی مفای وهرگرن، دنیا بو فی چندی یا هه‌تیه‌ ئافراندن، د هه‌مه‌به‌ر ئازار و دژواریادا دلگران و بی هیقی نه‌بن، خو پیه‌ه‌تر ژ فی چندی بزنان کو ئازارو دژواری بکارن به‌ر جانی هه‌وه‌دا سه‌ریکه‌فن. که‌سین کو قه‌در و ریزا ژیانی نه‌زانن ژ هه‌ژی ژیانی نینه و مافی وی چندی نینه به‌خته‌وه‌ربن)).

دی‌تژن خوشبختی خه‌لانی ته‌نجامدانا ته‌رکییه، نانکو خوشبختی دیارییه‌که‌ کو د هه‌مه‌به‌ر ته‌نجام دانا ته‌رکیدا به‌ ده‌یتته‌ دان، لی دقیت بزاین خوشبخت بوون ئیکه ژ گرنگترین ته‌رکین مه‌.

کارى خۆ ئەنجام دەن. ئەز نزام كەسى كۆ گرتىسى ھەوھەسپىن خوە بىت چاوا دى
كاريت ب سەر كەسپىن خودان ھەدارو نەرم و ھەلپم دا زال بىت؟

ئەگەر بكارين ب سەر ھەوھەسپىن خوەدا زال بىن، ھەمى ئارىشە دى بۆ مە
بساناھى كەفن، لى زالبوون ب سەر ھەوھەسپىن دا ژىھە كۆ زھمەت دەقیت.

ئەم مینا وى كەسپىنە كۆ ھەقسارى ھەسپە كۆ شەمبۆز د دەستى دا بىت، ھەرى دى
كاريت خولە كە كۆ ژ چاڧدیریا وى مژیل بىت؟ دگەل ھەندى ھەر كەسى بجازيت دى
كاريت ھەقسارى ھەوھەسپىن خۆ بگرتىتە دەستى خۆ و بقی رىكى كلیلا خوشبەختى
ئىختە د ئەختیارا خۆدا.

مىسۆگەر خەلك ھەمى نكارن بىنە سىياسەتمەدارین مەزن، ھونەرمەندین شارەزا ئان
پیتولین ناقدار، ئەڧ پلەو پایە دناڧ تەختین چقا كیدا توخىب داركرینە و بەس ئەو
كەسپىن شىانا قى چەندى ھەى دكارن فا پوستا وەرگرن، ئەو ژى ب تىلین دەستا
دەینە ھۆمارتن، لى يا ژ ھەمى گرنگەر ئەڧەیه كۆ ئەم كارین باش بکەين و
كاردوست بىن، ئەڧ كارە مە ژىدەھین و ئەگەر بجازين دى كارين ئەنجام بەھين.

روبیتر دىبىت: ((خوشبەختى و بەد بەختى بىن د ئەختیارا مەدا و یادی یا
ھەڧبەندە ب خودى ڧە)).

دقیت دانى (اعتراف) ب وى چەندى دا بىن كۆ ژىدەرى بەدبەختىیا مە دونیاھە كە
كۆ یا دناڧ سىنگى مەدا نە ئەو دونیا یا ل رەخ و ئالین مە ھەى.

پارا پتر ئەم ھەز دكەين كۆ ژ بەدبەختى و بەخت رەشى د ئىمن بىن و دگەل ھندى
ب بىن خوە بەرەڧ گەرداڧا بەدبەختى دچين.

رېژدار برۆن دىبىت: ((ئەم ھندى بەرى و ئاسنى پوئەھى ب جانى خوە نادەين)).
پراستى ھندەك جارا دلى مە مینا بەرى و ئاسنى رق دىت، ب تەرزە كۆ

تشتەك نەكاريت كارى تىبەكەت، لى وىست (ارادە) ژ ئاسنى بەھىزترە و ژبەرى
موكم ترە، ئەگەر ئىرادە یا ھوسا نەبىت ئىرادە نىبە.

دلۆپىن ئاقى كارى ل بەرى و ئاسنى دكەن قىنجا دقیت ئىرادا بەھىز ژ ئاقى
كارىت كەتر بىت و بكاريت جانى مە كۆ ژىدەرى ھەوس و ھەزىن مەھە گۆھدارى
خۆ بکەت. كەسى كۆ ھەقسارى خۆ نەگرتىتە دەستى خۆ و دئەنجامدا دووچارى
بەخت رەشى بىت مافى وى چەندى نىبە ژ كەسە كۆ گازندە و سكالایى بکەت،
ھىچ كەسەك ژبلى وى بەرپرسى بەخت رەشا وى نىبە.

زۆرین ھەين ب شاشى ھەز دكەن كۆ چاخى زەنگین بوون، نا بىت كاربەن، دخازن
بەتال بن و دەمى خوە ب لەزەت و خوشى رابىرن. كىژ خۆشى؟ خوشى و لەزەتى
ژى مینا ھەمى تىشتىن دى قەنجى و خراپىن ھەين، خوشىن خراپ مینا
باغەكیپە كۆ دناڧ خىزى دونیا بىدا ب برسقیت لى چاخى ئەم لى نىزىك بووین ژبلى
رەھىن گەرم و كەل و ڧقە تىشتە كۆ دى پىڧە نىنە.

لەزىتین خاپىنەر ژى كۆ گەنجان بۆ ئالى خۆ رادكیشىت مینا مژ و ھەلمپىھە كۆ ل
سپىدەھیا ئەسمانى دادپۆشیت. كەسى عاقل دلى خۆ نەھتى و باش دزانیت كۆ ئەڧ
ھەمما نەموكم دبن تىروژكا ھتافى دا زۆر زوى دى ژناڧ چىت!.

ئەڧ لەزىتین دەمى و كاتى بروسىھە كۆ مەترسىدارە كۆ دتارىاتیا ژىانى دا دبرسقىت و
شەوفا وى كەسپىن مژیل ھەبەتگرتى دكەت. لى زۆر زوى مەشخەلا وى دى بەرى
خوشبەختى و بەختە وەرپى سوژىت و بىچارە دى ب ھەسرەت و بى مرادىڧە ل سەر
كۆما رەژیا وى روینن.

توماس ئەكىناس دىبىت: ((لەزىتین جەستەھى ل دەستپىكا شولى بە دگرتن لى ل
دماھىھە كۆ درىشیشكا ژەھرا خوە دىبەنە دجانى مەرا و دى مەبەنە ھىلا كەتى)).

ئەم ھەرگاڧ دەرقە ژ ھەبوونا خۆ ژ لەزتەن خراپ دگەپپەن، ئەقەرەنگە لەزەتە چۆنەیی و کیمەن، دروست مینا پەشکین رەنگا و رەنگین خوناڧینە کول چاخۆ ھاتنا بابی سېپداو دەرکەفتنا تېرۆژکا ھتاقۆ ل جھین پراڧین مەلەفانی کرىڤدا دەردکەفن. ھەرگاڧا سروھیا ھەستا ژ لڧینى ۋەستا ئەو پەشکین خوناڧى پین خاپینەر ژناڧ دچن و ل جھى وان بەس داخ و ھەسرەتین ژ قەستا دمیسن. کەسین کو بریکا فان لەزەتا ل خوشبەختی بگەرین مینا تینییە کینە کو بۆنە ھیلانا تینیاتیا خوە ژ ئاڧا سویر ھندى قەدخوت ھەتا زکى وی ستویر دبیت ھەرى ل دپاھیکى دى ژ ئاڧى تیریت؟

ئەمىن ژ راستى دویرکەفتى، خوشبەختى نە ئەقەبە، خوشبەختى ھەستە کە یا شرین و دلڧەراھکەر کو ژ جانى مە دزیت ژخۆ بخازە ھەرتشتى دخازى کو تو بخۆبى.

ئیک ژ مەزان دبیت: ((ئەگەر لەزەتەن پویچ و کارین بى مفا نەبانە ھەمى کارەساتین ژیانى دا ژ ھەژى چارەسەرکرنى بن)). مادام دوساڧینى دبیت ((سەیرە ئەمىن دناڧ خوشیادا دژین، دگەل ھندى خولە کە کى مە خۆش نییە)) ئالفۆرد ئۆستەن دبیت: ((ئارامى و متمانە باشترین خوشینە)).

خوشبەختى چییە؟ ئەو کییە بەرسڧا قى پرسىارى بدەتەقە! دڧیت بیژین خوشبەختى ژ ھەژى پیناسە کرى نییە، شکسپیر قى ناڧەرۆکى ب دەبرینە کا دى دبیت: ((ئارامى و بەتالى بەراھیکا خوشى و خوشبەختى نە، خوزى شیا بامە ژوڧرا پیناسە بکەم)).

ب بیروباوڧا سوڧرات مەرۆڧ بەس ھنگى دى کاریت دى خوشبەخت و دلئاسوودە بیت کو لدیڧ دادپەرورەبى و ھیکمەتى و قەدر بلندی بژیت وە ئەگەر ئەڧسى خەسلەتە کەرنە درویشمىن خۆ بزەھمەت چیدبیت بى خوشبەخت و تەنا نەبیت.

رەنگە ئەم نەکارین ببینە خودان ھیز و زانا، لى دکارین کارین خیرى بکەین و ب خوشبەختى بژین. ھەمى کەس دکارن ژیانە کا شرین و ئاسوودە نیزیکی باشی و خوشی و جوانی ژ خۆرا چیکەن، ئەختیار یا ددەستى مەدا، ئەگەر مە بڧیت و مینا پیدڧى ژپرا پیکۆلى بکەین مسۆگەر دى سەرکەڧین.

ئەم چاخۆ ژ دایکبوونى تڧاڧ و بى کیماسى نینە، زارۆک بى گوناھن، لى خودانین چاکى نینە، ئەقە یا ھەقەندە ب خەباتى و بدەست خۆڧە ئینانى. ھەتا ئەوین کو ژبەر ئەگەرین وەرەسى ھەز ل شەرى و خراپکارى دکەن دکارن ب ھویرکارى و راھینانى ژ دەستى قى خەسلەتى نەژادى خۆ قورتال بکەن.

بەھرین مە دگەل کۆما خەسلەتین مە ھەقەندییا ھەى وە ژ بۆنا خوشبەخت بونى دکارین دناڧبەرا وانادا ھەقسەنگیە کى چیکەین. بۆ میناک ژیری و ھۆشیاری ل ھەمى جھا ب مڧانە لى بتنى بۆ ھەمى تشتە کى بەس نینە، رۆسۆ کەسە کى عاقل بوو دگەل ھندى دژیانى دا بى خوشبەخت نەبوو ژبەرکو خۆپەرستى ئەو بەد بەخت کربوو.

ئەو تشتى کو پتر ژ ھەمیا خوشبەختى دەھرمینیت ئیش و ئازارن. ئاریشە لیڧە کە خەلک ھەرگاڧ ژیدەرین ئازار و بەخت رەشی دبین، لى ژ بەھەرەو خیرو بیڧرا ئەوین دەورەى وان دای چاڧین خوە دنڧین و رەنگە ژبەر ھندى بیت کو بەھەرەو خیرا دونیایى ھەرگاڧ ل دەوروبەرین خۆ دیتن قیجا ب چاڧە کى کیم لیڧنیرن و ژ ھەژى پویتە پى کرى نەزانن، ئازارا کچکە ب مەزنى دبینن و خوشبەختیا مەزن کچکە دەژمیرن، ھەرى ئەگەر ئەڧ کارە بى بەروڧاژى با باشتر نەدبوو؟

ئیش و ئازار ھەمى گاڧا د خراپ نینە، بارا پترا ئیش و ئازارا نیشانن کو مە ژ مەترسیین ژیانى ناگەھدار دکەنەڧە، ئەگەر ئیش و ئازار و نەخۆشى نەبانە ھەر رۆژ دا چەند جارا دگەل مرنى روى ب روى بىن، ئەڧ پشکە یا گریڧدایە ب ئیشین

لهشی فه خوزی ئەم شیا بایینه هوسا ب ساناھی باوەر بکهین کو ئیش و ئازارین جانی بی مفا نینه ترس و فهتسین ئەگەرن کومه ژ تهحسینی و شاشیی بیارین. ئیش و ئازارین دەمی دی مە ژ بی هیقیاتیا بەردەوام دویر ئیخن، بقی رەنگی ئیش و ئازار چەند باشن!

زۆر کەس بەرهف پیشوازی کرنا ئیش و ئازارا دچن، ئانکو بەری هنگی ژ کەقالی و دترسن و دلگران دبن، نارامیا جانی خۆ تیکدەن و بقی ریکی هاریکاریا بەدبەختیا خۆ دکەن. چیدییت ئەف ئازارو کارهساته هەر روی نەدەن. براستی ئەفە نەزانیه کو ئەم ژ ترسا کارهساتین نههاتی خۆ بکهینه وەرکازین بەدبەختیا رۆژانه، بقی تهرتیقی دی دووجارا باری کارهساتی هەلگرین. جارەکی دجیهانا خەیاڵیدا وە جارەکی ژ دجیهانا راستیدا. مسۆگەر یا ئیکی ژ یا دوویی زەحمەت ترە، خۆ ئەگەر کارهساتی هەر روی نەداییت ژ نەزانییە کو ژ قەستا مە خۆ دایە دەستی خیالیین ئازار چیکەر.

جەیی داخییە، چاخی قومینین رۆژگاری بەروفاژی هەزین مە بن ئەم نکارین خۆ ژ پەرشانی و دلگرانی بیارین، ئەفە ژ نەزانیی و شاشییە. دلگرانی و پەرشانیی چ مفا بۆمە هەیه؟

ئەگەر ئەم بکارین رویدانا قەومینا بگورین چما ناگورین؟ لی ئەگەر نەکارین بگورین چما ژ قەستا کەسەرا بخوین و بقی ریکی بەدبەختیا خۆ خورتر لیبکەین؟!

گەلەک ژ ئازارین ژبانی ئەگەرین تاقیکرنەفا مەنە. وەسا باشە دقە قادا ((میدان)) جەرباندنی دا ئەم نەگوپ و خۆراگر بین. چیدییت دناقبەرا فان ئازارادا دلپشتین باش هەلبکەن، دقیت ژ دەست خۆ نەدەین.

ئەگەر دەمی خۆ ب هزرکرنەفا کارهساتین خیالی دەربازبکەین چ جارا نکارین ژ بەهرین ژبانی مفا وەرگرین.

گوھی خیالی ئەگەر بی مزیلی گوهداری کرنا ئاوازین غەمگین بیت چ جارا نکاریت گوهداریا و ئاوازین شرین و دلغەکەر بکەت بین کو ژ هەر رەخەکی قە بلند دبن و تامی ژ وەرناگریت.

خولەکیین خوشبەختیی چەند زۆرن و ژ مە تیدپەرن ئەم ژی دمزیلین.

دیژن کاری باش ئەو کو مە بال خوشبەختیی قە بکیشت، دقیت بیژن کاری باش خوشبەختیی بۆ رەخی مە قەدکیشت.

شاشی و کارین خراپ خودیکا جانی مە دشکییت و ناهیلن باشی و جوانین ژبانی تیدا ب پرسقن. روسکن چاخی کو سەبارەت کەفالهکی جوان دگوت ((چاخی لی دنیپم تهفایا شاشیین کو من د هەمی ژبی خودا کری دهزرا مندا موجهسەم دبن و دناقبەرا من و قی کەقالی جوان دا بەرەستەکا هەی ناهیلیت مینا پیددی ژ دیتنا وئ کەیف خۆش بيم. وە هزر دکەم ژ گەهیشتن بۆی دەستی منی کورت کری و چاقین من ژ دیتنا وی بی قەدەغە کری و تیگەهیشتن مەن ژ پیحەسیانا خولەکیین جوانین وی یا کوتترکی، ژ رەخەکی دیفە کارین باشین کو من ئەنجام دای هاریکاریا من دکەن کو تامی ژ قی کەقالی و تهفایا تشتین جان وەرگرم)). ئەو کیه کو بۆجوونین مینا فان هەستان نەبن.

رەنگە بەختی و شانسی راستی ژ بۆ هەبیت ، لی مسۆگەر خوشبەختیی و بەتالیی و خیالی هەقەندی دگەل بەختی و شانسی نییە. فیدریک بۆیفیس دیژت: ((بی چارهو لاواز کەسەکە کو گومانی بکەت سەرکەفتن رەهینی بەخت و شانسییە، من دبنی را باوەری ب شانس و بەختی نییە، کەسی کو چاقەری بیت ب ریکەقت ستیرا خوشبەختیا وی دئاسمانی ژبانی دا برسقیت، دی بی چاقەری بیت هە تا وی دەمی کو ئەف چاقەرییا مەترسیدارو سوتینەر وی هەلدرگیت و دهاقیتە دگەرداها هیلاک بوونیدا)). ئەف ناخفتنە هەتا رادەکی یا راستە، لی ئەز بەخت و شانسی ماندەل ناکەم

مسۆگەر بیروباوهرێ مروفی بخوشبهختیی و بهختی دکریارا دا یا کاریگهره. بایکون دبیژیت: ((هوان دزانن شانس چیه شانس تشته که کو زیرهکی و میرانیی ددهته مه و ئەم ههست دکهین کو رۆژگار بۆ حاصل بۆنا مرادا مه یا دزقریت و بۆ دهستکرن ب کارین زهمهت بهرهههف دین)).

بیگومان جیهانا مه رادهبهدهر یا جوان و دلپهسهنده، دگهل هندی دفی دونیایی دا بی ئیش و نازار نکارین بگههینه چ تشتهکی.

کەسی کو ویستهکا ((نیراده)) بهیژ نه بیته زۆر زوی دهه مبه ئاریشادا دی بنکه قیت و دورپینیت، نکاریت ب سه رکه قتن و پیشقه چونا خۆ بی هیقیدار بیت، بیپه نهج نابیته خودان گهنج بزاڤ، بزاڤ و نهراوستان مه رجی پیشقه چوون و سه رکه قتنی یه بزاڤ! بزاڤ! کەسی کو ژبی خوه ب مژیلی و تهنه لیلی به ته سه ری مافی وی چه ندی نییه گزندئ ژ رۆژگاری بکهت.

گریمان و هسا بزاین ساخله میا مه یا ژ کار که قتی، ئان به بهرسته کا دی یا هاتییه پیش، لهوما ئەم نه شیابین مینا که سین دی دگوره پانا ژیانئ دا بۆ ره خئ سه رکه قتنی پیشقه بچین. هه ری هنگی دقیت خۆ به ده بخت بزاین، نه ته گهر ریکا سه رکه قتنا مه هاتییه گرتن و زنجیرا بی هیزی و لاوازی پین مه گریداینه، ریکا هه دارو هاتنه رایئ یا فه کرییه، عاقل که سه که کو دهه مبه ئاریشادا بی پین فرهه بیت.

هه ره که سه که، هه ره چهنه بی لاواز و بی هیز بیت دی شیت ژیانه کا پر شانازی و فه گه شیای هه بیت، لی بۆ خۆ نه بوو که سین دی. که سی کو ل سه ر ئاریشین رۆژگاری زال د بیت و دناقهه را ئیش و نازارادا ب رازی بوون و لیراهاتن فه بگرنه ئیت شانازی وی پته ژ یا وی که سی کو ئاریشا بۆ خۆ چیدکهت.

ژیان ئانکو شه ره نیخ ما چیه نه گهر نه ف شه ره نیخه دگهل ئاریشا بیت ئان بۆ نه هیلانا ئاریشا بیت. بقی ته رزی هه می که س دکارن ل چاخئ بی هیژیدا خوشبهخت بن و ژ شادیا برنه فی و سه رکه قتنی به هری وهرگرن.

سیسزۆن دبیژیت: ((چیدیت له شی مه دوو چاری زیانا ببیت، ژبه ر قئ چه ندی ئەم گونه هکار نابین، لی دقیت جانی خو ژ هیرشا زیان و کاره ساتین ژیانئ بیاریژین)).

هه رگاڤ ل ده می هیرش کرنا کاره ساتا دقیت خۆ سه رگه رمی به ره اته نه قین شریین بۆری و ئومیدین دلخاپانیدین پاشه رۆژی بکهین، لی ئومید ژی بریکا باوهری و پشتیقانیی و که ره می و باشی نه بیت به ده ستقه نا هیته. ئەم نکارین ب شیانا خوه دفن بلند بین، به لکی بۆ ساھی کرنا ژیانئ ئەم پیدقی ب شیانا ئەسمانییه و دقیت به هری ژ مشخه لا زۆرا خودی ژۆری وهرگرن.

هندهک بی کاری و تهنه لیلی ب پله و نره بۆ خوه دزانن و بزاڤ و زهمه تی ژی ره نگه ب سزایه که به ژمیرن. ئەفه نه یا دروسته شاشیه کا مه تر سیداره! هیژیدئ یۆنانی هه رگاڤ دگوت ((کارکرن فه هیتی نییه، به لکی بیکاری و تهنه لی گویتکا فه هیتی نییه نه)) لی خه لکی یونان گوه نه ددانه قئ ئاخقتنی، چیدیت پویته نه کرنا وان بقی چه ندی ببیته سه ده ما که قتنا وان و لناقچوونا وان. یونانی دوا ری هونه ریدا زۆر پیقه چوون، ل شه ر و له شکر کیشانییدا چه ندین جارا سه رکه قتن و ژ وی ئاگری ل کونج و که نارا هه لکری مفا وهرگرتن، پویته کی تقاف ددانه وهرزی و به یزکرنا له شی، لی ژبیرا وانا چوو فه کو جانین خوه ل سه ر بزاڤ و پیکولی که هی بکهن. خودانین بزاڤ و هه دارو خوراگری نه بوون و ژ فیوونا وان د غافل بوون. مسۆگه ره ته وه کی مه زن بوون، لی به روفاژی ویژدانئ نه ته وین دی کچکه لقه له م ددان و جهی خۆ بلندتر دزانئ ژ شول کرنئ و زهمه ت کیشانی، ژبه ر قئ چه ندی بوو زۆر زوی دوو چاری ژ ناف چوونی و بریانئ چوون.

هیشتا کهسین چهرم سپی بچاقه کی کیم دنه رنه کهسین نهوه کۆ، چهند دا باش بیست نه گهر ل جهی قی کچکه کرنی خهسله تین باش و ژ هه ژی چاقلین کرنی بین وانا کر بانه نمونه و پیشه ننگ ژ خورا. خه لکی بۆرما هه ژ شه ری ناکهن، ژاپونی ل ریژگرتن ژ ئولی خۆ زیده گافی دکهن، خوزی هم ژ ژاپونیا فیبر بباينه ریژی ل ئولی خۆ بگرین و ژ بۆرمییا فیبرباینه هه ژ ناشتی بکهین.

مین دبیزیت: ((شهنگستی باژیرقانی ل سهر زانینی و وژدانی یی راهه ستایه. بی زانست ژیان یا ب زه هه هتا مه حاله، ههر وهسا بی وژدان ژی ژیان یا ژهه ژی خوراگرتنی نه. قیجا زانست بۆ پیدقیین ژیان له شیبه و وژدان ژی بۆ پیدقیین ژیان جانییه)).

زانستی بۆ مرؤقا چهن دین خزمه تین نه نجام دای کو هه تا سه هره ند ژی ژ وان کارا بی چاره بوینه. شاتو بریان دبیزیت: ((زانست هه می تشته کی خراب دکهت. گیاناس پویته ی ناده ته بیهنا گولا و رهنگین دل بهرین وان و ژ جوانیا گولا بهه ری وهرناگریت)) نه فۆ ئاخفتنه بی وژدانی یا هاتیبه گوتن و بیژهره دقئ دادوه رییدا ژ هه ستا زانستی تاوانبار دکهت، نه گهر وی تاما زانستی گیاناسی کر یا نه فۆ ئاخفتنه ل دۆر وی چه ندی نه دگوت، ههر نه و بخۆ ل جهه کی دی دبیزیت. ((دلئ مروقی جهه که جوانیا سروشتی دنا فۆ دا دبرسقت)) دقیت بزانی کو راستیا مه ژ عه قلی پیهه لته ره و عه قل ب پیکوله کا زۆر رهنگه بکاریت تشته کی ژ قی راستیی بزانیته، له ورا گهریان ل دیف راستیی و بۆ گه هشتن ب وی پیدقی یه ژ مرنی ژی بترسین.

راستی بناسه دا مافی بناسی، نه فقه کاکلکا نه رکئ مروقی یه بۆ گه هیشته ب راستیی هم ژ عه قلی بی منه ت نینه، به لئ عه قلی ژی بی بی گونه ه نیسه و جارنا گونه ها دکهت، لئ چهوا هه له بیین وی ده ست نیشان بکهین؟ ب ریکا عه قلی له ورا هم نکارین خۆ ژ عه قلی بی منه ت بکهین ب وی هه جه ته کی کو هنده ک جارا شاشیی دکهت، دقیت

میژانا شیانا وی بزانی کو نه وه لکری کا هه تا کیری دی کاریت ل ریکا تاریا ژیانئ مه شاره زا بکهت.

دگهل هندی کو عه قل شاره زا که ری ژیانئ یه، لئ دیسا هم زۆر تشتا ب ریکا هه ستین خۆ فه دبیین. پاسکال دبیزیت ((گه هیشته ب راستیی ئولی بریکا عه قلیقه دهیته نه نجام دان)). به لئ باشترین ریک بۆ گه هیشته ب راستیا ههر عه قله، لئ مسۆگهر کومه ک ژ خه سلته و نه خلاق و هه ستین مه، کارتیکرنی ل سهر بیروباوه رین مه دهیلن.

قیژی دقیت بزانی کو گه هیشته براستیی هند یا ب ساناهی نییه. بیرو بۆچوون و هزرین مه نه گورو هه رده می نینه، لئ به رده وام دگورینی دانه. زانست ب لهزه کا هه یبه تگرتیانه پیتشفه دچیت و بازنی زانیاریا گا فۆ گا قئ به رفره ه دبیت، ژبه ر هندی بیرو بۆچوونین مه ده می و ده ستپیکینه کو بۆ جه رباندنا نه چارین وانا په سه ند بکهین و گوایه بیاقا باس و لیقه کولینی بۆ چه رخین پاشه پروژی به ره ه فۆ دکهین. به ری کو بکارین سه ری ژیانئ بزانی ب هویرکاریین قی دونیا یا عنتیکه به سیبیین دقیت زۆر تشتا فیبر بین و پاشی ده مه کی ژیر بکهین.

هم هه ژ دل ئاسووده یی دکهین و هه رگا فۆ دیقرا غار ددهین، لئ هه تاکو ژ نه نجام دانا نه رکی بره فین چ جارا هم ناگه هینه ئاسووده یا دلی.

ل چه رخین بۆری راهبان وه هزر دکر ههر خۆ ژ دونیایی گوشه گهر بکهن و خۆ ژ کاره سات و نه رکین ژیانئ و به رپر سیاریه تیین جفاکی بیاریین، دی کارن بگه هنه ئاسووده یا دلی و ب خیاله کا ته نا بژین، هه ری دگه هیشته مه ره ما خۆ؟ نه ز هزر ناکه م. مژیل بوون ب کارین بمغافه نه گه ره که کو مرؤقی ژ خراپی و پیساتیی دویر دتیخیت.

نه نجامدانا نه رکین خیزانی، هاریکاری و هه فکاری کرن دگهل که سین دی دی جانی مه ژ نازارین ژیانێ قورتال کهت و تیرۆژکا شادیی دی ل ناڤا دلێ مه دا شهوقی قه دهت. کهسی کو وازی ل دۆستین خو دئینیت و نه رکین خو ژیر دکهت و بو هزرکرنه قین ژ قهستا دچیته کونجه کی بننی هه ری پراستی هاریکاریا خوشبهختیا خو دکهت؟

ئه م ناییت هزر بکهین کا دژیانا جفاکی دا، ئان دژیانا بستنی دا دی ناسوودهترین، به لکی دقیت ببینین ب چ نه که کی دی کارین بو که سین دی بمفاتر بین.

ته نه لی یا خراپه لی ناییت ب نه گه را کارو پیکوله کا بهردهوام خو ماندی کهین و بیخین. نیقه گرتن د هه ر کاره کی دا تشته کی هه ژ یه .

گه پریان و نه هیلانا ماندی هتی ژ کارین بمفا دهینه هژمارتن. شیلله ر دبیژیت: ((مرۆڤ بهس چاخێ وهرزشی دکهت دیار دکه قیت)) ئانکو ددهم هژمیرین یاری و خو شگوزهرانیی دا کو بو نوی کرنه فا هیزا خو دخه بتیت خه سه له تین مرۆڤایه تیا وی خۆیادبن. ئەڤ ئاخفتنه هه تا راده کی یا دروسته، لی زیده یا هاتییه پیقه ئینان. ته قایا گه لان جیژنینه خوه بین سالانه هه نه. کو چهند روژا بو گه پریان و نه هیلانا ماندی هتی واز ژ کارین خوه بین روژانه دئینین. بین دانا هه فتانه ل هه می جها ئاساییه .

هه ر کهسه کی مافی هه ی هه فتی روژه کی وازی ل شولی بینیت و بهر خورا بچیت، نه قه ژ ی نه به سه، دقیت هه ر روژه کا بین دانی مه هه بیت، نانکو پشکه کی ژ ده می خوه تاییهت بکهین بو خو شگوزهرانیی و وهرزشی و هزر کرنه قی.

چاخێ روژ ئاڤا دبیت دقیت چهند خوله که کا ژ ده می خوه بو هزر کرنه قی ژوان کارین مه نه نجام دای و نه و کارین دقا مه نه نجام دابانا به زیخین، نه قه کاره دی ئارامیا خیالامه دابین کهتن.

زۆرین ههین قه درێ دهم هژمیرین بی کاریی نزانن و دناڤ روژی دا ده لیقه کی بو هزرکرنه قی و هویکاری کرنی بو کریارین بو ری ناهیلنه قه. کارو تیکوشان یا باشه، لی نه رکین مه هه ر بهس وانا قه ناگرت دقیت کارین خو نه نجام به دین و پاشی هنگی دهم هژمیره کی بو هزرکرنه قی و بو بننی بوونا خو ته رخان بکهین. باراپترا خه لکی دزانن چاوا کار بکهن، لی دهم هژمیرین بی کاریی ژ قه ستا دمه زین و نزانن چاوانی به هری ژ یوه رگن، شه ش روژ بو شولی تشته کی باشه لی روژا هه فتی یا پیرۆزه دقیت روژا بین دانی جانی خو ژ قهید و به ندین ژیانا ئاسایی قورتال بکهین، بو ده رقه ی قی جیهانی و بو قالا هیا نه سما نا بفرینین و ل جیهانا ناشتی و سه فایی دا بنیرین.

روژا بی شولی ژ قه ستا ته له ف ناچیت، ماکولی دبیژیت: ((چاخێ ته که را کارا رادوه ستیت، ته که ره کا مه زنترو بلندتر کو دینه مویا راست و دروستا سامانییه دکه قیته کاری نه قه ته که ره مرۆڤه کو د روژا بین دانی دا دگهل نه هیلانا ماندی هتی خو بو روژین داتیته به ره هه ق دکهت مینا دهم هژمیری کو قارمیشی وی بار دکهن)).

نه نجام دانا کارین ئاسایی، ژ توخی بی پیدقی بین له شی تیناپه ریت. ناییت ژ بیر بکهین کو نه گه ر له ش بی هه ژ ی پویته پیکرنی و چاقی خۆدانی بیت ژ به ر هندییه کو هه لگری جانییه. باشه چما جانی خو ژ بیر بکهین و بهس دخه ما له شی خو دابین؟! ئیک ژ که سین مه زن دبیژیت: ((چاخێ هووین شول نه کهن هنگی کاره کی گرنگ بی دستویی هه وه دا)).

دگهل قی چهن دی زۆر که سا کو ژ به ر پیراتیی ده ست ژ کارێ هه لگرتینه و که قتینه د کونجی خانی دا ژ دریزیا روژا و درهنگ هاتنا دهم هژمیرا سکالایی دکهن، هزر دکهن بی کارن، نزانن کو گرنگترین نه رکین مرۆقی دق جیهانی دا نه و چهنده کو بو پیشقه چوونا مه عنه ویا خو بزاقی بکهت و بو خوشبهختیا که سین دیژی شول بکهت، هه ری کاره کی ژ قی باشتر هه یه ؟

پشکا دوویئ

لش

مه چ پيڙانين نينه. مسوگه چاخي ته م دپه يفين، نان په ترووكي دخوينين، نان هزر دكهينه فه، قه ومينه ك دناڤ ميشكيدا رويددهت، لي مه دقيت چاوانه تيا وي قه وميني بزاني!

څي پشكي بهيلين. كاري وا ده زگه هي ته م پي هه ست پيدكهين چاوا چيدبيت؟ مه زترين زانايين پرت پرت كړني (تحليلي) نكارن سه بارهت څي پشكي تشته كي ژ مه را بيژن. څيچا پيڙانين مه دبارا له شي مه دا رادبه دهر نه تقاښ، بو نمونه چيدبيت پيكهاتيين چاخي و گوهي و دښي و هوير كاريين وانا هنگ لبه رچاډ بگرن.

دناڤ چه رځي له شي و نه مازه دناڤ ده ستا و نه زماني دا، ته تومين كچكه هه نه كو هه رتيك ژ وا ب ټيك ژ ده مار و نه دامي ته دست ليداني فه هه قبه ندن، نه ركي وان فه گوهاستنا گهرمايي و سه رمايي. ته م څي پشكي دزاني لي چاوانيا فه گوهاستني و كارتيك رنا دهرقه بي ل سه ر ميشكي و گوه رينا وي بو هه ستي، نه يا ديار و نالوزه!

دناڤ نه زماني دا ب هزاران خانين كچكه هه نه كو ديژن تام ته نجامي كاري وايه، لي ته خانه چاواني ژ تاما خوارنيين جودا جودا داخبار دبن و ب چ ته گهره كي كارتيك رنا وانا لسه ر ميشكي چيدبيت؟ ته م نزانين؟

دناڤ په ردا دښي دا خانين زهر دهينه ديتن، بهس ته م څي پشكي دزاني، لي ته فه خانه چاواني بيپه نين جودا جودا دگه هينه ميشكي و ميشك ب چ سه دهم هه ست ب بيپه نا دكته و پشكين جودا جودا ايښ وي دنياست؟ ديار نيه؟

وه رگرا گوهي. هڙيانا هه واي وه ردگريت و ب ته گه را زغيره كا هه ستيين بچيكفه دگه هينته كوما ده مارين گوهي، ته فه هه ستيين بچيك هه تا دكارن لقينا هه واي بهيژ ده كن، ژ بلي څي چه ندي دناڤ گوهيدا كفانين بچيكين مينا ناميري پيانويي هه نه كو هڙمارا وان ژ ((٤)) چوار هزارا پتره و پيلين دهنكي مينا تبليين ده ستي

ته م دساخين، شول دكهين، هه ست دكهين، بزاق څي دكهين، ب جيهاني دگرنيين، ديژن، مه گوهي دبيت، ژ ريزا زينديا دهينه هڙمارتن، شوفير نيشاني مه ترسيي نايينيت، هه سږ سه رو سه ر دچيت و دكه قيته عه ردي، فه رماندي پاپوري ژ نشكي فه مڙيل دبيت، چاخي ريقه چووني پيي مه دته حسيت و ب عه ردي دكه قين و د ته نجام دا ته م كو مروځين ساخين، لي دي مريين.

ب هزاران رهنگه ته گه رين هوسا هه نه كو هه ر ټيك ژ قانه رهنگه مه پاڅيته دناڤ گه رداڤا مرنې دا و هه رگاډ ول هه مي جها ره خ و چانين مه دگرتينه. ته گه رين مرن و لناقچوونا مه بهس ل ره خ و چانين مه نينه، بهلكي دناڤ هناقين مه ژي دا هه نه، گريمان ټيك ژ ده مارين ميشكي بيزدييت، مللهت دي ژ كاري خو قه مينيت، يان كچكه ترين نالوزي دناڤ ده زگه هي ده مارادا روي بدهت، هنگي دي چاره نقيسي مه چلپه يت؟ مانه ژبه ر هه ر ټيك ژ قان قه ومينين بچيك مروځي بيژر و هه ستيار و هزر قان دبسته كه له خه كي بي جان و بي بزاډ.

چاوانه تيا نافراندنا مه يا عنتيكه يه و بريكا عه قلي دي كاريين زور ژ پيكهاتيين هويركاريين له شي خو به زانين. ټسپينوژا ديژنيت: ((عه قلي مروځي هه مي قه ومينين دناڤ له شيدا روي ددهن دزانيت)) ته فه گوتنه به روقاڙي راستييه، ژبه ركو ته م ژبيكهايتيين له شي خو به تقاڅي دبي ناگه هين، هه تا زانا و نوژدارين مه زن ژي دڅي باري دا پيڙانين كيمين هين. هيشتا دبارا ميشكي و ته رزي كاري وي دا

ئاواز ژەنەكى كو ئاميرى پېانويى دىئىخىتە بىزفاندنى كارى ل ناڧا كەفانا دكەت. بڧى تەرتىڧى گوه ئاميرەكى موزىكىيە، لى چاوا ھەستىن دەرڧە دەردبىت و ئاوازىن جۇراوجۇر ژ ھەڧاڧاڧىر دكەت؟ ئەڧى نەپەنيا ەنتىكە چاوانى راڧە دكەت؟

ل چاڧى و پىكھاتيا ھەببەت گرتيا وى بىنپىرڧى كو ژ چەند تەخىن ھەستىار و ەنتىكەبىن رەشكى و سىپىلكى و گلىنى و بىبىلى و تۇرى پىكھاتىيە و تورپا چاڧى كو ژ كاغەزى نازكترە بلايى كىمڧە ژ ھەفت قاتىن دى پىنك دەيت و دناڧا قاتى ناقھويى دا نەخشىن ئەندازەبى ژىرا بەرھەڧكرىنە كو پىلپىن روناھىي وەرڧىرڧى، دىيژن ھژمارا قان نەخشا (۳) سى مليون.

ئەڧە پىكھاتيا ەنتىكەيا چاڧىيە، بوونەورىن بچاڧ دەيتە دىتن مىنا وا رومەتتىن دكەڧنە بەر بەرپەرى كاميرى ديارو دناڧ تورپدا دەيتە كىشان و رولى وى خۇيا و ديار دكەت، دگەل ڧى چەندى بەرپەرى تۇرى بۆ وەرگرتنا وىنپىن دى يى بەرھەڧ و ئامادەيە. ئەڧى ئەم دزانىن لى پاشى ھەنگى چى؟

كى دى بىيژىتە مە پىشتى كو وىنەك دناڧ تورپ دا ھاتە كىشان دى چلى ھىت و دى ئەڧ وىنە چاوا گەھىتە مېشكى؟ ژبلى ڧى، مېشك چەوا رەنگا دىياسىت و ب چ ئەگەرەكى كارتىكرىن دەرڧەيى ھەست پىدكەت؟ د ڧى بارى دا ئەم چ نزانىن

ل كارى ھەرسكرنى بىنپىرڧى، خوارنى د خوين و دكەينە گوشت و ھەستى و چەرم و خوين و دەمارو سىپەلك و ددان خۆشك و ژ كاللكا وى ب سەدان كەرەستە و شلەمەبىن جودا جودا كو ھەر ئىكى ژ وان خەسلەتەكا جودا و مڧايەكى دى يى ھەى بدەست ڧە دىينىن، ئەڧ گوھرىنپىن كىمىيى دناڧ لەشى مەدا چاوا چىدبىن؟

بڧى رىكى چىدبىت ھەر گوھرىنەكا كو دناڧ لەشى مەدا رويددەت مىنا دەراندىن گلاندى و پىكھاتنا خوينى و ز ڧرىنپىن وى و مڧايىن ئەنداما ...ھتد جھى پويىتە پىكرنا مەبن، لى چ مڧايەك ھەيە ژبەركول ھەمى جھا دڧىت بسەلمىن كو ئەم

نەزانىن قىجا ئەم چەند نەزانىن كو چ نزانىن وە دگەل ھندى ژى چەند زانايىنە كو دزانىن ئەم چ نزانىن. ھەرگاڧ مە زاكېرە دگەل ھىزىن ەڧلى خوە يا دىتى و ژ چاوانەتيا وى ھەببەتگرتى نەبووينە د دەمەكىدا كو ئەگەر بگورتى و بھويىرى د ڧى بارى دا لى بىنپىرڧى دى ھەببەتگرتى و سەرگەردان بىن.

دكارىن ب راشكاوى و بى دودلى بىژىن كو نەزانترىن كەس دناڧ خەلكىدا خەزىنەكا تەژى زانست و زانىارى دناڧ بېرەوهرىا خۇدا ھەلگرتىيە. ھەببەتگرتى نەمىنن، ھەلگرتىي مېشكەكى ئاسايى ل بەرچاڧ بگرن، بېرەوهرىيىن زارۆكىنىيى، پەيڧىنپىن دۆستان و خزمان، دەزگا، تاما، رەنگا، بېھنا، وىنا، جھا، بچما، ھۇزانا، ئاوازا، ناڧ و نىشانپىن ناسيارو خزم و كەسان، سەربۇرا كەسىن قەھرەمان و سىياسەت زان و ھوزانڧانان، دىرۆكا قەومىنا، گوتىن ناڧدار، پەندا، راستى و خيال و ب ھزاران تىشتىن دى، تەڧايا قانا دناڧ زاكېرى دا دەھلگرتىنە. دروست دىقەتا خۇ تىدا بگەن، چاوانى ئەڧ تىشتە ل ھىزا مە ماينە. ھەر گاڧا مە پىدڧى ژى پى ھەبوو تەڧايا وانا دى ئىنپىنە ھىزا خۆ و پىش چاڧى خوە.

ژيان بەھرەكە يا بى وىنە و گران قەدرە، لى ھەيف كو زۇر زوى و ب كىمترىن ھەجەت ژ ناڧ دچىت، پاشى ھنگى دى چ ژ مرۆڧى مېنىتەڧە، چ تىشتەكى وەسا نامىنىتەڧە، كەلەشەكى بىن گرتى كو نە ھەست دكەت نە دلڧىت، ئەم ژى بۆ ھندى ژ بېھناوى دپارستى بىن دى دكڧنەكى وەرکەين و كەينە دىن ەردى دا، پاشى ڧەشارتنى دى ژىرا گرى و زىمارى كەين و مە مافى ڧى چەندى يى ھەى، بۆ كەسەكى ھىزڧان ئەڧ چەندە دى بىتە جھى خەم و ئازارا و و ئىشپىن مايقەبىن دى دى لڧىرە دەست پىكەن.

ھەڧبەندىا لەشى و جانى ئىكە ژ مەسەلپىن ھەرە گزنگ كو دناڧ چەخىن جودا جودا ھىزا مرۆڧى يا دگەل وى روى ب روى بۆى و ھىشتا ژى دگەل تەڧايا ئەو پىشڧەچوونپىن دىڧاڧىن زانستى دا بدەستڧەھاتى، گاڧەك نەھاتىيە ھاڧىت، دڧى بارى دا زۇر كىنگەشە،

هاتینه ئەنجام دان، لێ فەگه‌هاس‌ت‌نا وانا ژ بلی سەر ئیشانی چ بەر‌هه‌مه‌کی دی نییه. یا مسۆگەر ئەوه کو له‌شی بی جان بی مرییه، جان ژ بی له‌ش بی کارتی‌که‌ر نابیت. له‌ورا هه‌ر‌که‌سی بخازیت بی خۆش‌به‌خت بیت دقیت له‌شی خۆ پیا‌رت‌یت.

جهی داخ‌بیه پرا‌نا مه ژ قی چەندی دمژیلین. ئەگەر مه ترومبیل‌ه‌ک کړی بو چا‌قد‌یر‌یک‌رنا وی خوله‌که‌کی ئەم تەنانینه، لێ ئەف ترومبیل‌ه‌ک کو له‌شه دقیت سالی‌ن در‌یژو دنا‌ف ده‌راف‌ین پر ترس و له‌رزدا هه‌ل‌گرا مه‌بیت و ب چاقه‌کی کیم ژ بی به‌ری خۆ بده‌ینی. د خوارنی دا ده‌ستورین سا‌خ‌له‌می و مامنا‌قه‌ندی ل‌به‌ر‌چا‌ف نا‌گرین و گه‌دا خۆ پتر ژ وی چەندی کو هه‌لد‌گریت ژ خوارنی ته‌ژی دکه‌ین، ژ قی خراپ‌تر بر‌یک‌ا عه‌ره‌قی و شله‌مه‌نی‌ن زیان ده‌رو مه‌ترسی دار‌فه ئەم له‌شی خۆ مه‌موم دکه‌ین. ل ده‌می شولی دا ئەم تو‌خ‌ب‌ی دبه‌زینین و له‌شی خۆ ماندی و کسیره دکه‌ین، و پاشی هنگی خۆ ده‌ینه ده‌ست ته‌نبه‌لی وی کار‌بی و ته‌که‌رین ترومبیل‌ه‌کی له‌شی ژه‌نگی دکه‌ین.

بفی ریکی هنده‌ک جارا زنده‌گافی دکه‌ین، هنده‌ک جارا خه‌مساری دکه‌ین، ب ته‌قشی ره‌ین خۆ دتراشین و ژ پاراستنا سا‌خ‌له‌می خۆ دغا‌فلین، زۆر نا‌ک‌یشیت دی ئەنجامی مژیل بو‌نا خۆ بی‌ین، له‌شی مه دی لاواز بیت و نه‌سا‌خی بی‌ن جو‌را‌وجۆر ژ هه‌ر چوار ئالیا‌قه دی ه‌یرشی بۆمه ئینن، ئەم ب ئەگه‌را شاشی‌ن خۆ هه‌ژی قی سزاینه و ب چ ته‌رزا مه مافی سکا‌لای نییه. که‌س نا‌ک‌اریت هندی گر‌نج‌کا تبه‌له‌کی به‌ژنا‌خۆ زی‌ده بکه‌ت ل‌ی هه‌می که‌س کیمه‌کی مژیل ب‌ن، دکارن خۆ دوو‌چاری ئیش و ئازارین له‌شی بکه‌ن و بیا‌فا به‌دبه‌ختی و روژا ره‌شا خۆ بو هه‌تا هه‌تا به‌ر‌هه‌قبه‌کن، هه‌ر بفی ریکی پرا‌نا خه‌ل‌کی ب هه‌بو‌نا ئا‌گا‌داری و چا‌قد‌یری کرنی ژ نه‌سا‌خ‌یا دکارن خۆ پیا‌رت‌ین و د‌بن سبه‌را سا‌خ‌له‌می و ته‌ندروستی‌ی دا ژیا‌نا خۆ ب خۆش‌به‌ختی ببه‌نه سەر.

به‌لی هنده‌ک ژ خه‌ل‌کی هه‌ر ژ روژین ئیکه‌م‌ین هاتنا وان بو دونیای سقه‌ت و نه‌سا‌خن، لێ هژمارا وان زۆرا کیمه. پرا‌نا خه‌ل‌کی ئەگه‌ر زی‌ده خوارنی نه‌خۆن و بی سه‌روه‌یر نه‌خۆن، جگارا و که‌ره‌ستی‌ن هۆش‌به‌ر نه‌ک‌یشن، عاره‌قی نه‌فه‌خۆن، له‌شی خۆ له‌سه‌ر

سه‌قایی نازادو وهرزشی و خوش‌گوزهرانیی که‌هی بکه‌ن، دی کارن ژ نیعمه‌تا سا‌خ‌له‌می به‌هه‌مه‌ند ب‌ن.

ژ هه‌ژی گوتنییه هه‌ر‌چه‌ند سا‌خ‌له‌مییا مه یا باش بیت و هه‌ر چه‌ند د ریک‌خستنا ژیا‌ن‌یدا ره‌خی جل‌کا‌و خوارنی و نقش‌نی و هه‌می تش‌تین دی‌قه د خۆ‌پاراستی ب‌ن، دی‌سا نا‌ک‌ارین ژ سا‌خ‌له‌می خۆ پشت راست ب‌ن، ژ به‌ر‌کو له‌شی د‌بن کارتی‌ک‌رنا جانی فه و ئەگه‌ر جانی نه‌سا‌خ بیت، له‌ورا دی نه‌سا‌خ‌یاوی دنا‌ف له‌شیدا به‌لا‌ف بیت، جانی مه پتر ژ له‌شی مه بی‌د‌ف‌یا ب چاره‌سه‌ر‌ک‌رنی هه‌ی.

می‌نا ئیک ژ که‌سین مه‌زن چا‌خی گوتییه نوژداره‌کی ((ئیش و ده‌ردا جان و هزرین منین رزاندی، و هه‌و ده‌رمانی ژیر‌ک‌رنی بی‌نه دا ئەز ژ قی خه‌خوم، به‌ل‌کی ئەف ئیش و خه‌مه‌کو دل‌ی من د‌گ‌ق‌شن ژنا‌ف ب‌چ‌ن)).

د‌گه‌ل فانه هه‌مییا زۆر ب سه‌ده‌ما لاوازی ده‌روونی و باراپ‌تر ب سه‌ده‌ما نه‌زانینی د‌گه‌ل له‌شی خوه خراپ رفتاری دکه‌ن و د‌بارا له‌شی خوه‌دا شاشی‌ن نه‌ژه‌ه‌ژی راست‌ک‌رنه‌قی ئەنجام ده‌ن. ئافرا‌ندنا مه یا عنتی‌که‌یه و پ‌ن‌که‌اتا له‌شی مه عنتی‌که‌تره. ئەندا‌مین له‌شی مه ب ته‌رزه‌کی وه‌سا د ریک و پ‌یک‌ن و وه‌سا ب ده‌قی‌قی پ‌ن‌گ‌ه هه‌قبه‌ندن کو ژ کار ئی‌خستنا رژی‌ما وان ب خیا‌نه‌ته‌کا مه‌زن ده‌یت‌ه هژمارتن.

حال خۆشیی و خوش‌گوزهراندنی مه‌ترسی‌ن هه‌ین. ئا‌ق‌ری ل‌یدانه‌فه دقیت وه‌له بکه‌ت چا‌ق‌پ‌وش‌یی ژ قی تاما ده‌می بکه‌ین، چون‌کی دی گران له‌سه‌ر مه تفاقا بیت، دقیت هه‌ر‌گا‌ف مه ئەف خاله ل‌به‌ر چا‌ف بیت کو ژیا‌ن و نه‌خۆشی هه‌قالین هه‌فن و ئەگه‌ر جاره‌کی مه‌ف‌یا د‌ژایه‌تیا قی یاسای بکه‌ین و خوه بده‌ینه ده‌ستی تامین خا‌پ‌ینه‌ر، هه‌ر زوی دی به‌ر‌هه‌می قی سه‌ر ره‌قییا خوه بی‌ین.

دقیت ئەف گوتنا مه‌زنا بیته ده‌ستوری ژیا‌نا مه: مه‌زنه‌ک دی‌تیت ((ئه‌گه‌ر ئەم سا‌خ‌له‌م و به‌ی‌زین دی کارین شولین دروست بکه‌ین و که‌سایه‌تیا خوه ژ ده‌ستی ره‌زلی‌ب‌ین نه‌خ‌لا‌قی

پاريزين، لى ته گهر ته م نه ساخ بين هه لبه ت دره وشا نيشانى دا كو ب ته گهرا نه ساخي چي بوي ژ كچكه ترين تشتا دى دلگران و دلپه ريشان بين و بين فرهيا خواه دى زده دست دهين)) مسوگه ره كارساتين دره وشا نه ساخي دا دبنه ته گهرا په ريشانى و دلگرانيسا مه، دره وشا ساخه ميبى دا چ كارتيكرن نينه ته گهر هه بيت ژى هندا بزحمت نيبه.

سامان و هيژ نكارن نه ساخي له شى و نيشين جاني ژ ناه ببهن، بهلكى هه وهس و دلگرانيسا مه دريكا له زهت و خوشيادا دى زحمت تر ليكهن، دقيت دانى ((اعتراف)) پيدا بينن كو دجهاني دا چ تشتهك ژ ساخه ميبى و تهن دروستي بهاتر نيبه. ته گهر ته م ساخه م نه بين نكارين ژ بهرپن دونيايى مفاى وه گرگين، دقى رهوشى دا بو مه چ جودا هيبه كه هيه كو له زهت و خوشى لبر دهستى مه بن، نان لبر دهستى مه نه بن. كهسى نه ساخ كو بهرده وام دنيش و نازارادا دژيت چ جارا نكاريت ب خياله كا ناسووده و تهنا بهر ژ فى جيهانى و جوانيسا وى وهرگيت، له ورا مه زترين تهركى مه دريكا زياني دا تهوه ته م ساخه ميا خواه ب بهره وهرگرتن ژ دهستكه قتين سروشتى پاريزين.

بينگومان هندهك چاخى ژ دايك دبن نه ساخن و خوينوان يا پره ژ نه ساخي جورا و جور، وانا چ گونه ه نينه و ب ته گهرا نه ساخي بو ماقه بى كو ژ ته نجامى باب و كالين وانا خواه دستويى وان وهركى نكارن خو ژى قورتال بكهن، لى ته گهر بيژين ۹۰% نه ساخي نيشين مه ته نجامى مژيل بوونا مه ب خواهه رهنكه مه زيده بيژى (مبالغه) نه كريت.

نقيسه رهك سه باره ت ياريا ((گولفى)) وها ديژيت ((كهسى كو دخا زيت دياريا گولفيدا سه ربكه قيت دقيت بهرى هه تشتهكى ب پاقتى و دامان پاكي و خوراگرى بژيت، كهسى كو دمه زاختنا شيانين خودا زيده گاقى دكهت مسوگه دگوره پانيا يارى دا دى دورينيت، له ورا دقيت هوين نيكي ژ دو كارا هه لبيژين يان له شى خواه بهيژ بكهن و ژ هه ر كاره كى بيته ته گهرا ته له فكرنا هيزا هه وه چاقتى پيشى بكهن، وه يان ژى قى يارى ژ سه رى خواه ده ريخن و گوره پانى بو كه سين ژ وه هه ژى تر و ژيهاتى تر قالا بكهن، كهسى

كو دگه ل پيساتيين ته خلاقى دهست ل ملانى دكهت و پيته ب ساخه ميا له شى خواه نادهت نا بيت دقى يارى دا بى چاقتى سه ركه قتنى بيت)).

هه رچهنده هه ناخفتنه دبارا گولفيدا يا هاتيبه گوتن لى شمولى زياني ژى دكهت، قادا زياني گوره پانه كا بهر فره هه كو دهسته كه كى بو بدهست فه نينانا سه ركه قتنى تيدا بى دهست ب بهريكانى كرى، مسوگه بى كو شيانا وى پترو له شى وى ساخه م تربيت دى سه ركه قتنى همبزيكهت و بين دى دى دوچارى حيف و داخا بن.

لاوازكنا له شى كاره كى بسانا هيبه پشكهك ژ غه فلهت و پويته بينه كرنا مه دى شيت شيانين مه هويرو ماركهت و هيدى هيدى له شى بهره ق لئاچوونى و مه بهره ق نه مانى بهت. پاريزفانى كرن ژى ژ ساخه م و تهن دروستي هه ر بقى رهنكى يا بسانا هيبه بهس نيراده كا كيم پندقيسه. هه بوونا مام ناقنجياتيى دساخه م و تهن دروستييدا دى خوشبهختيا مه دا بين كهتن، مام ناقنجيه تى د خوارنيدا، مام ناقنجيه تى دكارى دا و مام ناقنجيه تى د هه مى تشتهكى دا.

زيده خوارن كاره كى بسانا هيبه، لى هه لگرتنا زيانين وى زور سهخت و دژوارن، چ كه سهك ژ كيم خوارن زياني ناكهت، چاخى گه ده يا سقك بيت دل دى بى چه له ننگ بيت و دته نجام دا دى مه گه هينيه خوشيه كا زور، بهروفاژى زيده خوارن هه رگا قل بيژارى و دلساريى يا نيژيكه. زور كهس بهس ژ بهر خراپ هه رسكرنى پتر ژ هه مى نه ساخي دى نازارى دبينن.

له زتين له شى هه رچهنده خاپينه ربن و بدلئ مه بن ده مينه و باراپتر چه ند هه قبه رى وى خوشيى ته م زياني دبينن. باشه چما بو له زهته كا ده مى دى خو دوچارى زيانه كا بهرده وام كه ين. بو نمونه خوارن زيده ره كى نيشيه بو مرؤفى و زور نه ساخي ب ته گهرا وى پيدا دبن هه رگا ق هوسا بوويه زك بو بناسا ده ريخستنا ناده م و هوايى ژ بهه شتى

پهندهکا نافدار دبیت ((گهروی ژ خهجهری بکوژ تره)) چقاس زورن شهو کهسین
جانئ خوه لهسهر وی دانای، دا چاقدیریا دهقی خو بکهین و جانئ خو ژ مهترسیی
قورتال بکهین.

کیم کهسین ههین ب مرنا سروشتی برن، پرانیا خه لکی ژهر هه بوونا نه گه ره کی خو
دکوژن، نانکو بهری مرنا سروشتی دمرن. بو هندی ژيانا خو دریزیکهین و ژ قی بههرا
بهاگران پتر بههره مند بین، دقت یاسایه کی جه ب جه بکهین نهوژی مام ناقنجایتیه.
مسوگر خوارنا سفک بناسا ته نایا له شی مه و چه لهنگیا جانئ مه و ساخله میا
هزرا مهیه.

چاخئ ناشک ((گهده)) یا گران بیت و نه کاریت ب ته نایی ئه رکئ خو ته نجام بدهت جان دی
په ریشان بیت و هزر دی دلگران بیت و لهش دی مانندی بیت، دبیتن ((روژی باشتین
دهستپیکا نقیژییه، نانکو بو هندی بکارین هزرین خو جهم بکهین ب دلکه کی بهرهه ف
هه قهر خودایی ههتا هه تایی راوهستین دقت گه دا مه یا سفک بیت)).

نه ههر بو نقیژی بهلکی بو ته نجام دانا ههر کاره کی لهشی و جانئ، ته نایا گه دی
مه رجه کی سه ره کییه، ژهر کو ب گه ده کا پر و گران قه چ کارا بو پیشقه ناچن.

زیده گاقی دخوارنئ دا، دبیته نه گهرا خراب ههرسکرنئ و بیزاریا جانئ و زور ژ
نه ساختین دی، لی ههوارا خو بو عاره قه خوارنئ برن زیانا وی ژ زیده خوارنئ پتره و
مهترسی دارتره.

شکسپیر دبیت ((تهز ههوارا خو بو خودی دهم ژ وی چاخئ کو خه لک دزی عه قلی
دبه ته دناق دهقی خودا)) مه رهم ژ دزی عه قلی قه خارنا عه ره ق و شه رایی یه، پراستی
که سی عاقل قی کاری ناکهت.

حه کیمه ک دبیت ((به دبه ختی و بیچاره بی و لاوازی و بی حالی بو وا که سایه یین کو
عه لاقه دگهل جامئ شه رایی هه ی.

شه راب ههر چهنده ب برسقینا خو دناق بهرداغی دا بینهرا سه رخوش دکهت، لی ل
دیماهیکی مینا ماری دی ب لهش و جانئ مه قه دهت)).

نه گهر زیانا سه رخوشکهرا بهس ب هه ژاری و به دبه ختیقه یا گریدای با هندا گرنه
نه بوو. شه راب قه خور نه ههر دناق گهردا قه هه ژاری و به دبه ختیقه دا سه ر ژوردا
دبیت، بهلکی ژ قی پلئ ژ دچته خارتر و مینا درنداو ژ درندا ژ هه م پهست تر
لیدهیت، پیدقی نینه زیانین قئ شولی لبه رچا قه بگرن، بهلکی تالیا جامی و تالاتیا
وی عه ولین ئیشه کو خو دگه رده نا ئاره ق قه خورا و هردئینیت! مه زنتین زیانا
ئه ره قئ شه وه گولی دکه ته مرؤقی و ب وه هم و خیالین مینا خونا قئ ل دهشتا ژیانئ
پتلا دهاقیژیت و مروقی دخاپینیت.

که نجی بی چاره چاخئ جانئ وی هه لدوه ریبت و دلئ وی دهیته گرتن و بی ئومیدی ب
سه ر ویدا سه ر دکه قیت و دونیا ل پیش چاقین وی رهش دبیت ل پشت میزا ئه ره قئ روید
ئینیت و دوه رداغین شه رایی فر دکهت.

هزرو بیرهاتنه قین جوړاوجور، مینا دلویین بارانئ ژ کونج و که نارا درزیینه دناق
مه ژیی ویدا و په یث و له وزین ((پرت و به لاق)) له سه ر زمانئ وی دهیته گوتن و زور
زوی غه م و ئیشا دی ژ بیرکته و تیروژکا ئومیدی دناق دلئ ویدا دی چه رسیت،
کیمه کی پاشی هنگی دی خو خوشبه خت بینیت و ههست دکهت دلئ وی ژ خوشی
و شادی بی دهیته لیدان.

به ری قه نه خوارنا شه رایی چهندی بی ئومید و دلئ وی بی گرتی بوو پاشی قه خارنئ هندی
که یف خوش و هیقیداره.

هنگی لیدی خیالین خوه شه رایی دکه ته نه گهرا خو شی و جامه کی دی فر دکهت. وه
دزانی بی گه هشتییه گویتکا خوشی و به خته وهری، لی محابن نه ق به خته وهرییه که فا
ناقین پنداره چاخئ با لیددهت دهزیین و چاخئ با راوهستا ژ نا ق دچن. نه ق خه قنا خوش

و دلبر کو دین کارتیکرنا شہرابی دا چند خولہ کہ کا خۆ نیشادا دی جھی خۆ بۆ دہردہ سہری و تہنہ لیبی و بیژاری ہیلتیت. رەوانبیزی و زمان لوسی ژناڤ دچن و ل جھی وان ماندی بوون و زین کوتی دھین، دیارکرنا برادہ رینی و دوستایہ تیبین کو ژ بلی سەر خوشیی چ بناسہ نہ بوون دبیتہ دوژمنی و ئەو شادیا دەمی یا کو د خیالا وی دا پەیدا بووی دی جھی خۆ دتہ سەر ئیشانی.

شہراب نہ ہەر زیانی دگہینیتہ لەشی، بەلکی جان ژێ ژ زیانین وی یی ئیمن نابیت، خەلکی شہراب قەخور تورہ و ئەخلاق خراپن و ب کچکەترین پیښہاتی بۆ شہرہ نیخی و دوژمنکاری بەرہەڤ دبن، ژ ھەمی خراپتر ژ شہراب شہوہتا مروقی ھۆشیار دکەت و مەیل و ھەستا بەیژ دئیتخت ب ناویہ کی بەرہەڤانی د ھەمبەر وانادا زۆرا دژوارہ، ھەتا مەحالہ، لەورا پرائیا کەسین سەر خۆش کارین ئەھمەقانہ ئەنجام ددەن کو د رەوشا ھۆشیار بوونہڤا خۆ دا ژ کاری وا کری ھەبیەت گرتی دەمین و پشیمان دبنہڤہ، لی چ مفا ھەیہ!..

جرمی تایلەر دیبیت ((کارەسات و ئاریشین مە یین دناڤ ھەبوونا مە دا ئەگەر خوارنہ کا کیم و شہرہ تہ کا ئاقاسار ھەزو داخازین من ئینابانہ خاری و پاشی ھنگی من ھەست کریا کو من پیدقی ب تشتہ کی نییہ دا چقاس یی خۆشہخت م، راستہ چ کەس وەکی وا کەسین دھمیژا سروشتی داو دویژ ژ ھەز و ئارەزوویین دویژ و دریز ژیان خۆ دبوژین د خۆشہخت نییہ)).

لەشی ساخلەم دہزگہ ھەکی جوان و ڤندہ و خودی ئەکی پارێزفانی کرنی ژ لەشی یا کریہ دستویی مەدا و دقیت ژ ھویرکاریین چاڤدیڤی غافل نہ بین.

چقاس شہرمەزاریبہ بۆ مە کو لەشی خۆ یی ساخلەم و تفاق و جوان ب ئەگہرا غافل بوونی چاقی خۆ نہ دەینی و دووچاری کیماسی و لنگہری بکەین، ئەختیار یا ددەستی مە دا ئەم دکارین لەشی خۆ ب جوانی و ساخلەمی بۆ ئاکنجی کرن و خەملاندنا جانی بیاریژین، ئان ب سەدەما بی عەلاقہ یی دووچاری سستی و

لاوازی بکەین، مینا خانیہ کی خراپ لیبکەین کو بکەڤیتہ دریکا لیسەری داو بناغین وی بینہ دەری و ژ ناڤ بچیت.

بەلی بۆ ھندی ئەم بژین مە پیدقی ب خوارن و قەخوارنی ھە، نیکول ب دەرپرینہ کا سڤککەرانہ ئیماژی بقی پشکی دکەت و دیبیت ((لەش و میڤشکی مروقی پیدقی ب خوارن پیدانی ھە، چونکی بی خوارن جان نکاریت شول بکەت لی تشتہ کی ژ قی ھەرمی تر ھەیہ ھەری بەس بۆ ھندی کو مرۆقی لہرہ بژیت دقیت رۆژی جارہ کی بمریت، ئانکو جانی خۆ ژ ھزرکرنہڤی راوہستینیت و مژیلی خوارنی بیت و خۆ بہتہ ریزا ھەیانہتا)) ئەڤ ناخنتنہ ھەتا رادہ کی زیدہ بیژیسہ و ھەر وہ کی مە گوتی مام ناڤنجیبہ تی ریکہ کە دی مە گہینتہ خۆشہختیی.

دۆ پەند دناڤ خەلکی رومی دا بناڤ و دہنگ بوون کو ھەر ئیک ژوان راستیبہ کا روھن و حیکمەتہ کا بہاگران ھەلدگریت. ئیک دیبیت ((کار بسەر ھەمی ئاریشادا سەردکەڤیت)) ئەڤ پشکە یا مسۆگەرہ د دونیا یا مەدا ئاریشہ یہ ک نییہ کو ب ئەگہرا کارو بزاقی ساناهی لینہ ھیت.

بۆ ھندی ھەست ب تاما سەردکەڤتنی بکەین کو ئیکہ ژ ئەگەرین خوشہختیی دقیت کاری بکەینہ درویشمی خۆ. ب بیروباوہرا مە پەندا دی تفاقکەرا پەندا ئیکیبہ کو دیبیت ((کارکرن بناسا خوشیبہ)) نہ ھەر دتہ نجامی کارنہ کرنی دا ئەم کەیف خۆش و خۆشہختین بەلکی ل چاخی کارکرنی دا ژێ ئەم خۆشہختین. ئەڤ دوو پەندہ زۆر ژ ھەڤ نیزیکن و ژ ھەژی ھەندی نہ ھەرگاف مە کاکلکا وان ل بیرییت.

ئارمانجا ژیانی برنہڤہ و سەردکەڤتنہ، مە نہ بەس برنہڤہ و سەردکەڤتن ژبەر ئەجمامی وان دقیت، بەلکی ئەگەر دھزین خۆدا دیقہ تی بکەین دیار دبیت کو برنہڤہ و سەردکەڤتن ژ ئارمانجین مەنہ و ژبلی قی چەندی ئەم تشتہ کی دی ناخازین، لەورا چاخی د یاریی دا ئەم ل سەر بەرامبەرین خۆ سەردکەڤتن بی ئەندازہ خۆشحال دین، دروست مینا وی چەندی کو دکارین مژداهی دا مە سەردکەڤتن رەقاندیبیت وە

بهروفاژي، نه گهر دقې ياريې دا بدورپنين دې مهليل و پهريشان بين. نه شه د
حاله كي دايه كو برنه شه و دوراندنا ياريې مفا و زيانين وي ژبلي وي سرهركه قتن و
دوراندا خيالي تشته كي دي نايته بهرامه.

كاركرن دهستپيکه كه كو سرهركه قتن نه نجامي وي يه، باشه چ ژ كاركرني باشتره؟
نه مازه كو كار ب خو بناسا خوشي يه!

سه باره ت نه قيني و كهيف پيهاتني زور تشتا ديژن مسوگه ر نه قيني نيکه ژ
نه گهرين خوشبه ختي، نه م دكارين دنا ق كاري داژ نه قيني و پيکهاتني به هره مه ند
بين، كه سي كو دزانيت چاوا كاري خو هه لېژيريت و چاوا نه نجام بده ت ههنگي نه و
تاما ژ كاري خو وهر دگريت ژ تاما ب هه ق گه هيشتنا دوو نه قيندارا كيتر نييه!

خودايې نافراندني نه مين بو پرستني و كاري چيكری و ته نايه له شي و جاني ب
هه فكاريا كاري دي هيتته دابينكرن. د نه نجامي بي كاري دا غه بارا لاوازي و نه شياني
دي نه ندام و ژيهاتنا مه نخيتيت و هند ناچيت دي ريكا لناقچووني گرينه بهر.

چيديت ته نه لبي دگل شياني تيکههل بكن و كه سي ته نه بل بناقي شياني خو ژ
نه نجام دانا كارين مفا پياريزيت.

دقيت دقې پشكيده ديقه تي بكن و ته نه لبي ژ شياني جودا بكنين، چونكي
دناقبه را قان هه ر دوو كادا و نه نجامي وانادا جوداهي ل عه ردي هه تا نه سماني يه.

نيك ژ مفايين كاري و بزاقې نه قيه كه كو ديته شه ق ژ بهر ماندي بووني ب ساناهي
دنقن. خهوا ته نا بهر كه ته كه كو هه مي كه س قه دري وي نزانن، نه وين كو ژ بهر خه م
و نيشا دوو چاري ده ردي نه نقستني دبن و پهريشانين دهستي خيالانه نه قې خالي
باش دزانن.

شكسپير دبارا خهوا ته ناو گرنگيا وي دا ل سه ر زاري نيك ژ په هله قانين داستانا
خو دا ديژيت ((خه لك هه مي ب ته نايي د رازين و نه ز ب هه مي مه زناتي و

ژيهاتنا خو ژ قې بهري بي بي پارم، نه ي خه و هره و نيشين من دناق تاريخين ژ
بيركرني دا ببه خار بهلكي بو ده مه كي ناسووده بيم)).

نقستن بتني به هره كه كو ته قاي مروفان ژ كچكه و مه زنا وه كه هه ق ژي به هره مه ندن
و نه م زي ب ساناهي و ب ديقه ته كا كي م دكارين ژ قې به هرا ته قايي مفاي
وه رگرين. كه سي كو روژي ب هيز و حيكه مت به زيخيت، شه قې دي بته نايي نقيت،
چيديت هنده ك جارا نه ساخيپن له شي و نيشين جاني دامانا كه سه كي بگرن و
ده مي نقستني خه و نه چيته چاقين وي، بو من چند جارا نه ق ره وشه يا قه ومي و
خودي دزانيت چقاس زجه ته! مه ترسيا كو هه مي جارا دقې ده مي دا رو برووي
كه سي دييت نه وه كو بقيت ب نه گه را ده رمانين توخيپدار خه وي نيچير بكه ت.
زورا پر مه ترسييه و دقيت خو لي بدهينه پاش، كه سي كو دوو چاري نه رازاني دييت
دقيت هه دار هه بيت هه تا خه و ب سه ر چاقين ويدا ده يت، ژ بهر كو فريشتا خه وي
بي نه ندازه يا دلوفان و ب وه فايه.

نيك ژ مفايين نقستني نه وه قويناغين ژبي پيگه هه قبه ند دكه ت، مه بو قويناغا
شرينا زارو كيني قه دزقرينيت و نيشين مه كي م دكه ت و وي چاخ ل هه سپي
خيالي سواردين و دناق نه سماني خه و نا و هيقيادا په رين خو قه دكه ين و ل قې
جيھاني ب نازادي بي هه بوونا قه يد و به ندين ده مي و جهي هه تا قالا ژ عه قل و
زنجيرين وي دناق جيھانا كه فالادا دفرين.

چاخ رازاني ژ ده ستې نيش و غه ما قورتال دين و جاني خو كو دناق و ه ريپچا
ناريشادا سه ر گه ردان بوويه په يدا دكه ينه قه، دلگراني و پهريشانين روژگاري دناق
به ربه ري بيره و ه ريپن مه دا ره ش دبنه قه، هيقي و خاستين كو چاخ هوشياربي مه
نازار دده ن نامين و هنگي دي ژ نيش و نه خوشيپن ژياني ناسووده بين و نه گه ر
نه خوشيپن جاني ريكي له نه گرن دي كارين بگه هينه نيمناهي و ناراميي.

هندەك هزر دكەن گەهیشتن ب ئارامیا جانی یا ب ساناھییه، لی ئەو دووچارێ شاشیی بووینە.

بارا پتر ددەم هژمیری بێ کاریی دا ئەم خۆ مژیلی لینی پینین غەم چیکەر دکەین و ئاریشین خوه دئینینە بەر هزرا خوه، لەورا دەم هژمیری بەتالیی بۆمە نەخۆشترن ژ دەمین شولکرنی.

شەفا کو ب پەریسانی و دلگرانیی دەرباز دبیت ژ رۆژا کو کارین پر ئاریشە تیدا ئەنجام ددەین بزەحمەت ترو گرانتەر، دقێ رهوشی دا وەسا باشترە هەتا دکارین هزری غەما چیدکەن ژ خۆ دویر بیخین، هەر چەندە ئەق کارە ژ یی بێ کیماسی نییە.

دقیت قی ژ بزانین کو هزرا مە بێ شول ناراهستیت و جانی مە بەردەوام فیری هزری تازە دبیت.

ئەگەر مە هزری غەم چیکەر ژ خۆ دویرکرن و هندەك هزری دی مە ل جھین وان نەدانان، مسۆگەر هزری ئیکێ دی زقنەقە و میشکی مە دی کەنە جولانکا خۆ، ئەگەر مە لەرە ژ دەستی وا ئاسوودەبەین دقیت خۆ ب خیال و هزری باش مژیل بکەین، دقان حالەتادا وەسا باشترە خۆ مژیلی قەخویندنێ بکەین نەمازە وا پەرتووکان قەخوینین ئەوین باسا دیروکا کەفن ئان ستیروا یین مینا وان دکەن، ژبەرکو قەخویندنا قان رەنگە پەرتووکان دی هزرا مە ژ رهوشا نەها و روندکین وئ دویر ئیخیت و دی ژ دونیا یا هزر و خیالا قورتال بیت.

کەسی کو وژدانا وی یا تەنا و جانی وی یی ئازاد نەبیت چ جارا ئیمناھیی نابینیت، هەرەکی روشفوو دبیت ((کەسی کو دنا هنافین خۆدا خودانی ئیمناھیی نەبیت ژ قەستال دەر قە لدیف دگەرییت)).

ئەو خالا ژ هەژێ گوتنی بیت ئەو هەونین بلند و بریقەدار ب شەق بۆ پیغمبەران و زانایان خویا دبوون نە ب رۆژ، ئەم بارا پتر ب روناھی رۆژی تشتا دبینین، لی

چاخێ ژ چاقین مە نەپەن دبیت و تارێ پەری خۆ بسەر جیھانی دا دادکیشیت ب هزاران ستیر دنەسمانی دا دبرسقن و هنگی ئەم دزانین کو رۆژ زۆر تشتا ل پيش چاقین مە قەدشیریت. نەپەنن هەر هەوی وی چاخ ل پيش چاقین مرۆفی دبرسقن کو هەیف ب تیرۆژکا جونا خوه جوانیی ددەتە جیھانی و ستیر مینا قانین بریقەدار ل سەر بەرپەری ئەسمانی ل جھێ خۆ دسەکن.

چاخێ رۆژ ل سەر گومبەدی کەقۆکی دبرسقی و روناھی خۆ ل جیھانی بەلافا دکەت جوانیی د بەخشیتە ژیانێ.

شەقین خودان هەیف خودانا نەپەنن عنتیکیە کو جانی هۆزانقانا یی ژئ ناگەهدارە.

پشکا سییی

جان

خۇناقە كىيە كۆ سىپىدە يەككى لىنىي چىيى لىسەر گىيان دىسە كىنىت و ھەرگافا رۆژھەلات ژ ناڧ دچىت، يان مينا وى بلقى يە كۆل سەر ئاقە كا زەلال دلەرزىت و خۇ دھرىنىت، پاشى كىمە كى رىكا ژ ناڧچوونى دگرىتە بەر.

توژى ئەمى مرۆڧ مينا خۇناقە كا چوونە يى و بلقە كا خۇ رانە گرى و توپى دچىە رىكا نەمانى و ڧەگە ريانا تە ژقى سەرنشيقيا تە حسىنەر مە حالە)).

تەوراتى ژيانا دگەل خەڧى و خەيالى يان ھەلمى ھەڧسەر كرى كو دناڧ ڧالاهىي دا نەمىنىت يان وەكى ئاقە كى كو بچىتە دناڧ ەردى دا يان چىقانۆكە كى كو بەپتە ڧەگواسىت. زۆرپىن دى نەھەر ژيانا ب كورتى و كىمىڧە بەستى، بەلكى زۆرا كچكە و نەشرىن كرى.

بودا ژى سەبارەت ژيانى و خوشىپىن وى بى رەشپىنە و يا گەھاندىيە پلا ئۆلى! ب بىروباو ەرا وى ژيان سەرى ھەتا بنى غەم و كۆڧانە و دناڧ جامى دىنيابى دا دلۆپە كا شرىن نىيە؟ ھەروەكى دىپىژىت: ((ژ داىك بوون يا ب كۆڧانە و مەزن بوون يا ب كۆڧانە، نەساخ بوون يا ب كۆڧانە، تىككەلى كرن دگەل بىيانىان يا ب كۆڧانە و جودابوون ژ دۆستان يا ب كۆڧانە ب تەرزەكى تەڧابى ھەمى ھەلكەڧتىن مە دگەل بوونە وەرپىن ڧى جىھانى يا ب كۆڧان و بىزارىيە)) كەسەك ژ زاردەڧى ئىك ژ بوونە وەرپىن بلندڧە دبارا خەلكى ەردى و ژيانا وانادا ھوسا دىپىژىت ((ژداىك بوونا وانا شەرو مرنا وانا شەپە، وەكى كاتان كو دھەمبەر ھتاڧى دا چاڧا دخاپىن و رۆژا پاشتر دچرمسن و دكەڧتە دناڧ ەردى دا)).

ھۆگۆل جەھكى ب چاڧى بى ئومىدى و بىزارىي د نىپىتە ژيانى و سەبارەت وى ھوسا دىپىژىت ((ھەرى ئەم ژ داىك دىن دا بىرىن و چاخى مرنى ژ بەر مەرەقا ژيانى ب ناگرى بى مرادىي بشەوتىن؟ د رۆژگار لاوینىي دا دى كەڧىنە بىرا رۆژپىن زارۆكىنىي، ژبەر كو جانى مە ژ كارەساتپىن ژيانى بى بى ناگەھ بوو ڧىجا كۆڧانا

لەش دگەل ھندى كو زۆرى عنتىكەيە بەس جەھى جانىيە، جان نەھەر ژ لەشى بەلكى ژ دىنيابى ژى گرنگتە، نەگەر مرۆڧ جانى خۇ ژ دەست بدەت و جىھانى بدەست ڧە بىنىت چ مفا ھەيە! ئەم دناڧ سەربۆرپىن كەڧتىن ڧەلادا سەرھاتيا كەسەكى ڧەدخوینىن كو دەمى گۆھل كارپىن عنتىكەيىن عىسا پىڧمبەر بووى سلاڧ لىسەر بن، كەسەك ھنارتە دەڧ وى و داخاز ژىكر لەشى وى چارەسەر بكەت، وازل جانى خۇ ئىنا و داخازا چارەسەرىي ژپرا نەكر، لەورا بى ژ ھەژى لومە كرنى بوو چونكى پتر گرنكى ب لەشى ددات ژجانى، لى ناپىت لەشى ژى لىبەر چاڧ نەگرىن، وى ژى ب ئەندازى خۇ و ل جەھى خۇ گرنگيا ھەي.

لەش و جان ب ھەڧرا مروڧى دروست دكەن ھەر وەكى شكسپىر دىپىژىت ((چ دەستەكى خودان شىان ئەو چىكرىە، ل شەرەڧمەندى و عەقل و مەزناىا ھىزپىن دەرڧەيى و ناڧخوئى دناڧ قالبەكى ژپھاتىدا براستى بى عنتىكەيە)).

سەر توماس دىپىژىت ((مرۆڧ ناژەلە، لى ناژەلەكى شەرىڧ و بەھا گرانە، ئەگەر بىرىت و بىپتە رەژى دىسا بى سەيرو عنتىكە يە، ئەگەر دناڧ تارىاتيا گورى دا ئاكنجى بىپت، دىسا بى رىزدارو مەزە)) براستى مرۆڧ شەرىڧترىن چىكرىە و بو بوونە وەرا شانازىيە كا مەزە مرۆڧىن. ھندەك ژ نڧىسەرا مرۆڧى بى ئەندازە كچكە دكەن، ئىك ژوان باسى بىروباو ەرىن پىتول و ھۆزانقانان دكەت و سەبارەت كورتى و كىمىسا ژى دىپىژىت ((ژيانا خۇ رانەگرا مرۆڧى دڧى جىھانا فانى دا وەكى

دخوين و كو ئەم گەهشتينە چاخى پىرياتيى دى كەڤينەڤ ڤىرا رۆژين لاوينىى كو
يىن ژ دەستى مە دەرکەفتى و ئىدى نازڤرئەڤە، ڤىجا روندكا دريژين و دەمى مرنى
دى بىژين ژيان چەندا خۆشە، ب پىرى ژى، مرن چەندا نەخۆشە! هەرى ئەم بۆ ڤى
هاتينە ئافراندن؟)).

دگەل هندى، پىرانيا ئەڤ كەسین دبارا ژيانى دا دلتهنگيا خۆ دەرڤىن، دەمى مرنى
ژ گوتنا خۆ پىشمان دبنەڤە و دانى ب گرنگيا ژيانى دادتينن، دى بىژى وا وى
دەمى دڤيت گوتنا گەراى ل سەر زمانى بىژنەڤە ((هەرى ژيان و سامان و جوانيا
من دئەنجام دا دى دناڤ چالا گورى دا ب دىماهيک هيت)) پاشى هنگى دخازن
هەجەتەكى بۆ خۆ چىكەن و ئاخفتنا دريد دئىخنە پيش چاڤا ((دەمى مرن هات
چما بترسين خۆ ئەم نزانين پاشى مرنى دى چ قەوميت و دى كىڤە چين، پاشى ترس
بۆ چىيە؟)).

بارا پتر ترسا مرنى ژبەر مرنى نييه بەلكى ئەم ژ پاشەرۆژا وى دترسين، هەر وهكى
شكسپىر دىيژيت ((ئەم ل چوونە مالا مرنى دترسين، چونكى كەس ژ وىرى
نەهاتيهڤە دا كو خەبەرى بدەتەمە، ئەم نزانين پاشى مرنى چ تشتەك بۆمە
پىدڤيه، لەورا لىرە دى بىهنا خۆ لسەر درك و خەما گرین نەكو ل وىرى دووچارى
خەمەكا خورترو پتر ببين)) بىگومان بىروباوەر و بۆچوون دبارا مرنى دا جۆراو جۆرن
و هەر ئىك ب چاڤەكى لى دىيژيت هەروەكى ((سنگا)) پىتۆلى ناڤدار دىيژيت
(مرن مرادا هندەكايە و ئەگەرا رزگار كرنا هندەكين دىيە و سەر ئەنجامى
هەمىايە))

زۆر كەس ژ ئيش و دەرڤين گران دترسن ژبەر ڤى چەندى ژ مرنى ژى دترسن، لى
مرن نەمازە د چاخى پىرى دا يا ب ساناهىيە.

دەستەكەكا دى ب ڤى بىروباوهرى خۆ دلخۆش دكەن ((چ بەها هەيه ئەگەر ژيان
مينا كەهرەبى و خيالى بلەز دەر باز ببیت و دەنگى سترانا وەغەر كرنى ژ ڤى قوناغا
نەمانى بلند ببیت، مرن دى مە بەتە جيهانەكا دى و گور دەرگەهەكە كو دى تىدا
چينه جهى خۆ بى هەتاهەتايى)).

سوقرات لسەر دەرگەهى دادگەهى بى دلگرانى و ترس و لەرز خۇياكر ((ئەز ژ
مرنى ناترسم، چونكى مرن خەوەكە كو خيالىن پەريشان دگەل دا نينه)) ماكولى
گوتنا سوقراتا ڤەگواستى و ب دىڤرا بىروباوهررا ملتون ژى ديار دكەت ب ڤى
رەنگى ((كەسى كو دىيژيت مرن دى مە ژ بەلا قورتال كەت دووچارى شاشى
بوويه))

پاشى هنگى ماكولى ب هەڤبەر كرنا ڤان گوتنين جۆراو جۆر هوسا بىروباوهررا خۆ
دەدبىت ((هەرچەند ئەز بەراهيكى تاگرى بىروباوهررا ملتون بووم، لى رۆژ بۆ
رۆژى ئەزى ژ بىروباوهررا سوقرات نيژيك دېهەڤە)).

ئەم ژى دڤيت چاخى پىدڤى مينا سوقرات ب متمانه و خۆراگرى پيشوازيى ل
مرنى بكەين. سوقرات وهكى تاوانبارەكى بەرەڤانى ژخۆ نەكر كو پىيار بوو بهيتە ل
سىپىكى دان، بەلكى مينا كەسەكى بۆ كو باوهرى هەبوو پاشى مرنى جانى وى دى
بەرەڤ ئەسمانى فرىتن.

دىيژن مروف ژ فرىشتا نەڤيتەرە ژ ئاژەلا پىهەلترە. هەمى كەس دكارن خۆ تڤاڤ بكەن
و بچنە رىزا فرىشتان، يان بەروڤاژى خۆ هند بيننە خارى كو ژ ئاژەلا سڤكتر و
كچكەتر لىبەين.

هەمى دىيژن كەسین شەريف و خىركەر بن، يان هەمى د خراپكاربن، خەلك ژ
ڤەستال دەستى ڤەزاو ڤەدەرى دنالن، ئەم هەمى چىكەرین شىانين خوەينه. هەم
دكارين ببينه لاواز و شەرۆك و بەدبەخت، هەم ببينه خودان هيزو خىركەر و

خۆشبهخت، بەلێ ئەم دکارین خۆ بگههینینه پلین بلندین شهرافهتی و مهزانانیی
یان خۆ پاقیینه دناڤهگهرداڤا ههڕمینی و بهدبهختیی دا، دهمی مرۆڤیی بهدبهخت
و نهزان بیت ژ هه‌میا پتر بهرپرسیاریه‌تی ئاراسته‌ی وی دیت.

زارۆک ل ده‌ستپیکا قویناغا ژیی خۆدا مینا فریشتانه ئان ژ وان نیزیکن. سه‌ر
توماس برون دبیژیت ((بی هه‌ڤه‌یڤین د هه‌بوونا مه‌دا نمونه‌کا ژ زیندی بوونی
هه‌ی، ئانکو تشته‌که کو به‌ری عنصرا یا هه‌بووی و روژی د چیکرنا ویدا چ
کارتیکرن نینه)). مه‌به‌ست ژئی ((جانه)).

له‌ورا دقیت هه‌ژ هه‌می خه‌لکی بکه‌ین و ریژی ل وانا بگه‌ین، هه‌لبه‌ت هه‌تا وی
گاڤا شه‌ره‌ف و ریژا خۆ دپاریژن.

هه‌لبه‌ت زارۆک ل ده‌ستپیکا ژیی خۆدا بو و رگرتنا کارتیکرنین ژینگه‌هی
دبه‌ره‌ڤن، له‌ورا دایبابا و مامۆستا به‌رپرسیاریه‌تیا چاره‌نقیسی وان دستوی دایه.
جانێ زارۆکی به‌ره‌ڤه‌کێ سپی و پاڤزه کو هه‌ر تشتی مه‌ بقیت ئەم دکارین تیدا
بنقیسین، لێ پاشی نقیسینی ره‌شکرنه‌ڤه یا بزهمه‌ته.

گرنگیا ره‌ڤتارو کارین مه‌ کو ئەم دکه‌ینه سه‌ر مه‌شق ده‌مه‌به‌ر وانا دا پتره ژ وا
په‌ند و شیره‌تین ئەم ده‌دینی و چیت د جان بلند یا وانا کارتیکرنی ده‌یلت.

ئەم نه‌هه‌ر ره‌هینین دایباب و مامۆستایین خۆینه، به‌لکی پشکه‌ک ژ گیان بلندی و
ئه‌خلاقێ مه‌ یا گه‌ردایه‌ ب چاخین بووری ڤه و ژ سه‌روکانیا دویرا دیروکی دزیت،
ئەم شیلیا دیروکا بوینه. دقێ سه‌روبه‌ری دا دی چاوانی کارین ده‌می دیروکی ڤه
دخوینین د هه‌مه‌به‌ر قه‌ومینادا بی هه‌لویتت تپپه‌رین؟

مرۆڤ پیکه‌تیه‌کێ عنتیکه‌یه ژ هه‌یوان و فریشتی چیبویه، ملتۆن دبیژیت
(له‌شێ مه‌ مینا هه‌یوانایه و جانێ مه‌ژی مینا فریشتایه)).

لێ جهی داخپیه هندهک خۆ کچکه دکهن و ژ بلندایی خۆ نه‌ڤی دکهن، هه‌تا ژ
هه‌یوانا هه‌رمی تر لیده‌هین. بو هندی شه‌ریفیا جانێ خۆ پاریژین، هه‌تا دکارین
دقیت نۆبه‌دارین ساخله‌میا خۆ بین، لێ نابیت جانێ لبه‌ر چاڤه‌ نه‌گرین و به‌س
پویته‌ی ب له‌شێ خۆ بده‌ین ژبه‌رکو له‌ش هه‌رچه‌ندی شه‌ریف بیت ژ هندی کچکه‌تره
کو هه‌می مه‌به‌ستین مه‌ بجه‌ بینیت.

یاسا و ری و شوینین شارستانی دهنده‌ک به‌ندین تاییه‌تدا نبیت ب ته‌رزه‌کێ وه‌ک
هه‌ڤ ژن و میرا ڤه‌دگه‌یت، ئەم ژێ هه‌می ئاخقتنن خۆ ئاراسته‌ی ژن و میرا
دکه‌ین. دگه‌ل هندی دقیت دبارا ژنی دا تشته‌کێ تاییه‌تی بیژین. ئەگه‌ر عه‌قلی
زه‌لامی ژ عه‌قلی ژنی به‌یتر بیت شه‌وقا جانێ ژنی دلبه‌رت و روهنتره، له‌ورا
هه‌ست و سۆزین وی نازکتر و ته‌نکترن. ئاده‌م سلاڤ له‌سهرین هه‌تا دبه‌هه‌شتی دا
نه‌کاری بی هه‌وایی بژیت. بی ژن ژیانێ چ رامان نینه، ده‌ستپیک و دیمایا وی
ژقه‌ستانه و ناڤه‌راستا وی کوفانه. دگه‌ل هه‌بوونا ڤی چه‌ندی کیم عه‌قلی و نه‌حه‌میا
ژنی باراپتر دبیته ئەگه‌ر دلگرانی و شه‌په‌رزه‌کرنا زه‌لامان.

ئەگه‌ر دبارا پتریا عه‌قلی زه‌لامی دا ژێ ئەم دوو دل بین د هیژا ویدا مه‌ چ گومان
نینه، کو ژ ژنی به‌یتره، لێ ده‌مه‌به‌ر شیان زه‌لامی دا ژنی سامانی جوانی
هه‌یه، هه‌رچه‌ند ئەڤ به‌ره‌ ژێ مینا به‌هه‌رین دی هه‌میا یا بمفانییه و زیان ژێ
یاهه‌ی.

جوانی هه‌ر چه‌ند بناسا به‌اگرانییه، لێ یا نیزیکی هزار شه‌ر و زیانایه و دگه‌ل ڤی
چه‌ندی ژێ چ زوی ژناڤه‌ دجیت و خاپاندنا خۆ ژده‌ست دده‌ت.

هه‌می ژن کیم و زۆر ژ ڤی به‌هه‌ر ئەسمانی مینا گولین جوان به‌هه‌ره‌مه‌ندن. ژن دقیت
ده‌می لاوینی دگه‌ل جوانیا خۆ یا هه‌ڤه‌ند بیت و وه‌سا رفتاری بکه‌ت کول دیمایا

ژیی خۆ دا زی کرپت و نه شرین نه بیت، ژبه رکو ژن هه رچه ندا جوان بیت سامانی جوانیا وی دئ هه مینیت.

ژنی هه رگاڤه جانی رندی هۆزانغا تا توخیب دار کریه و تیلین عاتیفا وان بین سوتی و باراپتر کارتیکرنا ل سه ر پیتۆل و نفیسه را زی هه بووی. پلوتارک دبارا ژنی دا چه ندین ناخفتنین هه مین ژوان دبیژیت ((ژنین ئسپارت بتنی حه زا وان ئەفه بوو کو زه لامین به اگران و زاروکین هه ژی هه بن)) که سه کی مه زن دبیژیت ((هه رکه سی بکارتی ژنه کا باش په یدا که ت بهایی وی ژ در و گه وهه را پتره، ئارامیی دده ته جانی میری خۆ، دی کاری خیری که ت و خۆ ژ کاری خراپ پاریزیت، کاری مالی دی ئەنجام ده تن، دهستی هه ژارو به له نگازا دی گرت، هه رگاڤه دگرپزیت و رونهایی دده ته ره خ و چانین خۆ، چاخی زمانی خۆ که ده کت ناخفتنین باش و به اگران دبیژیت، چافی خۆ دده ته ئەندامین مالی، ژ ته نه لیلی دره فیت، چافی خۆ دده ته زاروکین خۆ و ژ په روه ده کرنا وانا مژیل نابیت، به جیکین وی هه ژی دکه ن، میری وی په سنا وی دکه ت. ئەی ژنا قه نج زۆر ژنا کاری گرنگین ئەنجام دای، لی تو ژ هه میا باشتی، ژن ب جوانیا خۆ دنان، لی جوانی یا نه مای و خاپینه ره و به س ژنا باش و خۆ پاریز یا هه ژی په سینی یه)).

ئه م هزر دکه مین ژن دناڤه جفاکی دا شوله کی ناکه ت، ب وی هه جه تی کو وی دناڤه کارین رۆژانه دا نابین، به لکی هه می کار ب دهستی زه لاما دهیته ئەنجام دان، گوايه مه ژبیرکریه که ژن هزرین خۆ تلقین دکه ته زه لاما و نه وژی بی ویست شول ب هزرین وانا دکه ن. بقی رهنگی ژن دکارتی ب حه زا خۆ به ری زه لاما بو لایی خیری یان شه ری وه رگپرت، له ورا زۆرا خودان هیزو شیانه.

دگه ل هه بوونا جوداهیی کو د نافراندنا ژن و میرادا هه یه، لی پراپنا تشتا ئەگه ر لسه ر ئیکی راست بن بی دیژی قه دگرپت، بو میناکه دفی نمونی دا ژن و میر

هه ردوو هه قپشکن کو دبیژیت ((مرۆڤه مینا جه لکی یه با وی دلشینیت)) ئەفه نمونه یا راسته، لی مرۆڤه جه لکه کی ئاسایی نییه، ژبه رکو خودان عه قله و هزر دکه ته فه.

ژیان هندتا ئالۆز و عاسییه کو که سه ک ناگه هته ساپیتکین وی. پاسکال دبیژیت: ((ئه ز ژ دایک بووم و من نه زانی بوچی؟ ئەز ژیا م من نه زانی چاوا بزیم؟ تازه دی مرم و نرا م بوچی)). وه هه ره وه دبیژیت: ((مرۆڤه سه یرترین بوئه وه ره د جیهانیدا، ژ له شی خۆ پیزانینین تفاقه نینه، جانی خۆ نانا سیت، تشته کی ژ هه قبه ندیا جانی و له شی نزانیت، جه م بوونا له شی و جانی وی هه یبه تگرتی دکه ن، لی وه ب خو ژ وان چیبویه)).

ئه گه ر ئەم بیژین مرۆڤه بوونه وه ره کی لاواز و بی چاره و نه زانه هه ری دی کارین مانده ل بکه مین کو هه ره ئەفه مرۆڤه یه عه رد ناڤادانگری و چیا پشقای و چوویه دناڤه کویراتیا ده ریادا و ناڤه را رۆژی و ستیرا قه داره کری و چوون و له زاتیا دناڤه را ستیرادا ناسگری و هه تا پیکهاتین وایین کیمیایی بی زانی.

مسۆگه ر عه قل ژ هه می تشتین قی جیهانی بلندتر و به اگرانتره، هه رچه ند نکارتی ژ قه یدین ماده ی قورتال ببیت و ئیکسه ر به جیته ئەسمانی، لی دکارتی دفی ریکی دا پینگاڤا پاڤیزیت.

ئه گه ر ئەم مژیل نه بین و مینا پیندقی بزافی بکه مین دی کارین هیقیدار بین. هه ره کی ملتۆن دبیژیت رۆژه کی دی هه ر ((ب رونه یا زانینی و چاکیا زه لال ژ به رداغی هیقی پرکه مین و ب میرخاسی و خودی په رسی بژین، دا ل دهڤه خودایی خودان ده ست هه لات زی هه می ده م و چاخا خودان ریز بین)).

پشکا چواری

ھیقیسی و ئومیید

دقیقت ئەم بەرهەف کەمالی پینگاڤا پافیزین، دقتی هەرگاف هەست بکەین ئەم ئیرو ژ دوهی باشتین و دگەل هندی مە بۆ سبەهی ژێ پلانەکا باشت و چیتەر دارپت بیت.

ب چ تشتەکی هیقیدارین؟ ئەفە بابەتەکە کو دقتی دبارا ویدا پتر دیقەتی بکەین، ل دەستپیکێ نایب ئەم هەمی بەس د هزرا خو دابین، خوشبەختیا مە بە خوشبەختیا کەسین دیقە یا گریدایە و مەحاله ب خو پەریسی بگەهینە خوشبەختیی، دقتی مە هەرگاف ئەو پەیقین کو ئەسینیا ل دەمی سویندخواری دا دگوتن لبرین ((ئەز چ دەما خو شەرمەزار ناکەم و ناڤ ریزین شەری دا برابین خو بتنی ناھیلەم، بۆ بەرهقانی کرن ژ نیشتمان و واری خو دی جەنگم، سویندی دخۆم کو بۆ پیشقەچوونا وەلاتی خو خەباتی بکەم و قی ئاف و عەردی ژ بەری نھا و نھا مەزنتەر و باشت لیبکەم)).

بەلی دقتی هەرگاف خەباتی بکەین کو لدەف هەف نیشتمانی و هەف چەرخین خو خوشتقی و هیژا بین، ئەگەر نە دی خوشبەختیا مە یا لنگەر بیت، دگەل قی چەندی نایب ل ناڤ و بانگ دەرکرنی دا زیدە گاقیی بکەین و دقتی ریکی دا خو بیخینە مەترسی، زیدەگافی کرن د ناڤ دەرکرنی دا دی قەید و راسپاردا بۆ مرۆقی چیکەت، کو دگەل هەبوونا قانە دلی خوش نینە، زۆر کەس ژبەر بەرچاقیا پلەو سامانی بین دی سەردا دچن و دووچاری حەیف و محابینی دبن. هزر دکن مرۆقین خودان شیانن، چونکی هەرتشتی حەژی بکن دکرن و هەر کاری بخازن دکن، پراستی خوشبەختن.

مسۆگەر سامان سەدەما خوشبەختییە، ئانکو کەسین خودان شیان ئەگەر بخازن دکارن بین دی خوشبەخت بکن، لی هەری ئەو بخۆ ژێ قی چەندی بەهەرەمەندن، باراپتر حەزو هیقیا سامانی پتر ژ سامانی هەفکاریا خوشبەختیا مەدکەت، خەبتین د ریکا ئارمانجی دا خوشترە ژ گەهیشتن ب ئارمانجی، ئەگەر هوین چوونە نیچیری

هیقی دارین، سیرجیمس هەرگاف دگوت ((ئەفە شیلیا هەمی وا شیرەتایە کو من دناڤ ناخفتنن خودا دداجحیلا)). شیرەتەکی باشە، لی ب چ تشتەکی هیقی دارین، مە هەمی تشت هەبن و ژ هەمی ل پیشتر بین بەس ئەفەهە و چیدی نە! ئەفە حەزەکا باش نییە، دقتی ئەم بزاقی بکەین خو پیش بیخین و هەتا دکارین ژێ بین دی دگەل خو ببەین، دگەل بین دی پیشبکەقین، کەسی کو بین دی کچکە دکەت بی ژ هەژی ریزگرتنی نییە.

تشتی کو ژ هەمیا گرنگتر ئەو ل دەستپیکێ بزاین مە چ دقتی، پاشی بۆگەهیشتن بوی کار بکەین. هەبوونا ئارمانجەکی دی مە ژ گەرداڤا پەستی و بەدبەختیی پاریزیت.

باراپتر دریکا گەهیشتن ب ئارمانجی دا ئەم دووچاری خەلەتیبیا دین، پاشی کو بیرامە ژبەتەفە دی حەسەرەتا خوین. کەس نکاریت دووچاری شاشیا نەبیت، لی دی کارین پیشبنا و ریکا بکەین ئەوین مسۆگەر ب زیان و تاریاتی تفاق دبن و خو ژ وان پاریزین. شاشیین مە د ریکا ژیانێ دا ئیک و دو نینە، دکارین بیژین ژیان مژیلی و شاشیین لیدی هەقن، کو ئیک لیدی یا دی د هیت، زۆر کەس ژبەر سەر خوشیی د کونجی مژیلی دا ل هیقیا دەلیقی و دەرفەتەکا رەهمی دپۆرینن، لی ژ جارا دەلیقە ژپرا هەلناکەفت، چەند باشت بوو ئەگەر وا دەست ژ تەنبەلی هەلگرتبا و کەفتبانە دیف دەلیقی و قەدیتنا، ئەم نایب بی شول روینن هەتا دەلیقەکا رەهمی هەلکەفت، لی دقتی بریکا کار و بزاقی دەلیقەکا باش بۆ خو چیکەین.

دزانن کو تام د کوشتنا حیوانادا نییبه بهلکی پتر تاما دوا دهقیقادا کو ئەم لدیف نیچیری دگه‌ریین.

ب تهرزه‌کی ته‌قایی باراپترا خوشبه‌ختیی یا د قویناغا دیفراچونیدا، هەرگا‌قا ب مەرهمی گه‌هیشتن زۆر زوی دی ماندی و تهنه‌لبین. دەمی ئەم دریکا ئامانجی دا بین بەرده‌وام بو پیشقه‌ دچین و بقی رهنگی تاما سەرکه‌قتنی ب خو‌شیا هیقی و حزاب هه‌فرا دی چیژین، دەمی دگه‌هینه نارمانجی ئەف‌تام و خو‌شییبه‌ تفاقا دبیت و بشکورین و سه‌فایا ژیانئ نامینیین.

کەسین کو دەمبیزا سامانی دا ژ دایک دبن و دکوشا ناز و نیعمه‌تا دا پەرورده‌ دبن، بیگومان ژ به‌ره‌کی به‌هره‌مەند دبن کو یین دی، ئانکو ئەوین کو دنا‌ف کوشا ژاری و ته‌نگه‌زاریی دا گه‌شه و وهراری دکهن ژئی بی پاری، لی جهی هندی خه‌لکی خودان شیان ژ هیقی و هه‌زین تفاقا به‌هره‌مەند نینه و هەر دگهل هندی بو پاراستنا سه‌روبه‌ری خو هەرگا‌ف دلگران و په‌ریشانن، ئەف‌ره‌نگه‌ که‌سه‌ دەمی خو‌ پتر د می‌قانداریا و هه‌لکه‌قتین ته‌قایی و نه‌خاسه‌بی دا دبۆرین و د دورپین، ئانکو دەم هه‌مبیرین ژیان خو ده‌فاینه‌ دنا‌ف گه‌ردا‌قا لنافچوونی دا، هه‌ری تشته‌ک هه‌یه‌ ژ ژیانئ به‌اگران تر بیت؟

پرنس لودوکتوف نامەك ژ روسوی پا شانند و‌دبارا پەرورده‌کرنا زارۆکیین خو‌دا مشوره‌ت دگهل کر، رۆسوی به‌رسقا خو‌ بقی دهربرینی ده‌ست پیکر: ((نه‌گەر ئەزی به‌ده‌خت بامه‌ دا ل هه‌مبیزا سامانی و عه‌ه‌تی دا ژ دایک م)). که‌سی بخازیت نا‌ق‌دار بیت دقتی ژ دلناسوده‌بی چا‌قا ب نقینیت وه‌ که‌سی هه‌ژ ئارامیا خیالی بکه‌ت دقتی لدیف نا‌ف و بانگی نه‌گه‌رییت. مسۆگەر چ کاره‌ک ژ بده‌ست فه‌ ئینانا نا‌ف و بانگی تاریشه‌ تر نییبه‌ . خاله‌کا دی هه‌م لبه‌رچا‌ف بگرن، نابیت هویین بو‌ ب ده‌ست فه‌ ئینانا نا‌ف و بانگی خو‌ دووچاری زه‌حه‌ه‌تی بکه‌ن، نه‌گەر هویین ژ هه‌ژی هندی بن

نا‌ف و بانگ مینا سه‌به‌ری هەرگا‌ف دی دیف هه‌ورا هیت، نه‌گەر نه‌ دی ژ قه‌ستا خو‌ زه‌حه‌ت دهن.

چاکی و ژیزانی به‌ره‌کی تاقه‌ت و موکمه‌ کو ب دریزیا ده‌ما ناهیته‌ گورپین، که‌سی کول سەر ئاکنجی ببیت دی ژ قه‌ومینیین زه‌مانی یی ئیمن بیت، به‌روفازی نا‌ف و بانگ مینا پارچه‌کا جه‌مه‌دییه‌ کو ب کارتیکرنا گه‌رمی دی به‌وژیت و ژنا‌ف چیت، فیجا دقتی هەرگا‌ف ب ریکا چاکی و ژیزانیی لدیف نا‌ف و بانگی بگه‌ریین. خاله‌کا دی دقتی بزاین کو سەرکه‌قتن به‌س دبن سه‌ه‌را خه‌بات و مژداهیی دا نه‌بیت بده‌ست قه‌ ناهیت و که‌سین هه‌له‌په‌رست به‌رده‌وام ریڤینگین قی ریکی نه‌ چ جارا ناگه‌هه‌ چ جه‌ا، خو‌راگری و به‌رده‌وامی گرنگترین مه‌رجین سەرکه‌قتنی نه‌ . گه‌روکتین چیا ژ هه‌میا پتر قی خالی دزانن.

که‌سی کو بقیت ل چیا یین بلند سەرکه‌قتی یی نه‌چاره‌ ب گافین موکم و قایم بچیته‌ سه‌ری و چ ده‌ما فه‌ نه‌زقریت، ئەم ژئ نه‌گەر بخازین سەرکه‌قتنی ل هه‌مبیزی بگرن دقتی چا‌فی خو‌ ل وا که‌سا بکه‌ین ئەوین دچنه‌ چیا‌ی و بو‌ گه‌هیشتن ب ئارمانجی ساته‌کی مژیل نه‌بین.

شکسپیر دبیژیت ((هەرگا‌ف کاربکه‌ن و بزاقی بکه‌ن داکو جلکی شانازیی بکه‌نه‌ به‌رخو‌، هەرگا‌ف لبه‌رچا‌فی هه‌وه‌بیت کو شانازیی تازه‌ بده‌ستقه‌ بینن، ژبه‌رکو شانازیی بۆری مینا وی خه‌نجه‌ری نه‌ کو ژه‌نگی گرییت و جوانیا خو‌ ژده‌ست دابیت.

تشتی کو بو‌ دابینکرنا خو‌شبه‌ختیامه‌ پیدقی بیت رازی بوونا وژدانئ یه‌، ره‌نگه‌ هنگ نه‌کارن بینه‌ ده‌وله‌مه‌ند و نا‌ق‌دار بین، چونکی بنا‌ف و ده‌نگ بوونا هه‌وه‌ یا گریدایه‌ ب یین دیقه‌ و شیان په‌یدا کرنی ژئ زۆر تاریشه‌ بین هه‌ین کو چیدبیت د هه‌مه‌به‌ر وانادا بدورپین، لی رازی بوونا وژدانا هه‌وه‌ ب هه‌وه‌ بخۆفه‌ یا گریدایه‌ .

ئەگەر ھوبىن نەكارن بۇ كەسىن لپاشى خۇ سامانەكى بەرمشە بىجھ بەيلىن، نە گرنىگە، دى كارن ل جھى ھندى نەقى كى باش بۇ وانا ب يادگار بەيلىن كو پاشى ھەوۋە دناۋ خەلكى دا سەرفەرازىين.

ئەگەر ھەوۋە دەرفەتەك بۇ خۇ نىشادانى و ناقدارىي پەيدا نەكربىت دى كارن ب چاكىي و بەھاگرانىي و دادپەرورەيى ل ھەمى قويناغىن زىانى دا شادىين.

نابىت جانى ھەوۋە بدورپىنىت، بۇ گەھىشتەن ب خۇشەختىي گرنىگىا چاكىي ژ يا سامانى پترە.

سىسرون دىيىت ((باشترىن مىراتى كو باب بۇ زارۇكىن خۇ بىجھ دەيلىن چاكى و شىنوارىين باشن)).

ھەرگاۋ بزاۋى بىكەن كو رازىيونا وژدانا خۇ دابىن بىكەن و دگەل ھندى بۇ يىن دى ژى بمفابن. مرۇۋ ھەر چەند يى بچىك بىت دى كارىت دوينايى ژ ئەنجامى كارىن خۇ بەھرەمەند بىكەت، دەمى ھوبىن كارەكى بمفا ئەنجام ددەن ھوبىن خۇشەختەن، كارى بمفا ب كچكەتەي و مەزنانىي نىبە. بى گوتن خۇشەختەي و خۇپەرىسى دگەل ھەۋ ناپەھمن، ئەركى مەيە ھەتا وى جھى د شىانا مەدا بىت بىجەبتىن، دا بۇ يىن دى ب مفا بىن، بقى رىكى دى دۇنيا رۇژ ب رۇژ پىشەچىت و رەوشا ئابورى و جفاكىا وى دى باشترلېھىت. باب و كالىن كەفن رامانا پىشەچەچونى و تىفاۋ بۇونى نەدزانى، ھزر دكرن قويناغىن زىرىنىن دوينايى بۇرىن و نھا دەمى ھوبىر و ماربوونى و ھەرمىنىيە، چىقانوكىن كەفن دىيىن ((ب تىپەربوونا رۇژا بەركەت و خىروپىرا سروسى دى كىمتر لېھىت و دۇنيا دى بەرەۋ پەستى و بەدبەختىي چىت))

لى ئەمىن دوى باورەي دا دۇنيا بەردەوام يا بەرەۋ تىفاۋبونى دچىت و دقى چوونى دا قويناغىن زىرىن و بىرقەدار بىن ل پىش مە ھەين!

پىشەچەچون و تىفاۋ بۇونا دوينايى ژ نالى مەعنەۋىقە يا ژ ھەژى ھەست پىنكرنى يە، ئىرو دگەل دوھى جوداھىا ھەي و دوھى دگەل رۇژىن پىشتر نەھىتە ھەقبەركن، گاۋ بۇ گاۋى راستىين تازە خۇيا دىن و شەنگستى ھزرىن كەفن كافل دكەن.

چىدىت بۇ مە جھى داخى بىت ژ وى چەندى كو راستىين تەحل و نەژەۋى بەردەوام ھزر و خىالىن جوانىن مە ژ ناۋ بىن و زۇر نامىنىت ژىرا بگرىن و بنالىن، لى دقىت ھەر زوى دناۋ گۇرى ژىبركرنى دا فەشىرىن و بۇ ۋەرگرتنا ھزرىن تازە بەرھەۋ بىن

ياسايى جىھانى كارى خۇ دكەت و بەردەوام راستىين تازە ل شوينا ھزرىن كەفن دادىنىت.

راستى و ھزر ھەر رۇژ مىنا سكا تازە دىنەۋە، مىشكى مرۇقى ھەر رۇژ ھزرىن ۋەسا چىدكەت كو جىھانا زانست و پىزانىنا پىنگاۋەكى بۇ پىشەۋە دەت، لى ھەرۋەكى سكى زىرى پاشى كو بۇ دەمەكى دناۋ دستا دا ما دى كەفن بىت و جوانىا خۇ ژدەست دەت و بەھىي وى كىم بىتەۋە.

ماكولى دىيىت ((خالا كو دوھى بۇ ھزرا مە يا نەدىار، بۇ ئىرو مەرەما شەنگستى يا ھزرا مەيە، كو بۇ فەدىتتا وى زىمەتى دكىشىت و سبەھى دى بسەردا بازدەت و بەرەۋ وا خالىن كو ئىرو د وندانە برىكەفىت)).

دچەرخىن جۇراوچۇرىن بۇرى دا مرۇقى برىكا زانست و زانىنى پىشەچەچونىن بەرمشەيىن بدەست فە ئىناي، لى پىشەچەچونىن چەرخى دىماھىكى سەيرو عنتىكەنە، نھا نە ھەر كىش و ئەندازى ستىران ديار دكەين، بەلكى پىكھاتىن وانا ژى دىناسىن، ب ھەقكارىا زانىنى ئەم چووينە دناۋ دلى ەردى داو دناۋ كويراتىا دەريا دا لىدگەرىين، چاوانەتيا پىكھاتنا چىا، پەيدابوونا نەقىتاتى و بلنداتىا ەردى و خارىاتىا روىبارا قاقىر دكەين.

ب و ته گهرين زانستی پهيداكري ل هنداف رويبارين مهزن دچين و نافه ندين دهريابين
بي بن دبیرين و دناڅ پيلين وانا بي ترس و لهرز دهباز دبين.

ب ههڅكاري زانينې نافهرو دوورياتي هاتنه راكرن و روژهه لآت و روژتافايا
جيهانې مه ب ههڅرا گريدان، ب كورتي زانينې تارياتيين جيهانې روناھي كرن و
ئيش و دهردين مه ب چارهسهرين عنتيكهيين خو سڅ كرن، ژيان دريژتر ليكر و
لهزتا هه بونې پترليكر. ته گهر ته تشته كي ژ چهرخين بوري و رهوشا ژيانا هنگي
بزايين وه يان دبارا پيشقه چوونين پاشه روژي دا پيشبينا بكهين، هه ب هاريكاري
زانست و زانينې يه، ته گهر زانين نه با ته م دا دقي دونيايي دا مينا وندابويا بين و
مه ريك ژ كه ندي نه د فاقارت.

ب بيروبوهره من چهرخي بوري ژ نالي شهديتن و نافراندين زانستيقه ژ هه مي
چهرخين دي ل پيش تره.

نافراندنا شه مهنده فرا ناسني و پاپورا هه لمي، ته لگرافي و تيله فوني، وينه گري و
گازو نه فتې، شهديتن له له كتركي و پرت پرت كرنا روناھيي، تيشكا رونتكن و
چهندين پشكين ساده كوي يا ژ هه ميا گرنگر راديوويه، گورينا سه قاي و كرنا
ئيدروني ب ناڅ، پيزانينين عهردناسيني، شهديتن چارهسهرين تازه و ريك گرتن ژ
به لاق نه بوونا نه ساخيا، شه هه مي د نهماني زانين و زانستي چهرخي نوزدي دا
مينا كه هكه شانا دبرسقن و چهرخين دي شه چنده ب خو شه نهديتية. چهرخي
نوزدي ب شهديتن و نافراندين عنتيكهيين خو مينا ستيره كا بريقه دار ل به راهيكا
چهرخا دبرسقيت.

شه هه مي دبارا پيزانينين زانستيدا بوون، دپشكا زانينين عهقلي و تورهي دا ژي
كارواني زانيني د چهرخي نوزدي دا زور قويناعين بري. بناغين تازه بين تابووري،

چاكسازيا پهروه ردهيي، ژنافرنا سيبره ند و نه پهن بيژيي و بين وهكي وان، كو
چاخه كي دريژ مينا هزه كي ب سهر سهري عهقل و هوشي دا هاتبونه داكيشان.

نه هيلانا تاوبه لگا و زيدهيين كو رهخ و چانين زانست و هونه رين مه گرتي، هه مي
ژ خيرو بيړا چهرخي نوزدي نه.

دقي سه روبه ري دا نه سهيره ته گهر ژ خو بيرسين ههري چهرخي تازه، چهرخي
بيستي دي كاريت مينا چهرخي نوزدي بيته خوداني هنده شهديتن و نافراندنا؟
لورد دري مسوگه ر نيك بوو ژ سياسه تفانين پله بلند د وي باوهري دا بو كو ته م
نكارين مه ته و هيفي هه بيت.

تهز دگهل هندې كو ناخازم چ جارا هه قذثيا وي بكه م، لي دبارا قسي بابته تي دا
تهز نكارم خو كر بكه م، ژبه ركو دقيت ب چاقي نوميدي بنيرينه پاشه روژي.

ته گهر مه دويانا ژ قې چهندي باشر ناسكربا يان ته م كاريباينه پيزانينين خو
نه زانينين خو نيكسان بكهين دا مه بيروبوهره كا دي هه بيت، لي ياراست شهوه كو
پيزانينين مه ژ نه زانينين مه كي مترن.

ته م كيژ ماده ي ب باشي ناس دكهين و هه مي مفا و ته رزي بكارينانا وي دزانين؟

ديروكا ژيانا كژ و گياي يان ناژه لي ژ دهستيكي هه تا دماهيكي دزانين؟ شه مين
لناق بناسه و هيژين جورا و جوردا دژين، كو هيشتا دبارا وانا دا تشته كي نزانين،
پهردا رهشا چهرخين دويرو دريژ كو چاقين مه داپوشي بوو هيشتا نه دريايه.

لي هيشتا د فيرگه ها مهزنا سروشتي دا مينا زاروكين تازه فيردبن زور تشتا هه ر
بهس دبينين، ژ نه پينا وان بي تاگه هين. سي تشتين ههين كو روخسه تي دده نه من
ب پاشه روژا مروقايه تي و پيشقه چوونا وان ب تفافي هيفيدارين. يا نيكي
به رده وام ناميرين تازه دي چين كو دي ههڅكاري مه كهن بو باس و ليقه كوليني.

یا دوویی ژى ئەوه بریكا فیروونا تەقایی روژ ب روژ هژمارا کەسپن کو دقئ بیاقی دا کاردکەن دئ زیدەبن هەتا نەها مە دکاری بیژین ((بەرهمی زۆره لی کەس نییه هەلگرت)).

یا سینی ژى ئەوه هەرەکی چاوا هتافا فەدیتنن تازە ئەوین تاریاتیا نەپەنیا و نیشانا فەدکەلیشیت و مەحالاتین دوھی دنە چیبووین ئیرو، هەر بقی ریکی ئەگەرین پیشفەچووین پاشەرۆژی روژ ب روژ بهیزتر دکەفن و یا مسۆگەرە کو روژەکی دئ ژ قویناغا تیوری دەرباز بیت و چیتە قویناغا کریاری.

هەر فەدیتنەکا تازە کو دەیتە ئەنجام دان ریکەکا تازەتر بو فەدینەکا گرنگتر و مەزنتەر د هەمبەرا مە دا فەدکەتن.

زارۆکین مە، دفیگرەها دا لبهەر دەستی مامۆستایین شارەزاو زیەرەک زانستین جوراوجور فیردبن و وانا دلشەکا باش بو پیشفە چوونی و تفاق بوونی هەیه کو باب و کالین مە بەری نەها ژى بی بەهرەبون. ئەزى هیفیدارم بەلکی بی چاقەریمە کو پیشفەچووین زانست و زانینی هەمی کەسا فەگرت و ئەف پیتلا بریقەدار و بەردەوام کو جان و عەقلا دگەل خو دبهت هەمی خەلکی ژ خیرو بیرا خو بەرهرەمەند بکەت و وانا ئەو شیان هەبیت کو زانستین خو بیخەنە دقادا کاری دا و ژینگەها زانینا مرۆقاتیی بەرفرەتر لیبکەن.

ئەم نکارین خزمەتین زانستی بژمیرین، زانینی ئیش و نەساحی یین سفق کری، پەتا و نەساحیین تەقایی یین ژناف بری و ژیان خەلکی یا خوشرکی و عەردئ ئاقەدانکری و گەریان دناف دەریادا یا ب ساناهی ئیخستى و ل هنداف روپیارا پرتین مەزن و ژبەتاتی یین ژ ئاسنی چیکری. کو باب و کالین مە یین مینا وان دخەفنی دا ژى نەدیتینە، ئەو برویسیا کو مینا بەلایەکا مسۆگەر بو یین بۆری ژ ئەسمانا

دەهاتە خواری باراپتر گەف ل ژیانان وان دکر یا ئیخستیه دبن دەست هەلاتا خو دا و ب سقکی و رەزلیلی دەنیترە دناف عەردی دا.

ب روناهیا ئەلکتیریکی شەف مینا روژی یا روناهی کری و جوداهی دناقبەرا شەف و روژادا نەهیلایە، شیانا دیتنا مە یا زیدەکری ب تەرزەکی ئەو تەنن دویر دینین ئەم هزر دکەین یین ل تەنیشت مە، بزاقا زیدەکری و خیرایا زور کری، ناقبەرا وارو جها یا کیم کری و وەلاتین جوراوجورین جیهانی مینا مالەکی یین پینکفە گریدای، دەزگەهین هەقبەندی کرنی و تەتەریی هند شولین بساناهی ئیخستى کول روژەلاتی دکارین دگەل روژ ئاقایی باخفین و ل هەر قانەکا دونیایی بین دکارین بو دویرترین جهی نامی پنییرین و ددەمەکی کورت دا بەرسقی وەرگرتین، کویراتیا دەریا و قالاهیا تەخین ئەسمانی یین ددەست مرۆقی دا و ژقی ژى پتر تاریاتیین عەردی یین ژیرا هاتیە فەکرن کو ب ئەختیارا خو دەست هەلاتی لسەر پەیدا دکەت.

نەها بەروفاژی چەرخین بۆری، مرۆف بیابانین دویرو دریز ب لەزەکا عنتیكە ب ئەگەرا شەمەندەفری دبریت و پاناتیا دەریا ب پاپۆرین کەلەخ مەزن کو مینا دیوی نریا دەنیلیت و روناهییی بەلاف دکەت و ئاقی دکیشیت و بو نالی دژی بای دەمبیزا پیل و تۆفانی دا دەم هژمیرەکی چەندین قویناغا دبریت و پیشفە دچیت، ئەفە هەمی بەهرا زانست و زانینی نە.

ملتون دبیزیت ((راستی سەرۆکانییەکە هەرگاڤ یا زاویه و باغستانی هزراو عەقلا ئاقی دکەت و چ جارا بو پاشفە فەنازقريت، ژبەرکو ئەگەر ئاقا کانینی بو پاش فە زقريت دئ ئاقا مەند و بیس و گەنی بیت)).

زانینی دژیانان مەدا گرنگییەکا رادەبەدەر هەیه و مسۆگەر ژ سەرهایتین دیوو ئەجنەنە و چیقانوکین خیالی کو باب و کالین مە بخو فە سەرگەرم کریون سەیرتر و عنتیكەترە.

قەدیتین عنتیکە ھەر رۆژی تشتەکی تازە بۆ مەب خەلات دئینن و کونجەکی ژ جوانیا سروشتی و عنتیکە یا وی ژمەرا خویا دکەن، بۆ دەمەکی درێژ ئەم دناڤا دا دژیاین و ژێ بی ناگەھ بووین، کەسی کوژ قسێ قویناغی غافل ما ئیک ژ دلەرتین لەزتین دونیایی وندا کریه.

خالەکادی ژەر چاقی خۆ نەهاقیژین: حەیف و محابن ھەتا نھا مینا پیدفی زانا و داھینەر نەھاتینە ھاندان و پالدان روسکون دبیژیت ((داھینەری تەلەسکۆبی کو ئەسمان بۆ مە نیزیکی کری خەلاتی وی بۆقی خزمەتا مەزن ئەو بوو کەفتە زیندانێ کەسی کو میکروسکۆب ئافراندی و چاقین مە قەکری و جیھانا ھەیبەتگرتی نیشامەدای ژ مالا خۆ ھاتە دەرتیخستن و ل دیمایکیژی ژ برسادا مر)).

ژیانا مە یا نھا رەھینا زحمەتا بەردەواما داھینەرایە کو خوە ژ خەو و تەنایی بی پارکری و ب شەڤ و رۆژ ژ بۆنا بەرھەڤکرنا ئەگەرین خوشگوزەرانیی و ئارامیی دخبەتن. ھەتا ئەوتشتین کو ب ئەگەرا زۆر بکارئینانی گرنکیا وان ل بەرچاقین مە کیم بووی ئەگەر کیمەکی دیقەتی بکەین یا ل ریزا ئافراندین مەزن.

بایکن دبیژیت ((ئەم شەمەندەڤرا ئاسنی ژ ئافراندین مەزن دەژمیرین کو بەرھەم و تشتی وەلاتەکی بۆ وەلاتەکی دی قەدگۆھیزیت و گەلین جورا و جور پیکڤە گریدەت. دا چەند باش بیت ئەگەر مە قەدری ئەلف بییا زانیبا کو مینا شەمەندەڤرەکا مەزن نافبەرا چەرخا دبریت و زانست و زانیاری و ئافراندنی ژ چەرخەکی بۆ چەرخەکی دی دبەت)).

ئەقی چەندی ژ بیژین پیشقە چوون چیبە؟

کاکلا بەروبووم و بەرھەمی، بەرفرەھیا پیشەسازی و بازرگانی، زیدەبوونا ھیلین ئاسنی و تەلگراف و تیلەفۆن و بیین وەکی وان دروستییا پیشکەفتنی نینە بەلکی دەستپیکن بۆ پیشکەفتنی.

پیشقەچوونا راستین ئەوہ کو ساخەمی و خوشبەختی و شیانا کەتا (افراد) پتر لیبھیت، مەزنتین ھەزا مە ئەوہ کو ھەمی ژ دل و جان بچەبتن دا مە ژ قسێ مەبەستا بریقەدار و ھەژی نیزیکی بکەن.

پشکا پینجی

قہ ناعہ ت

نادەنە كەسپىن زانا، ئەگەر وان گوھىن ھايلىيىنى ھەبانە و شىرەتپىن زانايان گوھدارى كىرمانە و ب كارىنابانە مسۆگەر ژيانا وان دا باشتىبىت، دا بىرەوهرىپىن خۇشپىن بۆرى دىناڧ جانى خۇدا شەھىلن و بۆ پاشە رۆژى ژى دا ب ھىقى و چەلەنگى بى ترس و لەرز و راھىيان شولكەن.

دبىژن ژيان ھەمى زھەت و بەدبەختىيە و ژ بلى تالىي و بى مرادىي تشتەكى دى دىناڧ جامى رۆژگارى دا نىيە، ئەگەر ھەسايە پا بۆچى ژ مرنى دترسىن و ژ باسى وى دبىژارپن، پىراستى كەس ژنىڧا دلئى خۇ ھەژ مرنى ناكەت و ب مەيل و ھەزا خۇ پىشوازيي لى ناكەت، دگەل فى چەندى لىرە و وىرى مە گوھلىدبىت كو ھندەك كەس ھەر ژ قەستا د ژيانى دا ھەست ب دبىژارىي دكەن و ئەم ژى ب شاشى ھزر دكەين دونيا بەس بۆ ھندى يا ھاتىيە ئافراندن دا ببىتە ژىدەرى دلگرانى و ئىش و بەدبەختى و دبىژارىي و ھەر چقاس ژيانامە درىژتر لىبھىت، زھەتا مە دى پتر و خورتتر لىبھىت.

پەندەكا كەفن دبىژىت ((ئەگەر ھويىن زەنگىن بن دى ژيانا ھەو ھەدگەل خۇشى و چەلەنگىي يا ب ھەقراپىت، لى ئەگەر ھويىن ژارپن ھەي بۆ فى ژيانى)) بۆركاس دبىژىت ((لەشى مە دونيايەكا بچىك و دۆزەخا جانى يە)) ھەتا پاشايەكى مەزن دگەل وى چەندى كو ب رادى پىدقى ژ فى دونيايى بى بەھرەمەند بوويە ھەست ب دبىژاريا ژيانى دكەت و دبىژىت ((ئەز ل ژيانى بى دبىژارم و ھەمى كارپن دونيايى دپويچن)).

ئەو زھەتا مەكىشايى ژ قەستا بوو، ژبەركو ئەنجامى وى دى بۆ يىپن دى ھىلپن، لەورا ئەز ژ ھەمى تشتەكى بى بى ئومىدم، مرۆڧ دقى دونيايى دا مفاى ژ زھەتا خۇ ۋەرناگرىت ((رۆژگارار وى ب بەدبەختى دەر باز دبىت و بزاڧىن وى جھى غەم و ئازارى ئە، رۆژى دكەتە قوربانى و شەفى ژى بى ئاسوودە نىيە)).

رۆژ ھەرچەندا بىرقەدار بىت ھەمى جھا روناھى ناكەت، چونكى عەردى دوکەرە. دكارپن دبىژىن ژبەر ھندى كو رۆژ دبرسقىت ھەبوونا سبەرى يا مسۆگەرە. ئەگەر رۆژ نەبىت سبەر ژى نابىت، دەمى رۆژ دبرسقىت جھەكى ھتاقە و جھەكى دى سبەرە!

دبىژن نىك دىت كو بۆ پشكدارى كرنى دجىژنەكى دا خۇ بەرھەڧ دكر، گوتى ((مرۆڧ دڧىت ھەمى رۆژپن خۇ جەژن بزانىت)). پلوتارك دبىژىت ((ھەرگاڧ دبارا ئاخقتنى دا ھزر دكەم)) يا راست ئەو ھەو كو ئەگەر مە كىمەكى دىقەت كىر با دا جەژنپن مە يىن رۆژانە زۆر خۇش بن. جىھانا مە جھەكى پىرۆزە و دەمى ئەم پەيدا دبىن بۆ ھندى نىيە ئەفى كەلەخى بى جان كو بناسا سەر ئىشاندا مرۆڧانە ببىنپن، بەلكى دڧىت د چىكرىپن خودى دا كو ژىدەرىن ژيانى و بزاڧا رۆژى و ھەيڧى و ستىرا، رۆبىبارا، كانىيىن جەنگەلا و باغستان و يىن دىنە رامىنپن، دڧىت ھەمى ڧان تشتا كو نىشانى بەردەواميا ژيانى و نىشانان شىانا خودپنە بۆ مە سەرۆكانيا خۇشى و چەلەنگىي بن.

خەلك ژ نەزانپن فى جەژنا ئەسمانى كو خودايى ھەتا ھەتايى ژىپرا ل سەر عەردى ھەلىخستى كچكە دكەن و رۆژگارار خۇ ب پەستى و بەدبەختى ھەڧرى دگەل ئاخ و نالیا دبنە سەر و ھەرگاڧ مەلىل و دلگران و پەرىشانن، چونكى گوھى خوە

لورد بېكفيلد دېښت ((لاووينى ب خو فه هژاندى دهرباز دبيت، ناڅ سال فه چوون ب ښ و خه ما و پيرى ژى ب كوڅان و حهيفا)) هه ره شهو دېښت ((بهدهختيا روژين پيرائى نه نجامى غرورا لاوينى يه)) يا خوښابه هه مى قى خالى ههست پى دكهن كو زاروكينى قويناغا ناراميا جانى و روژكارا بهخت باشييه و هه رگاڅا زاروكينى روژين خو بوراندى زيان جوانى و سهفايا خو ژدهست ددهت، دى بىژى گورپانا قى جيهانى بو مروڅى دى تارى بيت.

كاستيليون دېښت ((دهمى هم مهزن دېن گولڼ چلهنگى مينا بهلگين پائىزى دناڅ جانى مه دا دكهن)) هوک ژى دگهل قى گوتنى هه څه بېرهو دېښت ((باشترين قويناغا زيانمه چاخى زاروكينىيه و هه ر كول و وىرى دهربازبووين دى چينه دناڅ خراپترين قويناغين زيانى دا.

ب بيروباوهره شكسپير ((لاووينى و پيرى دگهل هه څه ناهينه هه فبه ركرن. لاووينى بناسا چلهنگى و خوښبهختى يه و پيرى قويناغا بهدهختى و حهيفى يه، لاووينى نيڅرويا زيانى يه و پيرى شهستا تارى يه، لاووينى قويناغا خو هه لكيشانى و ميڅخاسى يه و پيرى چاخى ترس و ته په سهريى يه، گهنج مينا غه زالا كويڅى ب چلهنگى و خورتى دناڅ دولا زيانى دا غار ددهت و پيرى مينا كهسه كى لنگه ر ب هزار زجه تا گاڅا دهافىښت)). ههروه سا هه ره شه ژ زارده قى ښك ژ په هله فانين چيروكا خو دېښت ((هه ز پېرووم و دارا زيانا من كو يا كهسك و تازه سوو زه ربوو چرمسى و فان نيژيكا دى بهلگين خو وه رينيت، ښدى نه من سهرفرازى هه يه و نه دوست و هه قال)).

بابرون ل سهى و شهش سالىى دا بو زيانا خو يا بوڅى حهيفى دخوت و دېښت. ((دارا لاووينيا من قريا و بهلگين وى چرمسين بشكوژا تاو شفقين وى هه لوهره و پيشكا روژكارى كه قى)). شه قين زيان و چلهنگى دهربازبوون و

ښدى فه نازقڼ، چاخى بهدهختى و بى مرادى بهلهنگاز توفى دناڅ زه قيا چاخى دا دچينيت و بهره مى خو ب بى مرادى ددرويت و ل پشت سهري وى مرن دروينكهره كه چ ده ما ژ شولى نارواهستيت.

دجهى خودايه ليږدها چند مالكه كا ژ هوزانه كا بناڅ و دهنگا گراى كو بناڅ ((بېره وريا خويندنگه ها ناتون)) فه هاندى فه گوهيزين:

((ناى چند خوش بوڼ شهو گرين كو دبن سبه را خيال په روه ده بى دا هاتيبه نخاقتن، ناى چند خوش بو شهو باغستانى كه سهك و تازه بى كو نها كه قالى وى مينا خه قنا دناڅ خيالا مندا دره قيت، ناى چندى خوش بو چاخى لاووينى كو ب خوڅى و چلهنگى و دلناسوده بى بوڅى)).

جهى حهيف و مخابنى يه كه سين كو دناڅ زه ريا چاخى دا وهغه رى دكهن، خورت و كوشنده و كافل كهن و لاووينيا خو ددهنه دهستى پيلين هه واو هه وه سان و نكارن ب ساخلمى خو ژ تېبه رين (مهلك) قى ده ريا پېر مه ترسى قورتال بكهن و و ل دپاهيكى دته نجامى وا مڅيلين ئاڅاكرى دا دووچارى كه سهرو پشيمانى دبن، بقى رهنگى لاووينى ب مڅيلى دهرباز دبيت و ژبى مايه قهى ژى ب كه سهرا دبوڅيت!

ب بيروباوهره روڅرت، زاروكينى و پيرى، باشترين قويناغين زيانى نه، ژبه ركو زاروكينى قويناغا بى گوناھى و پاڅوبى يه، پيرى ژى چاخى عه قل و حيكه تى يه. دگهل قى چندى پيرى ژ زاروكينى باشتره، ژبه ركو به خته وه ريا زاروكان يا گيرى دايه ب ئيرادا كه سين ديقه، لى چاخى پيرى كلسيا به خته وه ريا مه يا ددهستى مه دا، ب مه رجه كى كو چاخى لاوينى مه خو ژ زنده گاڅى پاراست بيت، ښك ژ مه زنا دېښت ((لاووينى بپاريزن، پيرى پيدڅى ب نوبه دارى نيه)).

چاخى زارۆكينيى يا پره ژ خوشى و بهخته وهريى دوان رۆژادا شهورى بهدبه ختيى
 نهسمانى ژيانى ناهه پرمينيت، رۆژين زارۆكينيى مينا بهارى ب چه لهنگى و خوشى نه،
 ئيك ژ هۆزانقانا ديژيت ((بهار نهى زارۆكينيى سالى و زارۆكينيى نهى بهارا ژيانى)).
 مسۆگه نه گه زارۆك د دامانا قيانا داىكى دا و دبن سبهرا په روه ردا بابى دا ب
 ساخله مى و چه لهنگى بژيت، كهس ژوى خوشبه خت تر نييه!

بهارا ژيانى دبۆرينيت و هه رۆ خودانى چه لهنگيى تازوه هزرو خيالين نوى يه، چ
 تامه ك ژ تاما هزرا خوشتر نييه.

نه مازه زارۆك ژ قى ئالى قه يى بهخته وهره، چونكى جاني وى ژ هيشيىن زيرين يى
 پره، تازو دگه ل قى جيهانى و جوانيىن وى يى بوويه ناسيارو نه په نيىن بوونه وهرى
 هندى تينگه هيشتنا خو دزانيت، وه ههز دكهت كارين مه زن و بريقه دار نه نجام
 بدهت ههتا ب وى ريكيى بو سهر كورسيا پيروزي و شانازيى سه ربكه قيت.

خهوين زارۆكينيى چهند خوش و دلغه كهرن!:

خوشبه خت تر ژ قى زارۆكى كه نه كه كه كو چه لهنگى و هيزا خو ب مژيلى و
 زيده كافيى نه مه زاخه بيت، سه ليقه كا ساخله م و جانه كى ب هيز هه بيت، تاريشين
 جيهانى ب كيم دزانيت و ژ قه ومينين زه مانى ناترسيت، ب ته گه را پيك ئينانا
 خيزانى خوشبه خت دببت، يان وى هه زى دنا ق دلى خودا پيدگه هينيت. ب هه رحال
 يى خوشبه خته و يى چاقه پرى پاشه رۆژا خويه.

تامه بهخته وهريى دگه ل هه ميىزا خو يا ژيپرا قه كرى و پاشه رۆژ ب رويه تى وى
 دگر نژيت، راستى كى ژوى بهخته وه رتره!

دگه ل هه بوونا ته فانه هه مييا باشتري قويناعا ژيانى زه مانى پيراتبى يه، چاخى كو
 مرۆق ديا قويناعا ژيانى دبۆرينيت دكاريت ب به رپه پرين ژيى خودا بسچيته فه و ل

بیره وهريىن خوشين كو د قويناعين جودا جودا بين ژيانى دا كرى بنپريت كو دنا ق
 جاني خودا هه لگرتى.

مرۆق زيده تر دق قويناعى دا دى زارۆكين خوشتقيىن خو بينيت كو بو چوونه نا ق
 قادا ژيانى به ره فه دبن و دحازن ريكه كى كو نيىزيكه نه ب ديماهيك بينيت، دهست
 پيبكه ن.

دوان رۆژادا، مرۆق ههست دكهت كو نه ركين خو بين ب جه ئيناي و ده مى قويناعا
 ئيمنا هيا وى يا هاتى و دقيت خو ژ ئالوزى و په ريشانيى ژيانى بده ته ره خه كى.
 ده مى پيرى بيستانى ژيانى دوو چارى هه لوه رينى دببت، لى ته گه ر نه م ژ هه ژى
 هندى بين دى كارين ببينه جهى ريز و كه يف پيه اتنا وا كه سين ل ره خ و چانين مه
 دزين. چ بهخته وهرى ژ قى خوشتره كو د چاخى پيرى دا بیره وهريىن رۆژين لاووينسى
 و نا ق سال فه چوونى ببينه فه بيرا خو و ده مى مه دريكا خوشبه ختيا كه سين دى دا
 پينگافه ها قيتى و نه و ژ تارياتيا نه زانينى و بى ناگه هيبى قورتال كرى.

هنده ك هز دكه ن كو مرۆق چاخى پيراتبى يى لسه ر ليقا مرنى، قيجا له ورا هه قالى
 دهر دو بهدبه ختيى يه.

لى نيىزيك بوون ژ مرنى نيشانى بهدبه ختيى نييه و رۆژين پيراتبى دپرن ژ به هره و
 خيرو بيرا كو دنا ق قويناعين ديىن ژيانى دا نه فه چه نده كيىم ترا هه ي، ئيلاي ژ
 غه فله تين بۆرى بيا قا بهدبه ختيا خو چيىكه ين هنگى گونه ه ل ستوبى كى يه!?

به لى نه م نكارين چه رخوا رۆژگارى راگرين و بيىخينه دبن نه ختيا را خودا كو نه نييا
 مه ب دريىزيا رۆژا رهش و شين نه كه تن، لى دكارين دهه مبه ر زجه تادا به ره قانيى
 بكه ين، نه هيلين شوينا وى ل سه ر به رپه رى بيرا مه ده ربكه قيت، ته گه ر جاني
 مرۆقى مينا خوديىكى ژ ژهنگا غه مى يى پا قو پا قو بيت جاني چ خه مه ته گه ر
 رويه تى وى چر قه بچيت!

باراپتر خەلك ژ قەستا ژبەر بەدبەختیی دنالن، دى بیژی نزانن كو هزر كرنه قە ل بەدبەختیی ژ دایك بوونا بەدبەختیی یه، ئەو گرنژینا ئەم ب هەدار و نارامیقە دەهەمەر ئاریشین ژیانى دا دکەین باشتەر ژ هزار شاخ و نالینین ژ قەستا کو د چیبوونا قەومینادا چ کارتیکرن نینە و بەس دى دلگرانیا مە خورتر لیکەتن.

دناڤ ئیک ژ چیروکین شکسپیردا ئیک ژ پەهلەفانان دیبژیت ((من دەمەکی دریزژ دناڤ وەلاتین دونیایی دا وەغەر کرو ئەزموونین زۆر دەست خۆڤە ئیخست و دنەنجامی ئەزموونین خۆدا هەرگاڤ بکوفان و غەمگینم)) ئیکى دى د بەرسقا وی دا دیبژیت ((چاوا! ئەزموونین تە بووینە جەهى خەم و کوفانا، ئەو ئەجمەقییا کو بییتە ئەگەر بەختەوهری باشترە ژ ئەزموونەکی کو من غەمگین بکەت ئەڤ هەمی وەغەر و ماندی بوون و بین فرەهیە بو هندی بوون کو خۆ بەدبەخت بکە)) هەرەکی هومەر دیبژیت دناڤ جامی ژیانیدا هەم خۆشەختی هەم بەدبەختی هەیه، ناییت ئەم ژ قەستا چاقەری بین دناڤ بەرداغی دا ژ بلی قولما بەختەوهری تشتەکی دى نەبیت، خۆشەختی و بەدبەختی مینا هتاقی و سەهری ئیک پاشی یا دى دەیت، بیگومان بو تفاق بوونا بەختەوهری هەبوونا بەدبەختی پیدقی یه، ئەگەر تاریاتی نەبیت گرنکیا روناھی دەرناکەڤیت.

بو هندی ئەم بکارین مینا پیدقی بەهری ژ خۆشەختی وەرگرن دڤیت جار جارە دووچارى بەدبەختی بین دا قەدری خۆشەختی بزاین. خۆشەختی و بەدبەختی چ جار هەر و هەر نینە، روبرت دیبژیت ((غەم و شادی هەردوو نامین)). دگەل قى هندی بەدبەختی زویتر ژ خوشبەختی لناف دڤیت، نەزان ئەو کەسە یی دەمی خۆ ب گری و نالینى دبتە سەر و گوھ ل ناوازا دلڤەکەرا چەلەنگی و خۆشیی کو دناڤ قادا ژیانى دا ل کونجەکی بلند دبیت راناگرت.

هەری ما باشتەر نییە دەهەمەر کارەسات و بەدبەختی دا خۆراگرن و خۆراگریا خۆ بپاریژین و دناڤ بەدبەختی دا خۆشەخت بین و دناڤ غەم و کوفانا دا شاد و خۆشحال بین؟!

دى بیژی پارچی ژیانى ب دەزیی خۆشیی و گریا بەدبەختی یی قەدوری و هەر شادیەکی شینیه کا د گەلدا و ژهرا دگەل هەنگڤینی تیکەل کری.

هەمی کەسا ئیش و غەمین هەین، لی هەندەک کەسا خێرو بیرو بەهرین ژیانى یین ژ بیری کری و ژبلی زحمەتی و بەدبەختی و کارەساتی و پەستی دڤی جیهانى دا تشتەکی دى نابین.

باراپترا نەخۆشی و ئاریشین مە ئەون یین کو مە ب هیژا خیالی ژ خۆرا چیکری و دەرڤە ژ زینامە یان نینە یان ئەگەر هەبن ژى هەند گرنگ نینە، ئەز نکارم مانەدل بکەم هەندەک چاقین خیالی هەنە ئەگەر زحمەت و نەخۆشیا وان ژ کارەساتین راست و دروست پتر نەبن کیمتر نینە، لی ئەگەر ئەم کارین باوهری بو خۆ چیکەین کو ئەڤ رەنگە کارەساتە ژدایک بووین وەهەم و خیالی نە، دى ژ دەستی وان ئیمین بین.

خۆشی و نەخۆشی هەر ئیک ب گەرا خۆ و ب تەرزەکی دناڤ ژیان مەدا دیار دکەڤن وە ئەگەر مە هەرگاڤ نەخۆشیی خۆ لبرین مسۆگەر دى بەدبەخت بین، بەروقارژی ئەگەر مە خوشیین خۆ لبرین ئەڤە مە هاریکاریا بەختەوهریا خۆ دڤی سەروبهری داگر.

دڤیت دانى ب وی چەندی دا بینین کو خوشبەختیا مە د ئەختیارا مەدا نییە. چاخى لبر هتاقى دسەکنین ئەگەر پشتا خۆ بکەینە روژى دى سبهرى ل بەراهیکا خۆ بینین وە ئەگەر بهرى خۆ بدەینە روژى ژ بلی روناھی و زەلالهتی تشتەکی دى نابین.

بپراستی غافل بوونەکا عنتیکەیه کو ئەم روژا بریقەدار بدەینە پشت سهرى خۆ و ژ بلی تاریاتی و بەدبەختی تشتەکی نەبین؟ چما بهرى خۆ وەرناگپین و وا خۆشی

و بهرین ژيانی کومه پشکا تیدا هه نایین؟ سیسرون راست دیبژیت ((نهجمه ق چ دهما بهخته وهر ناییت)). ئانکو ته گهر بناسین خوشبهختیی ژی ژیرا کوم بکهین نکاریت بههری ژیوهر گریت، هه ره و لیدی قی ئاقتنی را دیبژیت ((کسی عاقل چ دهما بهدبهخت ناییت)) مه بهست ژی نه وه کو کسی عاقل دنا قه ته گهرین بهدبهختیی دال خوشبهختیی دگه رییت و دیماییکا خازیری ب دهست خو قه ئینانه.

دیبژن ((ئیرله ندی بی تهنا نییه بهس هنگی نه بیت کو شه ری دکهت، ئسکوتله ندی ل مالا خو نییه بهس هنگی نه بیت کو دچینه وه غه ری. ئینگلیز بی بهخته وهر نییه بهس هنگی نه بیت کو بی مهلیل و پهریشان بیت)). نه قه خهسله ته بهس ئینگلیزا بتنی قه ناگهریت، پرا نیا خه لکی بقی رهنگینه خوشبهختیا خو ب دلته نگین ژقه ستا لنگه رکهن.

پرا نیا خه لکی ل سه ر سکالا کرنی بین راهاتی و چ دهما رازی نینه، ئیپکتاتوس دیبژیت ((نه ز ژ نئیاتی بی عاجزم، چونکی مینا بیابانی یه و ژ جقینی یی دلته نگم، چونکی یا پری قه ره بالغه)) نه قه ئاقتنه راستییه کا مه زن هه لدگریت و دیبژیت مه ((هوین چاقه ری نه بن کو تشت لیدی هه زا دلای هه وه بن، به لکی ههروه کی هه ی پی قایل بن هه تا ژیا نا هه وه ب ئیمناهی ببوریست)). دقیت لبریا مه بیت کو خوشی و تامین ژيانی به لاش نینه و دقیت زهمه تی ژیرا بکیشین و نه خوشیا ببین، له ورا نه خوشی و ئاسته نگین مه بی نه جم نامینه قه و ده مه مبه ر وندا دی مه بهخته وهری هه بیت.

ژ ره خه کی دیغه یا مسوگه ره کو نالین و سکالا نه خوشیا مه ژ نا قه نابهت، قیجا بوچی زهمه تا سکالایا ژ قه ستا هه لگرین. ته گه ر ب میرخاسیغه پیشوازی ل کاره ساتین روژگاری بکهین دی رومه ته کی خوش نیشا مه دهت.

قهومینین جیهانی باشی و خراپی ب هه قرا هه نه هه رگا قه بکه نه نه ریت کو باشیا ببین و ژ خراپیا چاقا بنقینن، هنگقینی فرکه ن و ل سه ر ژه هری بیهنا هه وه یا فره بیت. ریکا ژيانی چه ندا باشه مینا مویه کی زرا قه کو ب دیقته لسه ر ده ربا ز ببین، مه ئاگه ه ژ خو هه بیت و ژ قه ستا دویایی ب گه ردا قه قه ومینا و ژيانی ب یاریا بهختی ل قه له م نه دهین.

پرا نیا نه خوشیین مه به ره مه می کریارین مه یه، لی خودی خیر و بیرو بههرین ژيانی ب خه لات بین ژ مه را هنارتی، ته گه ر مه بقیت دی کارین بههری ژیوهر گرین، ته گه ر مه بقیت...!

گرونترس دیبژیت: ((کیژ ئیک ژ بههرین ژيانی ب هه وه قه یا گریدای بوویه کو وه بههره ژیوهر نه گرتبیت؟ نه ا کو هه وه هندی خو بههره ژ هه می تشتا وهر گرتبیت چما هوین نه سوپاسیا نیعمه تا دکهن؟)).

دایاییین مه ئاده م و حه وا ژ به هه شتی هاتنه ده ریخست، لی نه م دکارین دووباره قه زقرینه قه ویری، شه نگستی ژیا نا خو هه لسه ر نه مه تین ویری داریژین، دویایا مه به هه شته ته گه ر بکارین ژخیر و بیرا وی بههری وهر گرین.

تراهرن دیبژیت ((ستیرین بریقه دار مینا به هه شتی قه شه ننگن، روژ روناهی بی به لا قه دکهت، زه لالیا ده ریا هه ر یا وه سایه نه و بیزاریا کوجیهان قه گرتی و رژیمای وی هه لوه راندی و جوانیا وی هه رماندی ب ته گه را تاوان و خراپیین مه یه، تاریاتی و بی بهختی و چاقه برسیاتی، رابارتن و ته ماعی و شه ر و شه هوه ت مینا درکین دلنا زاره ر جیهانا ته ژی کری و بین بوویه جهی بیزاری و بهدبهختی و سکالای و جهنگی و قه ره قه شی)).

مه گووت و دیسا دووباره دیبژینه قه کو هه بوونا زور تشتا ب رومیته بهدبهختییه، لی دراستی دا بهخته وهرییه. زیندان جهه کی باش نییه و هه می ژی دره قن لی چ

شاكارين مەزن دناڤ كوجين زيندانيدا هاتنه نقيسين و چەند پەلەتەين روناھى بەلاقكەر دناڤ وئ تاريايتى دا ژمەژيەين ھزرقانان شەوق داىە و جىھان روناھى كرىە، مادام دستال دناڤ زيندانى دا گوتبوو ((بەلى دەمەكە بىي گرتيمە و ب حەزا دلى خۆ شول ناكەم، لى بىي دلخوشم كو گوھدارى ئرادا بيەن ديژى نيمە، لەورا من نيڤەكا كەسايەتيا خۆ يا پەيداكرى)).

ديسا ديژن زۆر نەخۆشيەين مە ژ داىك بوويەين وەھم و خيالا مەنە، زۆر رۆژا كول ھيڤيا قەومىيەين دژوار دبووين ئەم بەدبەخت دبووين.

كلونول كودون ديژيت ((زۆر سەرھاتى ب سەرى من هاتن كو دبنى را روى نەدان، نانكول ھيڤيا وان بىي دلگران بووم، لى نەرويدان)).

زۆر كەس ژ نەزانين نەخۆشيەين خۆ سى جارا مەزن دكەن، بەرى رويدانى ژبەر هاتنا وئ دلگران، دەمى رويدانى دريەن وا ئيدكەڤن وە پاشى ھنگى ھەتا چاخەكى دريژ ب بىرا خوە لىنانەڤى رۆژين ژيانا خۆ ئالۆز و شوئلى دكەن. بقى تەرزى نەخۆشيەكى سى جارا يان چەند جارا ھەلدگرن.

ئەم ھەمى ژ مرنى دترسين، باراپتر بىرامە لى هاتنەڤە ديەتە ئەگەر دلگرانى و بەدبەختىي، ئەگەر براستى ئەم دژيانى دا بەدبەخت و بيچارەينە چما ئەم ژ مرنى بترسين ئەگەر ئەم ژ مرنى دترسين ديارە ئەم ھەژ ژيانى دكەين، قىجا بۇچى قەدرى ژيانى نزانين. بەلى ژيان ھەردەم دگەل خوشبەختىي يا ب ھەڤرايە و دگەل خۆشيى جووتە، بەس دسەروپەرەكى دا نەبىت كو ئەم غافل بين، مە بەراھىكا بەدبەختيا بەردەوام ژ خوەرا بەرھەڤ كرىت.

ئەم بەھرە و خىر و بىرا ژيانى نانسين و قەدرى وان نزانين كو ھەردەم د ئەختيارا مەدانە، ھەر تىشتى مروڤى ھەبىت قەدرى وى نزانيت ھەر وەكى كويژ د قى باريدا

ديژيت ((چيدبىت خەزىنەين بەرمشە د ئەختيارا مەدا بن، لى ئەم قەدرى وان نزانين دەمى ژ ناڤ چوون ھنگى دى زانين مە چ نيعمەتەين بەاگران ھەبوون و ژ دەستى مە دەرکەڤن)).

پرانيا خەلكى نزانن چ بەھرەكا لەردەستى وان ھەى، لەورا جىھانى ب بىابانەكى ئازار چىكەر و خودان ھۆڤ دەژميەن. شكسپير ديژيت ((كەسى عاقل ھەر جھى گاڤا خۆ پاقىزىت، ئىمناھيا خيالى و دلئاسودەيى يا ب ھەڤرا، چونكى ژ بلى باشى و جوانى تىشتەكى دى ددونيائى دا نابىنيت)).

پۆلس ديژيت ((ئەز خۆ محتاج نزانم چونكى ئەزى فيرى رىكا قەناعەتى بسوى، كەسەين چاڤرسى چ جارا رازى نابن و ترارى چاڤى وا ب ناخى نەبىت تەژى نابىت.

بيگومان برسى نەبوون ژ تىرنەبوونى باشترە، ئانكو قەناعەت و وژدان ژ وئ چەندى باشترە كو مينا چاڤرسىيان ەردى و چاخى ژ بۆ نەڤىكرنەڤا ئاگرى ژ داىكبسوويى ھەز و مەيل و تەماعيا خۆ پىڤگەڤە ڤەدروين و ئىمناھى و تەناھىي ژ خۆ قەدەغە بكەين. ھەرگاڤ دڤىت ئەڤ بەندا كەڤن مە ل بىرىت كو ديژيت ((ھەرکەسى بانى وى پتر بىت بەفرا وى پترە)). ئەم ھەرچەند ژ نالى مادديڤە پىششەڤىن ناگەھىنە بەختەوڤرىي ئىلاى دبن سبەرا وژدانى دابىت. ئىك ژ مەزنترين ژنەين دىرۆكى كو ھەڤچەرخين وى ب بەختەوڤريا وى دلخوڤش ببوون ل سەر تەختى مرنى گوتبوو ((بەس ئىرو ئەزا بەختەوڤرم)).

ئەم باراپتر بيەن دى ژ دوير ديەين و جھى وان ب جوانيا خيالى وەسا بقشتى و مەزن و خاپىنەر نىشانددەين ھزر دكەين ئەوین گەھىشتىيە بەختەوڤرىي و وندابوويەين دونيائى بيەن قەدەيتى، ئەگەر مە باشتر دىقەت كرىا و مە زەجمەت و ئازارين وا دىتبانە مە ژبەر بەختەوڤريا خياليا وانا خۆ ب ئاگرى ھەسەرتى نە د شەوتاند.

کارین خو ب موکمی نه نجام بدن، هیقیدارین و ژ بو گه هیشتن ب نارمانجا خو له زئی نه کهن، خو دوو چاری د لگرانیی نه کهن و خه ما پیش یین د یقه نه خون، هه وه ژی د ژیانئی دا قویناغه کا هه ی کو ب ده ربا زبوننا روژا دی برن، نه یا فوره هه رگاڤ چاقدیریا یین دی بکه ن و سینگی دلی خو ب قه نجین هه سره تا کولدا ببه ن.

له زو د لگرانی و هه سویدی بی مغانه، شکسپیر دیبژیت ((هه ر که سی ژارو قانع بیت بی ده وله مه نده)).

بولس دیبژیت ((نه گه ر مه نان و جلك هه بن دی کارین ب وان قه ناعه تی بکه یین)) ب هزر کر نه قه و د یقه ته کا کیم دی خو یا بیت پید قیین مه هند نینه .

پید قیین ژیانئی مینا نانی و جلکی و خانی دی کارین ب ساناهی ده ست خو قه یین، لی پرا نیا که سا لدیف که ره سته و که ل و په لین جوان کاری و شکومه ندیی دگه ریین، د خازن ناپارتمانیین جوان و ترومبیلین مودیل بالا و سامانه کی زور هه بیت و بو بده سته ئینانا وان خو بده بخت دکهن هه ری نه گه ر که هیشتنه مه به ستا خو پراستی دی به خته وه رین؟

جه مکرنا سامانی نه گه ر ژ توخی بی قایدی تینه په ریته کاره کی هه ژییه، ده ست قه گرتن شوله کا باشه و د قیت ل چاخئی لایینییدا بو روژگارا پیری و بی چاره بی و بو نه وین د یف مه را ده یه تشته کی زه خیره که یین، لی ژفانه هه میا باشتر نه وه نه م ده روونی خو ژ بیره وه ریین شرین و دلغه که ر ته ژی که یین کول چاخئی پیراتیسی دا ئاسویا ژیانامه یا روهن و زه لال بیت.

خوشحالی و ئاسوودهی ب هه قرا جووتن. که سی کو دلی وی بی نارام بیت چ ده ما غه مگین ناییت.

سدنی ئسمیت دیبژیت ((نه هیلن غه بارا غه می جانی هه وه ره ش بکه ت)). هه رگاڤ بجه بتن کو دلی هه وه ژ هیرشا ده ردا بی پراستی بیت وه نه گه ر غه م و کوژانا ژبه ر خه مساریی دناڤ مالا دلی هه وه دا هیلینا خو چیکر ده ریین، ده مه مبه ر نه خو شیین روژگاری دا چ چه ک مینا یین فره هیی و هه داری د کاریگه ر نینه .

که سی کو لبه ره ژ ئاریشه و نه خو شیا پره قیت دی ژ قه ستا زمه ته کی شیت، ده مه مبه ر ئاریشه و نه خو شیین ژیانئی دا زیره ک بن.

پشکا شه شی

پانخ و روژگار ((زمان))

نه خۆشیییه بۆ مه زۆر بمفانه و ب ریکا وانا دی ژ زۆر مهترسیا د ئەمین بین. ئەگەر ئەق رەنگه نه خۆشیییه نه بانه پرانیا مه دا هەر ژ زارۆکینی مرین و مه نه د کاری پیفاژویا ژیا نا سروشتی برین. بازگان قی چهندی باش دزانن، زۆر جارا چیدیت زیانین بچیک ریکی ژ زیانین مهزن بگرن. دهه مبهەر قان نه خۆشیا دا دقت هه ردهم مه منونین خودی بین کو خراپتر لینه هاتی، هەر وهکی وی په ندا فارسی یا کهفن ئەوا دیبژیت ((ب زیانا کیم قه ماچیکهین و بکهینه گوری چاقا)).

پشکه کا دی ئەو نه خۆشینه بین کو مه دجه برینن و دگهل هندی ده لیقین باش بۆ پیشقه چوونی دده نه دهستی مه.

ئیک ژ مفایین بلیاتی وی چاخییه کو دۆستا دجه برینیت و جهی راست و دروستی مه دناق وانا دا دیار دکهت. په ندا ناقدارا فه رهنسی دیبژیت ((دهمی دۆست زیده دهن به دبه ختی دهیت و وانا دجه برینیت)).

به دبه ختی بۆ گهل و نه تهوا یا بمفایه، پرانیا راپه برینین مهزن کو بووینه دهستپیکا پیشقه چوونا نه تهوین جۆراو جۆرین دونیایی ژ بهر به دبه ختی سخت و گران بین رویداين، نه تهوین کو پتر ژ بین دی زحمت کیشای دناق دیروکا دونیایی دا ب شکوداری قه بیرهاتنه فا وان دهیتته کرن. به دبه ختی شیانین جانیین کت و کوما قه دبینیت و بکار دینیت.

پرانیا بلیمه تین دونیایی، به لکی ئەو هه می بین ژ ناق ناهندا به دبه ختییدا ده رکه قتی و هه رگا قه که سین خۆشه خت بناسا کاره ساتین دونیایی و سه ده ما زحمتا بین دی بووینه، هه ر چقاس تاریاتی پتر بیت تیرۆژکا رونا هیی دی زیده تر بیت، بقی ریکی دناقه را تاریاتیا بیزاریی دا شیانا جانی یا زه لامین مهزن باشتر رهنگ دده ته، جانی مروقی بگوشارا نه خۆشی و به دبه ختی ب هیژ دکه قیت، هنگی باشتر دکاریت شیانین قه شار تین خۆ خویا بکهت. چاخی رۆژ ناقا دبیت دونیا جوانتر لیدهیت و

ژیان ده ریایه کا سه یرو عنتیکه یه، ژ بهر لیهمشتا قه ومینا به رده وام یا نازریایه و پیلین وی گاف بو گافی بلند و نه فی دهن. ل سه ر قی ده ریایا مهزن که س ژ هیرشا پیلا نه خۆشیا بی ناسوده نییه. هۆزانقانی ئەمریکی دیبژیت ((کیژ په زی دگهل گورگی بریارا ناشتی مورکریه و کیژ مالبات ژ دهستی نه خۆشیا یا ئەمینه، ل ویژی که له خین د خوینا خۆدا گه قزی و لیتره ژی مالین مایه قه خالی و چ که سه ک ده رگه هی وان فه نا کهت)). قیجا سکالا ژ نه خۆشیین رۆژگاری کرن یا ژ قه ستایه، ئەم نکارین رژیما دونیایی بگورین، قیجا باشتره راستیا ژیا نی بزاین و خۆ بۆ هه فرکیی دگهل نه خۆشیا به ره هه ق بکهین.

کاره ساتین مه دۆ پشکن بین راستی و دیار، نه خۆشیین راستی ئەون بین کو ناهینه چاره کرن و ل چاخی خۆ دی رویده ن، ئەق پشکه هه رچه ند زۆرا کیمه لی باراپتر دهن کارتیکرنا خیالی دا یا مهزن بووی و رهنگی دروستی خۆ ژ دهست ددهت، ئەق ئیکه ژ شاشیین مه کو نه خۆشیین ژیا نی دناق وهما دا دیچین و دناق خیالی دا دوسه د جارا هندی کو هه ی نیشان ددهین.

ئه گه ر مه شیانا عنتیکه یا خیالی بۆ کچکه کرنا نه خۆشیا و ناریشا دابا کارخستن مسۆگه ر باشتر بو، هه ره کی هۆزانقانا هه تا راده کی ئەق ئەرکه ئەنجام داینه و ب سه رکیشیا خیالیین خۆ مه ژ راستیا نه خۆشیین ژیا نی دویر دکهن.

کاره ساتین دیار چه ند پشکن: پشکه ک ئەو نه خۆشینه کو به ری هنگی مه ژ رویدانا قه ومینین دژوار ناگه هدار دکهن داکو خوه ژی بیاریژین، ئەق رهنگه

جانین هۆزانفانا دی باشتر کارن نه په نیین جوانیی دناڤ بوونه وهرین سروشتی دا ههست پیبکهن. ئەوی عاقله ده می روژا به خته وهریا وی ئاڤا دبیت دناڤ تاریا تیا به دبه ختیی دا ژ بلی جوانی و رندیی تشته کی دی نه بینیت.

دیژن ده می خودی قیای ئەیوب پیغه مبه سلاڤ لسه ربن بجه پینیت به راهیکی سامان و زاروکیین وی ژ ناڤ برن، بچیکین وی گه له ک بوون و چه ندین هزار حیشت و پەز و گا هه بوون، هه می ژ دهستی وی چون، لی وی هه دار و بین فرهیا خو ژ دهست نه دا، دیسا هه ری سڤاسکه ر بوو دگوت ((ده می ئەز ژ دایک سووی ب رووسی پهیدا بووم و ده می دمرم ژ ب رووسی د هیمه قه شارتن، خودی دابوون خودی ژ برنه فه)). هه رگاڤ یی خودان هه داربوو و چ جار ساکالا ژ خودی نه دکر و ده می ستییرا به ختی وی هه لاتی و ئاڤا وی هاتیسه ڤ جوکی دیسا خوراگری و موکمیسا خو ژ دهست نه دا.

تشتی ژ هه میی گرنگتر ئەوه، نابیت بهیلین بی ئومیدی ب سه ر جانئ مه دا سه ر بکه قیت، بی ئومیدی جانئ دکوژیت و شیانین وی ژ کار دئیخیت، چیدبیت د قویناغین ژیانئ دا دگه ل هه ده ک قه ومینا روی ب روی بسین کو رییکا سه رکه قتنئ ژ مه بگرن، ئەڤ رهنگه قه ومینه تشته کی تازه نییه و بو هه میا رویدهن، ژیان نانکو شه ره نیخ دگه ل ئاریشا، نابیت دناڤ قئ قادا هه ڤرکیی دا بی ئومید بن، به لکی زیره ک و خوڤراگر بن و ئاریشا ب گرنگی و چه له نگی فه ل به ر سنگی خو هه لگرن.

پرانیا ناقدارین دنئ یین ل سه ر ئاریشه و ئاسته نگادا ده ربازبووی و گه هیشتییه قویناغا شانازی و سه رفرازیی، دموستن دووچارئ تریا زمانی بسوو هه ند قاس خه بتی هه تا بوو بیژره کی پله ئیکی چاخئ خو، پروفیسور هکسلی ژ بیژره رین مه زین ئینگلیزی دهاته هژمارتن، لی د روژین ئیکه م دا روی ب روی ئاریشین

عننیکه ببوو. ده می ئیکه مین جار بو خه لکی ئاخفتی نامه کا بی ئیمزا وهرگرت دقئ نامئ دا ئەو هاتبوو شیره ت کرن دهستی ژ قئ کاری هه لگرت. جاره کا دی ل سه ر بابته ئی ((هه قبه ندیا گیاندار و کژوگیا)) دپه یقی، به ره قبووی ب راده کی مه لیل ببوون هه ز دکر ئیدی نه ئاخفتیه فه، وی ب خو دگوته من ده می دقیا باخفت ژ به ر دلته نگیی (قلق) دله رزی و ده ما ده ست ب په یقینی دکر هیدی هیدی دلته نگیا وی نه دما.

دزرائیلی بیژهر و سیاسه تزانی ناقدار ده می ئیکه مین په یقینا خو ل په رلمانی پیشکش کری که فته به ر هنگا ترانه پیکنئ.

ئەڤ رهنگه گروهه (دلیل) هه ند مشه نه کو ئەم نزانین کیژ ئیکی ژ وان قه گوهرین، که س بی زجه ت و ده رد ناگه هیته جهه کی، رییکا ژیانئ یا مشتی ئاسته نگ و ئاریشه یه، بتنی که سه ک دی کاریت دقئ رییکا پر مه ترسی دا تیپه ریت کو جانی وی بی پری ئومید بیت و بی ئومیدی دویدا جهی خو چینه که ت.

پشکه ک ژ نه خو شیین مه ئەون کو دبنی را نینه، مه ب هیزا خیالی ئەوین چیکری یان ژ د راستی دا کچکه و چوونه یی نه و ئەم دناڤ وهه می دا مه زن دکه یین.

دژوارترین نه خو شیین مه ئەون یین کو دبنی را دووچاری مه نه بن، ئانکو ژ که قالی وان دلته نگ دبین و ژ ترسا وان ژیانا خو دکه یینه ئیش و ژان، لی دبنی را روی ناده ن. زۆرجارا چیدبیت ژ به ر تشتین کچکه و بی بها خو به دبه خت بکه یین، ئانکو ژ قه ستا بارئ ئیش و ژانا هه لگرن.

برونن دبیژیت ((بیژنه خەلکی بەرسقا پرسیارا من بەدەنەقە چما ئەو پەریشانن و چما روندکا دبارینن؟ ما دوستین خۆ ژ دەست داینه یان دووچارى زیانى هاتینه؟ هندی ئەقە دلتهنگی و گرینه نه بۆ تشتین ژ قەستانه)).

دقیقەت هەر تشتەکی لیدی ئەندازی و پویته پی بهیته کرن، پرانی خەلکی ژ ترسا بەدبەختیی خۆ بەدبەخت دکەن.

مەزنەك دبیژیت ((بەختەوهری هەرۆ ددەمی خۆدا دناقە جلكی قەناعەتی دا دەیتە دەقە مە، لی ئەم وی نانسین، قیجا مە دناقە هەمیژا بەدبەختیی دا بەره لا دکەت، دچیتە ئالی وا کەسا کو پله و پایی وی بنیاسن. تەماعی و چاقرسیاتی دکەقنە دناقەهرا مە و بەختەوهریی دا و دەم هژمیرەکی ب دلناسودەیی ناقتینین.

ئەم ژ بەدبەختیی دترسین، لی ئەم نزانین ترس ژ بەدبەختیی بەدبەختییە کا دییە، زۆرجارا چیدبیت ترسیان ژ مەترسیی بییته مەترسی .

بتلەر دبیژیت ((ئەو کەس زۆرن یین کو سەخمەراتی رەقین ژ مرنی جانی خۆ ژ دەست دای)).

برۆکتەر دبیژیت ((ئەو ناگرۆ کو لەش و جانی مە دشەوتینیت باراپتر ب دەستی مە یی هاتییه هەلکرن)).

هەندەك جارا ژبەر وی چەندی کو ئەم بەختەوهریی ناسناکەین چیدبیت بناسا بەدبەختیا خۆ بەرهقە بکەین ئەگەر قەومینین ژیا نا بۆری بینینه هەزرا خۆ دی زۆر نمونین هۆسا پەیداکەین.

بوالو دبیژیت ((باراپتر دەمی مە لبربیت ژ مەترسییهکی خۆ بەدینه پاش دووچارى مەترسییه کا دی دین)).

رۆسو ژى قى راستی ب دەربرینه کا دی دبیژیت ((زۆر جارا چید بیت بۆ گەریان لیدی بەختەوهرییه کا وەهمی دووچارى هزار بەدبەختی و نازارا ببین، نەخۆشیین راست و دروستین ژیا نیی هەند قاس زۆر نینه، نازار و بەدبەختیا بەردەواما مە ئەنجامی دلگرانی و وەسوہسی و ئەگەرە کا دی یا بەدبەختیا مە ئەو کە مە چاقرسیین نە دجەیی خوەدا یی ژ رۆژگاری هەى، ئەم هزر دکەین جیهان بەس بومە یا هاتییه ئافراندن و ئەمین دژین بۆ هەندی ژ تام و خۆشیا وی بەهری وەرگرن. خودی د قورئانا پیرۆزدا کو دیا پەرتووکا ئاسمانییە دبیژیت ((من مرۆق و پەری نە ئەفراندی نە بۆ هندی نەبیت من بپەرستن)).

زۆرجارا دقەومیت کو ئەم یینا خۆ لسهر کارەساتین بچیک فرە ناکەین، لەورا وانا مەزنتەر لیدکەین. سیسرون دبیژیت ((مەزنەکی کەقن گۆتارە کا نفیسی و ئەگەرین ژناقە چوونا مللەتان مینا توفانی و تاعونى و هیرشا گیاندار و شەپ و قەرەشا شروقە کرن و گەهیشته وی باوهری کو شەپ و خوین ریتت ژ تەقایا ئەگەرین دی مەترسیدارتەن و بۆ جفاکین مرۆقاییه تی گرانتر تفاق دیت)) پرانی شەپ و خوین ریتن مەزن ژ ناکوکیین بچیک سەرەلەدەن.

بابەتەکی دی کو هەقکاریا بەدبەختیا مەدکەت ئەقەیه کو ئەم ئەرکین خۆ نانسین و مایی خۆ ل وا تشتا دکەین یین کو هەقەندی ب مەقە نەبیت، پرانی ئەو کەسین سکالایی ژ بەدبەختیا خۆ دکەن ئەون یین کو ئەرکین خۆ بەره لا کری و لیدی حەزا خۆ دەست ب کارین دی کری.

توماس ئەكىناس دىبىت ((ئەگەر تەمايى خۆ دىشولا خەلكى دا نەكر خەلك
ژى مايى خۆ دىشولى تەدا ناكەن)).

پشكەكا دى ژ نەخۆشپىن مە ئەون كو ژ ئەنجامى كرىارپىن بۆرى سەر هەلدەن
و مە ماف نىبە ژ فان رەنگە نەخۆشپا سكالايى بکەين. كەسى تۆقى بچىنىت
دقیت بەرھەمى وى بدرويت، قىجا ئەگەر تۆقى گەنى بىت گونەھا كى يە.
مسۆگەر ژارى و نەساخى ژ نەخۆشپىن ژيانى نە، لى پراپا نەخۆشپىن مە ژ
ئەنجامى دفن بلندىي و خۆ مەزن كرنى و تەماعىي چىدېن.

ھندەك جارا بەختەوهرى بچمى خۆ دگورپىت و ل سەر رەنگى بەدبەختىي
دەردكەقیت.

پراپا ئىش و كۆفانپىن ژيانى ھەر چەند سەر قەل رىزا نەخۆشپا دەپتە
ھۆمارتن، لى ئەگەر دەمبەر وانادا خوراپگرين، دى ھىمەتا مە بلندكەتن،
سەرمايا زفستانى بۆ خەلكى شل و خاڤ و تنبەل بەلايە، لى بۆ پىنگەھاندنا
ئىرادى و بھىزكرنا لەشى بناسەكا باشە. گەلەك تشتا ھۆسا ئەم بەس ژ
نالەكىفەدبىنن و ژمفایى وا غافلین و ژ قەستا خۆ بەخت رەش دزانين.

بايگون دىبىت ((چاخى كەفن خۆشگوزەرانى ل رىزا خىروپىرپىن ژيانى بوو، لى
ل سەردەمى نوى دا ئارىشە و بەلايا ژ بەھرىن ژيانى دەژمىرن)). سنكا
دىبىت ((ئەو كەس دەمبەر ئارىشادا دپەفن كول سەر خۆشگوزەرانىي
راھاتين)).

ژيان مينا جوکەكا ئاقى يە كو ھندەك جارا ژبەر سىرو سەقەمى سەرى وى
بھىتە بەستن و بىتە جەمەد، بنقە ژى ئاڤ ھەر وەكى خۆ دحالى چوونى دابىت،
نەزان ژ دىتتا جەمەدى دلگران دىت و عاقل موکىيا خۆ دپارىزىت و ھەست

ب چوونا ئاقى دكەت و بى پشت راستە كو زوى ئان درەنگ دى ئەڤ جەمەدە
بھوژىت.

ھۆمارا وا كەسپىن ژ ئەنجامى رابارتنى و خۆش گوزەرانىي ژئاڤ چووى زۆر پترە
ژ يا وا كەسپىن ب ئەگەر ژارى و بىچارەيى يان مرنا سروشى مرى.

مۆر دىبىت ((ھندەك جارا بەرژەوھندىا مە ياد وى ھندى دا كو نەگەھىنە
ئارمانجى، ژبەرکو بۆ مە زيانا تىدا ھەي)).

ھەرچەندە ئەم ھەر رۆژ فان پەيقان دووبارە ناكەينەقە ((خودايا وا تشتا بکەيە
بەھرا مە كو دەبەرژەوھندىا مە دابن)). لى دقیت مە باوهرى بقى چەندى
ھەبىت.

لوتسى فەيلەسووفى دىرپىن چىنى دىبىت ((ھەرۆژ بايى خورت ناھىت، ھەرگاڤ
باران نابارىت، باو باران ژ كىرى دەپىن ژ عەردى و ئاسمانى دگەل ھندى كو
عەردو ئەسمان ب وى مەزناپىي قە ژ بەردەواميا باو بارانى عاجزن، مەرۆڤ چ
دىبىت ھەرى ھزر دكەت كو بەلايىن وى دى دەبەردەوام بن؟)).

چ دەما نابىت بى ھىقى بىن، ھىقىداربوون يا باشە، لى لقيىرە دقیت توخىي
مام ئاقنجى لىبەرچاڤ بگرين ھەر وەكى دىبىت ((حەزىن خۆ كىمتر لىبىكەن دا
زويتر بگەھنە مەبەستى، ئەو كەسى عاقلە كو حەزو خاستىن وى توخىب
داركرى بن)).

نەمازە د ژيانا پراكتىكى ((كريارى)) دا نابىت خۆ بەدەينە دەستى ئارەزوويىن
دويرو دىرۆ، ژبەرکو دى ھەرگاڤ غەمگىن و ئالۆز بىن، دقیت ھەقسەنگيا ژيانى

بهیته پاراستن. ئاره‌زوویین دوویری دریژ ژیانێ دووچاری دلگرانیی دکهن، ترسا ژ قهستا ژێ به‌ربه‌سته د به‌راهیکا مه‌دا بۆ گه‌هیشته ب ئارمانجی.

دقیته خودانیین مام ناخنجیاتیی و ده‌لیقه ناسیی بین، دا ژ هه‌می مه‌ترسیا د ئه‌مین بین، ئه‌گه‌ر مه‌ نه‌ کاری ریکه‌ مام ناخنجی بناسین هنگی هزر کره‌قه به‌شتره ژ پی‌را بوونی، ژبه‌رکو کاری نه‌هاتیه‌ کرن هه‌می گا‌فا دکارین بکه‌ین.

دیژن به‌ختی کوره‌یه و ریکه‌ خۆ نابینیت، براستی ئه‌م کوره‌ینه په‌ردا نه‌زانینی به‌ری چاقین مه‌ یا گرتی و راسپاردین خودی مه‌ یین له‌ر چاقی خۆ هاقیتی.

ب هه‌ر حال ئه‌گه‌ر به‌ختی کوره‌بیت دقیته چاقدیری لی بکه‌ین، شانس و به‌خت د ده‌می خۆدا دچیته ده‌ف خرا، جوداهیا لقی‌ره هه‌ی کو هنده‌ک وی نانیاسن.

روش‌فۆگول دیژیت ((دقیته چاقدیریا به‌دبه‌ختیا خۆ بکه‌ین هه‌ر وه‌کی پارێزقانیی ژ ساخله‌میا خۆ دکه‌ین)).

به‌خته‌وه‌ریی پتر ژ به‌دبه‌ختیی پیدقیا ب خوراگری و بین فره‌هیی هه‌ی، ده‌می به‌دبه‌ختیی به‌س هه‌دار پیدقی یه، لی به‌خته‌وه‌ری ئه‌گه‌ر دگه‌ل عه‌قل و هییز و مام ناخنجیی و ژۆر باشیین دی یا ب هه‌فرا نه‌بیت جهی مه‌ترسی یه. ئه‌م دقیته بۆ به‌لاو نه‌خۆشیین رۆژگاری مینا ملتۆن بین، ده‌می کو کوره‌ بووی و نیژیک بوو بی ئومیدی دنا‌ف جانێ وی دا جهی خۆ چی‌کته گوت ((ئه‌گه‌ر کوره بووم و ئیدی جیهانی نه‌بینمه‌قه ب خودایی هه‌رو هه‌ر کافر نام، چریسکا ئومیدی دنا‌ف دلێ مندا نا‌قه‌مرییت و دلێ من هزر کره‌قیین جوانین خۆ ژ ده‌ست ناده‌ت، ئه‌ز دنا‌ف زه‌ریا زه‌مانی دا مینا پاپۆره‌کی مه‌ دنا‌ف پیلان دا دچمه‌ خوار لی خۆ ناده‌مه ده‌ست بوویه‌را)).

دقیته قه‌دری نه‌خۆشیا بزانیین کو هیمه‌تا مه‌ بلند دکه‌ت و مه‌ ژ سستی و که‌ساییی قورتال دکه‌ت. سه‌رکه‌قتن ب سه‌ر ئاریشه و نه‌خۆشیا‌دا دنا‌ف قادا ژیانێ دا ب برنه‌قه ده‌یته هژمارتن و برنه‌قه‌ژی ئارمانجا مرۆقی یه و جهی شانازیییه.

کوهر دیژیت ((چ ده‌ما خۆ نه‌دنه ده‌ست بی ئومیدی، هه‌رگا‌فه هیقی‌دارین و جانێ خۆ ب تیرۆژکا ئومیدی رونا‌هی بکه‌ن. شه‌ف هه‌ر چقاس یا ره‌ش و تاری بیت ئه‌گه‌ر هه‌وه هه‌دار و بین فره‌هی هه‌بیت رۆژا رۆنا‌هیی دی ب دی‌قرا هیته)).

چی‌دییت به‌لاو نه‌خۆشیا ژۆر مفا هه‌بن کو ب تی‌په‌ر‌بوونا رۆژا ده‌ردکه‌فن، ئاسنی دکه‌نه دنا‌ف ئاگریدا داکو ژ که‌ره‌ستیین ژه‌نگی و زی‌ده پا‌قژ ببیت.

قه‌ومینیین ژیانێ ژێ د وه‌سانه و مرۆقی ژ تشتین هه‌رمی پا‌قژ دکهن، قی‌ججا نه‌خۆشی چهنه باشن ئه‌گه‌ر قه‌دری وان بزانیین.

پشکا حهفتی

باشی (قهنجی کاری)

مام دستال دبیژیت ((لۆما کهسی نەدیار نەکن، دەمی بناسە دیاریوو سەر سەرمانا هەوە نامینیت)). سنکا دبیژیت ((دقیت هەمیا خودان عوزر بزانی، زارۆکان ژبەر هندی کو دکچکەنە، ژنان ژبەر هندی کو د لاوازن، باشا ژبەر هندی کو نیازەکا خراب نینە، خراپا ژبەر هندی کو بەدبەخت و بی چارەنە)).

پرسیارا مەزنەکی هاتەکن ناریشەترین تشت و ساناهی ترین کار چیه؟ گوت ((ناریشەترین تشت ئەوە کەس خوە ناسبکەت وە ساناهی ترین کار ژێ ئەوە کیماسیا ل یین دی قەبینیت)).

وەسا باشترە هەر کەسەک ئەرکیت خوە ناسبکەت و ژ کیماسیین دی ببۆیت دگەل هەمیا بی نەرم بیت، لی دگەل خوە هەتا دکاریت بی خورت بیت و خۆلەکەکی ژ چاقدیریا خوە غافل نەبیت، ئەو خۆلەکی ئەم ب کیماسیین یین دیشە دبۆرین، ئەگەر ب هزرکرنەفی ل کیماسیین خوە بەزێخین، هزار مفا دی ژێ وەرگرن کو یا ژ هەمیا کچکەتر، خوە ناسینە.

ئەگەر ئەم باشیین نەیارین خوە بیژین باشترە ژ هندی کو کیماسیین دوستان بیژین. هوین هنگی دی کارن کیماسیین کەسین دی بیژن کو هەوە ئەو کیماسی نەبن، لی کارەسات لقیڕە دایە کو پرائیا کەسان ئەو کیماسیین کو وان بخوە هەمین ل دەف خەلکی دی پتر دبیین و بیزاریی دەردبەرن، دی بیژی وان دقیت ب قی ریکی پەردەکی ژ وەهم و خیالی بەسەر کیماسیین خوەدا بکیشین و ل بەر چا قەشیرن.

توماس ئەکیناس دبیژیت ((دەمی هوین نەکارن کیماسیین خوە چیکەنەفە دی هەوە چ چاقری بوونەک ژ کەسین دی هەبیت و دی چوانی خازن کارین وان لدیف حەزا هەوەبن)). دگەل یین دی نەرم بن، دا ئەو ژێ دگەل هەوە ب نەرمی سەرەدریی بکن، دەستی یین دی بگرن دا دەستی هەوە بەیتە گرتن.

چ دەما ئەم ژ دەستی زارۆکان دلتهنگ نابین و هەرگاڤ دگەل وان نەرمین، ب چاڤەکی دی دنیڕینە نەساخان و ئەگەر دبارا مەدا هەلەیهک کر لی دبۆرین، دبارا مریاندا ژێ ئەقی پەندا لاتینی ئەم ل بەر چاڤ دگرن یا کو دبیژیت ((ب باشی باسی مریان بکن)).

زارۆک، کچکەنە و بازنی هەستییکرن وان هندا بەرفرەه نییە کو ژێ بەیتە پرسین، نەساخ ژ هەژی دلۆقانی پیکرنی نە و شیانا هەلگرتنا باری بەرپرسیاریەتی نییە، مری ژێ بی ل بن عەردی و دەستی وان لقی دنیایی کورت بووی، لەورا ئەم چاڤەری زارۆکان و نەساخان و مریان نینە و ئەو هەلەیی سەبارەت بە کری ناکەینە عیناد و هەر زوی ژ بیر دکەین.

چما قی بازنە بەرفرەه ناکەین و یین دیژی بەرقی یاسایی نائیخین و دگەل هەمی کەسا و ل هەمی جها و بۆ هەمی تشتا نەرم نەبن؟ خەلک هەمی دتوخیبی خوەدا مینا زارۆکان نەزانن، وەکی نەساخان پیچارەنە و مینا مریان ژ هەژی لیبۆرینی نە، ئەم بەس کریارین وان دبیین و ژ بیروباوەرین وان بی ناگەهین، لەورا تۆرە دبین و مە ل بەرە ب شەری تۆرەبوونا خوە هەبوونا وان بشەوتینین، ئەم نزانین ئەڤ بی چارە ژبەر چ ئەگەر دووچارێ شاشیی بووینە.

ئەگەر مە ئەو ئەگەری نەپەن زانیبانه و ساتەکی مە خوە ل جھی وان دانابا مسۆگەر سەبارەت کریارین وان دا ب تەرزەکی دی دادپەروری کەین.

پرانیا دەما ژبەر کیماسیین وانا ژیان ناگههیتته مه و مه ژبهر خوه په‌رسیی
کیماسی خازیا کرهه درویشمی خوه، به‌روفاژی ئەم کیماسیین خوه کو دبنه ئەگه‌را
نازارو به‌دبه‌ختیا مه ب تشته‌کی چوونه‌یی دزانین.

زۆر جارا ژبهر کیماسیین خوه ئەم ده‌یینه سفکر و کۆفانا دخوین، لی د پیکۆلا
نه‌هیلانا وانا دا نینه.

ئەگه‌ر مه عه‌لاقه دگه‌ل ئیمناهیا خوه هه‌بیت دقیت ره‌خنی ل کیماسیین بسچیکین
که‌سین دی نه‌گرین، ب لیبورینه‌فه بنی‌پینه هه‌له‌یین وان.

کردارو گوتاریین خرایین وانا ژبیرا خوه به‌یین و دگه‌ل هندئ سهره‌به‌ری وانا بینینه ب‌یرا
خوه، دا گونه‌هین وانا کچکه‌و بچیک به‌ینه پش چاف و باشیین وانا ژی هه‌ژی و مه‌زن.

مانئ ئەم ژ که‌سین دی باشر کیماسیین خوه دزانین، چما چاقه‌ری بین که‌سین دی
مینا په‌رییا ژ کیماسی و لنگه‌ریا دپاڤژین؟ چما ئەم ژ کیماسیین وانا توره‌به‌یین؟ ما
ئەم دکارین وانا بگورین و چیکه‌ینه‌فه؟

چ دەما ئەم ژ له‌هی و بارانی توره‌ نابین، چونکی ئەم دزانین ئەه‌ره‌نگه‌ تشته ب
سروشتی فه هه‌قه‌ندن و توره‌بوونا مه چ کارتیکرن ل سهر هه‌بوون و نه‌بوونا وان
نابین، کیماسیین که‌سان ژی ژ هنده‌ک بناسا دزین کو ئەم ژگوه‌رینا وانا د بی
ده‌سته‌لاتین، ده‌می ئەم کیماسیین که‌سه‌کی دبیین و توره‌ دبین ئافی شوپلی
دکه‌ین و وی ب هه‌فکیدی نه‌چار دکه‌ین.

هه‌رگا‌ه دقیت ئەه‌ خاله ل ب‌یرا مه‌بیت کو نازار دیتن باشره‌ ژ نازار گه‌هاندنی،
نازارا کو ژ بین دی دگه‌هیتته مه هه‌رچه‌ند یا دژوار بیت زوی دی ده‌رباز بیت، لی
ده‌می ئەم بین دی دئیشینین ئەو ژی ژبهر هه‌لگرتنا عینادی و توله‌خازی بۆ
ده‌مین درێژ دی ژيانا مه دووچاری دلگرانی و په‌ریشانی کهن.

چیدبیت زۆر جارا بۆ تۆله‌فه‌کرنی ژ بوختانه‌کی و نازاره‌کا وه‌همی سه‌ری به‌نکی
دوژمنکاری هند بکیشین کو ل دیمه‌یکی ئەم بخوه ژی ژکورتکرنه‌فا وی بی
ده‌سته‌لات ب مینین. چیدبیت بین دئیی دقئ پشکی دا پشکاری هه‌بیت، لی ب
هه‌رحال به‌رپرسیاریه‌تییا دستویی مه‌ دا.

بۆ هندئ بکارین دبارا بین دیدا دادپه‌روه‌رانه دادپه‌روه‌ری بکه‌ین ده‌جی خوه‌دایه
خوه ل جهی وان داین و بخه‌بتین دا کو پرته‌کی ژ هه‌ستین وانا دنا‌ه‌ خوه‌دا چیکه‌ین،
که‌سی نه‌خازیت یان هه‌ز نه‌که‌ت دگه‌ل هه‌ستین که‌سین دی ناسیاری په‌یدا که‌ت
دقیت ل هه‌یقی نه‌بیت بین دی پشکاری دگه‌ل هه‌ستین وی دا بکه‌ن. ده‌می هویین
ب دلساری و پویته‌پینه‌کرنه‌ ره‌فتاری دگه‌ل بین دی دکه‌ن ئەو ژی سه‌باره‌ت ب وه
دی خه‌مسارو دلسارین.

کو هویین قیانی و دۆستایه‌تی ژ بین دی داخاز دکه‌ن، هه‌تا دکارن سه‌باره‌ت ب
وانا دلۆقان و سۆزدارین، دا تیرۆژکا قیانا وانا کو د راستی دا ره‌نگدانه‌فا قیانا
هه‌وه‌یه جانی هه‌وه‌ روناهی بکه‌ت و دلی هه‌وه‌ ژ قریژا ئیش و غه‌ما پاڤه‌ بکه‌ت.

ئەگه‌ر هویین قیانا بین دی دنا‌ه‌ دلی خوه‌دا نه‌چینن، قیانا وان نکاریت جانی تینیی
هه‌وه‌ تیر نا‌ه‌ بکه‌ت، به‌لکی مینا پیتته‌کا ناگری ل هنداه‌ سه‌ری هه‌وه‌ دی فه‌گه‌شییت.

ژ عینادی خوه بپاریژن، هه‌ژ هه‌میا بکه‌ن و بازنی قیانا خوه هند مه‌زن بکه‌ن کو
جهی هه‌می جیهانی تیدا هه‌بیت، بقی ره‌نگی دی هویین هه‌ست ب هندئ که‌ن کو
جیهان و هه‌ر تشتی تیدا بی جوان و دل‌به‌ره، قی هه‌ستا بلند و پ‌رۆژ د خوه‌دا
په‌روه‌ده بکه‌ن و هه‌تا هویین دکارن خوه ژ عینادی و دلخراپیی بپاریژن، ژبه‌رکو
دی ژيانا هه‌وه‌ ره‌شکه‌ت و بی ره‌وشکه‌ت.

که‌سین ره‌شبین کو ب چاقی که‌رب و عینادی دنیرنه‌ خه‌لکی ل ره‌خ و چانین خوه
په‌رجانه‌کی درکانی بی چیکری و هه‌قه‌ندییا مه‌عنه‌ویا خوه دگه‌ل جیهانه‌کی کو

تیدا دژین یا بزاندی، ههژ فیان و دۆستایه تیا ییښ دی ناکهن و ههلبهت نکارن داخازا فیانی ژ کهس بکهن، دونیا یا مه مینا چیا یه کییه هه رکه سی دهنگی خوه راهیلت دی بهروفاژیا دهنگی خوه گوهلپیت، کهسی کو جانی وی ژ سۆز و فیانی یی تهژی بیت ژ بلی فیان و سۆزی ژ ییښ دی نایینیت.

ژیانا ماددی ل سهر شهنگستی ل ههف گورینی یا راوهستایه، لی مه نه قیت دانسی (اعتراف) پی دا بینین کو ژیا نا مهعنه وی ژی ل سهر فی شهنگستی یا موکمه، نه گهر هوین دگهل ییښ دی ب وهفا نه بن، دی چاوا داخازا وهفایی ژیکهن، ژبه رچی ل سهر دۆستی کرنا ییښ دی موکم نینه، ژ قهستا داخازا ههژیکرنی ژوان دکهن؟

خوه په رسیی وهسا تهوین وندا کری کو هزر دکهن ژ بلی مه کهسه کی دی دقسی دونیایی دا مافی ژیا نییه. نهفه په ندا ناقدار مه یا ژبیر کری کو دبیتیت ((تو ب کیژ دهستی بدهی ب وی دهستی دی وهرگریه فه)).

کهسی کو تۆقه نه چاندی چ جارا ب هیقیا دروینی ناچینه ناؤه قی، نه گهر بچیت ژی دی ترانه پی هینه کرن، بقی رهنگی کهسی کو تۆقی وهفایی دناؤه قییا دلادا نه چاندیت، چاوانی لبه ره قه پریزا هه قالینی بدرویت.

چیدیت ته نه کارین ههژ ییښ دی بکهین، لی هنگی دقیت وانا مینا خوه دانین کو ژوا چاهه پری نه بین، دهمی ته ژ نیعمه تا فیانا ییښ دی به هره مه ند نه بین جانی مه مینا جه مه دی دی سارو هسک بیت و سۆزین پاقر ژی نازین و ل دیماهیکی دی مینا جه مه دی ل بهر تیرۆژکا هتافی بیته ناؤه، لی گهرمی کاری لیناکهت. ژیا ن دی چندا بزجمهت بیت ته گهر ته مه ههست بکهین دبن فی تهسمانی دا کهس نییه ههژ مه بکهت!

تیک ژ گرنگترین ریڅین خۆشبهختیی تهوه کو (تهز)! خوه یا بۆری لبن پیی خوه دائم و بگه هینه نهقی ئانکو ژ خوه په رسیی چافا بنقینین و بهرژه وهندی ته قایی لبه رچاؤ بگرین.

هه فکاری دگهل ییښ دی کرن نه ههر ته رکی مه یه بهلکی ئیکه ژ خۆشییښ ژیا نی.

لی بهری کو بکارین هاریکاریا خه لکی بکهین یا فهره وا بنیاسین و ب نه ندازی پیدفی ههژی بکهین، چیدیت ته مه ههز بکهین کاره کی باش بکهین، لی ته گهر یی هه ماههنگ نه بیت دگهل عهقل و حکمه تی ل جیاتی مفای دی بیته زیان، بهس ب هه بوونا نیازه کا باش ته مه نکارین بو ییښ دی بمفاین. هاریکاریا خه لکی کرنی ریڅین جودا جودا ییښ ههین.

هه رگاؤه دهمی ته مه چند فلسه کا ددهینه گه داو بی سهر په رستا کو ژ هه می خه لکی بی سهر بهر ترن، ته مه وه هزر دکهن مه هاریکاریا وانا کری، ته مه نزانین بقی کاری خۆ ته مه بهنکی دهرووی د هه فکا وان دا موکمه لیدکهین.

چقاس دا باش بیت ته گهر ههستا پشت بخوه گریدان و سهر خوه بوونی کو لدهؤه وانا یا نقستیه مه پاکریا فه و ریکا ژیا نی مه لبه ر پیی وانا دانا با، قه تاندنا پیدقیاتین که سی دی کاره کی باشه، لی چاکسازیا ته خلاق وانا با شتر و ههژی تره.

خیرا نه دجهی خوه دا خراپترین کاره، دهمی کهسه ک دهست تهنگ دبیت بو هندی یه کو ژ ریکا بهزبوونی بهیته پاراستن و بزقینهؤه سهر ریکا راست. چند باشه فی تاخفتنی بینینه بپرا خوه و ژ نافه رۆکا وی په ندا وهرگرین، من دهرووزه که ره کی به لهنگاز دیت و هنده ک ژ زه خیرا خوه من دایی چوو و زوی قه گه رپا، ژ برسادا زۆر نه ما بو جانی وی دهر بچیت، جلك لبه ر نه ما بسون و ژ سه رمادا دلهرزی! من دهرووزه که ره کی دی دیت ل جیاتی پاره ی من شیره ته کی بمفا لیکر و ریکا پینه دانی

و پشت بخوه گریدانی من لبرهاریکا وی دانا، چوو و ئیدی نههاتهه فدهه من، چ دهه من شه و برسی و بهلهنگاز نه دیتیه فه.

هه رگا ف خه لاتین مه عنه وی ژ چاکیین سه رقیه بی باشتن، گا فا هوین بکارن جانئ بهلهنگاز ژ زیندانا زه لیلی قورتال بکه، شه گه نه دیشین چ مفای ژ هه فکاریا کورتا هه وه و هرگرن.

چاکی کاره کی گرنه لی پاره دان ب ده روزان دی جانئ وا هه رمینیت و هه ستا پشت بخوه گریدانی دی ژوان و هرگرت، بایکون دبیژیت ((دابعه بتین نه هه ره حوجهیا بهلهنگازا بقه تینین، بهلکی وانا ژی بو ژیانه کا سه ربه ست و شه ریف به ره هه ف بکهین کو بکارن شه وه بخوه پیدقیین خوه جه ب جه بکه ن)).

چاکیین مه دی بهلهنگازا پتر بی چاره کهن، وه کی وی هندئ یه کو کوسپین تازه ل بهراهیکی دانین و چیکهین، شه گه شه بکارین دهستی وانا بگرین و وانا ژ گه رداقین به دبه ختی و زه لیلی بینینه ده ری و دنا ف ژینگه هه کا ته ژی روانه یا پینه دانی و سه رخواه بوونیدا نازاد بکهین، دی بته باشتین چاکی ده رحقی وان دا مه کری، چاکی و کاری خیری چ شه ندازه نینه، هه روه کی گوتی ((عه قل یی توخیب داره، لی سۆز و دلۆقانی بی سنوورن و دکارن هه می تشتا دنا ف شاپه ریین فریشتانه یین خوه دا جه ب جه بکه ن)).

سه رۆکانیا سۆز و دلوقانیا مرۆقی مینا بیره کی یه کو هه ر چقاس ناقی ژی راکهن هه شک نابیت و هه ر ل سه ر هاتنی یا به رده وامه و دکاریت جانین بی چاره تیر تا ف بکه ت.

خاله کا دی نابیت ژبیر بکهین، شیانا مه یا مالی یا توخیداره، شه گه شه دراقتین خوه ژ قه ستا به دینه یین دی ده می مه ده لیقه کا ره می ده ست که قت و ئیکی فه ر که فته سه ر ریکا مه نکارین هاریکاریا وی بکهین، ژبه رکو به ری هنگی شه و پشکا پاره ی کو پیدقی بوو دریکا قه نجیکاریی دا به زرخین مه یی ژده ست دای و وه کی

وی هندئ یه کو مه به ردا بیته دنا ف ناقی دا هیشتا ژی خراپتره، مه ب وی پاره ی مفا نه گه هاندیه که سی و مه زیانا گه هه ندی.

ده می هوین ژ قه ستا هاریکاریا هنده ک که سان دکهن، که سین دی کو حوجهی هاریکاریا هه وه نه دی ژ مافی خوه بی پارکهن، ئانکو دی دبارا وادا سه ته می که ن، شه گه پاری خوه به نه عاره ق فه خوره کی شه فه هه وه هاریکاریا به دبه ختیا وی کر، زۆر جوداهیا هه ی دنا فبه را وی چهن دی دا هاریکاریا کا کیم بو ئیکی بکهین یان وی دنا ف چه په ری قیان و چاقدیریا خوه دا بکهینه هه میژی، هه ر دوو دکارن ژپرا ریکیین به خته وه ریی بن، لی یا ئیکی شه گه ر یا بزبان نه بیت هندا مفا نیه.

حه زا مرۆقی یا لاوازه و هه ژ ته نه لیی دکه ت، پاره دان ب گه دا و به لهنگازی دی وی ته نه لتر و به لهنگاز تر لیکه تن، دقت شه کاره کی بکهین کو بکاریت به رکا خوه ژ ناقی بینینه ده ری و دنا ف گوره پانا دونیایی دا ب پیین خوه گا فا پافیتی، شه گه نه دی شیت چ مفای ژ هاریکاریا مه یا زیده کیم و ده می و هرگرت.

چه ند فلسه ک دان ب گه دای یا بزجه ت نینه، لی ره نگه بو وی زیان تیدا بیت، دقت ب ریکه کا دی شه خزه تا وی بکهین و ریکا ژیانئ نیشابدهین و وی ب پینه دانی و سه رخواه بوونی پر چه ک بکهین، دا قی ریکی به ریت.

نافداره ک دبیژیت ((ریزی ل بهلهنگازا بگرن، دهستی لاوازا بگرن، هه رمیا چیکه نه فه، دا خودایی مه زن هه ژ هه وه بکه ت و خه لاته کی مه زن به ته هه وه)).

خه بتین بو نه هیلانا حه وچه یین که سین دی ئیکه ژ شه گه ریین خو شبه ختی.

پرانیا به دبه ختیین مه ژیده ری وان خوه په ریسی یه، شه گه شه شیا پانیه ژ دهستی وی قورتال بین دا ناریشین مه زۆر کیتر لیهین، شه گه شه دبارا یین دی دا ب هزرین و بو سفکرنا ئیشین وانا بخه بتین، دی هه ست کهین کو به دبه ختیین مه

سڤڪٽرن، دنه نجام دا بقی ریکی دی کارین ناریشین خوه ژبیر بکهین، زور جارا چیدیت ب دیتنا کاره ساتین که سین دی داخبار ببین، لی بو ونا چ نه نجامه که هیه؟ نه گهر سوزین مه بکریار نه هینه سه ماندن، رهنکه بو مه بمفابن بو رهوشا یین دی چکارتیکرن نابن و ههروه کی نه بن وه سانه.

نه گهر دلینی و سوزین مه دیار بن و ب ریکا وان باره که لسهر ملی یین دی بهیتسه راکرن تشته کی ژ وی باشر و بهاگرانتر نینه، نه گهر نه ما سوزا هسک و قالا بکیرا چ ناهیت!!

عه قلی ژ خورا پله کا د ژیانی دا ههی، زوری کاریگه ره لی باراپتر یی هیشک و سارو بی جانه و ری و شویین وی سته مکارانه دهینه پیش چاق، بهرؤفاژی، دلینی و سوزین مرؤفی گوره پانه کا روهن و زه لاله کو هه می که سا ده میبزا خو دا دگریت. ژيانا مه ژ هه می تشتا پتر قهردارا سوز و دلینیین که سین دییه.

هوین باش هزر بکه نه فه، کارتیکرنا ههست و سوزین دایکی د ژیانی دا لبه ر چاق بگرن. نه چقاس ره هینین دایکین خو یینه کو وانا ژيانا خو ب پهروه رده کرنا مه فه مه زاخت و دگهل هندی چه ژمه کر و جانی مه ژ سه رؤکانیا سوز و ههستین خو تیر ناڤ کر، ژ ټیک ژ که قال کیشین نافدار هاته پرسین چ تشته کی تو نازراندی و تو بریه ریژا هونه رمه ندان؟ دبه رسفی دا گوت ((ماچه کا دایکا من)) دبیژن هونه رمه ند رۆینس تابلویکه چیکر بوو لب نآف و نیشانی ((گرټینا زارؤکی)) هه ره سه و تابلو ب قه له م خشانندنه کی و هه سا گوپی نآف و نیشانی وی کره ((گریا زارؤکی)) نه فه ټیکه ژ شاکارین هونه ری نه هه رومه ندین شاره زا نینه کو بکارین ب قه له م قیپانانه کی بکهینه گری. لی په یقه کا پر نه فین دی کاریت کاری قه له می هونه رمه ندی نه نجام بدت هه ر چه ند خه لک ژبه ری رهق نه هاتینه چیکرن، لی رهفتارین وانا دگهل هه ف و هه سانه دی بیژی ل جهی دلی به ری لناه سنگی وان دا.

چقاس باش بو نه گهر مه گوتنا شکسپیر بکار بریا چاخی د بیژیت ((نه ساخین دهروونین که سین دی مه ب ده رمانی قیانی چاره سه ر دکرن وه نه خشی به دبه ختیی مه ژ دلی وان دینا ده ری و تارباتیا غه م و بی مرادیی کو دناڤ دلی وان دا دهسته لات پهیدا کر بوو ب ههنگینی ههستین پاڤو مه تیکه هل دکر دا تالی و نازارا وان کیمتر و سڤکتر لیبهیت)).

نه م بریکا ههست و سوزین خو دکارین کارین بمفا بو یین دی نه نجام بدهین قیجا بوچی نه م ژ نه نجام دانا وان خه مساریی دکهین، نه گهر نه م خودان شیانین دی کارین پاریزقانیی ل لاوازا بکهین وه د هه ره وشه کی دا بین دی کارین دهستی ته په سه را بگرین هه ره وه کی گوتی ((ب گرټینه کی لاوازا دلخوش بکهن و چاقا ل سڤکیاتیا وان بنقینن وه ب چاقه کی کیم بنیرنه کیماسین وان)).

نه هه ره دقیت هوین جهی چه ژ ټیکرنا ته په سه را بن، به لکی دقیت ژ نیشا دلی چه ژ وان بکهن، قه نجی و خو شی دکارن دلا بو تالی مه رابکیشن، پویته کرن و نه رمیاتی د پهروه رده کرنا زارؤکان دا بکارینان نه نجامین هه ژی ژی چیدین.

رهوشا که سین دی و قایدی شیانین وان لبه رچاق بگرن و ژ قهستا ژ وان چاقه ری نه کهن، هه رگاڤ وه ل بیر بیت کو پرانیا نه و چاقه ریاتیین مه ژ خو هه ی ناهینه نه نجام دان و بی هیفی دین، قیجا دی چاوا ژ یین دی چاقه رییین کو قویناغه کی ژ مه دویرن.

سورات ب دؤ ژ هه ف دژین خو گو تبوو ((سه ز ب هویری ب ده ستوراتین هه وه دا چوومه خوار هیچ ټیک ژوان دبو تا جه ربانندنی دا ساخ له م دهر نه که قت، بهس دؤ ده ستورین کورت نه بن ((ټیک نه وه ب وی قایدی کو چاقدیریا خو دکهین دا یین دی خرابیی دگهل مه نه کهن دقیت هوشیار بین دگهل یین دی خرابیی نه کهین، یا

دووپی ژى سهرقه ب باشى خو ههليخستن نه يا گرنهگه دقيت براستى باش و خيړكه ر بين)).

ئيك ژ وا تشتين كو ئاسويا ژيانى رهدكهت، دوژمنى و عينا ده، ئەم بارا پتر سكالايى ژ دوژميين خو دكهين كو ژيانامهيا ل غه م و ئالوزيى ئالاندى، لى دقيت ببينين كا دوژميين مه ل كيرى پيدا بوينه و چما دوژمنيا مه دكهن؟ ئەگه ر دقي بارى دا پيچكه هزر بكهينه فه دى دانى (اعتراف) ب وى چهندي دانين كو گونه ه ژ ئالى مهقيه و مه ب خو دوژميين چيكرى.

رهشيني و گومان خراپى، په رده كه كو دكه قيته دناقبه را مه و يين دى دا و ناهيليت رهين دؤستينيى دگه ل وانا موكم بكهين و ژ نيعمه تا وه فادارى و قيانى به هره مه ند بين.

مادام دؤساوين دبئيت ((دهمى هوون خو ژكه سه كى دده نه پاش و سه باره ت بوى رهش بين دبن و وى ژ ريزا دوژميين خو دهژميرن، سهير نيه نه گه ر بيته دوژمنى راسته قينه يى هوه، ژبه ركو ئەف ره فتاره به سه كو توقي عينا دى دناق دلى وى دا بچينن)).

ئيك ژ مه زنترين به رين كو مرؤقى ژ ته قايا جانداران جودا دكهت، هه بوونا هه ستا ره هى و به خشين و چاڤ نقاندى يه ژ هه له يين يين دى، پيغه مبه رين خودى سلاڤ لسه ر وان بن شانازى بقى به رى دكر و ئەم هه مى ژ قى به رى به هره مه ندين. به س مه ئيراده نيه، له ورا ئەم نكارين ل خراپيين كه سين دى ببورين و بقى ريكي هاريكاريا به دبختيا خو دكهين، ئەو كه سى وه ئازار دده ت د هه مان دهم دا ده ليقه كا باش دده ته ده ستى هوه كول وى ببورن و تام كه نه له زه تا بورينى.

توله ئيك ژ خه سله تين سروشتى يين مرؤقييه، لىبورين و به خشين ئيكه ژ خه سله تين خودى.

چيدبب زور جارا په يقه كا هه ژيكرنى ئاگرى تورهيى قه مرنيت و مه ژ شه رى دوژمنكارى و عينا دى قورتال بكه ت، وه به روقاژى په يقه كا ترانه پيكرنى ئاگرى دوژمنكارى خو شتر ليدكه ت. ئيك ژ كه سين مه زن دبئيت ((بى بؤمه هاتيهه گوتن كول دوژميين خو ببورين، لى بؤمه نه هاتيهه گوتن كول دؤستين خوه ببورين)) لى فه ره ئەم د هه ر ره وشه كي دابن ژ شاشييين كو يين دى دده رحه قى مه داكرى ببورين، ده مى هوين تولى ژ نه يارى خو فه دكهن دبنه هه ف كويفين وى لى ئەگه ر گه رده نا وى ئازاد بكه ن دى پيش وى كه فن، ئەو خراپكاره و هنگ به خشنده! چيدبب هه ر ژ به رقى چهندي وازى ل نه يارى بينيت و بيته ريزا دؤستين هوه، هه له بت هوين دزانن كو هزر كنه فه سه باره ت توله قه كرنى و به ره هه فكرنا ده ستپيكا وى چقاس دببته جهى په ريشانيى.

دهمى مه له رببب ئيكى نازار بدهين چيدببب سه ركه فتى نه بين، لى ب هه ر ته رزه كى ببب دى خو ئيشينين، ژبه ركو ده مه كى دريژ دى ب دلگرانى به ينه سه ر. ژ بلى قى هه ميبى، به خشين و بورين باشترين تولقه كنه قه يه. برپيكا بورينى دى باشتر كارين بى پيكدادان و عينا د، ب سه ر دوژميين خودا سه ربكه قين و وانا نه چار بكهين كو خو ده مه مبه ر مه دا بشكينن. زور جارا چيدببب دوژمنى مه يى خوينى بببته دؤستى مه يى جاني، له ورا هيلانا نه ياره تيبى و ره قين د هه مبه ر دوژمنان دا، شاره زاترين هيرشه كو ئەم دبينه سه ر وان، ژبه ركو دقى سه روبه رى دا شكه ستا وان يا مسؤگه ره. له ورا

دهمى يين دى خراپيى دكهن، دقيت ئەم قه نجى بكهين.

قه نجى ده مه مبه ر خراپيى دا سياسه ته كا ئەسمانييه، كو ب ريكا وى دى ئاراميا عه ردى هبته پاراستن. ئەگه ر ئەم بخازين ده مه مبه ر خراپيين كه سين دى دا خراپيى

بكهين نهو ژى نه چارن دهه مبهه مه دا خراپيى بكهن و بقى ريكى رهه و ريشين خراپيا چ ده ما ب دماهيك ناهين.

توله قه كرن خراپيى ژناڤ نابهت، نه گهر ژناڤ ژى بيهت، دى ريكى دوژمنكارى قه كهت، نه قه ژى ب خو مه زترين خراپيه، گريمان هه وه كارى ب خورتى بسهر دوژمنه كى خو دا سه ربكه فن و بيننه بن دهسته لاتا خو، هه رى هوين دى شين ژ وى پشت راست بن كو ده ليقه بو هه لكه فت خيانه تى ل هه وه نه كهت؟

بو راکيشانا پشتيقانیا کهسا بهری ههر تشته کی قیان و دلوقانی پیدقی نه.

قيانا يين دى بهس برپكا دلوقانى و رهفتارا نه رم دهپته راکيشان، نه گهر هه وه نه قيت قه نجى دگه ل يين ديژى بكهن به لايى كيم قه دلوقانى ب خو دا بيهن، نه يارى و عينا د خازيى ژ بلى به دب ختيى چ به ره هه مى دى نييه، چ به دب ختى ژ قى مه زتره هه وه گروپه كا دوژمنا هه بيت كو به رده وام نه چاربن خو ژ وان پيارين، گوايه كه له مين دانايه درپكا هه وه دا و هوين نه چارن ب پيخاسى ب سه ردا ده رباز بن، يان دناڤ ماله كا پرى دوپيشك دانه كو دقيت هه رگاڤ چاڤديريا خو بكهن. چ ده ما هوين ته نا نينه و رويمه تى نارامى نايين!

چما نه م هه رگاڤ ل خراپيى كه سين دى بگه ريىن و كيماسيى وان ژ هندي كو هه ي مه زتر ليبيكهين، وان خه سله تين قه نج ژى هه نه، پا بوچى چاڤا ژ وان دنقنين، هه رچه ند نه گهر مه بقيت باشين كه سين دى بينين زور بسانا هه يه، نه گهر خو په ريسى ب هيليت خازيار دى هه ر قه بينيت. زور ژ كيماسيى دستان دقيت هندي نيڤيا چاكيى وان بهينه هژمارتن، بو نمونه نه گهر دوستى مه نه فسه كا لاواز هه يه، لى يى خو شكاندى و گونجيايه، باشه چما نه فس لاوازي وى ب كيماسى بزايين، لى ريژى ل خو شكاندى و گونجيانا وى نه دانين؟

هندهك كه سين خوره وش توند و دلرهق دببين و ژ رهفتارا وان هه ييهت گرتى دبين، نه م خو نابيين وه بزاقين خو ب هويرينا ((ميكروسكوب)) ده قيقى ليتانيرين، دا ببين كا نه م ژى مينا وانايينه و نهو ژى بگه را خو ژ مه چاڤه رينه دگه ل وان دلقان و رهفتار خو شبين.

پستالوجى دببزييت ((د جيھانى دا كهس نييه مجازيت يان بكاريت هاريكاريا يين دى بكهت)). نه قه ناخفتنه كا هه له يه، نه ز كو نيكم ژ قى خه لكى هه ست دكه م كو نكارم مينا پيدقى قه درى هاريكاريا دوست و خزمين خو بگرم.

قه نجيكارى د قويناغا ده ستپيكي دا هه تا راده كي زجهت دقيت وه چقاس دقى ريكى دا بچينه پيش شيانين مه دى زيده تر ليپين، گوايه كارين باش، نهو داين يين كو ب ده رباز بو نا زور ژا زور كين تازه دئينه دونيائى. شكسپير دببزييت ((خراپيى مه د رورگارى دا دى ب يادگار مينه فه)). بيگومان باشى و خراپى پاشى مرنى دناڤ ده فته را رور ژا دا ره شقه نابن و كارتيكرونا وان هه تا ده مين دريژ دناڤ جيھانى دا دى مين.

زيرو زيف پيدقينيى ژيانى به ره هه ق دكهن، لى چ ده ما نكارن قاسى هافريه كا دلوقاناه و په يقه كا حه ژيكه رانه مه دلشاد و كه يف خو ش بكهن، هه ژارى و به دب ختى ژى نكارن هندي رسته كا تيژو در جانى مه نازار بدن.

والتهر نيسكات ل گور قى چهندي دببزييت ((زور تير بى ده ستى ژكفانى دهر دكه فن و به روقاژى نارمانجى ژ نارمانجى دهر باز دبن و ب جهه كى دى دكه فن، زور ناخفتن ژى بى ده ستى دهينه گوتن و جانى يين دى بى نه ندازه خو ش دكهن، يان ژى دلا دشكينن، حيف!)).

سامان به خشين بارا پتر يا بمفايه، لى هندهك جارا زيان ژى چيد بيت، راسته خه لاتين دوستانه رهين قيانى موكمتر ليدكهن، لى نه قه خه لاتنه بهس ب دوستا و

خزماڤه دگرځيدايښه. په نده کا ښنگليزي ديځيټيت ((چقاس نهو تشت باشن کو دښه جهی خوښی و چهله نگیي.))

دقیت هه رگاډو دگهل هه می کهسا نه مازه دگهل زاروکان ب نهرمی و قیان باخځین، ژبه رکو جانی مروځی مینا بیره کی یه کو ژ دلویین سوژین یین دی ناڅا وی زیده دبیت و هه ستین سوژ و قیانی دکویراتیا ویدا دهیته کهله کهلی. رهنکه بزجهت بشیین هیمهت و نه نجامی ټیک په یفا پر سوژ و قیان هه ست پیبکه یین.

هه رگاډو بهری ناخځننی سهارهت وی تشتی وه دقیت بیژن هزر ژی بکه نه فهو بی هزرین دهست ب گوتنی نه کن، ناخځتن مینا تیری یه ته گهر ژ کفانی ده رکهفت ژ دهست چوو، یان مینا بالنده کی کویقی یه دناڅا رکی دا ته گهر ژ ده ری وی فری مه حاله بهیته ژفراننده، سهارهت قی چه ندی یا هاتییه گوتن ((زور جارا چیدبیت هم ههز بکه یین نهو ناخځتننا ژ ده قی مه ده رکهفتی بیخینه ډ بن دهسته لاتا خودا، لی ژ قه ستایه! ناخځتن که څو کهک نییه کو ده می ژ هیلینا خو ده رکهفت بزقریته څه.

له ورا بی هاته گوتن ته گهر ناخځتن زیف بیت نه ناخځتن زیږه. ته گهر ژ زیندانا خو په ریسی قورتال بین کو گرنګترین ریګرا خوښه ختیا مهیه وه بو هاریکاریا که سین دی ب دل و جان بجهبتین، جیهانا مه دی بیته به هشتا بهرین و نه څه هه می به دبه ختییه کو مینا کهله مین تیژ دچنه دلی مهرا و دلی مه بازار ددهن دی ژ ناڅا چن.

نارامیا وژدانی و قیانا خیری ژ مه رجین خوښه ختییه نه، چیدبیت بیی وان بیینه خودان شیان و ب هیز بکه قین، لی به خته وهر نابین.

ب قیان و چاکی و نارامیا خیالی مروځ دکاریت بهره څه کمالی پیڼگاڅا پاڅیټیت.

مروځه کی مهزن ديځيټيت: ((کارين گرنګ کو ژ کهيف پنهاتن بو يين دی دکهين مینا شه کرينه و کارين بچیک ژی مینا خوینه. شه کر هه ر چه ند یا شیرین و خوښه زی بیت، لی کیتمر دهیته بکارښان، لی خوئی هه ر روژی چه ند جاره کا بکارځینین و چ خارنه کی نکارین بیی وی بخوین)). له ورا نابیت هم بهس مژیلی کارین مهزن بین و دپه سنا وانادا زیده گاڅی بکه یین وه چاڅا ل کارین کچکه بنقینین و بچاڅه کی کچکه لی بنیرین، بهلکی دقیت هه ر تشتته کی ل جهی خو دا بنیاسین.

هندهك خه لك پينگځشینی ل سهر عیناد هه لگرتنی دکهن و چ ده ما خرابیین که سین دی ژیر ناکهن، مینا به خيله کی پاره هه ی کو شه څو روژ بهس نوښه داریی ل پارین خو بکهت و چ شولین دی نه بن ژ بلی قی چ هزرین دی نینه کو عینادا قه شارتی دناڅا دلی خودا بهیلنه څه و پیبگه هینن، دا ده می دهلیقه ژیرا هه لکهفت جانی یین دی ب توله څه کرنی ژهراوی بکه ن، ده می هه له یه ک ژ یین دی دیست و دهروونی و بریندار بوو نه څه رهنکه کهسه ناهیلن نهو برین بزماروکا خو بدهت، ههز دکهن بهرده وام قی برینی کولکه نه څه گوايه ژ قی کاری تامی وهر دگرن.

دقیت قیان و دلوقانی ده می نالین ژیانی دا دهسته لاتی په یداکهن، بی قیان مال چیه و ژیانا مالباتی چیه؟

پشکا هه شتی

پهروهرده و فیڤرکرن

چیشانۆكین كهفتار، په‌رتۆكیڤن چه‌رخین بۆری و هه‌قچه‌رخ و گوتاریڤن وانا هه‌می دانى ب گرنگیا په‌روه‌ده و فیكرنى دادئینن و كه‌سین دی بۆ پوینته‌پیدنی پالدده‌ن. نه‌فلاتوون دیبژیت((په‌روه‌ده باشترین تشته‌ كۆل ده‌ف باشترین مرۆفا دیارده‌كەفیت.)) ووله‌ر دیبژیت((فیكرن مه‌زترین خیره‌ كۆ خەلكى خیره‌خاز دكاریت بده‌ته‌ به‌له‌نگاز و بیخودانان.)) مونته‌لی دیبژیت:(نه‌زانین سه‌رۆكانیا هه‌می شه‌ر و پوینچاتیبه‌ كیبه‌.)) ئیك ژ پیتۆلان دیبژیت:(نه‌زانین دۆزه‌خه‌كا سوتینه‌ره‌ دى بیژى خەلكى نه‌زان یی دنا‌ف دۆزه‌خى دا دژیت،زانین و زانست مرۆفا ژ ژینگه‌ها‌ ئاسایى پیه‌له‌تر ده‌ته‌ و به‌ره‌ف به‌هه‌شتى برى دئىخیت.)) ل چه‌رخین بوورى زور بلیمه‌ته‌ د قادا زانستی و فلسفه‌ی دا په‌یدا بوون و زانستی قویناغین پرشنگدار برین، لى وه‌سا هزر نه‌كه‌ن كۆ زانست و زانینى قویناغین خو‌ بى‌ ئاریشه‌ و به‌ربه‌ست برینه‌ هه‌تا گه‌هه‌شتیه‌ قویناغه‌ نه‌ها. براستی دكارین بیژین كۆ زانستین مرۆقى دنا‌ف دیروكى دا سى قویناغین ژ هه‌ف جودا برینه‌:

قوناغه‌ ئىكى زانست به‌س بۆ میڤا بوو، ژنا مافى وى چه‌ندى نه‌بوو دقى قادی دا كاقا پاقیژن، هه‌روه‌كى دگۆتن ((باشترین جه‌ بۆ ژنا كوئجى خانى بوو)) هه‌روه‌سا نه‌ف په‌ندا فه‌ره‌نسى نا‌ف و بانگى وى باش چوو بوو ((ژن ژ بلى ئنجیلی نایبت چ په‌رتووكیڤن دی فه‌خوینیت و دقیت دنا‌ف هه‌ر جوار دیوارین خانیدا بمینیت)). دنا‌ف میڤادا ژى هه‌می كه‌س ژ نیعمه‌تا زانینى به‌هه‌مه‌ند نه‌بوون، به‌لكى به‌س قه‌شه‌ و راهیڤن دیرا و كه‌سین ته‌خین ديار و به‌رچا‌ف ژ قى به‌هرا مه‌زن به‌هه‌مه‌ند دبوون و كه‌سین دی ژ هه‌می جه‌ا مینا جاندار و میش و مه‌گه‌زا دنا‌ف تاریاتیا نه‌زانینى دا

دژین. وى چاخى زانین و كار ب هه‌قرا نه‌بوون، ژ بۆ كارپيكرنى فیڤرى زانینى نه‌دبوون. كه‌سى كۆ فیڤرى خواندن و نقيسینی ببا كاركرن ب عار دزانی و ده‌ست ل كارپین ئاسایی نه‌ددا، چما دویر بچین و گروقى بۆ ئاخفتنا خوه‌ دنا‌ف به‌ربه‌ریڤن دیروكیڤدا فه‌بیینین، نوژدار جۆنس دگه‌ل هندى كۆ ئیك بوو ژ زانا و زانیاړین مه‌ دگۆت ((نه‌گه‌ر زانین و په‌روه‌ده‌كرن به‌لا‌ف ببیت و هه‌می به‌هه‌رى ژى وه‌رگرن، پاشى دى كى كارا نه‌نجام ده‌ته‌؟)) دقویناغه‌ ديقرا هه‌تا راده‌كى زانین و په‌روه‌ده‌كرن به‌لا‌ف بوون، لى به‌س خواندن و نقيسین و كورتیه‌ك ژ ماتماتيكى فیڤرى زارۆكان دكر و ئه‌و دقى ئاستى دا ده‌یلان، دترسیان كۆ زارۆك ب نه‌گه‌را خه‌بتین و رژیڤى ژ وى ته‌خا كۆ بوئغه‌ ی گړیدای بوو بچيته‌ ته‌خه‌كا پیه‌له‌تر، وى سه‌رده‌مى قویناغه‌ سته‌م و تاریاتیی بوو، چ هه‌قه‌به‌رى و نازادى نه‌بوون، زارۆكین مه‌زنا دگه‌ل زارۆكین هه‌ژارا دژۆره‌كیدا و دزیڤه‌كیدا و ل سه‌ر كورسیكه‌كى نه‌درۆنشتن.

ژ هنگى پاش قویناغه‌ نه‌ا ده‌ست پیبوو. دقى سه‌رده‌مى دا ته‌خین ژ هه‌ف جودا ب گه‌را خوه‌ ژ كاكلكا زانینى به‌هه‌رى وه‌رگرن، لى ب بیروباوه‌را مه‌ میڤى نه‌ هه‌ر دقیت فیڤروونا ته‌قایی بكه‌نه‌ كریار به‌لكى دقیت په‌روه‌ده‌كرنا ره‌گه‌زا تازه بكه‌ته‌ ده‌ستپيكا به‌رنامى خوه‌. ئیك ژ سیاسه‌مه‌دارین سویسرى دیبژیت ((پرانیا زارۆكین مه‌ ده‌مبپزا به‌له‌نگزیڤى دا ژ دایك دبن، لى نه‌م ناھیلین سه‌رده‌مى ژیانا خوه‌ ب نه‌زانینى ده‌رباز بكه‌ن)).

خۆشه‌ختانى نه‌ا هه‌تا وى راده‌ی كۆ دقیت گرنگیا زانین و په‌روه‌ده‌كرنا ته‌قایی بزاین مه‌ زانى. ب بۆچوونا هنده‌كا فیڤروونا ته‌قایی ژ مه‌رجین كه‌مالا هه‌ر نه‌ته‌وه‌كینه‌ وه‌ مه‌ نه‌ا كۆ پیدفى بیڤن ژیانى بیڤن ده‌ست خوه‌فه‌ ئینای یا فه‌ره‌ بۆ قویناغین خوه‌ ثقافتكرنى پیكۆلى بكه‌ین.

پهروه ده کرنا زارو کین ئیروو زه لامین سبه هی ژ پیدقیین که مالی نینه، به لکی ژ پیدقیین ژیا نا نه ته وهینه. زانست شهنگستی ئاقه دان کرنا وه لاتی و ب هیز کرنا ملله تی به.

گه لی نه زان نکاریت هه بو نا خوه بیاریزیت وه دویر بیان نیزیک دی دنا ف تاریاتیا دیروکی دا روچیت، چ شویوارین وی نامینن ژ بلی مانه فا وی نه بیت دنا ف بهر به پین که فندا.

ئو نه ته وی بخازیت بژیت دقت چرایه کی ژنا هی ژ زانین و زانستی ددهستی دا هه بیت، دا ب رینیشادانا وی بکارت ته فراز و نشقیین سه رده می بریت و جهی خوه ده مبه ر قه ومین و ئاریشادا بیاریزیت.

ئه گه ر ئه م تو مارا قه ترما (جرائم) دگه ل تو مارا خویندنگه ها هه قبه ر بکه یین دی بینین هه ر چقاس به روکا تیگه هانندن و پینگه هانندی به رفه ه دیت ژ که سین قه ترمه چی کیم دیت، پرتک ژ تاوان و قه ترما ژ نه جمای مه یلا قتری یا مروقی بو شه ری و زیده گاقیی دهینه نه جمادان. مروق لاوازی بی هاتیبه ئافراندن، ده می یی نه زان بیت ده مبه ر قه ومینادا شیانا خوړاگری نایت و مینا پی شیی د هه مبه ر بایه کی خورت دا ب کچکه ترین پی شه اتی خوه بده ستقه دده ت. نه زانین و سه رخوشی مه زنتین ژیده ری قه ترمه و تاوانانه.

ئیک ژ مه زنتین مفایین خویندنگه هی ئه وه به راهیکا زاروکان دگریت کو دگه ل که سین نه نهل و بهرته للا کو بی کار و پی شه دنا ف کولان و شه قام دا دچه رخن نه گه ریین و تیگه لیا وان نه کهن.

هه لبه ت زارو ک هه ژ چاقلیکه ری دکه ن، مه ترسیا مه زن ته قه یه کو زارو ک ل ده ستپی کا ژیا نا خو دا که سین بهرته للا بینن و دگه ل بزا قین واناسیاری پهی دا بکه ن. خویندنگه ده لیقی بو زاروکان ناهیلیت تیگه لیا که سین توره ات و

هه رمی بکه ن و فی ری نه ری تین هه رمی یین وانان بن، لی ته قه یا راسته یان هه له؟ باشه یان خراب؟ فی پرسیا ری دنا ف رویدانین ژیا نی دا هزار جارا ئه م ل خوه دکه یین، مروق بو نه وه ره کی عاقله، ئانکو ئیکه م جار هزر دکه ته قه باشی کار دکه ت، پرانیا کارین مه دنا قبه را باشی و خراپی دا جهی گومانی نه و ژیک فاقیر کرنا وانان کاره کی ب ساناه ی نیبه، که سی کو ژ پهروه رده کرنی به هره کا ثقاف و هرگرتبیت، هه رگا ف کارین خوه ب هزر کر نه قه نه جمادده ت و فاقیری دئیخسته دنا قبه را باشی و خراپی دا، خوه ژ خراپی دپاریزیت کارین باش نه جمادده ت، ها ته قه یه رامانا پهروه رده و پینگه هانندی.

پهروه ری زور ئه رکین هه یین ژ وان: ری کا به خته وه ری نیشا که سا دده ت و وانان بو نه جمادانا کارین مه زن به ره هه دکه ت. ئه م دنا ف خویندنگه هیین خوه دا خویندن و نقی سین و بیکاری و پیچه کی ژ ری زمانا زمانی و هنده ک تشتین دی نیشا زارو کین خوه دده یین و هزر دکه یین مه ئه وین پهروه رده کری. نه خیر، پهروه رده کرن تشتی کی دیبه، ئه وه می ده ستپی کا پهروه رده کرنی نه.

ئو تشتین کو دقت فی ر بین گه له ک زورن، هه ر که سه ک دقت ل دیف شیان و ئه وه ده لیقین کو هه ی پشکه کی ژ وان هه لبزیریت، ژبه رکو که س نکاریت هه می تشتا فی ر بیت.

په رتووکین مروقین که فن کو فی سه رده می په ردا ژبیر کرنی یا ب سه ردا هاتیبه کی شان، بیننه قه برا خوه و هزر و ده ربیرینن وانان ب ده قیقی هه لشکیقن، فی ربوونا واپه رتووکان چیدبیت بو هنده کا بمفان بن، لی بو هه میا نه پیدقیینه، ژبه رکو نکارن به هره کی ژی وهرگرن، نه پیدقییه ده می خوه ب و تشتا قه ب مه زیخین کو بو ژیا نا مه یا پراکتیکی ئه م نکارین ژی به هره مه ند بین.

فیرکەر خودانین ئەرکین گرانن، دەم بوراندن کارەکی ب ساناهییه، لی تیگه‌هاندن و پینگه‌هاندن و عه‌قلی شاگردا به‌ره‌قه که‌مالی برن کارەکی ئاریشه‌یه!

ئەمرسن دبیژیت: ((مەسه‌له‌کا زانستی نیشا زارۆکان دان کارەکی ب ساناهییه، لی ب هیقی و ئیراده و مژداهی ئەو پەرودە‌کردن وە شیانین جانی یین وان بۆ کاری به‌ره‌قه‌کردن کارەکی بی ب زحمەته کو ژ هەمی که‌سا ناهیت)).

کەسی کو بخازیت ژ نیعمەتا پەرودە‌کردنی به‌هره‌مەند ببیت دقیت زۆر تشتا فیربیت و ژ بیر بکەت، دنا‌قه به‌ره‌پین پەر‌تووکان دا هزرین ژ هە‌قه‌جودا و هە‌قه‌دژ هەنە، مامۆستا دقیت ئەو تشتی بمفا بیت بۆ شاگردا هەلبژیریت، بی نه ژ هەژێ ژێ پاقیژیت.

شاگرد ژێ دقیت ئەو تشتین فیر بوی هندی کو بۆ ژیانێ پیدتی پی هە ل بیرا خو بهیلت و یین دیژی ژ بیر بکەت. لقیه شیانان زانستی و ژیهاتنا شاگردی خۆیا دبیت.

مەرەم ژ پەرودە‌کردنی نه ئەوه دەسته‌که‌کی ژ بریکار و سەیدا و هۆستایین شاره‌زا به‌ره‌قه‌بکەین، بە‌لکی ئەرکی شه‌نگستی بی پەرودە‌دی ئەوه کو ژ زارۆکین ئیرۆ زەلامین سبه‌هی چیکه‌ین، ئانکو زارۆکین ئیرۆ وەسا پینگه‌هینین کو سبه‌هی دقادا رۆژگاری دا می‌رانه بخەبتن و زیره‌کانه ئاریشا ل سەری ریکا خو هەلگرن و کاروانی شارستانییه‌تی پینگاه‌کی بۆ پیشقه به‌ن.

ب بیرو باوهره‌را ملتون پەرودە‌دا تفاق ئەوه کو مرۆقی بۆ ئەنجامدانا ئەرکین کەتی و کۆمی به‌ره‌قه‌بکەت.

پرانیا خەلکی وەسا هزر دکه‌ن کو پەر‌تووک بتنی د پەرودە‌کرنا زارۆکان دا کاربگه‌ری دهیلت، له‌ورا زۆر چاقه‌ریین ژ پەر‌تووک هەمی، ئەفه هەله‌یه‌کا مه‌زنه کو زۆر دووچارێ قی چەندی دبن.

جۆسۆن دبیژیت: ((ئەو که‌سین هزر دکه‌ن، هزر به‌س دنا‌قه پەر‌تووک دا پەیدا دبیت، دووچارێ شاشیی بوینه))، هزر دگه‌ل شیف و جۆکا یا ب هە‌قرايه و ل سەر ئاستی دەریا پەر‌پین خو هە‌دکەت، ل سەر که‌نارین دەریا به‌روفاژی دبیت، ل بن گرا، دنا‌قه‌کە‌نادا دسه‌کنیت، دگه‌ل هتا‌قی د چەرسیت، ل تارباتیی شه‌به‌قی دده‌ت، هزر هەرگافل هەمی جها هەیه، ئەگەر هویین خو هە‌لکی دویره‌پەر‌یز بکه‌ن سروشت دی بیته پەر‌تووکا هەوه!

((خوزیه‌که ل وی که‌سی کو ب کاریت قی پەر‌تووک شه‌خونیت و ژ هویراتیین وی پە‌ندا وەرگرت)).

پەر‌تووکا سروشتی پتر ژ پەر‌تووکین دی دچیکرنا ئەخلاقی مه‌ دا کارتیکرنا هەمی، بۆ پینگه‌هاندنا نه‌قیین نوی ب تنی پەر‌تووکین باش نفیسین نه‌به‌سه، دقیت ژینگه‌ه ژێ بهیته چاکسازی کرن.

پەر‌تووکا باش ژبه‌رکو هەلگرا هزرین باشه ژ هەژێ په‌سنینی یه، لی ئەگەر ژینگه‌ه یا هەرمی بیت دی کارتیکه‌ریا پەر‌تووک پویچه‌کەت و دی شوینوارین نه‌ژه‌ه‌ژی و کریتیین خو هە ل سەر دل و دەروونی زارۆکان هیلت.

لوك دبیژیت: ((پەرودە‌کردنی سی ریکین هەین. یا ئیکی پەر‌تووک شه‌خویندنه، یا دووی هزرکرنه‌قه‌یه، یا سیی دگه‌ل یین دی هە‌قه‌یقین کره)). له‌ورا دقیت هویین پەر‌تووک شه‌خوینن و دەمی بتنی بوونی ل پیکهات و رامانین وی هزر بکه‌نه‌قه و دەمی دگه‌ل یین دی هویین رۆینشتن دبارا په‌یقینا وانادا دیقه‌تی بکه‌ن و ئەو چە‌ندا ب هزرا هەوه‌قه هە‌قه‌ندی هەمی ژێ فیرین.

پهروهه ده دقیت شیان و بههرین مروقی ب قایده بهرفرهه بکته، زور وهسا هزر دکهن کو پهروهه ده بهس ل خویندنگههی دهیتته نهجام دان، لی پهروهه دی قویناغین جودا جودا هه نه، ژ ناڤ لانهکی دهست پیدیت و ل ناڤ گوری ب دپاهیک دهیت، دایک ئیکه مین راهینهرا زاروکیسه، پاشی وی باب، ژ هنگی پاش دی گهرا ماموستای هیته و زاروک ژ دامانا دایکی و کوشا بابی دچیتته سه رکورسیا خویندنگههی و قویناغا خویندنگههی دهست پیدیت، پاشی زاروک دچیتته دناڤ قادا شهرمینا ژیانی دا، دق قویناغی دا راهینهرا و فیرکهری وی و قهومین و تاریشه نه کو نه په نیین ژیانی ژپرا خویا دکهن.

مروقه دقان قویناغا هه میادا فیرو تشتا دیت، مال و خویندنگهه و ژینگهه سی نه گهرین شهنگستی بین پیگه هاندیننه کو نه خلاقی مه بریکا وان دروست دیت، چیدیت پیگه هاندن دناڤ ئیکی ژ فان سی نه گه رادا یا لینگه بیت وه پاشی بهیتته ڤه تهژی کره ڤه.

زور رهنه گه کس هه بوینه کو چاقین خوه ل دونیایی قه کری و راست ژ چه پی قاقارتی، نه باب هه بوینه نه دایک، ژ پهروهه ده کرنا مالی بی بهر بوون، دهستیپیکا قویناغا پیگه هاندنا وان یا بی سه خبیر بوو، هه مبهر ماموستای نه روینشتبوون، ژ پهروهه ده کرنا خویندنگههی بی پار مانه ڤه و ئیکسه هاتنه دناڤ دونیایی دا، لی وا د روژین ژیان خودا سستی و تهنه لی نه کرن، ده می بهاگرانی خوه ل جهی بابی خوه دانا و ده قیقین دهلیقی ل جهی دایکی دانان، روژگارو بوویه رین دونیایی ل جهی براو خزم و کسین خوه هه لبژارتن، ژیان ب پاشی ب دوماهیک ئینا و ده می وان خاترا خوه ل دونیایی خاستی چ سکالا ژ ژیان خوه نه بوون و جانی خوه ب ناگری حه یف و محابنی و ئیش و دهردا نه شه وتاند.

پهروهه ده کرن دوو پشکه: یا ئیکی تهو پهروهه ده یه یا هم ژیین دی دگرین، یا دوویی ژی تهو پهروهه ده یه یا کو هم بخوه نه گهر و بناسین وی بهرفرهه دکهن، یا دوویی گرنگتره ژ یا ئیکی و دژیانی دا کاریگه ریا وی پتره، زور ژ ناقدارین دیروکی تهوین کو ژبه مهزاتیا وان خه لکی حه سرته پیشقه دخارن د روژین خویندنی دا ب شاگردین تهنه ل و پاشقه مای و چوونه یی هاتبوونه نیاسین.

زور پیشه نگیان ناقدارین دونیایی مینانی: ولنگتوزن و ناپلیون، فه یله سوف و ماتماتیک زانی ناقدار ئیسحاق نیوتن، رومان نقیسی قه در بلند والتیر ئیسکات، هوزانقانی ریژدار شه ریدان وه نقیسه ری بی وینه وون سویت ته ڤه و زورین دی ژ مهزین دونیایی ل قویناغا ئیکی یا ژیانی دا دوو چاری سستی و پاشقه مانی هاتبوون وه پاشی هنگی دپیپه لانکین ژیانی دا سه رکه ڤتن و گه هیشتنه گویتکا سه رکه فتنی.

دیژن زانین سه وړکانیا شه و خراپی یه و ژیانا سروشتی شهنگستی چاکیی یه، شاشی لقیه دایه کو ژ خراپیین نه زانینی بی خه بهر مانه و نکارن دناڤه را باشیی دلپاقتی دا جوداهیی دانن، هزر دکهن هه کس کارین باش بکته جانی وی بی پاڤه و ژ خراپی بی بیزاره، دگه ل قی چهن دی زور کس هه نه کو جانی وا ژبه ر تیکه هه ل بوونی دگه ل خراپی بی پاڤه نییه، لی چونکی دلی وانا ب روناها زانینی بی روناها بووی ل ده ڤه خه لکی خودان ریژن.

ده می مروقه پیدگه هیت هز و مهیل جانی وی دکهنه جولانکا خوه، نه گهر هنگی هوین زانین و زانستی ژی بستین دی بیته درنده و مینا ناڤه لی هوه دی یین دی دریکا هز و تاره زووین خوه دا که ته قوربانی.

زانین و زانست دی مروقی دناڤ تاریاتین دونیایی دا اشاره زا که ت و هنده ک جارا لدیف دهلیقی دی بهری وی دته خیری و هنده ک جارا ژی دی بهری وی دته شه ری،

کەسی کو جانی وی ب زانیی نه هاتبیته روناھیکرن دی حمز و شهوه تین ناژەلیین وی وەسا ب سەر وی دا سەرکەفن هاتا ژ ریزا مرۆقا دەیتە خاری و دچیتە ریزا ناژەلین درنده، نه باشی و خرابیین ئەم دبینن نه بناسین زانستی نه، بەلکی بەرهه می ئەحمەقی و خوه پەریسییا مرۆقی نه، دیسا دقیت دانی ب باشیا زانست و زانیی دا بینن کو هەتا راده کی خرابیا کیم دکەنه قە و پیشیا وان دگرت.

زانین شهنگستی باشی و خیری یه، دگەل هندی هندەك جارا دناف جانین خراب دا دبیته بناسا خرابی و هندەك جاران ژی جانین پاقر دەاقیتە دناف گەرداقا خرابی دا.

زۆر تشتین هەین دقیت فیربین و ژبیر ژی بکەین، فیربون ناریشەیه و ژبیرکرن ناریشە تره!

له ورا دقیت د پەروەردە کرنا نه فیین نوی دا بی ئەندازه دیقەتی بکەین، نه وه کو زارۆکیین کو جانین وانا مینا خودیکی د پاقر د ئەنجامی گونەهین مەدا ژ ریکا راست دەر بکەفن و پاشی هنگی دەمی مەزن بوون ب چ تەرزای ئەم نکارین وانا چکەینه قە، هەر وه کی گووتی ((پیکه هاندنی ل دەمی زارۆکیینی دا کارتیکرنا هەمی، لی دەمی مەزن بوونی هندە بمفانییه)). ئەم دی تایی تەر ب حەزا دلێ خوه کارین بچە مینن، لی مە چ دگەل تایی هسک پیچی ناییت.

تو ئەمی خوینده فانی خوشتقی کو پویتهی ب پەروەردە کرنا خوه دەدی هەرگا قی ناگە هداربه بەس هزرین باش ل پەرتووکا و کەسا وەرگره وه هزرین هەرمی ژبیر بکه، چ جارا هەلنەچه ژبەر هندی کو بین دی ژ ته زانتر و هۆشیارترن، بەلکی فەرە ئەگەر د دەر حەقی گەریان لدیف کەمالی دا ته سستی کر بیت هەست ب شهرمە زاری بکەمی.

چیدبیت زۆر تشت ل بەر چاقی مە بی مفا بن لی دناف ژیا نا رۆژانە دا مفا یه کی زۆر ژی وەرگرین. سرفتش دبیژیت ((چاخی مە دخاند ژ نه ژدلی و نه چاری ئەم فییری زۆر

تشتا دبووین، مە باوهر نه دکر رۆژە کی ژ رۆژا مفا یه کی ژ یوهەر گرین، لی نهها کو دژیانی دا مە زۆر قویناغ برین، دەمی چاخی بۆری دئینینه هزرا خوه ئەم پیدە سیین کو هەر مەسه له کا ماتماتیکی و بکورتی هەر تشتی ئەم فییریوی بیان دناف کرین و فروتنی دا بیان ددان و ستاندنی دا بیان دنقیسینی دا هاتینه کارخست و مە مفا یه کی زۆری ژوان وەرگرتی).

دجھی خوه دایه ئەو شاگردین کو حەژ هندەك بابەتین بەرنامی خو ناکەن وه ژ فیربونا وانا هەست ب بیزاریی دکەن، قی گووتنی ب دەقیقی قە خوینن و پەندا ژ یوهەرگرن، ئەنجام دانا ئەو کارین بەروفاژی مە یلا مەنه، دی شیانا نەپەنا جانی هۆشیار کەته قە و دی ئیرادا مە ب هیژ ئیخت.

دلۆقانیی بخوه دا ببەن، دەمی خوه ژ قەستا نه مەزین، هەر بابەتە کی هویین دەست پیدکەن ب دەقیقی ژ هەمی ناله کی قە هەلشکیفن و ب کویری هەرنه دناقدا، چ جارا ب پیزانین سەر قەبی رازی نه بن، ئەگەر نه دی هویین خوه خاپین دەمی خو ریزنه چالا نەمانی، نه هیلن حەز و خاست ب سەر جانی هەوه دا سەر بکەفن و هەوه ژ ریکا راستا ژیا نی دەریخن.

پشکانهه

دوست و دۆزمن

فولهرس قومانداری فوره‌نسی ده‌می بوویه فهراندی له‌شکری وی وه‌لاتی گوته
(لوئی چاردی) ((ته‌گهر هوین من ژ شه‌ری دوستان بیاریزن شه‌ز ژ زیانا دوژمنا
ناترسم)).

ئیک ژ خوشیین فی جیهانی شه‌وه کو که‌مه‌کا دوستا ل جه‌کی خرچه‌بین و ل چاخی
بی‌کاری ب‌په‌یفین شرین و خوش ببورینن، جانین وانا ژ شه‌فی یی نیژیکه و ل
زمانی هه‌فدو دگه‌هن و نه‌په‌نیین دلین هه‌فدو دزانن.

ژیان بتنی ئیکه ژ به‌لایین مه‌زن، چیدبیت ل جه‌کی بین که‌سه‌ک ژ دوستا و نیژیکا
ل ره‌خ و جانین مه‌ نه‌بیت، لی‌ده‌می بی‌را مه‌ لی‌ده‌یته‌فه‌ه‌ست ب‌خوشی
دکه‌ین و هند خه‌ما ناخوین، ژبه‌رکو شه‌م هیفیدارین زوی ب‌دیتنا دوستا و هه‌قالا
به‌هره‌مه‌ند ببین، لی‌ته‌گهر هه‌ست بکه‌ین کو دفی جیهانی دا شه‌م بتنیینه و هیچ
که‌سه‌ک دبن فی شه‌سانی دا دلی‌وی بو‌خاترا مه‌ لیناده‌ت و هیچ که‌سه‌ک ب‌نییش
و نازارین مه‌ داخبار ناییت، دی‌د چ ره‌وشه‌کی‌دابین؟ ژبه‌رکو شه‌م تیکه‌ه‌لیا
دوستان دکه‌ین و هه‌ر روژ ژ نیعمه‌تا دیتنا وان به‌هری وهردگرین، له‌ورا شه‌م قه‌دری
وا نزانن، هه‌تا دگه‌هیته‌ راده‌کی، هزر دکه‌ین ئیدی مه‌ پیدفی ب‌هه‌بوونا وانا نییه
و شه‌م دکارین بی‌ی وان بژین، لی‌ده‌می شه‌م ژ دوستا دویسر که‌فتین هنگی دی
پی‌حه‌سیین کو دوستینی چ به‌هره‌کا بهاگرانه.

دقیق فی‌چهندی ژ بیژم کو هه‌ژ سروشتی کرن هه‌تا راده‌کی دی جه‌ی دوستا
فه‌گریت و دی‌مرؤفی ژ ترسا بتنی بوونی قورتال که‌ت.

چقاس دوژمن زورن، هند قاس دوستا کیمن. په‌یدا کرنا ئیکی کو ب‌دل و جان
دوستا بیت کاره‌کی‌بساناهی نییه، لی‌ته‌گهر هه‌وه په‌یدا کر قه‌دری وی بزنان.

هنده‌ک خه‌ک ژ قه‌ستا بو‌خوه دوژمنا چیدکه‌ن، براستی کاره‌کی نه‌دجه‌ی خوه‌دا
دکه‌ن، هه‌ر که‌سه‌کی تیرا خوه‌ دوژمنین هه‌ی، شه‌ما دوستا مینا چرای شه‌فی یی
خودان قه‌در و بهاگرانه، مسوگهر نه‌یاری زانا ژ دوستی نه‌زان باشته‌ه.

دگه‌ل هندی کو چیدبیت شه‌م زور کی‌م شه‌نجامه‌کی ژ نه‌یاری وهرگرین، لی‌شه‌م هه‌ر
روژ زیانا وی‌چهندی دبیین، شه‌وه نه‌یارین کو چیدبیت بو‌مه‌ بمفابن نه‌شه‌ون بین کو
مه‌ بخو توفی دوژمناتی دنا‌دلی وانا‌د چاندی و ب‌هه‌فرکی و مه‌ژی هه‌شکی
ناقدای، لی‌ب هه‌ر حال نه‌یاری ژ می‌فایین هه‌ین، ئیک ژوا مفایان نه‌یار دی‌مه
ژ هه‌له‌یان پارین، نانکو ژ ترسا وی‌چهندی کو کی‌ماسیا له‌قه‌بینن دی‌شه‌م
چاقدیریا کریارین خوه‌ که‌ین، دفی ره‌وشی دا چیدبیت شه‌م کی‌متر شاشیا بکه‌ین،
دوستا شه‌فه‌سه‌له‌ته‌ لده‌فه‌نینه، ژبه‌رکو شه‌م ژ وانا ناترسین و شه‌م پویته‌ی ژ
پی‌ناده‌ین هه‌تا شه‌گهر خه‌له‌تیین مه‌ ژ بیینن، شه‌وه دفی‌باری دا تشته‌کی
نابیزنه‌مه، هه‌تا چیدبیت شه‌وه شاشین مه‌ ب‌چافی دوستینی بیینن و
پی‌نه‌حه‌سیین، دوستی دلوقان و راست و دروست شه‌وه یی‌کو بو‌هه‌وه مینا
خودی‌کی بیت و هه‌له‌یین هه‌وه راستکه‌ته‌فه.

خه‌سه‌له‌تیین دوژمنان شه‌ون سه‌رفه و ناقداقه دوژمنن و ب‌دو ره‌نگا خوه‌ ناهه‌لیخن،
خوزی دوستا ژ مینا دوژمنا ئیک ره‌نگ بانه و دو روی نه‌بانه، دوستین دو روی
(منافق) ژ دوژمنین خوینی خراپترن.

شکسپیر دبیژیت ((دهمی ههوه دۆستین خوه جهرباندن و هوین پشت راست بوون کو دهق و دلین وان ئیکن، قیجا قهدری وان بزنان، ژبه رکو دۆستین بجان و دل و وهفادار زۆر کیمن)).

ئهو دۆستین ب دل و دهق مینا ههقین مینا جانئ خوه پپارین و ه ب ساناهی ژ دهست نهدهن، دۆستایهتی نیعمه ته کا بهاگرانه، بهخته وهریی دو هه مبهری خوه لیدکته و به دبه ختیی کیم دکته. ریژی ل دوستین خوه بگرن وه هه تا دکارن هاریکاریا وان بکهن، ده مین پیدقی به ره قانیی ژیبکهن، د ده راقین تهنگ دا ل کیله کا وان رویننه خار، ده می خوشییه ک بو چیبوو پشکداریی دگهل دا بکهن، وه گاغا خه مه ک بو چیبوو هه قالین خه ما وان بن و دله دله ی وان بدهن. ته گهر ئیکی تام کر بیته خوئی یا عه ره با، ریژی لی دگرن و ب تاوان دزانن هیرشی بکه نه سه ر وی، خه لکی رومی د وی باوه ری دا بوون ره یین دۆستینیا وان موکم نابن هه تا زۆر خوئی بو قی مه ره می نه هیته مه زاختن.

دیسان یا هاتیبه گوتن ((ته و که سی ته نه قیت بیبه دۆستی وی چ جارا گازی نه که مالا خو)).

ئهم بارا پتر کیماسیین دۆستین خوه دیسین وه ژ باشی یین وان چاغا دنقینین. چقاس دا باش بیت ته گهر کاری مه یی به رۆقاژی با، خاله کا دی یا فه ر ئه وه دقیت ئهم خاستین نه ل جهی خوه دا ژ دۆستین خوه نه که یین، بو نمونه ژئ نه خازین سه خه راتی مه دووچاری شه رمه زاریی بن، یان کاره کی خراب ته نجام بدهن، ناییت وان ژئ ته ق چاقه رییه ژ مه هه بیت.

خه لک وه هزر دکهن به س دۆستین کرنا که سین مه زن و ناقدار یا بمفایه، لی نه وه سایه، که سین کچکه ژئ دی کارن مفای بگه هیینه مه و ناسویا ژيانا مه ب روناھیا قیانا خوه گهش و ساھی بکهن، هه روه کی شکسپیر دبیژیت: ((چرایئ

کچکه دناق دلی شه قی دا دی تاریی که لیشیت وه روناھی یی ده ته ق ره خ و چانا))، کاری باش چقاس یی کچکه بیت ب بوچوونا من ب کچکه ناھیته هژمارتن.

دۆستین شه خلاق خراب و زمان رهش کو ژبه ر نه زانین و ساده یا خوه دناق ئاخفتنین خوه دا هه ستین که سین دی لبه رچا ق ناگرن، دۆستایه تیی دووچاری ژناقیرنی دکهن، لی دگهل هه بوونا قی چه ندی دۆست ئه وه یی کو ژ راشکاویا (صراحه) دۆستا عاجز نه بیت و ژئ جودا نه بیت، کلادستون دبیژیت ((خوزی دۆست ژئ وه کی دوژمنا ب خوراگری مابانه قه)). لی ته ق ره نگه دۆسته گه له ک کیمن، ب هه رحال دۆستینیا دقیت بیته بناسا قه نجی و خیری و مه نه چار بکه ت کاری باش ته نجام بدهین، نه وه کو مه دووچاری ته خلاقه کی پویچ بکه ت و سه ر ژوردا مه پا قیته دناق بیرئ دا.

ئه ز هزر ناکه م چ تشت هندی هزرین تازه جهی دلخۆشی و چه له نگیی بن، تاما دیتنا دۆستان کو نیعمه ته کا بی وینه یه دانه ره خه کی، هه ر ئه وه هه قبه یقینا دۆستانه کو ب ئارامی و ساده یی دناقبه را مه دا دهیته ته نجام دان و هزرین تازه به ده ته نیاسین چقاس یا ب تام و خو شه.

ده می ئهم دگهل دۆستا هه قبه یقینی دکهن دناق ئاخفتنی دا هه ست ب هنده ک خالین تازه دکهن کو ته گهر مه بتنی هزر کر باقه چ جارا مه ده ست خوه شه نه دئیخستن، لی جره و کیشا ته نجامه کی باش ژئ چینابیت، ژبه رکو دناق ئاخفتنی دا هه ست دهیته نازراندن و هه قبه یقین چقاس یا ره همی ژئ بیت دیسا دی کارتیکر نه کا خراب لسه ر دلا هیلیت، ژ بلی قی چه ندی ئهم چند بجه بتین ب سه ر ئالی به رامبه ردا زالبین و وی نه چار بکه یین خوه ب ده ستقه بده ت ئه و دی هه ر لسه ر بوچوونا خوه پیگشینی که ت، زۆر جارا چیدبیت په یقه کا نه خو ش ره یین دۆستینیی بو هه تا هه تا بینته ده ری و بقه تینیت.

ژ ناله کی دیقه کهس برینکا جرہی و گینگه شی ناهیتته قانع کرن. لقیڑه دا تشته کی د جهی خوه دایه تیوری لوک بینینه بپرا خوه ده می دیبژیت ((پرانیا گینگه شین فله سفی هه قبه ندن ب هه له یین گوتنی قه)). ئەق ئاخفتنه نه هه ر بهس د واری باسین زانستی دا دروستن! به لکی دیقه تی بکه یین پرانیا هه قپکیین کول جیهانی دقه ومن ژ نه جمی ل هه ق نه گه هیشتنی نه، نه گه ر هه ر دوو ئال ب نه رمی به رامبه ر هه ق دو راوه ستابانه کی شه کی سهر هه ل نه ددا، زۆر گۆتن ب شاشی دهینه وهرگرتن، یان ئاخفتنه ک ب شاشی دهیتته قه گوهاستن، یان ترانه ک ب مزداهی دهیتته لقه له م دان، ئەق هه می دی جامی هه قالیینی شکینن و شه ری نه یاره تی دی هند زیده کهت کو ب ساناهی کیم نه بیته قه.

سه خمه راتی وی چه ندی بکارین مینا پیددی به ری ژ هه قبه یینا دۆستا وهرگرین دقیت دهرفته ناسیی بکه یینه دروشمی خوه و بزانی هه ر ئاخفتنه کی جهه کی هه ی و هه ر خاله کی دهرافه کا هه ی.

زۆر که سین هه یین پیزانینی تفاق ل سهر دیرۆکی هه نه و ده می دخازن دبارا زانستی دا بپه یقن دی دامینن. هنده کین دی د هۆنه ری په یقینی دا شاره زانه و گوه دارین خوه به خته وهر دکهن، لی ته گه ر دبیاقا دیرۆکی و هۆنه ری دا بپه یقن دی بنه سه ده ما بیزاری و ماندی کرنا یین دی. چقاس دا باش بیت کو مه توخیبی هه ر که سه کی نیاسیبا و مه وه سا دگه ل وی سه ره ده ری کربا کو ژ مه دلما ی نه ببا وه مه توخیبی خوه ژ ی پاراستبا.

هه قبه یقین دگه ل که سین دی، نه مازه ئەو که سین کو ژ قه خویندنا په رتووکا به ره دکا تفاق وهرگرتی ژ باشترین له زه تین ژیانی دهیتته هژمارتن، ده می هوین د هزر کرنه یین خوه دا دگه هه قانین تاری و پرسیارا ئاراسته ی خوه دکهن و به رسقا وانا ژ ی نزانن چقاس دی که یف خوشب نه گه ر که سه کی بیینن و سه باره ت قی چه ندی

دگه ل وی دانوستاندنی بکه ن و به رسقا خوه ژ وی گوه داری بکه ن، زۆر که سین هه یین نه گه ر تشتا ژ زمانی هنده ک که سا گوه داری بکه ن باشتر و چیت ل بپرا وان دمی نی ت ژ وا تشتین ژ په رتووکی وهردگرن، یان ب خوه هزری ژ ی دکهنه قه.

گۆتنا هوراس د دهره قا قی چه ندی دا یا راسته ده می دیبژیت ((جان ب سه ده ما چاقی زویتر داخبار دبیت وه چاقا باشتر ژ گوه ی تشتا فی ر دبیت، چاقا دبیینت و گوه ی هایل دیبیت، بی سی و دوو کاریگه ریا دیتنی ژ یا گوه لی بیینی پتره و پتر متمانه پی دهیتته کرن.

هه له بت خه لکی مه یلا دگه ل ب هه قرا ژیانی و جقینی هه ی و نکارن ده مه به ر قی مه یلا سروشتی دا خو راکرن، هه ز دکهن دگه ل یین دی رویینن و رابن، بیژن و گوه داری کهن، له ورا هه رگاق ژ بتنی بوونی دره قن و نه گه ر بتنی بیسن ده ست ب داله هیا دکهن. نه گه ر هنده ک کهس ب خیالا خوه ژ جقینا بره قن و به ره ق گوند و ده شتا بچن، دیسا دۆست و ناسیارین خوه دگه ل خوه دهن وه ل وی ری ژ ی دخازن ژ نیعه تا ب هه قرا ژیانی به ری وهرگرن، بهس ئەو ژ عیناد و قه هرا دوژمناو ده ست نه خو شیا یین دی دره قن نه ژ جقینی، هه ژ هه می خه لکی قه له بالغ که ر دکهن، ده می دچنه ده شتی، بالندا دره قینن، سه ردوی ئاره لا دینن، گولین جوان دچنن و دئرخنه بن پیی خوه، نانکو چاقین وا ژ دیتنا دیمه نین جوان مینا گول و گولزار و کانیا عاجزن، ژ به ر هندی ل گه رپانا ده شتی نه تامی وهردگرن نه دلای وا ته نا دبیت.

فه یله سو ف و پرانیا خه لکی هه ز دکهن ل په رووکخانا و موزه خانا ده می خو ببه نه سه ر، یان د کو ر و جقینان دا دگه ل هه ق هه قبه یقینی بکه ن، دقیت دانی (اعتراف) ب وی چه ندی دابیینن کو په رتووکخانه و موزه خانه و کو ر و جقین هه ر ئیک ب گه ر خوه دبه بناسا به خته وه ری، چیدبیت زۆر جارا بو ده مه کی دیر ژ هه قالیینیا هنده ک

کەسا بکەین، لێ قەت و قەت زمانی مە تێنەگەهن و نەکارن ب هەستین مە
بەسیین، ژ مە دیانینە و دی بیژی چ دەما دگەل مە نەژیانینە، دخواستی و
نەخۆشیین مە دا پشکداریی ناکەن و قویناغەکا درێژ ژ مە دویرن.

هەندەک جارا چیدبیت ئەم وە هزر بکەین کە مە هەندەک کەس باشین ناسی و
شارەزای نەپەنیین دلی وانین، لێ هەندەک تشتین عنتیکە ژ وانا دبیین، هەروەکی
لورد هۆسن سەبارەت دۆ کەسا دبیت: ((ب سالا دگەل هەق ژین لێ دگەل هەق
بیانی بوون)).

ئەگەر دەمەکی درێژ بقی رەنگی دەرباز ببیت و کەس زمانی مە تێنەگەهیت،
ئاسۆیا ژیانێ دێ تاری بیت و دنیا دێ یا غەمگین بیت، هەروەکی گوتی: ((جانێ
کو بتنی بژیت و ناسیاری دگەل کەلەخێ خوە نەبیت مینا راهەکیبە یێ کو د
کوئجەکی دا روینیتە خاری و دەرگەهی ل سەر خەلکی جیهانی پیئە بەدەت و رەهین
هەقەندیا خوە دگەل وانا بپریت)).

بورلتیون ئەقی بابەتی ب دەربڕینەکا دی بەیان دکەت و دبیت: ((هەری هەو هزر
کریه کو چقاس ئەم ل هەق نێزیک بین ئەم ل هەق دویرین، ئەو هزرین دویر و درێژ
جودایا چیکری، ئەم ل کێلەکا هەق رویتین، لێ دێ بیژی قویناغەکا زێدە یا
دناقبەرا مەدا هەمی. چ دەما لیقین مە ژ هەق نێزیک نابن، ژبەرکو دلین مە پیئە
گرێداری نینە)).

برۆتن د ناخفتنەکا خوەدا ئیمارێ ب چارەنقیسی واکەسان دکەت کو ب سالان دناق
خانیهکی دا پیئە دژین، لێ ژ هەق بیانینە. ئەو دبیت ((بەردەوام دچمە فی ئالی و
وی ئالی، ل ئودا دەیم و دچم، دەمی وی دبیم مینا هۆقی ژ من درەقیت)).

وی دەمی کو ئەم بتنی دژین غەمگین و دلتنەگین، دێ بیژی مە هەندەک ئەندامین
لەشی خوە دگەل دا نینە و مینا وی ماری سەری وی هاتیە پلخانندن ئالۆز و

دلگرانین و لدیف کەلەخێ خویی مایەقە دگەریین و دەمەکی ژ ئارام نابین و
ناتەبتین، لێ دەمی دگەل دۆستین خۆ یین دلسۆز روینشتین ئەم هەست ب رەوشا
ئاسایا خۆ دکەین.

ل جەهەکی ب تنی ژیان چقاس یا ب زەحمەت بیت دیسا بتنییا جانی ب زەحمەتەر و
دژوارترە، ئەگەر جانێ مە دناق تاریاتیا پەر ترس و مەترسیا دونیایی دا بتنی
بمینی و رهین فیان دۆستایەتیا وی دگەل کەس نەهاتنە هەقەندکرن دێ هەست
کەین کو ژیان مە یا ژ قەستایە و دقیت زوی ژ کول خوە قەببین. هەنگی دێ مینا
وی کەسی بین کو دناق دەشتەکا عاسی یا تەژی تیشە بەر دا غار ددەت و کومەکا
دردنا سەردوی وی بینن، نە وی پیین رهقینی قینە و نە دەستین شەری، قاریا
دەتلیت و دکەتە هەوار، لێ ژ بلی بەروفاژی کەنەقا دەنگی خوە گوھل چ دەنگین
دی نابیت.

چیدبیت فیانا سروشتی وە ل مە بکەت کو ژ ترسا بتنی ژیانێ قورتال بین، ئەو
کەسی حەژ سروشتی بکەت و دگەل تشتین وی یین جوان تیئەهل ببیت، چاخێ
بتنی دەمینتەقە هەست ب ترس و بیزاریی ناکەت. ژێدەری ئارامییە دکاریت مینا
وان دایکین دلۆفان، ئەو جانین بیزار و بی هیفی بووی ل هەمیژی بگریت.

بۆچوونا خەلکی سەبارەت بتنی بوونی ژ هەق یا جودایە، چیدبیت بۆ هەندەکا
ژێدەری ئیمناهیی بیت، بۆ هەندەکین دی ژی بناسا عاجزی و دلگرانیی بیت، بۆ
هەندەکا بەهەشت بیت، ژ هەندەکارا دۆزەخ بیت.

مسۆگەر زۆر کەس دگەل فی ناخفتنی کۆک نینە ئەوا دبیت ((خۆزی ئەز ل
چولەکی ژیا مە و ل بن سیبەرا دارەکی روینشتبامە، ئەز ژ تاوان و قەترمین
خەلکی یێ ئاسوودە بامە و من گونەهین وان نەدیتبان)).

ب ریکا سهره ده ریکرنی و هه قالینی دگهل که سین دی ئەم دکارین باش کیماسین خۆ بنیاسین و چاقلیکه ری ل باشین وان بکهین.

ئەف گوتنا شیللەر هند قاس یا نافداره یا بوویه پەند چاخ دیبیت ((دقی جیهانی دا بتنی ئەو کەس دی تیدا بی سەرکەفتی بیت بی کو ب هیقیا بین دی نەروینتە خواری و هەمی تشتا ژ خۆ بخازیت)) ئەف گۆتە یا راستە، لی هندی ناگه هینیت کو ئەم تیکه لیا کەس نەکەین و ه سیم در ل دۆرین خۆ راجنین دا هیچ کەسەک نیژیکی مە نەبیت.

ب باوهر من گوتنا (برناردن دۆسن) کو گۆتە کا نافداره ژ گۆتین دی پتر نیژیکی راستی یه چاخ دیبیت: ((کەسی بتنی دژیت ئەگەر دناف بەهەشتی دا ژ بیست ب خۆشی نابۆرینیت)). بیگومان چ خۆشی ناگه هەنە خۆشیا دیتنا دۆست و هه قالان.

لا یروقیبەر دیبیت: ((ئەگەر ئەز دگهل دۆستین خۆ بژیم من بەسە)).

رەنگه ئەف گوتە یا راست بیت چاخ دیبیت ((زۆر کەس ژ مە دویرن لی جاننی وان ژ مە بی نیژیکی، بەرۆقاری هەندە کین دی دگهل مە دژین لی قویناغان ژ مە دویرن)).

زۆر جارا چیدبیت دناف دیوانه کی دا رۆینشتین، لی مە هەست ب غەریبی و بتنی بوونی کریت و مە هەست ب وی چەندی کریت کو دناقبەرا مە و بەرەهە قبوویان دا چالین هەین کو چ جارا ئەم نکارین ب سەردا باز دەین و دەرباز بین.

مرۆقی تفاق ئەو مرۆقه بی سنووری خۆ نەبە زینیت، وەسا سەرە دەری دگهل خەلکی بکەت، کو وە بزانی بی ب تنییه، هەر وەسا چاخ بتنی دمینتە هە وە بزانی زۆر هەقالین هەقشینی هەین. چاخ ل دیوانی رۆیتینیت، سەری بەنکی

هەرا خۆ ژ دەست نە دەت، هەر وەسا جاننی خۆ دناف داقا رابوارتە کە سین دیدا بەر ئەللا نە کەت. چاخ ب تنی ژ ماقە دقیت بی ب هەدار و بین فرە هە بیت.

زۆر کەس دناف دژوارترین کاودان دا ژیانە کا شاد و ئاسوودە ب سەردەن، لی بەرۆقاری قانە ژ زۆر کەسا دەمیژا خۆشەختی دا ئاھو نالینا وانایە، ئەقین ئیکی خۆشەخت، لی ئەقین دووی بەخت رەشن، هندی کو بین تیکینە ل دیش خۆشەختی نمار ددەن وە زوی یان درەنگ دی هەر گەهە نارمانجا خۆ، لی هندی بین دووی نە دناف ناقدنا خۆشەختی دا دژین وە ژی دویرن، ئاف دناف گۆزی دایە یان ل مال هەیه، لی ئەف نە فامە ب لیقین تیئیفە و ل دۆرا جیهانی ل ئافی دگه پین.

مرۆقی هەژی و شایانی پەسنینی ئەو کەسە بی دسەرکەفتن و دوراندین ژیاننی دا نە هند دلته نگ دبیت کو هەفساری خۆ ژ دەست بەت، نە هند ژی دفن بلند دبیت کو خۆ وندا بکەت د خۆشی و نەخۆشیان دا بی خۆراگر بیت، دناف کۆمی دا و چاخ بتنی دژیت هەر ئەوبیت بی هەمی گافا هە.

دگهل خەلکی رابیت و روینیت، جەیی پویتە پیکرنا خەلکی بیت وە دەهەمان دەمادا ژی جاننی وی دقلاهیی دا بژیت، نەهیلیت کەس سەرەهەبت، دۆ رەوشین ل هەف جودا هەبن، دگهل هەمی بی نیژیک بیت، ل هەمی بی دویر بیت، نە هند تیکه لیا کە سین دی بکەت کو خۆ ژبیر بکەت، ئەژی هند قاس خۆ ب شول بیخیت کو بین دی ب چ حسیب نە کەت.

هەقالینی کرن هۆنەرە کە، ئەم نکارین ل فیگره هە بخوینین، چونکی ئەف چەندە بەس ب سەلیقە کا ساخەم و رەوشت بلندی و نەرم و حەلیمی ب دەستقە دەیت، هیدی هیدی بریکا جەر باندن و ئەزموونین بەرفرەه دی کارین دقی بیافی دا تشتە کی فیربین، دەلیقە ناسی مەرجه کی شەنگستییه بو هۆنەری پەیقینی، وە هەر کەسی ژ

قىچەندى بى زېر بەھرىيەت، ھەرگاف ھەقبەندىيىن ۋى دگەل خەلكى دى نەخۇشەن، ھەرۋەسا چ گافا نكارىت كارتىكرنى ل سەر دل و دەروونىن ھەقالىن خۆ بەھىلىت. ئەگەر ئەم ئۇ قى قويناغى دەرباز بووين، دى قويناغى تەرزى پەيغىنى و شاراندانا ديوانى دەستپىكەت، كو ئەف قويناغى زۇرا گىرنگە. پەيغىنا دەستانە دقپىت يا زەلال و رەوان بىت، نابىت بارگرانى تىدابىت، ھەرۋەسا دقپىت دوورومەتى تىدا نەبىت وە دلسۆزى تىدا رەنگبەتەفە.

دگەل قى چەندى پىدقپىيە شىۋازى پەيغىنا مە بى سادە بىت، ھەرۋەسا دقپىت دەمى كەسىن دى ب ئاخفتنا ئ قەستا و بى ھودە نەكوژىن. ئەگەر مە قىا دناف كۆمەكى دا باخقىن، ۋەسا باشە سەلىقا گوھداران، دگەل بەرفرەھىيا بازانى وان بزانين، داكو پەيغىن ئ سنوورى خۆ دەرنەكەفیت. ئەز زانايەكى مەزن دنياسم يى مەندە ئ زانىباريا، چاخى ل ديوانەكى رويتىنىت نكارىت باخقىت، زۇر جارا ۋەسا بى رويدى ھەر ئ بەراھىكى ھەتا دىماھىكى بى كې و بىدەنگ بوويه و لىقىين ۋى نەبىزفتىنە، لى ئەگەر يەكى سەبارەت زانستەكى گومانەك ھەبووبىت وە پرسىيارا تىشتەكى ئىكرىت، ھنگى پلەوپايا ۋى يا دەركەفتى. چونكى بى بەرھەف و نامادە بوويه. ئەف كەسە ھەتا چ رادەكى بى خودان قەدرە. ئەو تىشتى قى زاناي ھەى ئەو چ گافا نكارىت رىكا پەيغىنى قەكەت، ھەتا تىشتەك ئى نەھىتە پرسىن، كەس ھائىش ئاخفتنا ۋى نابىت.

پەيغىنى و دانوستاندنى، مينا دوژمندارىي و عىنادى دوو ئال دقپىن، چىدبىت دو كەس يان دو دەستەبن، ھەرىەك تاگرى ھزرەكى بىت. چقاس باسى قازانچىن پەيغىنى بکەين ديسان ھەر بى دەنگى باشترە. مەزنا يى گوتى ((ئەگەر ئاخفتن زىف بىت نەئاخفتن زىرە)).

زۇر كەس ب ئەگەر زىدە بىزىي خۆ ل پىش چافىن خەلكى سفك دكەن، لى ئەگەر ئەو كىمتر ئاخفتبەنە يان نەئاخفتبەنە دا قەدرى وان پتر بىت.

ھەتا ئەو كەسىن قەسەخۆش ئى گەرەكە ھندەك جارا خۆ بى دەنگ بکەن، چونكى زۇر جارا بىدەنگى زويتەر مەبەستا مە چارەسەر دكەت. ئ بلى قى چەندى ھەمىي ئاخفتنا درىژ چقاس يا شرىن و خۆش بىت دى ھەر گوھداران بىزاركەتن.

تىشتەكى مسۆگەرە گافا تىشتەك زۇر بوو دى بەھايى ۋى ھىتە خوارى. ئەگەر كىمتر باخقىن و ھندەك جارا خۆ كې بکەين دى ئاخفتنىن مە چىتر چنە دناف دلى گوھداران دا، چونكى ئەگەر ھەز ئاخفتنا مە بکەن دى پتر ل وان بىتە مەرەق، لى ئەگەر زۇر ھەز ئاخفتنا مە نەكەن، چاخى ئەم سەر ئ نوى دئاخقىن، دى گوھدارى ئاخفتنا مەكەن كادى چ بىزىن. دقپىت قى چەندى ئى لىبەرچاڧ بگرىن كو ھندى گوھدارىكرنە مينا پەيغىنى يا گىرنگە، چونكى ئەو كەسى ب ھویری و دەقىقى گوھى خۆ بو ئاخفتنا كەسىن دى شل دكەت، ھەم دى باش لى تىگەھىت، ھەم دى بىتە ئەگەرى ئاسوودە كرنا بىزەرەن ئى.

خەلك ھەمى ھەز دكەن باخقىن، لى نە مەرچە باخقىن، مەرچ ئەو بزانن ب سەرۋەر و تەرزو رىز باخقىن. مەزن دىبىژن ((چىدبىتەفە جەھى خەنچەرا لى چىنابىتەفە جەھى خەبەرا)).

ئەف گوتنە ئ راستىي يا نىزىكە، زۇر جارا ديوانا براىەتى و ھەقالدۆستىي ژبەر ھندەك ئاخفتنىن كرپت و زفر يا ھاتىە ھەلوەشاندن، گەلەك جارا پەيقەكا نەشرىن دلپىن پرى خوين كررىن و كەفۇكا ئاشتىي يا ئ ھىلپىنا ئىانى فراندى و ل جىاتى ۋى نەفرىن و كەرب و عىنادا تىدا ئاكنجى كرى. بەروفاژى قى چەندى ئى زۇر جارا گوتنا باش و نەرم دلپىن غەمگىن بىن شادكررىن و جانپىن ماندى بىن ئاسوودە كررىن.

پرانیا ناریشین جیهانی ژبهر هندئی سهر ههلدهن، چونکی خهلك زانیت چاوا رهفتار و سهردهریی دگهل ههڤ بکهت وه ژ ههستی ههڤدو بی ناگههه.

سهرخوئی و مهستی کویه که ژ مهزترین ژیدهترین گهندهلیی ژ دویره پهریزی و تهنهلیی پهیدا دبیت. ئەوین بتنی دژین وه ژ ئەجمای سستی و تهنهلیی چرایئ ئومیدا وان هاتییه فهمراندن، ههز دکهن ب هاریکاری مههی بزاف و چهلهنگییه کی دڅوذا چیکهن و ژ خهه و کوفانیین ژیانی څو قورتال بکهن.

ئهز نزام دڅی جیهانا تهژی بزاف و چهلهنگیدا کوهه می تشتهک بی دحالی بزافی دا وه روناها ئومیدی ل هه می جها یا دبرسقیه، چوانئ هندهک کهس ژ بی کاری و بی ئومیدی کهقتینه دناڤ گهرداڤا مهه فهخواری و سهرخوئی دا و بهرهڤ لناقچوونی دچن.

زۆر کهس پویتهی ب هه می تشتهکی ددهن بهس دژیانی دا پویتهی ب گرنژینی و بشکورینی نادهن.

رویمهت گهشی و گرنژین ژ پیدقیاتیین ژیانی نه، مرۆڤ دڅیت هه می روژا ب نه ندازه کی کافی پیکه نیت.

ئه گهر مرۆڤ هه رگاڤ ترشی بفرۆشیت وه ناڤ چاڅین مرۆڤی د چرڤه چووی بن، مرۆڤ نکاریت د هونهری سهردهه ریکرنی دا دگهل خه لکی، هونه رمه نده کی سهرکهفتی بیت، چونکی سرورشتی مرۆڤی بی وه سانه، زۆر هه ژ که یف خوئی و بشکورینی و گرنژینی دکهت، هه رگاڤ مرۆڤین رویمهت گهش و ناڤ چاڤه که کری و لیڤ ب گرنژین لدهڤ خه لکی خوشتڤی نه.

هه قالینی زۆر مه رجین ههین، پاراستنا نه په نیین هه قالایه که ژوان مه رجان. پیدقییه مرۆڤی دهست ههلات ب سهر زمانی دا هه بیت، مرۆڤی ئازاده نه گهر

نه په نیین څو بو که سین دی بیژیت، لی ناییت نه په نیین که سین دی بو خه لکی بیژیت، چونکی نهو ب نه مانهت ل دهڤ وی بین هاتییه دانان، ناییت ب بهردانا هه فساری زمانی څو خیانه تی و ناپاکیی دگهل هه قالین څو بکهت.

دڅیت مه باوه ری ب هه قالین څو هه بیت، زۆر که سین ههین تشتیین زۆر کچکه ژ هه قالین څو فه دشیرن، براستی نه فه شاشییه، چونکی چاخئ نه م گۆمانا خراب ب هه قالین څو دبهین وان ژی باوه ری ب مه نامینیت، وه چ گافا دارا دۆستینیا مه و وان رهین څو کویر نابه ته خواری. لی دگهل فی چه ندی ژی هندهک تشت هه نه، گهره که ل دهڤ هه می که سان هه تا دۆستان ژی بهینه نه په ن کرن دا به لاقه نه بن، چونکی چیدبیت هه قالین مه مرۆڤین باش بن وه نیازا وان نهو نه بیت خیانه تی ل مه بکهن، لی راز و نه په نیامه فه گپرن.

پاراستنا نه په نییا کاره کی دژواره، وه هه می کهس ب کیر فی کاری ناهین. په ندهکا فه رهنسی دبیزیت ((هیچ تشتهک مینا وی نه په نییا کو پیدقییه نه هیته گوتن یا گران نییه، خودی هاریکاری وی کهسی بیت بی فی باری گران دبهت)).

ئه گهر نه کارین نه په نیین که سین دی بیاریزین، دی چاوا چاڤه ری بین کو خه لکی دی نه په نیین مه بیاریزن. دبیزن دڅی دونیایی دا ((هیچ گوله کا بی که له م نییه)) نانکو نه گهر تو بوویه که له می گولا ئیکی، ئیک ژی دی بیته که له م بو گولا ته.

پیدقیی به چاخئ نه م سهرهاتییه کی یان گۆتنه کی فه دگپرن بی کیم و زیده فه گپرن، دا ناریشه و ده رده سه ری ژی چینه بن، ژبه رکو زۆر کهس هه نه چاخئ قه ومینه کی فه دگپرن ب مقه سا زمانی دپرن، یان هیشتا ب سهرڤه دئینن، نهڤ چه نده ژی دبیته سه ده می ناریشا، زۆر جارا ژی گۆتنه ک دایه پال که سه کی، کو نهو ب څو ژ فی چه ندی بی دویر بوویه، لی یان ب هه له ل گوتنا وی گه هیشتییه ب نه زانین فه گپرایه، یان ژی ب مه به سته کا خراب نهو گوتن هاتییه به روفازی کرن.

پیدفییبه ئەم دەرحەقی دۆستێن خۆدا زۆر توند و سەخت نەبن، وە ئەگەر بەرامبەری مەستەمەك ژێ ئەنجام دا، یان گوتنەكا نەخۆش گۆتە مە یا فەرە سنگی مە بێ فرە بیت وە لی ببۆرین، دا هێلینا هەقالینیی نەهێتە هەلوەشاندن و هەرفاندن.

زۆر بابەت و پرسگریکیێن هەین ئەم دکارین بریكا هەقالینیی چارەسەر بکەین، لی خۆ پەرستی و دفن بلندی ناهیلیت، لەوێ کین و عیناد جهی سۆز و دلۆقانیی دگرن و تۆقی دلرەشیی دچینن.

دناڤ قی ژيانا چەند روژی دا، پیدفییبه ئەم حەژ کەسێن دی بکەین دا ئەم ژێ نێعمەتا قیانا وان بەهەرەمەند ببین، چونکی ئەگەر ستیرا قیانی ل ئەسمانی ژيانی نەقەگەشییت، دی دویا بیته گۆرەکی رەش و تاری.

زۆر کەس گازندا ژ کەسێن بێ سۆز و پەیمان دکەن و دبێژن مە دۆستێن دروست و ب وەفا نینە، لی ئەگەر خودان وژدان بن دی دانی (اعتراف) ب وی چەندی دانن کو ئەو ژ هەمیا سوچبارترن، ژبەرکو ئەگەر ئەم ژ هەژێ وی چەندی بین دی کارین زۆر دۆستا ژ خۆرا پەیدا بکەین.

ئەفلاتۆن دبێژیت: ((قیان و حەژیکرن چقاس یا مەزنە، دەستەهلاتا وی یا گەهیشتییه هەمی جها، دناڤ ژيانی دا خیر ژێ دباریت، پاشی مرنی دبیتە ئەگەرا بەختەوهری. ئەگەر ئەم قیان و حەژیکرنی ل ژيانی جودا بکەین و هەلگرین چنامینیت!! هۆشا ستەمکار و دژوار هەندەك جارا هەند قاس یا سار و بێ جانە پیدفییبه ژێ برهڤین، هەندەك جارا وەسا یا توخیداره کەس ناناسیت و ب نەدارپەرەری برپاری ددەت و حوکمیێن خۆ پیاده دکەت، جانا گوھی خۆ نادەتە دالەمی و گازندیێن کەس، لی قیان و دلۆقانی میا روژیێنە هەمی جها روئاهی دکەن)).

شکسپیر ژێ سەبارەت هەقبەندیا مە دگەل کەسێن دی دەستورەکی هەژێ دادریژیت چاخێ دبێژیت: ((حەژ هەمیا بکەن، کەس نازار نەدەن، باوەریا خۆ بەس ب هەندەکا بینن، دۆستێن دلسۆز و راست مینا جانی خۆ بیاریژن و چ جارا ژ دەست نەدەن)).

ل جەهەکی دی شکسپیر سەبارەت حەسویدی هۆشتاری ددەتە مە کو خۆ لی بیاریژن. چاخێ دبێژیت: ((حەسویدی وەکی جاندارەکی هۆڤ و درندەیه، ب هزاران کەسێن لناقبری، لەوێ پیدفییبه خۆ ژێ بیاریژن)).

مەزنەك ژێ دبێژیت ((حەسوید تشتیێن بچیک مەزن دکەت وە خیالین خۆ ل جهی راستی دادئینیت، وە هەرگاڤ ژ بۆ بەخت رەشیا خۆ بزاقی دکەت)).

نابیت ئەم دگەل هەقالین خۆ دوو روومەتی بکەین، ئەو کەسی مە باوەری پی نەهیت پیدفییبه خۆ ژێ بیاریژن، ئەو کەسی ژ هەژێ دۆستانی ژ بیت گەرەکە ئەم مافی هەقالینیا وی بیاریژن.

خالەکا گرنگا هەمی نابیت ژبیر بکەین ئەو ژێ ئەو ئەم باشترین دۆستێن خۆ وە مەزنترین دۆزمنین خۆینە، هەر تشتی مە هەمی بەری رەنج و بزاقا مەیه، دەرد ژ مەیه و دەرمان ژێ هەر ژ مەیه. پیدفییبه ئەم ژ هەمیا پتر خۆ بیاریژن.

پشکا دهی

سامان

زەنگین دكارن مينا هه‌ف به‌هری ژ نقستنی وەرگرن، لی چاخێ نقستنی ژێ هه‌زار ژ
 زەنگینا ئاسووده‌تر و ته‌ناترن، چونکی هه‌زار بی غه‌م و خیال دقن، لی زەنگین چاخێ
 نقستنی ژێ هه‌زارا وان هه‌ر مژیلی سامانی به‌.

ئەو پالی شول دکەت خوارنا خۆ یا ساده ب خۆشی و له‌زەت نۆشی جان دکەت، لی زۆر
 کەس هەنە چەندین تەرزین خوارنێن خۆش و بتام ل سەر سفرا وان دەیتە ریزکرن لی
 نکارن تامی ژێ وەرگرن، چونکی دلێ وان ناچیتێ.

راسته سامان کراسه‌کی قەشەنگه‌ بۆ به‌ژنا ژيانێ، لی هەمی تشته‌ک نییه‌، زۆر جارا
 هه‌ندە کەس دینه‌ خودان پاره و سامان، لی ئیمناهی و ته‌ناهی ژێ دەیتە ستاندن،
 چونکی چ گاڤا ژبه‌ر سامانی خۆل هیڤیا ژيانا خۆ نینه‌ ژبه‌ر ریگر و دزو جه‌ردا، لی
 هه‌زار هەمی دەما شای ب سه‌پانی خۆ حساب ناکه‌ت.

ژیان هه‌ر ئەو نییه‌ مروڤ دینار و دەرهمه‌ما تیدا خر قەکه‌ت، زۆر کەسین هەمین وه‌دیاره
 هه‌زار و به‌له‌نگازن، لی دقیت ل ریزا کەسین خودان شیانین مه‌زن به‌ینه‌ هه‌مارتن،
 چونکی مروڤین شه‌ریف و به‌اگران و باوهر ب خۆنه‌. زۆر کەس ژێ ده‌وله‌مه‌ندن، لی
 هه‌زارترین کەسین جیهانی نه‌، چونکی مروڤین بی قه‌ناعه‌ت وه‌ هه‌رگاڤ ده‌ستی وان یی
 مچیايه و دلێ وانێ ته‌نگه‌ و ده‌قی وانێ زوهايه!

حەیف بۆ وان کەسان ئەوین ژ بۆنا ب دەستته‌ ئینانا سامانی جانی خۆ دێخه‌
 مه‌ترسیی. خه‌لك وه‌ هه‌زار دکەت هه‌ر کەسی بۆ خودان زیڕ و پاره دی د ژيانێ دا به‌خته‌وه‌ر
 بیت، نزانن به‌خته‌وه‌ری ب سامانی ناھیتته‌ کرپن، راسته‌ بناسا خۆشبه‌ختیی یه‌، لی
 به‌خته‌وه‌ری ب خۆنییه‌.

بۆ به‌خته‌وه‌ری پاره و سامان پیدقی نییه‌، هه‌ندەك تشت پیدقی نه‌، خه‌لك ژێ غافل و
 مژیلن، ئەگه‌ر ل خازیارین وی بنیڕین نه‌فه‌ره‌کی ژ وان ناڤه‌بینن، ئەوین کول به‌خته‌وه‌ریا
 راستین دگه‌ریین.

سامان و دراڤ ناز و نیعمه‌ته‌کا مه‌زنه‌، لی بۆ مروڤه‌کی کو بزانیته‌ ب مه‌زیخت و
 بکارینیته‌، نه‌ بۆ کەسه‌کی کو ئەو بکه‌فیتته‌ دخمه‌تا سامانی خۆ دا یان به‌هرستیته‌!

زۆر کەس وه‌سا هه‌زار دکەن به‌س بریڤکا سامانی دی کارن خۆشبه‌خت بن! له‌ورا شه‌ف و رۆژ
 ناته‌بسن وه‌ ل دیڤ سامانی دگه‌ریین، لی چاخێ ب مرادا خۆ گه‌هیشته‌ چ مفای ژ
 سامانی خوه‌ وەرناگرن، مینا وی مریشکا ده‌ف رویاره‌کی ژ تیه‌نادا دسوڤیت وه‌ ئاقی
 قه‌ناخۆت نه‌وه‌کو ئاقا رویاری کیم بیت و ئەو بمینیتته‌ قه‌ تیینی.

سامان یان دی بیتته‌ سه‌ده‌می خۆشبه‌ختیی یان دی هند قاس دلێ مه‌ پیتته‌ هیته‌ گریدان
 کو هەمی تشته‌کی قوریانی وی بکه‌ین.

هاریاکون په‌هله‌قانی داستانا مولیبه‌ر بوو، چاخێ پارین وی هاتینه‌ دزین دونیا ل پێش
 چاقین وی په‌ش بوو، له‌ورا ب دلته‌نگی و نیگه‌رانیه‌ خاترا خۆ ژ پارین خوه‌ خاست و
 گۆت: ((پارین خۆشتقی! هووین کیڤه‌ چوون؟ ناخ صندوقا خۆشتقی تو ژمن جودا کری و
 ئەز ژ دیتنا ته‌ هاتمه‌ بی پارکرن. ناخ زیڕین من هووین چوون ئیدی نازقنه‌فه‌! پارین من
 هیژا دل و رۆناهیا چاقین من بوون، ژ من هاتنه‌ ستاندن، پاشی نه‌مانا پارین منین
 خۆشتقی ژیان دقێ دونیایی دا دی ب کیرا چ هیته‌؟! ئەوا دقیا نه‌قه‌ومیبیا قه‌ومی، نه‌ها
 دقیت ئەز ژێ برم)). جه‌ی داخیبه‌ زۆر کەس ژ مه‌ مینا هاریاکون پارا دپه‌رستن، چاخێ
 هه‌ندەک سامانی خۆ ژده‌ست دده‌ن دکەقنه‌ بن باری خه‌م و کۆقانا و ئاره‌زوویا مرنی دکەن.

دیژن دهم زیڕه‌، پراستی دهم ژ زیڕی گرانته‌، جه‌ی خۆشحالییبه‌ هەمی کەس دده‌می دا
 هه‌قیشکن، زەنگین و هه‌زار مینا هه‌ف به‌هری ژ دهمی و شه‌ف و رۆژا وەرگرن، هه‌زار و

ئەو تىشتىن فەر بۆ بەختەۋەرىيى ئەفەنە: باۋەرەكا موكم، ھەۋايەكى پاقۇز، ئافەكا خافىن، خوارنەكا سادە و بتام، لەشەكى ساخلەم، جانەكى ئاسوودە، دلەكى فرە و دلوقان، لى پراپا ئەو كەسىن ژفان تىشتا بەھرەمەند دىن مروقتىن خودان شيان و ھىزن، نە كەسىن زەنگىن و دەۋلەمەند.

ئەو تىشتىن ھىلىقانا بەختەۋەرىيى ھەلدەشىين، ئازار و قەترمەكارى و دلگرانىنە. سامان نكارىت ئازارن نافر دەرۋونى مە كىم بەكت، يان دلتنەنگيا مە سقك بەكت، يان تاوانىن مە ژ نافر بەت، بەروقازى زور جارا سامان ئەقان تىشتا ھەميا ل مە زىدە دكەت.

ئەف تىشتى د دەرھەقى كەسادا ھاتىيە گۆتن، دەرھەقى مللەتان دا ژى راستە، ئانكو شيان و ھىزا ھىچ مللەتەكى نەيا ب زىر و زىقانە، لى مللەتەكى ئەم دكارىن ب خودان شيان و ھىز ل قەلەم بەدىن، كو مروقتىن زانبار و پسپور و بەختەۋەر دناف دا دزور بن، وە خودانىن كەسىن ژىھاتى بن.

مللەت ژى وەكى كەسان ژ داىك دىن و ۋەرارى دكەن و دمرن و ژ نافر دچن، چاۋا مروقى پىدقى ب خۇپاراستنى ھەيە دا كو خۇ ژ رويدان و قەومىنا بيارىزىت، ۋەسا ژى پىدقىيە مىللەت دناف بگرەۋكىشىين دىرۇكا جىھانا مروقايتىي دا ئاگەھدارى خۇ بن. پارىزەقانى و زىرەقانىا ھەر مىللەتەكى ژى ب كەسىن ھۆشەند و ھزرقان و خودان شيان يا ھاتىيە راسپاردن، لەورا چقاس ھۇمارا فان كەسان دناف رىزىن وى مىللەتە دا زىدەتر بىت ئەو مىللەت ب شيان و ھىزترە. لەورا يا فەرە ھەمى ئالەك پويتهى ب سامانى نەتەۋى بەدن، زور كەس ۋەسا ھزر دكەن كو سامانى نەتەۋى كىم و زىدە نايىت، ئەفە چقاس شاشىيەكا مەزە، چ جوداھى دناقبەرا مللەتەكى و كەسەكى دا ھەيە، ھەردوۋ مىنا ھەف ژ سامانەكى سنووردار بەھرەمەندن و خودان مەزاختىن، مادەم ھۆسانە چما سامان كىم و زىدە نايىت؟ جەي داخى يە كەس پويتهى ب قى چەندى ناكەت وە ھەست ب قى راستىي ناكەت

كو تەفايا مىللەتان چاخى قەيران و نارىشە و تەنگدەستىيى گرنكىيى و پويتهى بسامانى خۇ ددەن وە پىكۆلىين رژد درىكا پاراستنا وى دا دمەزىخن، لى مللەتەك يى بەختەۋەرە كو ل چاخىن شكۆدارى و بەختەۋەرىيى دا قەدرى سامانى خۇ بزانيىت و ب پارىزىت.

دانىل دۆفۋو دىيىت: ((سامانى ئەگەر ژىزانىن (حكمت) و دجەي خۇدا مەزاختن نەبىت چ بەھا و قىمەت نىيە، چونكى ناھىتە پاراستن)). مەزەكى دى دقى وارى دا دىيىت: ((سامانى بى زانين چ مفايەك ھەيە، ئەگەر مروقى عەردەكى زور ھەبىت وە ل جىياتى گەنى زىر لى شىن بن، لى نەزانىت چاۋا مەزىخىت و چاۋا پارىزقانىي ژىبەكت ھەر نايىتە مروقتەكى خودان ھىز و شيان، ئەگەر زىر كەفتە دەستى نەزانى ئەو زىر دى بىتە بەر، چونكى نزانىت و نكارىت مفا و بەھرى ژىۋەرگىت)).

پەرتوۋكىن ئەسمانى ئىماژى ب بەنى ئسرائىلىيا دكەن چاخى وان زور رەنگىن بوت و سەنەما چىكرىن وە گولكەك ژ زىرى چىكرى و پەرسى، قىجا يەزدانى مەزن لى كەرب گرتى بوۋى و عەزاب و سزا ژ ئەسمانى بۇ ھنارتى.

سامان تىشتەكى باشە، لى بەس بۇ ھندى ئەم پىدقىياتىن ژيانا خۇ پى بقەتىنبن. پراستى سامان مىنا پىرىسكىيە چاخى مە بقتى د رىكا وىرا ژىھەلبچىن و سەربەكەفن. لى ھەرگافا مە سامان پەرىسى كرە دروشى خۇ ۋە ل دىف سامانى گەپايىن ئو ھەمى تىشتەك ژ پىرامە برەفە دى مىنا وى كەسى تىھنى لىھىن بى كو ئاقا سوپر قەدخۇت، قىجا تىپنىشكا وى نەشكىت و گاف بۇ كافتى تىھناتىا وى زىدەتر لى دەپت.

پەندەكا كەفن دىيىت: ((خوارن بۇ ھندى يە دا بژىن، ئەم ناژىن بۇ ھندى دا بخۆين)). قىجا دقت ئەم سامانى بۇ ژيانى بخوازين، نە ژيانى بخوازين بۇ سامانى. نە دەرھەقى سامانى دا خەمسارىي بەكەن نەژى زىدەكافىي بەكەن (افرات و تفرىت) سامانى خۇ ب قايدە ب مەزىخىن، ژبەركو دىنيابى زور ئەقرازى و نشىقى و ژىھەلى و ژوردابى ھەنە.

فلون دبیژیت: ((تهو کهسی دریکا خرکه کرنا سامانی دا جانی خو دئیخیسته مهترسیی مینا وی کهسیه کو سویاری ههسپه کی شه مپوز بیت و بزانیست ژی دی همر وی ل عهردی دهتن، لی نکاریت وازی ل قی سواربونا خو یا مهترسیدار بهینیت)).

پهنده کا نافدار دبیژیت: ((تهو کهسین ب گهنجانی تشتین نه فهر و پیدقی دکرن، چاخی پیریاتی دقت نهو تشتین پیدقی بفرۆشن)). پیدقییه مرۆف لاونیا خو وهسا دهر باز بکهت کو چاخی پیربونی بهرمنه تی کهسین دی نه بیت.

مرۆفی نهزان نهو بی هه می دهستهاتی (راتب شهری) هه یفانه بی خو خری دمه زخیخت، لی بی ژوی نهزانتر کهسه که کو بهری دهستهاتی خو وهرگرت پاره ی قهر دکهت!!

ته گهر ههوه لهر بیت بازگانیی بکهن، هند خو ته ماع نه کهن کو خو دووچارای مفلس بوونی بکهن، نانکو هند باری خو گران نه کهن کو هووین نه کارن بهن. بو گه هیشتن ب سامانی لهزی نه کهن، چونکی قازانجی کیم وه کی دلۆپین بارانی یه، هیدی هیدی دی ژفان دلۆپا جۆک و رویبار چپن وه ژ جۆک و رویباران ژی دهریا پینک دهین، لی قازانجین مهزن مینا لیهمشتی نه دی ئافاهیا رامالن.

ژیر نه کهن ههوه روژین تهنگافی و پیری بی ل پیش ههین، کهس سبه هی نه دیتییه، دایکا روژا یا ب زک و حمله یه کهس نزانیت دی چ ژی پیدا بیت، لهورا تیرامان و هزر ژیرا کرن، کاری مرۆقین هوشمهنده.

پرانیا ناریشه و ناستهنگین بهرسنگی مرۆفی دگرن ژبه زیده گافی و زیده خازی یه، لهورا دجی خۆدایه ههراگاف بهری خو بدهینه کهسین ژ خو نه قیتر، بهری خو نه دینه کهسین ژ خو پیته لتر، چونکی ژبلی کول و کهسه را چیدی بوومه ب جه ناهیلیت. ههروهسا یا فهره زور هزر ل وان تشتان نه کهینه فه تهوین مه نه ههین، لی دقت ههراگاف دهرزا وی چندی دا بین کا نهو چهندا مه هه ی چاوا پیریزین.

سامان تشته کی باشه، لی نابیت رنج و زمه تا پیدا کرنا وی ژیر بکهین، ههروهسا ههزاری یا خراپه، لی نابیت قازانجین وی لهر چاق نه گرین. پهنده کا فهره نسی دبیژیت: ((سامانه کی کیمتر و نیگهرانییه کا کیمتر)). پهنده کا فارسی ژی قی چندی جوانتر دیار دکهت چاخی دبیژیت: ((ههر کهسی بانی وی پتر بیت به فرا ویژی پتره)).

سامان تشته کی قهغه نه گهر مرۆف بزانیست ب مه زخیخت. سامان بو مرۆفی هوشمهنده مینا خولامه کی گوهداره، ل دیف هزا وی دهیت و دجیت، لی بو کهسین نهزان مینا تبیل چاقه کا رهسه، نهو کهسین خودان سامانه کی زورین و نهزانن بکارینن، دناف زیندانه کی دا دمینن کو ب زنجیرین زیری دهست و پین وان هاتینه گردان.

بایکون دبیژیت: ((ب بوچونا من سامان و جوامیری مینا چه کی و لهشکری نه، پیتشه چونا لهشکری چه ک پیدقی یه، ههروهسا بو پاراستنا جوامیری و قهنجی سامان پیدقییه)).

ل مهزنی پرسین: بابه کی دقت کچا خو بدهته شوی. بدهته کهسه کی کو مرۆفه کی جوامیر و هه ژار بیت، یان مرۆفه کی زهنگین و نه مهرد، کوتی: ((هه ژاری جوامیر هزار جارن ژ زهنگینه کی نه مهرد باشتره)).

سامان پیقه ری زهنگینی و هه ژاری یه، لی پیقه ری جوانی و کریتی و هه ژیاتی و نه هه ژیاتی و سه رکه فتنی و بنکه فتنی نییه، لهورا یا فهره مرۆف خهباتی بکهت خو ب خهسله تین مرۆفایه تی به هره مه ند بکهت، دا کو چاخی زهنگین دبیست، جه وه هر و کاکلکا مرۆفایه تیا خو ژ دهست نه ددهت.

زورن نهو مرۆقین چاخی دکه فنه د گهر دا قا سامانی دا نکارن خو ژی قورتال بکهن، لهورا دناف دا دخه ندقن و جه وه ری هه بوونا خو ددورینن، لی مشه نه نهو کهسین کو سامانی خو دکه نه پییه لانک وه بهره فه نه سمانی بلند هه ری و نه مری و جاویدانیی دفن.

پشکا یازدی

جوانیا سروشتس

چاخى رۆژ ئاڧا دبىت ههيف ديار دكه قىت، ده مى ب دىمى خۆ يى گهش شهوقى
ددهته عهردى، ستىر ژى ل دۆرئىن وى دبرسقىن و كۆم كۆمه دهردكهفن. د شهقه كا
سامال دا نهف ديمه نه چهندى خۆش و دلجه بىنه.

براستى نهف دونيايه تشته كا نهنتىكهيه، زۆر ژ هندنى جوانتره كو ئهم بكارىن
جوانيا وى وه صف بكهين.

ما ئهم هيشتا سه بارهت قى دونيايا نهنتىكه چ دزانين، مه دقى وارى دا چ زانست
و پىزانين هه نه؟ ئهم چقاس پىشكهفتى نه؟ هيشتا ده ركه هى زۆر راز و نه په نىپىن قى
جيهانا نهنتىكه ژ مهرا نه هاتيه شه كرن. كاروانى مه هيشتا يى برىقه، پىدقبييه زۆر
قويناغان بىرين دا ناسيارىيى دگهل سروشتى پيدا بكهين.

سروشت ب جوانى و قشتيا خۆ زۆر جارا بو خهم و كۆفانا ده زمانه، شه وىن دناڧ
چوار ديوارىن زىندانان دا ب سالان نه ده ركهفتى و شه مان نه دىتى و چاقى رۆژى
قىنه كهفتى و ههوايى پاقت و ساخلم هه لنه مژى ژ هه مى كه سان باشتر قى راستى
دزانن.

نابيت مرۆڧ هه مى هه بوونا خۆ بو كارى ته رخان بكهت، پىدقبييه ژ جوانيا سروشتى
به هرى وهرگريت، دا بكارىت د كارى خۆ دا يى چست و دلگه رم بيت.

شه وىن هه ژ گه رپانى و گه شت و گوزارى دكه ن دزانن ديمه نىن جوان و ئاقىن ته زى و
شه قبايى كوستانا و تافگىن ده لال و جهين خۆش چ ب تام و له زه تن.

نهف جيهانا جوان و به رىن خودايى ژورى يا بو مرۆڧان چىكرى دا به هرى و مفاى
ژيوهرگرن، لى محابن شه گه ر ئهم بنىرپينه ديرۆكى دى بينين مرۆڧىن چه رخين بۆرى نه
هه ر نه كارينه ب ئاوايه كى هه ژى و شايسته به هرى و مفاى ژ سروشتى وهرگرن،

دونيا ب خه ملا خۆ زۆرا قه شهنگ و دل به ره، هه مى تشته كى جوانىيه كا هه ي،
جوانيا دونيايى ژى نهف سروشته يه كو يى پىكهاتى ژ وهرزىن سالى و شهف و رۆژ و
دهشت و چيا و گرد و دۆل و گه رميان و زۆزان و ناڧ و ئاخ و به فر و باران و داروبه ر
و نىرگر و... هتد هه ريه كى ژ فانه بها و رىزا خۆ هه يه، لى شه گه ر مرۆڧ بزانيهت و
بكارىت به هرى ژى وهرگريت.

جوانيا سروشتى هند قاس كارتىكرنه كا باش يا ل سه ر هه ست و نه ست و دل و
ده رووئىن مرۆڧان هه ي هه رگاڧ دبىته شه گه ر و سه ده ما ئاسووده يى و شادمانى و
به خته وه رىا وان، لى حه يف و محابن شه و مرۆڧىن به هرى و مفاى ژ جوانى و ده لالىا
سروشتى وهردگرن گه له ك كىمن، ژبه ركو پراىنا مرۆڧان پويته ي ب قى چهندى ناكهن.

چاخى بهار ب ره نكىن گولان ده يته خه ملاندىن و هه مى جها كه سك و سۆر و زه رو
شين دكهت، تافگه ژ چىان ده يته خوار، كانى دپه قن، بايى هوين و فىنك
باوه شىنى ل مه دكهت، چقاس تشته كى خۆش و بتامه.

سه بارهت شه مانى هوين چ دبىزن؟ شه مان يى جوانه وه ستىر جوانترن، لى رۆژ ژ
هه مىا جوانتره، چاخى دگهل نه لندا سپىدى دهه لىت و ب رونا هىا تىرۆژكا خۆ
هه مى كون و قوژبنا ساهى و گهش دكهت.

بهلکی زۆر جارا سروشت ژ وان را یی بوویه خوداوه‌ند و هاتییه په‌رستن، هنده‌ک جارا ژی بوویه سه‌ده‌می ترسی و فه‌تساندن، ل ده‌قه‌هنده‌کا ژی سروشتی چ ری‌ز و بهایه‌ک نه‌بوویه و مینا که‌سین شی‌ت و مرۆفین بی چا‌قه‌دقی دونه‌یی دا ژیا‌ینه.

به‌س گه‌لین درنده (وحشی) بتنی ژ سروشتی نه‌فه‌تسینه. نها ژی پرا‌نیا خه‌لکی قی چه‌رخ‌ی وه‌دزانن هه‌ساره‌و ستیران د‌بویه‌رین ژیا‌نی دا کار‌تی‌ک‌رنا هه‌ی، هی‌شتا رۆ‌نا‌هیا زانی‌نی نه‌کاریه قی ره‌شاتی‌ی ل سه‌ر تی‌گه‌هیش‌تن و هۆ‌شی نه‌هیل‌یت.

دچه‌رخ‌ین نا‌قنجی‌ی دا خه‌لک دوی باوه‌ری دا بوو کو رویدان و قومینین سروشتی دبنه سه‌ده‌می نه‌ساخی و مر‌نی. چیا و دارستان و ده‌ریا ل جه‌ی سی‌ربه‌ند و نه‌هریمه‌ن و پیره‌ویان ده‌اته ل قه‌لم دان، نه‌قه‌ بوونه‌وه‌رین ناشۆ‌یی (خیالی) خه‌لک پتر ژ تش‌تین راستین تازارو عه‌زاب ددا.

یه‌ک ژوان تش‌تین پویچ کو خه‌لکی جارا ئی‌خستبوو مه‌ترسی‌ی نه‌و بوو وه‌سا هاتبوو زانین نه‌گه‌ر نا‌قی که‌سه‌کی ل سه‌ر شه‌مای‌ی هاتبا نفیسین وه هاقیت‌با د ئا‌گریدا خودانی وی نا‌قی دا مریت و ژنا‌قه‌جیت!!

مرۆفین به‌ری مه‌ چ تش‌ته‌ک ل دۆر نه‌و که‌ه‌که‌شانین ل نه‌سمانی هه‌ین، کو هه‌ریه‌ک ژ وان ژ کۆمه‌کا ستیرا پینکاتییه نه‌دزانی، لی‌ی نها ده‌وله‌ت سه‌ری نه‌و ئا‌فراندن و فه‌دیتنین زانستی نه‌م زۆر تش‌تا لی‌ی دزانی، لی‌ی هی‌شتا ژی دقی واری دا کاروانی مه‌ هه‌ری بری‌قه و زۆر تش‌تین هه‌ین نه‌م نه‌کارینه بگه‌هینه همبانا وان.

هه‌ر که‌سی ب چاقی فام و هۆ‌شی بنی‌پرته قی رژی‌ما چست و نه‌نتیکه نه‌وا جیهانا هه‌ستی ری‌ک‌تی‌خستی، دی گه‌هیته وی باوه‌ری‌ی کو ئا‌فرانده‌کی هه‌ی.

دونه‌یا مه‌ دونه‌یا کارو بزاق و تام و دلشادی‌ی یه، له‌ورا پید‌قییه قی دونه‌یا‌ی ب کار و خه‌باتی‌ی ئا‌قه‌دان بکه‌ین، هه‌روه‌سا مافی له‌شی خو‌ژی لبه‌رچا‌قه‌ب‌گرین، دا مینا چی‌چکی‌ی نا‌قه‌فه‌سی مه‌لیل و په‌ریشان نه‌بیت وه ژ دیمه‌نین سروشتی یی به‌هه‌ره‌مه‌ند بیت.

چ جارا مرۆف مینا هنگی هه‌ست ب به‌خته‌وه‌ری‌ی ناکه‌ت چاخ‌ی هزر ل نه‌په‌نیین سروشتی دکه‌ته‌فه. له‌ورا دقیت مرۆف ب هه‌ف‌کاریا هزر و هۆ‌شی راستییه‌کی دنا‌قه‌ تش‌تین فه‌شارتی دا فه‌بیینیت وه بی‌خته سه‌ر خه‌رمانا زانی‌نی.

پشکا دوازدی

دهم (الوقت)

پیدفییە مرۆڤ ناگەهداری ژیی خۆ بیت، چونکی ژیی مه مینا بای و هەلمی یی کورتە، لەوێ چاوا هەژار و بەلەنگاز پارە و سامانی خۆ دپارێزن، وە ب قایدە دەمەزێخن گەرە که ئەم ژێ وەسا دەمی خۆ بپارێزین.

پیدفییە ئەم قەدری ئەقرو بزانی وە کاری ئەقرو نەهیلینە سبەهی، چونکی ئەم بزانی سبەهی کیش گۆر دی جەیی مەبیت. هەزرتی نوح سلاقی خۆدی ل سەر بن چقاس خۆدانی ژییەکی درێژ بوو، لێ مرن ژینەگەرپا و ستیرا وی ل ئەسمانی دونیایی ئاقابوو.

هوراس دبیژیت: ((مانەفا مه مینا مانەفا سبەهی)) ئەم بزانی دی هەتا سبەهی ب ساخی مینین یان نە.

پیتاکس ژێ هەرگاڤ ئەڤ گۆتنە دووبارە دکرەڤە: ((دەرفەتی ب دەلیڤە بزانی)) لەوێ ژێ بو ژێنێن یۆنانی.

شکسپیر دبیژیت: ((ڤەمراندنا ناگری ل دەستپێکی کارەکی ب ساناهییه، لێ چاخێ ناگر زێدە خۆش و بەرفرەه بوو ڤەمراندنا وی ئاریشەیه)).

پرانیا خەلکی دەمەزاختنا سامانی دا دەست مچیانە، لێ چ پویتهی ب دەمی نادەن، دی بیژی سامان ل دەڤ وان ژ دەمی ب قەدر و ریزترە، لێ یا زانیە زێدەگافی نەکرن دەمەزاختنا دەمی دا گەلەگ گرنگترە ژ سامانی، سەبارەت خەمساری کرنی دەمی دا زۆر پەند هاتییه گوتن یەک ژوان دبیژیت: ((هنگی ئاسنی ڤەقوتە هندی بی سۆرکریه، چاخێ سارڤەبوو قوتاناوی یا بی مڤایه)).

هەرگاڤ ل بیرا هەوە بیت کو رۆژا چوو ناهیتەڤە، رۆژ و شەڤ مینا پیلین دەریا ل دیش هەڤ غار دەن و دچنە کەناری نەمانی.

دەم نانکو ژیان، براستی سەیره خەلک بو کوشتنا ژیان خۆ پیلانا دادئینیت!!

شکسپیر دبیژیت: ((رۆژگار دەریایە که پاپۆرا ژیانامە ل سەر وی یا برێڤە دچیت بەرەڤ کەناری مەبەستی، ئەڤ دەریایا مەزن هەرگاڤ یا دەهەلکیشان و داکیشانی دا، ئەگەر ئیرو یا ئارام بیت، سبەهی دی بیتە تۆڤان، لەوێ یا ڤەرە چاخێ ئارامیی ئەم بەهری ژێوەرگرن. زۆر کەسا بەهرە ژ دەلیڤی وەرەگرتییە، لەوێ دناڤ بنی دەریایی دا خەندقینە)).

پەندەکا هەمی دبیژیت: ((دەلیڤە شیرە ئەگەر تۆ نەبەری ئەو دی تە بریت)).

دەمی چووی ڤەنازڤریت، سبەهی ژێ هیشتا نەهاتییه، لەوێ ئەڤرۆ یا ل پیش هەوە هەمی، ڤیجا کاری ئەڤرۆ نەهیلنە سبەهی، چونکی هەر وەکی زانیەک دبیژیت: ((سەرکەفتن ژ مەرا ناهیتە خواری، گەرە که ئەم بو ژێهەل بچین)).

توماس ئەکیناس ژێ دبیژیت: ((بەس ئەڤرۆ یا دڤمەتا هەوەدا، ڤیجا رابن ژ بو کارکرنی خۆ بەرەڤ بکەن، ژ هیچ تشتەکی نەترسن، هەوە بیهن و هەدار هەبیت، بەرەستین پیشڤەچوونی ل بەراهیکا خۆ هەلگرن، چ جارا چاڤەپری سبەهی نەکەن)).

چیدبیت بەلگین مە ژ دارا ژیانێ ڤەبن و نەگەهینە سبەهی، ڤیجا چما ژ قەستنا ل هیڤیا سبەهی راوەستین؟ پیدفییە مرۆڤ وەسا دڤی دونیایی دا کاربکەت کو وە بزانی سبەهی دی مریت، لەوێ مەزن دبیژن: ((کاری ئەڤرۆ نەهیلنە سبەهی)) چونکی هووین بزانی هەتا سبەهی دی مینن یان نە، هەتا ئەگەر مینن ژێ بەرنامی وە بی سبەهی دی کاری ژ هەوێرا دیارکەتن.

نابيت ئەم كارى خۇ بلەزوبەز ئەنجام بەدەين، ئانكو دقېت بى ھزر و پلان دانان و بەرنامەرىيى كارىن خۇ ئەنجام ئەدەين، لى چاخى مە برپار ژى دا گەرەكە ئەم زۆر ب عەزم و ئىرادەقە كارىن خۇ راپەرپىن، دا كارى ئەقرو بۆ سبەھى نەمىنيتەقە، چونكى ھنگى ژىلى پشيمانىي تىتەكى دى ژمەرا نامىنيتەقە.

بارنس دىيىت: ((ئەو گولا دناقە ھەودىدا بىنەرا مەندەھۆش دكەت، چاخى ھاتە چىن دى ھند بىنى چرمىسى و ھەلوھريا، قىجا خولەكە و چركىن دۆستايەتى و ھەقالىنىي مينا وى بەفرىنەيا ل سەر ئاقى دتەيىسىت، ددەمەكى كورت دا دى ھند بىنن دناقە ئاقى دا بھوژى و لىبەرچاقا وندا بوو.

ھۆزانفانەكى ئاقدار ژى سەبارەت دەمى دىيىت: ((ئەو خۆشىيىن بۆرى بۆ مە چ مفايەك ھەيە؟ ھەروھسا پاشەرۆژى ژ مەرا چ تام و خۆشىيەك ھەيە كو مينا كوترىن پەر تىژ و ئاق بۆشايە ئومىدىن مەدا دفرن، نە ئەقە نە يا دى ب كىرا مە ناھىن، بەس ئەقرو يا د ئەختيارا مەدا، ئەگەر ھوين ھۆشمەند بن ژ راستىي غافل نەبن و دەمى ب دەرفەت بزائن. ژورمى تايلىر دىيىت: ((ھەو بەس ئەقرو يا ھەي، ئەگەر ھووین دلشاد بن ژ بەرەكەتا وى بەھرى وەرگىرن وە ئەگەر ھووین غەمگىن بن ب ھەدار و بىن فەھىي بارى غەمىن خۇ ھەلگىرن، چونكى رۆژىن دى بۆ خەلكەكى دىنە، دوھى تو دناقە لاندكى دا بووى، سبەھى ژى دى دناقە گۆرى دا رازىي، ئەو كەسى بكارىت ژ بەھرىن ئەقرو مفاي وەرگىت پىندقىيە وى ل رىزا كەسىن بەختەوەر بۆمىرىن)).

ژىيى مرقى نە ب سالانە، بەلكى ب كارو كىيارانە، ئەو مرقىن نەزانن بەھرى ژ ژىيى خۇ وەرگىن بلا ھەر خودانىن ژىەكى دىيى بن نكارن چ مفاي ژىوەر گىرن، لى ئەو كەسىن ب رۆناھىيا ھۆنەر و زانىنى شەقىن تارى دكەنە رۆژىن ساھى بلا ژىيى وان بى كورت ژى بيت، ستىرا وان دناقە ئەسمانى نەمىرى دا ھەرا گەشە.

يەك ژ مرقىن مەزن دىيىت: ((ئەگەر ھەو ھەو گەھ ھەبن ئەقى راستىا رۆھن گوھدارىكەن، رۆژا ھەلات جارەكا دى ناھىتەقە، ئەقرو رۆژ دى ژ ھەورا ھەلىت، لى چىدبىت سبەھى تىرۆژكا وى ل گۆرى ھەو بەدەت)).

پىدقى يە كارىن خۇ ب پىلان و بەرنامە دارىيىن كو د ھەر دەمەكى دا كارەكى ئەنجام بەدەين، چونكى ئەگەر ژيانا مە مينا يا ((كونستان)) يا بى بەرنامە رىيى بيت دى ھەرگاڧ ژ دەمى خۇ دەق ب گازندە بىن، ھەروھكى كونستان گۆتى: ((ھەي ھۆ ئەز دەمى خۇ چقاس ژ قەستا ژدەست دەم، چما ژيانا من يا نەرىكىخستى و بى بەرنامەيە؟)) زۆرا ئەو گازندە يا ھەي، لى ئەو ب قى كارى خۇ بەرپرسىيار و گونەھكارن.

ئەگەر ژيان ھەمى يا كورت با خەم نەبوو، لى كەسى ژ مە نزانىت دى ژىيى وى يىي كورت بيت يان بىي دىيى، ئايا دى ب سالان ژىت يان دى ئەقە شەقە دەستورىيى ل ژيانى خازىت، كى ھەيە بەرسقا قى پرسىيارى بەدەتەقە؟!

دەمى مە چەند كارەك پىكقە ھەبن ئەم نزانىن كا چ كارەكى بەراھىكى ئەنجام بەدەين، لى ئەگەر مە دەمى فالاتى و بى كارىي ب كارىن خۇ تەژى كىرەنەقە كار ل سەر ئىك خرقەنەدبوون.

دجھى خۇدايە تەرتىقەكا ھەژى بۆ كرنا كاران بەيىتە دانان، ئانكو كارى زۆرى گىرنگ دىقرا بى ئاسايى قويناغ ب قويناغ ئەنجام بەدەين، دا ژ پشيمانىي خەم و كۆقانان نە داعورىين.

دىيىن: ((لاوینی گولەكا جوانە، پىرى كەلەمەكى تىژە)) شكسپىر قى پەندى ھۆسا شروقە دكەت: ((رۆژگار لاوینی بۆ ژىيى مرقى خۇشى و شادىيە، پىرى ژى دەردو كۆقانە)).

چهله‌نگی و غاردان و لغین ژ تایبه‌تمه‌ندیین گه‌نجان، قینجا هیشتا گه‌نجان مینا پی‌دقی ناسیاری دگهل ژیانئ پی‌یدا نه‌کریه، ژ ساری و گهرمیا رۆژگاری بی خه‌به‌رن، نه‌گهر کهس نه‌بیت وانا بو ریکا ژیانئ شاره‌زا بکه‌ت دی قارپین (منحرف) وه دئه‌نجام دا ئه‌و چهله‌نگی و بزاق و که‌لینا وان د ئیک سات دا دی بیته سه‌ده‌می به‌خت ره‌شیا وان بو هه‌تا هه‌تا.

لی به‌رۆقاژئ نه‌گهر هۆش و پایه‌داری بی بکه‌نه دروشمین کارپن خۆ، هه‌روه‌سا پروکالین ناڤه‌سالفه‌چووی ئه‌وین خودانین ژیه‌کی دریزتر و پارزینئ ژيانا وان ته‌ژی ئه‌زمون و جه‌رباندن دقئ ریکا پری ترس و له‌رزادا بکه‌نه پینشه‌نگین خۆ، دی کارن ژيانا خۆب ته‌ناهی و ئیمناهی ده‌ریاز بکه‌ن، وه چیدبیت چاخئ پیری کارپن رندو پر مفا بو که‌سین دی نه‌نجام بدن، ژبه‌رکو وانا ل چاخئ لایینی دا بی کارئ بناسین ئیمناهی و خوشگوزهرانیی ژ خۆرا دابین بکه‌ن، وه ژ فی نالیقه بی خه‌م و خیالن.

هندی چاخه (زمان) دگهل هه‌می که‌سان بی دلۆفانه، نه‌گهر بزنان ب مه‌زیخن. رۆبرت دبیت: ((ده‌م هیدی هیدی دی هه‌می تشتا ل به‌رچاقا هه‌لگرت، ب چونا ده‌می دی که‌فرو به‌ر بنه‌ف ئاخ)).

کارپن مه‌ هه‌ر به‌س به‌قه دگریدای نینه، به‌لکی به‌شه‌ک ژ کارپن مه‌ ب نه‌قیین پاشه‌رۆژئ قه‌دگریدایینه، له‌ورا نه‌گهر خه‌مساریی دکرنا کارپن خۆدا بکه‌ین، دی مافی وان پیشیل که‌ین، ده‌می مه‌ د زنجیرا بوونه‌وه‌رین زیندی دا جه‌ه‌کی نه‌مازه هه‌یه و دقیت دکارپن ب مفادا به‌زیخن، نه‌گهر وه نه‌که‌ین دی رژیما جیهانا هه‌ستی له‌قله‌قینین وه دی ب کرنا قه‌ترمین (جرائم) مه‌زن هیینه تاوانبار کرن.

زۆر جارا به‌ری ده‌رفه‌ت و ده‌لیقه ژ مه‌را هه‌لکه‌فیت ئه‌م بیث کاریشه غار ده‌هین و به‌زویه‌ز نه‌نجام ده‌هین، هه‌روه‌سا گه‌له‌ک جارا ژئ ده‌لیقه و ده‌رفه‌ت ژ مه‌را ده‌یتته پیش، ئه‌م نزانین ژ ده‌می خۆ به‌هری وه‌رگین، دقان هه‌ردوو ره‌وشان دا هه‌ر ئه‌م زیان

مه‌ندین، له‌ورا دقیت ئه‌و کارپن ئه‌م دکه‌ین دگهل ده‌لیفی و ژیانینی ب هه‌قرا بن، دا بکارپن هه‌م رۆله‌کی شه‌نگستی د ژيانا شارستانی دا بگپین، هه‌م شانازیی ب کارپن خۆقه بکه‌ین و دل و ده‌روونین مه‌ ژ کارپن مه‌ د ته‌نا و ئاسوده‌بن.

پرانیا نفیسکاران گازندی ژ ده‌می دکه‌ن و پشیمانین چاخئ بو‌رینه، چونکی دزانن وانا چه‌ند ده‌می خۆ بی هوده بی کوشتی و چه‌ند ده‌لیقه ژ قه‌ستا بین ژ ده‌ست دی.

مرۆقی ژیزان ئه‌و که‌سه بی د ژیانئ دا تبلا پشیمانیی نه‌گه‌زیت وه بی‌ده‌را کارپن وی یا ته‌ژی قه‌رپت بیت.

پشکا سیزدی

((زانین و حیکهت))

كەس ژ مە نىيە كو جارەكى ژ جارەن زىدە ژ پىدقى نەناختىبىت، پاشى لۆمەيا خۆ نەكرىت، لى كىنە ئەو كەسىن ژبەر كىم ناختىنى پىشيمان بووين؟

چقاس دا خۆش بىت كو خەلكى ژ قەستا زمانى خۆ درىژ نەكربا و دەرگەهى دەقى خۆ ب سەر پەيقين كرىت و نەژ هەژىدا قەپات كربا، خوزى وانا ل جەهى قەكرنا دەقى، چاژ و گوھىن خۆ قەكربانا، ل رەخ و چانىن خۆ تىشت دىتباننا و گوهدارى كربانا و پەند ژبەرگرتباننا.

پەندەكا ناقدار دىبىت: ((ھووين ھەرگاڤ ناگەهدارى دەوروبەرىن خۆ بن)).

پەندەكا فەرەنسى ژى دىبىت: ((ئەو كەسى كىم ھىز دكەتەقە زۆر دناختىت)). پەندەكا عەرەبى قى چەندى جوانتر خۆيا دكەت چاخى دىبىت: ((زىدەگۆتن نىشانى ئەھمەقىيە)). لى مە گوھىن گوهدار قى نىنە، لەورا قان پەندىن پر حىكمەت كو باشتىن رى و شوينن بۆ ژيانا مە ئەم ژ بىر دكەين.

راست بى ھاتىيە گۆتن زانا پتر مفاى ژ نەزانى وەردگرىت. نە نەزان ژ زاناي، نانكو زانا دى ژ رەفتار و گوتار و كرىارىن مرۆقى نەزان تىشتى تازە فېرىت، لى نەزان ژبەر شاشى و نەزانىنى بى سەرگەرم و مژىلە و چ تىشتەكى نابىنىت پەندا ژى وەربگرىت.

ھندەك جارا ئەم گازندى ژ پىش نەكەفتنا كارى خۆ دكەين، ئەم نزانىن كو ھەمى كارەكى پىدقى يا ب زەمىنە خۆشكرنى ھەي، ھەروەكى وى جوتكارى كو لبەر بىت تۆقى خۆ پاقىتتە زەقىيەكا بەيار و نەكىلاي، قىجا گازندا ل شىننەبوونا قەرپىژا خۆ بكت.

ھندەك جارا ئەم دزانىن كو پىدقىيە كارەكى بكتەين، لى چاوا؟ وە ب چ رىكەكى بكتەين؟ تاھا قىرە پىدقىيە ئەم دەرفەت نىاس بىن، چونكى ئەگەر ئەم دەرفەت

چىقانۆكىن كەفن دىبىن مرۆقەكى چافەكى خۆ دا ب فرەكا زانىنى. جەھى دلخۆشىيە د رۆژگارى ئەفرۆدا ئەم پىدقى وى چەندى نىنە قان رەنگە قوربانىان بدەين، ئەگەر مە لبەر بىت دى كارىن زۆر ب ساناھى زانىنى ب دەست خۆقە بىنن.

راست بى ھاتىيە گۆتن چ تىشتەك وەكى زانىنى و حىكمەتى بى بەلاش و بى پارە نىيە، قىجا ئەگەر ئەم دەقى بىياقى دى نەبىنە پىشەنگىن دەوروبەرىن خۆ، د ئەنجامى كاركرنى دا دى كارىن د رىكا ژيانى دا شيانا خۆ يا دەروونى پەروەردە بكتەين و چاقى زانىنى قەكەين، گوھى ھۆش و فامى شىلبكتەين، ھەروەسا سەربۆرىن كەسىن دى بكتەين پىپەلانك بۆ بلند ھەرى و ژىپەل چوونا خۆ.

پۆركاس دىبىت: ((تىگەھىشتن و پەيقين مرۆقان ژ ناژەلان جودا دكەن)). براستى مەزنىن باشتىامە ل سەر ناژەلان تىگەھىشتن و ھىزركنەقەيە، ژبەركو مرۆقە برىكا ھىزرى دكارىت بوونەوەرپىن نەديارو بەزر قەبىنىت. لەورا ھەر ئىك ژ مە گەرەكە ھۆش و ھىزرا خۆ بكتە پىقەرى ھەلسەنگاندا كارىن خۆ، ئەو كەسىن خودان ھۆشەكى مرى و ھىزراكا تەزىبن وانا چ جوداھى دگەل ناژەلان ھەيە!.

مرۆقە بۆ ھندى نەھاتىيە ئافراندىن مينا ناژەلان بەس بخۆت و قەخۆت و برازىت، بەلكى ئەو مينا سەركىش و پىشەنگى جانەوەرەن ھەلگى بارەكى گران و بەرىسپارىيەتىيەكا مەزەنە، لەورا دقتى د ناستى قى ئەركى پىرۆزدا بىت ئەوى پى ھاتىيە راسپاردن.

نیاس نه بین ل جهی قازانجی دی زینای کهین. دا چقاس باش بیت ته گهر ههمی خه لکی رۆژانه ل دهستپیکا ته رکین خۆدا ژ خۆ پرسینا نایا دقیا ته ه کاره کرنا یان نه؟ پاشی دلنیا بونئی قیجا قویناغا کار کرنی دهست پی کربا، هنگی ئاه و داخین پی شمانبوننه قی نه رادهیلان.

کیم کارین کو بله زوبه ز هاتینه ته نجام دان ب حیکمهت و زانین بووینه، له ورا له زنه کرن د ته نجامدانا کاران دا نیشان و به ره ژه نگین مرۆقین ژیزان و زانایه. ههر کاره کی مرۆقی بقیت بکته پیدقی ب لیقه کولینی و هه لشکافتنی و هه لسه نگانندی هه یه، دا دارا وی یا به ره هم دار بیت.

مرۆقی ژیزان تهو مرۆقه بی بهری ههر کاره کی بکته ته نجامی وی ب چاقی فام و هۆشی بینیت و ب گوهی زانینی گو هلیبیت.

تشته کی ته نیکه یه د قی چه رخ و سه رده می دا ته قایا خه لکی گازندا ل هیزا بیرینانه فا خۆ دکهن کو تشت ب ساناهی ژ بیرا وان د چن و تشتین فه ر د نا ق ده زگه هی تو مار کرنا مه ژیی وانا دا ناهینه تو مار کرن.

لی مه که سه ک ژ وان نه دیتییه کو گازندی ل هۆشی (عقل) خۆ بکته، و بیژی ت لگۆر فلان بابته یی ان فلان تشتی هۆشی من بی سویچار و کیم ته رخه م بوویه، چونکی یا زانایه هۆش بناغی زانینییه و زانین ژی سه رۆکانیا حکمه تییه، که سی کو ب سه ر سه رۆکانیا زانینی هه لبوو، قهت و قهت تیر نابیت و چقاس ژ جامی زانینی فرکهت، دی ههروه ره تیهنیتر لیتهت.

د نا ق به ره یه رین دیرۆکا که قندا مه بی خاندی کو ئیک ژ مرۆقین مه زن ل بهر بوویه ههمی تشتا بزانیته و گوهداریکته و فیربیت.

مرۆقی زانا چقاس بازنی زانینا وی به رفه ره تر ببیت دی قی جیهانا سه یرو ته نیکه باشتر نیاسیت.

ئیک ژ مرۆقین حه کیم و زانا حیکمهت و زانینی پی کفه هه قبه ند دکته و ب ثقافتکه رین هه ق دزانیته.

خۆش ب حالی که سه کی کو ژ زانین و حیکمه تی بی به ره مه ند بیت.

حیکمهت و زانین ژ زی و زیقا به اکرانتر و خۆشتقیرن، چونکی د قی دونیایی دا چ که وه ره نینه دگه ل وان بهینه هه قبه ر کرن، ژ بهر کو مرۆق ب ریکا فانه قه ههم دی که هیته ساخی و ته ندروستیی، ههم دی د نا ق خه لکی دا پله بلند و شکۆدار بیت. حیکمهت بناسا ساخله مییی، زانین ژی دهستپیکا ناز و خۆشییی. چقاس به خته وه رن تهو که سین حیکمهت و زانینی دکهنه هیقینی کارین خۆ.

مرۆقی هۆشیار و هۆشه ند ته وه بی مفا و به هری ژ ته زمونین که سین دی وه رد گریته، ته زمون خۆیندنگه که مرۆق تیدا فیری ژیانی دبیت، له ورا پیدقییه مرۆق ههم ژ ته زمونین خۆ ههم ژ ته زمونین خه لکی دی باشترین به هری و مفا ی وه رد گریته.

تهو که سین که فتق و ته حسینین خۆ نه که نه سه ده مه ک بو رابوننه قی مرۆقین فام کوره و تینه که هشتینه، ب درژییا ژیانی سه ربوری جهه کی مه زن و به رفه ره ل ژیانا که سین شاره زا و ژیزان دا گیر کرییه.

تهو مرۆقی سه ربورین خۆ و که سین دی نه که ته خه تیر ژ بو نا ساهیکرنا ریکا خۆ یا پر ته م و تاری، نکاریت به ره ق هه میزا به خته وه ری بیجیت.

یا زانایه پارزینی سه ربوری بی مشته ژ په ند و شیره تا، لی دقیت بزانیته، زور که س هه نه هند قاس ب هه ستیاری سه ره ده ری دگه ل ته زمونان دکهن، ل جهی قازانجی زور ده سته که فتان ددۆرینن.

پەندەكا فەرەنسى دېيىت: ((ئەو كتكاب ئاڧا گەرم ھاتىيە شووشتن ژ ئاڧا سارد فەتسىت)). پەندەكا دېيى يا ھەي دېيىت: ((مار گەستى ژ ورىسى دترسىت)). لەورا دقېت مرقى ژانا نە دەدەرھەقى سەربۇرادا خەمسارى بکەت نە ھند زىدەگاقىي بکەت، بەلكى د قى وارى دا قايدەبوونى (اعتدال) لەرچاڧ بگريت.

ھۆش مەزنترين بەھرەيە ب مرقى ھاتىيە بەخشين داکو ب رىکا ھۆشى ڧە مە شيانا ڧاڧىکرنا راستىي ژ خوارىي و ساخىي ژ نەخۆشىي و رۇناھىي ژ تارياتىي و قەنجىي ژ ھەرمياتىي ھەبىت. ھەرگاڧ ئەم شانازىي ب ھەبوونا خۇ دکەين کو ئەم بوونەورين ھۆشمەند و ھزرقانين، لى جھى داخىيە زۆر جارا ھۆشا مە چ کارتېکرن ل سەر ھزر و بېروباورين مە نييە، د ناڧ جېھانا ھزركرنەقى دا مينا بالندەكى بى دەستھەلات دکەقینە داڧا ھەواو ھەوسان، زۆر جارن ژى د ناڧ قەفەسا چاڧلىکەرى و خيالان دا ئەم زىندانينە.

ئەم زۆر تىشتا نزانين و مە شيانا وى چەندى نييە بزائين، مينا وى زارۆكى بچىك ئەوى بۆ تازه ڧېربوونى خويندنا دبستانى دەستېدکەت. پېدقىيە ھىدى ھىدى و پلە ب پلە بەرھەڧ پېش بچىت، مە زۆر قۆيناغىن پرى، لى ھىشتا رىيەکا دريژ يال بەراھىکا مە ماى.

پرانىا خەلكى ژ سەربەستىيا ھزرى دپەڧن، لەورا ھەرگاڧ ھەز دکەن بۆ رىکا تارى و پرمەترسىا ژيانى كەسپن دى بکەنە شارەزاو چاڧ ساغىن خۆ و ھەفسارى ھزرا خۆ بدەنە دەست وان، دا ژ دلتنەنگى و پەريشانىا كو ژ ئەنجامى گومان و دودلىي چىدبىت بەيئە پاراستن، ئەڧ چەندە كارى مرقىن بى ئىرادەيە، مرقىن خودان ھەزو خاست قەدرى سەربەستىيا ھزرى دزانن. كەسى كو بكارىت ب پىيىن خۆ پرىڧە بچىت چ جارا بى بەرھەڧ نييە بۆ كەسپن دى بىيئە بارگرانى و پىشتا خۆ ب وان ب بەستىت. راستە ھزركرنەڧە ل بۆيەر و قەومىنپن رۇژانە ژ بۇنا ژىك ڧاڧىکرنا باشى

و خراپىي دىيئە نەگەرا نەتەنايى، لى نايىت خۆشيا وى ژ بىر بکەين، ئەو كەسى ل رى چوونى بى چاڧ قەكرى بىت و پىشى و پاشى و دەوروبەرين خۆ بىيىنىت، نە مينا وى كەسىيە بى كورە كو ب خەلكى دى پرىڧە دچىت و ژ ھەمى تىشتەكى و ھەمى جھەكى بى بى ئاگەھە، كەسى دووىي بى ئاسوودەيە، لى كەسى ئىكى بى بەختەوەرە.

رىيا ژيانى ھند قاس يا خار و خىچ و ئالۆزە، مرقى نكارىت دەھەمبەر ئەڧرازى و نشىڧى و ژىھەلى و ژوردايىن وىدا بى خەمسار و بى ھەلوپىست بىت، مرقى خودانى ھىزا ھۆش و ھزر و ژدانىيە، ئەگەر قانە ھەرسىكا ب ئاوايەكى ھەژى و شايستە بكارىيىنىت وە نەكەڧىتە داڧا ھەز و ھەواو ھەوسپن سنىلە، دى كارىت پاپورا ژيانا خۆ بەرھەڧ كەنارى تەنايى و ئاسوودەيى و بەختەوەرىي ئاراستە بکەت.

زۆر كەسپن ھەين خودان چاڧن، لى راستىي نايىنن، لەورا ھەرگاڧ ل ھەسپى خارىي سيارن و دڧادا قەترمەكارىي دا غارانى دکەن، زۆر كەس ژى ھەنە كورنە، لى ب چاڧىن ھۆش و زانىنى نەپەنيىن ژيانى دبىنن و دزانن رەشى ژ سپى جودا بکەن.

ئەگەر ھەر ئىك ژ مە سنوورى ئەركى خۆ بئاسىت و چ جارا زىدەگاقىي نەكەت و توخىيا نەبەزىنىت، مسۆگەر ھەم ژ خۆرا، ھەم ژ جفاكى را دى بىئە بئاسا بەختەوەرىي، راستە كەس نكارىت بگەھىتە گوپىتكا كەمالى، لى ئەگەر بزاقى بکەين دى ل قويناغا كەمالى نىزىك بىئەڧە. ئەڧ چەندە كارەكى نارىشەيە، لى مەحال ژى نييە، ب مەرجهكى ئەم ھەزىن خۆ بىيىن زارۆكانە و ھەوسپن خۆ بىيىن خاينۆك بىخىنە دبن پىيىن خۆدا و بکەينە پىپەلانك و بەرھەڧ كەمالى و ثقاڧبوونى ژىھەل بچىن.

ئەگەر ھووين ھەز بکەن بەختەوەرىن، دقېت زۆر تىشتا بکەنە قوربانى، لى ئەگەر ھووين بکەڧنە داڧا خۆپەرسىيى چ جارا ژ ھەوۋە ناھىت بەختەوەرىي ھەمبىز بکەن.

گهلهك تشتيين ههين ل بهراهيكي بناسين ئيش و تازاري نه، لي ل ديمههيكى دنبه سهدهمين بهختهوهريي.

دقيت ئهرك نياس بين و ژ سنووي مام ناهندي تينهپهريين، ئهقه ههردوو سهدهمين بهختهوهريينه، ئهگه ئهه ههردوكان لبهرجاڤ بگريين دي كارين دبن كهپرا بهختهوهريي دا ههناسهكا تهنا ههلكيشين.

ههمي تشتهكي قايدي خويي هه، ههمي تشتيين باش كو ژ سنووي خو دهرابوون دي بنه خراپي. مهزاختنا زيده ژ نهندازه ئيسرافه، ميرخاسيا نه دهجي خوڤا ئهحهقييه، دقيت بزايين كو ههمي كهس دي ئهجمي كارين خو بينن، پهندهكا هه دييژيت: ((چ بچيني دي وي دروي)). ئهوي گهني بچينيت دي گهني درويت، ئهوي جهه بچينيت دي جهه درويت. ئهجمي چاندنا توڤي باشي و خيري، باشي و خيره، ئهجمي چاندنا توڤي شهري و خراپي، خراپي و شهريه. پراستي پاداشت و توله ئهجمين كارين مهنه.

ئهم نابيت بو پاداشتي چاكيي بكهين، بهلكي دقيت باش بين بو باشي و دامان پاك بين بو دامان پاكيي، بهختهوهريا راست و دروست يا گرديايه ب ئاراميا جانيشه، ل ئهجمي كرنا كارين باش دا دي بهختهوهري مه ل همبزيگريت.

ئهو كهسي دناڤ سنووي ئهركي خوڤا چاكيي دگهله كهسين ديدا دكهت هند قاس يي بهختهوهري وهسا هزر دكهت يي دناڤ جيهانهكي دا دژيت ژ قي جيهاني بلندتره.

نزايهكا كهفتنا عهههبا يا هه دييژيت: ((خودايا دلوقانيي ب مروقيين خراپكار بكه، هندی چاكيكارن ب ئهگهرا كارين باش بهختهوهرن)).

تنسون دييژيت: ((حهژ باشيا بكهن وه بيزاريا خو ژ خراپيا بكهن)). خوڤي تولازين مه ئهڤ پهنده كرنا گوهارو ب گوھين خوڤه ههلواسيا و بهارا ژيانا خو دبن سبهرا چاكي و دامانپاكيي دا بوژاندا.

جهي داخييه ريكا چوون بهرهڤ چاكيي يا ئهفرازه و ژيههلييهكي ركه، لي ريكا چوون بهرهڤ خراپي نشيفي و ژورداييه، ئهوي لبهريت بيت بچيته شويا باشي دي هيدي هيدي گاڤا هافيژيت، لي ئهوي لبهريت ريكا خراپي ههلبزيريت بهس ههفساري خو بهردهت دي زوي گرپلبيته دناڤ گهرداڤا پويچ بووني دا و دي ناڤي وي د ناڤهههنگا مروقيهتيي دا وندايت.

ئهو كهسي لبهريت ههلگري خهسلهتتين باشي بيت، گههكه يي ئاگههداري خو بيت و نههيليت خوديكا زهلالا كارين وي ب قانين رهشين رهزيلي و خراپكاريي شوي و ئالوده ببيت، ئهڤ كهسه مينا وي كهسييه يي دگهله دزهكي ههفسوي (جيران) بيت و گاڤهكي ژي غافل نهبيت.

ئهو گهنجين دخوازن دقادا ژيانايي دا كهسين بهختهوهري و سهرفراز بن دقيت ل ديف پويچاتيي و خراپي نهگهريين، دا نهكهفته د ناڤ چال و كهندا واندا. چيديت گاڤهكي خو ژ بير بكهن و پيي وان بتهحسيت و ههفساري هوشا وان بكهفته دهست ههواو ههوسين وان، هنگي دي دووچاري ونداووني بن و ژيي خو ههميي ب ناخ و نالينا دهرابازكهن.

پوپ دييژيت: ((پهستي ئاڤهلهكي هوڤ و درندهيه، د روژين يهكهم دا دي ژ ديتنا وي ترسن، بهلي هيدي هيدي دي ناسياريي دگهله پهيدا كهن، ههتا وهلي دهيت ب روومهتي وي يي كریت و نهشرينغه ماچي بكهن)).

سیسرون دیبژیت: ((چاخۆ من زانی ژ بلی که سین قهنجیکار که سی دی بی به خته وهر نییه و که سین قهنجیکار هه رگاڤ ده مبیژا به خته وهر بی دا دژین، گه هیشتمه وی نهنجامی کو هیچ تشتهک هندی چاکی و باشیی بی بلند و شکۆدار نییه)).

لیئونارد دیبژیت: ((نه گهر ئەم به ژنا خو ب پۆشاکۆ باشیی راپیچین، چ گافا له شکری هه واهه وه سی ب سهر مه دا سه نارکه فیت)).

شکسپیر دیبژیت: ((چ گومان د دادپهروهیا خودی دا نینه، ههر کارۆ بکهین دی نهنجامی وی بینین، ههر کارهکی خراب بکهین دی ب قامچی وی هیینه شهلاق دان)).
تاوان بناسا بهخت رهشییه، مژیل بوون بناسا ئیش و دهردایه.

پرانیا کاره ساتین ب سه ری مه دهین ژ نهنجامی مژیلیا مهیه، به لی ئەم دکارین ب هۆشیاری ل دهستی وان قورتال بین. گومان و هزرا قهنج کارهکی باشه، به لی پیدقییه ئەم باشیی ب کریار بکهینه دروشمی خو. چاخۆ ئەم هزره کا باش دکهین بهس ئەم پی دلخۆش دین، به لی کارین باش مینا ستیرین گهش ئاسوویا جانی که سین دی ساهی دکهن.

ئەم ب ته گهرا کریارین خو دکارین شهنگستی چاکی مومک و تاقهت بکهین، یان شهنگستی وی لهقبکهین و ب هرفینین. به لی ئەم دکارین یهکی ژ شان دوو کارن نهنجام بدین، له ورا ژی بهرپرسیارییه کا مهزن یا دستویی مه دا.

خه لک دوو دهسته نه، گرۆپهک بو تهناکرنا که سین دی تازاری دکیشن، گرۆپهک ژی بو ئاسووده کرنا خو دینه بناسی تازاردا که سین دی. شهوین دینه بناسا بهخت رهشییا که سین دی ئەو ب خو ژی ژ دهستی کارین خو ئاسووده نینه، به لی شهوین چاکی دکهن، به خته وهریا خو د ناڤه خته وهریا که سین دیدا پهیدا دکهن.

قهنجی چقاس یا بچیک بیت، مادهم ب مه بهستا هاریکاری و دهستگرتنی دهیته نهنجام دان، نهنجامی وی بی مهزنه.

شکسپیر دیبژیت: ((بنیپن مومه کا کز د شهقه کا رهش و تبل چاڤ دا چاوا ده وروبه رین خو ساهی و روناھی دکهت؟، ههروهسا کارین باش ژی د ریکا قی جیهانا پری تاوان و دهر دو نه خوشیدا مینا بلوری شهوقی قه ددهن و جان و دهروونان ژ تاریاتییا پهستییا رزگار دکهن)).

دقی دونیایا مشتی پهستی و تاریاتی دا وژدانا مه نه بهس شاره زایه کا باشه، به لکی شاهده کا دادپهروه و ب وهفایه ژی ل سهر کاروکریارین مه، چاوا کارین مه دینیت، وهسا دادوهی دکهت. چیدبیت ئەم بهروفاژی راستیی زمانی خو بکاربینین، وه هندهک تشتا ب درووقه بیژین کو دناڤه دلی مه دا نه بن، لقین و ههلس و کهوتین خو وهسا کونترۆل بکهین کو راز و نه په نیین مه دیار نه کهفن، چیدبیت ئەم بکارین ههفساری ههز و ههوه سین خو بگرین و نه هیلین فاری بن، لی چ جارا ئەم نکارین دهنگی وژدانا خو کر بکهین و نه هیلین لومه یا مه بکهت.

پشکا چواری

نۆل (دین)

چاخى مرۆفا په‌رستنا رۆژ و هه‌يف و دار و به‌را كرى د قويناغين جودا جودايين
ژيانى دا بو گرۆفه‌كا دى ل سهر سه‌لماندا وى چهندي كو مرۆقى بى ژ هه‌ژى لادانى و
سه‌رداچوونى و فاريبوونيه، نه‌گه‌ر به‌س پشتا خو ب عه‌قلى خو به‌ستيت، چونكى
يا زانايه ئه‌فه هه‌مى تشتين بى هۆش و جانن، و مرۆق ژ وان هه‌ميا بلندتر و
شكۆدار تره.

سه‌خه‌راتى وى چهندي كه‌ت و كۆمين جيهانا مرۆفاه‌تیی بكارن ب به‌خته‌وه‌رى
بژين و كارين وان ب ريكوپيكي بريقه بچن وانا پيدقى ب به‌رنامه‌كى گشتگير و
تقاؤ هه‌يه كو ته‌قايا ژيانا خه‌لكى تيدا به‌رجه‌سته بيت و بو هه‌ر ئاريشه‌كى
چاره‌سه‌ره‌ك هه‌بيت.

ناهيتته مانده‌ل كرن ب دريژيا ديروكا مرۆفاه‌تیی ئه‌و به‌رنامين ژ ئالى بيريار و
زانيارين مرۆقان فه ژ بوئا به‌خته‌وه‌ركنا جيهانا مرۆفاه‌تیی هاتينه دانان، هه‌ر
چقاس ژ هنده‌ك ئالانقه خالين باش و هه‌ژى تيدا هاتبنه به‌رجه‌سته‌كرن، لى ژ
هه‌مى ئاله‌كى فه بى كيماسى و لنگه‌رى نه‌بوينه، ئه‌فه ژ ئاله‌كى، ژ ئاله‌كى ديقه
ژى ته‌قايا به‌رنامين ژ ده‌ف مرۆقانقه هاتينه داريتن به‌س پويته و گرنكى ب ژيانا
قى دونيايى دايه وه ژيانا دونيايا ديت هاتيبه ژ بيركرن و پشتگوهانقه هاقين،
ئه‌فه‌ژى مه‌زنترين فالاهى و كيماسييه دناف فان به‌رنامان دا ره‌نگده‌ته‌فه، چونكى
ئو به‌س حسابى بو چهند رۆژين كورتين قى دونيايى دكهن و ئه‌و مرۆقى خودى
شكۆداركرى و ريژداركرى پاشى مرنى حوكمى نه‌مانا هه‌تا هه‌تايى ب سه‌ردا
دسه‌پينن.

له‌ورا دقيرده‌دا ئۆله‌ك كو ژيده‌رى وى خوداي ژۆرى بيت، ئه‌و خودايى كو هه‌مى
كه‌س ژ نه‌بوونى را ئينايه بوونى، ئه‌و خودايى هه‌مى تشتين ديار و نه‌په‌ن دزانيت،
ئو خودايى خودان ده‌سته‌ه‌لانه‌كا ره‌ها، ئه‌و خودايى هه‌مى تشته‌كى دبينيته و

نه‌گه‌ر عه‌قلى مه‌ به‌سه‌لمينيت كو ئافره‌ندى قى جيهانا هه‌ستى خودايه‌كى مه‌زن و
خودان ده‌ست هه‌لانه‌كا ره‌وايه، دى گه‌هينه وى راستيى كو مرۆق ل چاڤ چيكرنا
عه‌ردو عه‌سمانا و چيا و ده‌ريا بوونه‌وه‌ره‌كى زيده لاواز و بى هيزه.

له‌ورا هه‌ر ل به‌راهيكا ئافراندا بابى مه‌ ئاده‌مى و دايكا مه‌ حه‌وايى ئه‌ف راستيه
جوانتر ده‌رده‌كفيت، چاخى نه‌ كارين ب زانينا خو ب تنى خو ژ نه‌يار و دۆژمنى
خو ئه‌هريمه‌نى بپاريژن.

هه‌لبه‌ت كه‌س مينا ئافره‌ندى مرۆقى كو خودايه نزانيت كا بهايى مرۆقى چهنده و
سنورى زانينا وى هه‌تا كيرتبه و شيان و ده‌ست هه‌لاتا عه‌قلى وى چقاسه. له‌ورا
ژى هه‌ر ل ده‌ستپيكي ئه‌ف مرۆقه نه‌ هه‌ر دناق قى دونيايى دا به‌رئه‌للا نه‌كريه
به‌لكى بو ئاقه‌دانكرنه‌قا عه‌ردى و چيكرنا ژيارى و شارستانيه‌تى كريبه جه نشينى
خو ل سهر عه‌ردى و هه‌مى جانه‌وه‌رين دى ژيرا موسه‌خه‌ر كرينه.

به‌لى خودايى ژۆرى نه‌قيايه مرۆق بكه‌فيتها دناف گه‌رداڤا سته‌م و تاوانادا و حه‌ز
نه‌كريه خه‌سه‌له‌تين ئاژه‌له‌كى تيدا به‌رجه‌سته‌بين، له‌ورا هه‌ر ل ده‌ستپيكا ژيانى ل
عه‌ردى، خودى ئيك ل ديف ئيكي پيغه‌مبه‌رين خو ل ده‌مين فه‌ردا بو جيهانا
مرۆفاه‌تیی قريكرينه و به‌رنامين ژيانى ژيرا هنارتينه كو ببنه پيشه‌نگ و
رينيشانده‌ر بو مرۆقا هه‌ميا سه‌خه‌راتى به‌خته‌وه‌ر بوونى ل قى جيهانى و جيهانا
پاشى مرنى.

گوھلیدیبت، بەرنامەکی بۆ مرۆڤان فریدکەت، دا ژيانا قى دۇنيایى ب ژيانا پاشارۆزى قە گریدەت، دا بەرى وانا ژ تارىاتیى وەرگىریت بۆ روناھىی، دا چرایى باورەى دناڤ دلین وان دا ھەلکەت و رەشاتیا کۆمان و دودلیى نەھیلیت، دا کو تۆقى ئومید و بەختەورەى د ناڤ زەڤیا ژيانى دا بچینیت، بەلى ئولەكى کو ھەلگرى قان خەسلەتان ھەمیان بیت نە ھەر ژ ھەژى وى چەندییە کو مرۆڤ بەکتە ریبازا ژيانى، بەلکی زۆرى پیدقى و فەرە مرۆڤ گاڤ ب گاڤ و قویناغ ب قویناغ د ژيانا خویا رۆژانەدا پراکتیزە بەکت.

بەلى ئەو ئۆلى ئەڤ ئومید و مزگینییە بۆ ژيانى قىین بۆشترین ژیدەرى بەختەورەییە.

ژان ئستیوارت دیبژیت: ((ھیشتا ئەم نەکارینە یاسایەكى باشتر ژ یاسایین ئۆلى بۆ چاکی و دامناپاکیى دابریژین)). مرۆڤ دقى جیھانیدا سى کۆمن، ھەر کۆمەكى دیتنەکا نەمازە سەبارەت ژيانى ھەھە.

کۆمەك ژ مرۆڤان دوى باورەى دانە ژيان ھەر ئەڤ دۇنیایە یەو چ دۇنیا و ژیانین دى نینە، لەورا ھەمى پیکول و بزاقین وان بۆ خۆشکرنا ژيانا قى دۇنیایى دەیتە مەزاختن و بەس خازیارین تیرکرنا زكى خۆ و ھەوھسین خۆنە!

کۆمەکا دى ژ مرۆڤان چ ریز و بەھى بۆ قى دۇنیایى نادانن و سەخمەراتى جیھانەکا دى چاڤپۆشىی ل ھەمى خۆشى و لەزەتین دۇنیایى دکەن، ھەلبەت ئەڤ ھەردوو کۆمە یا ئیکى یا خەمسارو بى ھەلویتە، یا دووى زیدەگاڤی دکەت ھەر دووژى دووچارى شاشیى بوونە. لى کۆما سببى ژ مرۆڤان قى دۇنیایى دکەنە زەڤیا پاشەرۆزى و تۆقى خیرى و قەنجی تیدا دچینن و زەڤیا ژيانى ژ درک و کەلەم و داسیین خراپى و تاوانا نادە و بژارە دکەن.

ئۆل نابیژتەمە گرنکی و پویتەى ب قى دۇنیایى نەدەن، بەلکی دیبژتەمە دقى دۇنیاییدا مرۆڤین شەریف و دامان پاکین، ھەڤسارى عەقلى خۆ نەدەنە دەستى ھەواو ھەوھسین خۆ، ل جھى کو مادەى و ھەز و ئارەزوویان ب پەرسەتین، سەرى کپنۆشى بۆ ئافرنەندنى خۆ نەقى بەکەین، مرۆڤین ھەق ناس بین و ستەمى ل کەسى نەکەین، ھەرگاڤ ئەو سنوورین ژ مەرا ھاتینە دانان ب گاڤین قەترما نەبەزینین.

مارکۆس دیبژیت: ((ئەگەر خودایەك ھەبیت مرن چەندا شەینە وە ئەگەر چ خودا نەبن ژیان چەندا تەحە)).

ئۆل مرۆڤى پالددەت دا فیرى زانست ببن، چونکی مرۆڤ بى زانست مینا ریتینگەكى نەشارەزایە، کو دشەڤەکا باکرۆڤەدا بى بى چرا و رۆناھى بیت، فیچا دى چاوا کاریت د راستەریكى را بچیت و وندا نەبیت؟

ئەم ھەمى دزانین ئول ئارامى و ئاسوودەبى ددەتە مە و ل دەمەین تەنگاڤى و پىر مەترسیدا ژ مە د خازیت بى ئومید نەبین و دەرگەھین لیخۆشبوونى و بوورینی بۆ مە قەکرى دەپلێت.

زانایەك دیبژیت: ((ئەگەر ئەم ھەز بەکەین دى کارین ھەمى رۆژەكى چەند دەم ھژمیرەکا ل ئەسمانا بژین)). مەبەستا وى ئەو مرۆڤ ھزر ل ئافراندىن خودایى ژۆرى بەکتەڤە.

فەلون دیبژیت: ((خۆ ل سەر وى ھندى کەھى بەکەن کو د ھەر رۆژ و شەڤەکیدا چارپیکەكى دگەل خۆ گۆشەنشینی (اعطکاف) بەکن)).

پستالۆجى دیبژیت: ((زارۆکین خۆ فیرى زانست بەکن، دا مفای بگەھیننە کەسین دى، ھەزا ئۆلداربى د ناڤ دل و دەروونین وانادا بچینن دا ل دین و دۇنیا بەختەورەبن)).

راستی و دروستی ل هه می جهه کی نیشانی هه ژیاتای و مه زاناییه، لی بۆ ئۆلی دلسۆزی و نیازپاقتی ژ هه می تشته کی گرنگرتن.

رۆژ بۆ رۆژی بازنی ماددهی به رفره هتر لیدهیت، ئه وین دکه فنه دین کارتیکرنا ویدا به ردهوام گازندا ژ ئۆلی دکهن و دبیژن ئۆل بناسا بهخت ره شیبیه. پراستی دقیت بزاین ئۆل مه زترین بناسا بهخته وه ریپیه بۆ مرۆقی، به لی هنده ک ئۆل هه نه هاتینه دهست فه دان و تشتین نه راست و پویج که فتینه تیدا، لی ناییت مرۆق تهر و هشکا پیکفه بسۆزیت.

پیرانیین مه د هه مبه ر ئه و تشتین نه پهن و نه دیار مینا دلۆپه کینه ژ زه ریایه کی، راسته مرۆقی د واری ئافراندن و لیقه کۆلینیدا زۆر قویناغ برینه و گه له ک پینگاڤه هاتیینه، لی هیشتا ئه م زۆر تشتا ل دۆر فی جیهانی و نه په نیین وی نزانین و نایاسین.

پاسکال دبیژیت: ((مرۆقی ژ هه میا زانتر دقیت دانی (اعتراف) ب نه زانینا خو دایینیت، بزانیته کو پیرانیین وی دلۆپه که ژ ده ریایا زانیاریا)).

خودایی ژۆری ب ریکا پیغه مبه رین خو مه ژ بۆنا حه ژیکرنی و خوش رهفتاری پالدهت، هه لبه ستفانی مه زنی ئیرانی سه عدیی شیرازی سه رهاتییه کی ب فی رهنگی دبیژیت: ((ئیراهیم پیغه مبه ر سلاقتین خودی لسه رین کرپۆ نه ریت چ جارا شیف بی میتقان نه دخوار، جاره کی هه یقه ک بۆری چ میتقان ب دهست نه که قتن، شه فه کی ل دیف میتقانه کی دگه ریا، مرۆقه کی پیر دیت بره مالا خو، سفرا خو پانیخست و روینشتن و دهست ب خوارنی کرن، هه میا ناشی خودی ئینا به س ئه و مرۆقی پیر نه بیت، ئیراهیم پیغه مبه ر ژیرا گۆت چما ته ناشی خودی نه ئینا؟، به رسقا وی داڤه، ئه ق نه ریته د ناڤ ئۆلی ئاگرپه رستان دا نییه)). چاخی ئیراهیم پیغه مبه ری زانی ئه و پیر ئاگرپه رسته ژ مالا خو ده رتیخست، هه ر هنگی ژ ئالی خودی فه نیگا (وحی) بۆ هات و گوتی یا ئیراهیم من ژیه کی نان و جان دانه فی مرۆقی، ته دانه کی ل سه ر نان پیدانا وی هه دار نه بو)).

زانایه ک دبیژیت: ((چاوا وه دقیت خه لک رهفتاری دگه ل هه وه بکه ت هوین ژی وه سا رهفتاری دگه ل وان بکه ن)).

راستی و دروستی ل هه می جهه کی نیشانی هه ژیاتای و مه زاناییه، لی بۆ ئۆلی دلسۆزی و نیازپاقتی ژ هه می تشته کی گرنگرتن.

رۆژ بۆ رۆژی بازنی ماددهی به رفره هتر لیدهیت، ئه وین دکه فنه دین کارتیکرنا ویدا به ردهوام گازندا ژ ئۆلی دکهن و دبیژن ئۆل بناسا بهخت ره شیبیه. پراستی دقیت بزاین ئۆل مه زترین بناسا بهخته وه ریپیه بۆ مرۆقی، به لی هنده ک ئۆل هه نه هاتینه دهست فه دان و تشتین نه راست و پویج که فتینه تیدا، لی ناییت مرۆق تهر و هشکا پیکفه بسۆزیت.

سرفالته ر ئسکات دبیژیت: ((خۆزی که سه کی ل سه ر پشتا فی عه ردی هه بوونا خودایی مه زن مانده ل (انکار) نه کربا)).

ئۆل پتر ژ وی چه ندی یا ئه م هزر ژیدکه یین بۆ ناسووده یا دل و ده روونین مه یی بمغایه. ئۆل ب به رنامی خو یی هه ژی و شایسته مه ژ ژیا نا ئاسایی به ره ق ژیا نه کا بلندتر و جاویدان بریدتیخیت. ئۆل ئانکو قیان و حه ژیکرن، ئۆل حه ژیکرنا خودی، که سی کو حه ژ خودی بکه ت، سنووین وی نابه زینیت و ب چاقی که رب و عینادی نانیپیته به نیین وی. که سی کو ب ئاویه کی راست و دروست و هه ژی خودی دپه رستیت، به رنامی وی د ناڤ گوتار و رهفتار و کریارین ویدا په نگدده ته قه و ده نگدده ته قه، هه رگاڤ یی ته ناو ناسووده یه و ژ هه می که سی دی به خسته وه رتره، چونکی دزانیته مرن و ژینا وی، خو شی و نه خو شیبین وی، هه ژاری و ده وله مه ندیا وی، ساخی و نه ساخییا وی، هه بوون و نه بوونا وی هه می یا ب دهستی خودییه و نه گه ر حه زا خودی ل سه ر نه بیت نه که س دکاریته قازانجی بگه هینتی، نه که س دکاریته زیانی بگه هینتی، قیجا چاخی خو شی و سه رکه فتنا سوپاسییا خودی دکه ت، ده می نه خو شی و بنکه فتنا، یی خودان هه داره.

پشکا پازدی

تارامیا جانسی

دکەن، چاوا لەشی مە نەساخ دبیت وەسا جانی مەژی نەساخ دکەقیت، ئەقەرەنگە روویدانین بچیک نیشان ددەن کو جانی مە نەیی ساخلمە، چونکی جانی ساخلم دەمبەر ئاریشاندای خوراگرە، لەورا دقیت ئەم چارەسەری پەیدا کەین. راستە دەرمانی جانی ژ دەرمانی لەشی ب زەحمەت تر پەیدا دبیت، لی ئەگەر مە لەبەر بیت بی هەمی.

ئاستەنگ و ئاریشین مە هەر چقاس زۆر بن، هەر ئیسک ژ وان ب تنی نکاریت بشیتە مە، لی ئەم ب نەزانینا خۆ هەمی پینکفە دژی خۆ هەقسەنگەر دکەین دا ب سەر مەدا سەربکەفن، وەکی کۆمەلەکا مێرییا کو بەربینە لەشی کەسەکی، هەر چەند ئەق مێرییە دکچکەنە، ئەگەر هەر ئیسک ژ وان لەقەکی ل وی کەسی بەدەت، بەسە کو خۆشی و ئارامیا وی ژناقە بێن. قیجا پیندقییە تەقایا ئاریشین خۆ ئیسک ئیکە دەست نیشان بکەین و پیلانی بۆ نەهیلانا ئیککی ل دیف ئیککی دابریژین.

ئاریشین ژیانمی مینا وان دارانە ئەوین پیری کال ل چاخی مرنی پینکفە گریدای و گۆتییه کورین خۆ: ((هەوین چقاس ب هیزبن هەوین نکارن شان دارا پینکفە بشکینن، لی ئەگەر ژیکفە بکەن هەر دارەک ژ وان دی ب ساناهی هیته شکاندن)).

ئەم چقاس لاواز و بی چارە بین دی کارین خۆ بەختەوەر بکەین، بەلی ب مەرجهکی ریکا بەختەویری بزاین و ب بیرو باوەرەکا موکم قە ئەفرازیین وی ریککی بپین.

مخابن هەبوونا هەز و خاستین مەزنتەر ژ شیانا مە هەرگاڤ بەربەست بووینە د ریکا بەختەویری مەدا، پەندەکا هەمی دبیت: ((هەلگرتنا بەری مەزن نیشانی لێنەدانییە)). مرۆقی ژیزان نابیتن بارەکی هەلگریت کو نەکاریت ببەت و دبندا عنتە عنتی بکەت! ئەگەر حەزین مە ل دیف شیانین مە بن ئەم چ جارا دووچارای کەشتنی و شکەستنی نابین، لی پیرانیا سەرنەکەفتین مە بۆ وان خەونا قەدزقن ئەوین ئەم ب شەقە دبیین، ب رۆژی نکارین ب کریار ب سەلمینین.

دبیزن ئارامیا کەتەکی مینا ئارامیا کۆمەکییە، ئەقە هەقەبەرکرنە هەتا رادەکی یا دروستە. هنگی مللەتەک وەکی کەسەکی دی کاریت بی بەختەوەر بیت کو د ناڤ ژینگەهەکا ئارام و بی دەنگ و ئاریشەدا بژیت، بەس ئارامیا یەکی ژ ئارامیا کۆمەکی بساناهیترە. میللەتەک چقاس بی هۆشەند و هەژی و ناشتی خوازییت، چیدییت زیدەگافیا هەقسویان وی مللەتی نەچار بکەن دگەل بجهنگیت، لی کەس نکاریت ئارامیا کەسەکی ژێ وەرگریت، ئەگەر ئەو کەس ژ خۆ وەرنگریت.

حەکیمەک دبیت: ((خوارنا تە د مالهکا ئارام و تەنادا بلا نانی هەشک بیت بتامترە ژ خوارنەکا خۆش دمالهکا ب شەر و جەدا)).

پەندەکا دبیتی دبیت: ((خوارنەکا سادە ب قیان و گرێژین باشترە ژ خوارنەکا گوشتی بەرخان ب عیناد و دوژمنکاری)).

جەمی داخییە مرۆڤ قەدری ئارامیا جانی نزانن، ب ئەگەر روویدان و قەومینین چنەبی و کچکە، ئیمناهی و ئاسایشا خۆ ژ دەست ددەن. هەرگاڤ ئەگەر کارین مە ب دلێ مە برێڤە بچن، ئەم و هەقالین خۆ دلشادین، لی ئەگەر ژ نشکیڤە تشتەک روویدا بۆ نمونە: ئەگەر پیی مە تەحسی و جلکین مە پیس بوون، یان ئیککی ناخفتنەکا نەخۆش گۆتەمە، یان د یارییەکا دۆستانەدا مە دۆراند. قیجا مێزەکە! دی بیزی دونیا ب سەریکدا هاتە خوار و ئاسمان هرفی، بەلی هەندەک روویدانین بچیک بناغی شادیا مە ویران و خاپوور دکەن و دونیایی ل بەر چاقین مە رەش

ئەو كەسى بەختە وەرىي د ناڤ ھناقىن خۇدا قەنەبىنىت، ژ قەستال دونىايى لىدىف دگەپىت. گەلەك ھەژار بى نانن، لى خودانىن ھزرىن زىرىنن و ب بەشى خۇ دقانلىن و دەق ب گازندە نىنە. ھەروەسا مرۆڤىن زەنگىن ل سەر تەختىن زىرى زۆرن، لى ئارامى و تەنايى يا لى ھاتىبە ستاندىن و نكارن گاقەكى ب خۇشى و بەختە وەرى بۆين.

ئارىشىن مە چقاس مەزن بن دى كارىن ژناقىبەين، ئەگەر ئەم بەيلىن ھزرىن ئالۆز و خراب دناڤ مەژى و دل و دەروونىن مەدا وەرارى بگەن، مسۆگەر دى مىنا لەھى و لىسەرى خۇشى و شادىيىن مە رامالن. ھندەك خەلك ل سەر ھندى يىن راھاتى كو ژ بلى خۇ كەسى دى نەبىنن، ھەمى تىشتەكى ھەر بۆ خۇ بجوازن، ھەروەسا ھەمى كەسا د ناڤ گوستىلا ھەوا ھەوسىن خۇدا بزقېرىن، دى بىژى وانى ژبىركى كو بەختە وەرى و خۇپەرستى وەكى ئاقى و ئاگرى نە نكارن پىگفە بۆين، ھتاڤ و سبەر ژى دىف يەكرا دچن سبەر چقاس بجىتە پىش ھتاڤ جھى وى قەدگرىت. بەختە وەرى و خۇپەرستى وەكى وانن.

ھەرچەند ئەم ژ خۇپەرستىي دىركەڤىن، ژ بەختە وەرىي نىزىكىدىنە قە. ھەمى ئەو تىشتىن ئاسۆيا ژيانى ل مە رەش دكەن قەرىژ و بەرھەمىن خۇپەرستىيە.

زانابەك دىبۆت: ((ھەتا مرۆڤ خۇ ژبىر نەكەت ئاسوودە نابىت)). چ پىدقىبە ھناقىن مە ژ بۇنا ھمبىزكرنا تىشتىن خىالى مىنا تەنورى شارىاي بن، دا ھەرگاڤ ژبەر وەرمتنا وان بنالين.

فەرە ھەتا دكارن خۇ ژكارىن پەست و ھەرمى و نەژھەژى بىپارىژن، چونكى ئەڤ كارە دبنە سەدەمى بى تەرزو رىژكرن و سڤكرنا ھەو د ناڤ خەلكىدا.

سروشتى مرۆڤى بى وەسانە ھەز دكەت رىژ لى بەيىتە گرتن و پويتە پى بەيىتە كرن، لى چاخى ب چاقەكى كىم لى دىنېرن زۆر غەمبار و دلگىران دىست، پىڤەرى

سەرەدەرىكرنا خەلكى دگەل مە رەفتار و گوتارو كرىارىن مەنە، ئەگەر ئەو چەندا ئەم ب گوتار دىبۆت بكارىن ب رەفتار و كرىار ب سەلمىنن، مسۆگەر دى كارىن جھەكى ھەژى و شايستە دناڤ دل و ھناقىن خەلكىدا ژ خۇرا تەرخان بگەين، لى ئەگەر بەروفاژى وى چەندى بوو يا مە ئىماژە پىكرى، ھنگى نە ھەر خەلك بەلكى وژدانا مەژى دى لۆمەيا مەكەت و تانا ل مە دەتن، چونكى ئەگەر ئەم بكارىن فند و فىلا ل خەلكى بگەين، لى ئەم نكارىن وژدانا خۇ ب خاپىنن.

پەندەكا رۆژھەلاتى دىبۆت: ((بەرھەمى نەزانىنى شەرمەزارىبە، ئەنجامى تۆرەبونى ژى پشيمانىبە)).

نۆژدار جۆنسۆن دىبۆت: ((ئەگەر كەسەكى سنورى رىژكرتا ھەو بەزاندى، تورە نەبن و چاڤ پۆشىي لىبەكەن، پەردا ژبىركرنى ب سەردا بكىشن، باشترىن تولە قەكرن ژبىركرن و بەخشىنە)). ژبىرا خۇ نەبەنە قە دەمى ھووین دەمبەر نەيار و زمان درىژاندا تۆرە دبن، بىيى كو بزانن ھووین ھارى وان دكەن. بەرۆفاژى ئەگەر خۇراگرتنى بگەنە درویشمى خۇ، ھەروەسا ھىرشىن وان بى بەرسڤ بەيلىن، ئەو دى وەسا ھەست كەن كو د بەرامبەر ھەوودا بى دۆراندى، ھەرگاڤ ھەو ئەڤ خالە ل بىر بىت ھىچ تىشتەك ھندى خۇراگرتنى مرۆڤى مەزن و شكۆدار نىشان نادەت. توماس ئەكىناس دىبۆت: ((ئەگەر ھووین مايى خۇ د شۆلا خەلكى نەكەن، خەلك ژى مايى خۇ د شۆلا ھەو ناكەت)). پرسىارا مەزەكى ھاتە كرن: ((تو چاوا بەختە وەر بووى؟)) گۆت: ((ب ئەگەرا كار و بزاقى)). كەسىن كو كارىن ب مفا دكەن و چ كىم يان زۆر مايى خۇ د ژيانا خەلكىدا ناكەن چاخى كاركرنى خۇشحال و ئاسوودەنە و دەمى بەرھەمىن خۇژى دىبىنن بەختە وەرن.

دىبۆن: ((سەرى مرۆڤى بى كار ھىلىڤانكا ئەھرىمەنىبە)). مرۆڤ ئەگەر د ناڤ بازەنكى بۆشدا زڤرى، ماڤە بى كارو كاسبى، نەزانى دەمى خۇ ب چ پى بگەتە قە،

مسوگەر دى ب پىخاسى كه فئته د ناڤ باغى ژيانا خه لكيدا و دى گولپن مافى وان چنيت و هه و دپن وان شپل و قپل كهت.

براستى مرؤقى بى بهرنامه د ژيانا خوڊا كه سه كى سهرنه كه فئتيه، يا فهره ژيانا مه هه مى يا ب پيلان و بهرنامه بيت، دا نه مافى مه بهيته شيلان، نه مافى كه س بشيلين.

خه لك هه مى لديف به خته وهرى و ئيمناهيى دگه رپين و ژ بونا وان خه باتى دكهن، دياره وانى ژبير كرى كو ته نايى و هه ولدان پينكه د گريدائينه و تيكه هلى هه فن، ئه و كه سى لبه ر بيت د ژيانى دا ب ته نايى و به خته وهرى بژيت، گه ره كه بزاڤ و خه باتى بو بكهت، چونكى چ گولا بى درك نينه و نو شينا هنگفينى ژيانى يا بى ماندى بوون نييه. ژيان دقئى دونيايى دا فيرگه ها جه رپاندايه، خوزيه كه ل وى كه سى يى دقان تاقيرنه فان دا ب سهر فزاي دهر دچيت. سامان بو كه سين مژيل و غافل نه هه ر نايته بناسا به خته وهرى، به لكى دببته نه گه رى به خت ره شى و دلته ننگيا وان، دقئت هه رگاڤ پي كولى بكه ين ئه م خودانپن سامانى بين، نه سامان خودانى مه بيت. ئه و كه سين هه فسارنى خوڊ دده نه ده ست سامانى هه رگاڤ د ناڤ زيندانا ويدا به ندن، چونكى هه رگاڤ هزر و خيالپن وان ب زنجيرپن سامانى پيچه كداينه.

مرؤقى هوشمند پيدفئيه د شوپا پر چه پ و چوپرا ژيانى دا پيششيا پيپن خو ببينيت، پاشى گاقپن خو پافئيت. مرؤقى هوشمند مينا چپايى بلند و موكم قهت و قهت دهه مبه ر باى دا ناله رزيت و ژ له هيى ناترسيت، ل جهى خو هه رده م يى تاقهت و خوڤراگه.

مال جهى به خته وه رپييه، لى ته گه ر ب دا قپن قيان و هه ژيكرن و باوهر ب هه فكرنى ته فنى ژيانا نه ندانمپن وى هاتبيته رچانندن. كارو بزاڤ پيپه لانكپن سهر كه فئتينه، لى دقئت هيدى هيدى ل قى پيپه لانكى ژيهه ل بچين. هووين كار و بزاڤى دگه ل بين فره هى و خوڤراگريى تيكه هه ل بكه ن و هه وه متمانه هه بيت دى گه هنه مه به ست و

مرازا خو. په نده كا چينى دبئيت: ((تيفلى توپى ب هه دار و بين فره هيى دببته مه خه ل (ابريشم))).

مرؤقين بين ته نگ چ جارا ناگه هنه مه به ستا خو، ژ قه ستا شيان و هيى زا خو دمه زرخن و زيانى ل خو دده ن و به رى ره نجا وان يا خرش و بى كاكه.

سى تشتين هه ين ب پاره ناهينه كرپن: ته ندروستى و به خته وهرى و به تالى (فراغ). دگه ل قى چه ندى هه ر كه سه ك ته گه ر بجوازيت دكاريت ب نه ندازى خو به هرى و مفاى ژ فان هه رسيكا وه رگريت.

جهى داخييه به خته وهرى هند قاس يا ب ساناهى نييه كول ده رگه هى هه ر كه سه كى بده ت، ئه و كه سى لبه ر بيت جهى خو د هه ميىزا به خته وهرى دا چي كه ت، پيدفئيه زور زهمه تى بكي شيت، خه لكى ته نبه ل دهه مبه ر زهمه ت و ماندى بوونى دا دره فن، نزانن بى ره نج نابنه خودان گه نج.

ئيك ژ مه رجپن به خته وه رپى ئه وه ئه م ژ به ندا خوڤه رستىيى ده ريكه قپن و به ره ق تالى مرؤق دؤستىيى برپي كه قپن. به س بو خو نه ژين، به لكى بو كه سين دى و ب مه به ستا به خته وه ركرنا وانا پي كولى بكه ين و زهمه تى بكي شين. ئه گه ر هه مى ب هه قرا هه لگرپن قى هزرى بين و پي كفه ژ بونا به خته وه ركرنا هه ق پي كولى بكه ين دى كارين ب سه ر زور به ربه ست و ئاسته نگادا زال بين و ژ گه له ك ده ستكه فئپن مه زن به هه ره مند بين.

ئه و كه سى كو د ژيانى دا خالا ده ستپيكي نه بيت و بو به خته وه رپا كه س تى نه كو شيت، زور زوى هه مبه ر دونيايى دا دى دؤرپنيت، چونكى نكاريت به رامبه ر ئاريشين ژيانى دا خوڤراگريت، ل چاخه كى كورت دا دى بنكه قيت و به ره ق دؤلا ژ ناچوونى برپي كه قيت و سه رنشيف بيت.

نستيفنس ديپټيت: ((ټو كېسې بهس جهڙ نه فېره كې بټنې بكهت ژيانا وي نه يا به لاشه)). مرؤف چاوا دكارټ بيټيت ژيان يا به لاش و ژقه ستايه، د چاخه كې دا زور كه سين ههين پيدفي يا به هاريكاريه مه هه وي و ټم دكارين بو به خته وهركرنا وانا بزاقف بكهين. چيدبيت ټم و هسا هزر بكهين كو ټم مرؤقين بي دهسته هلات و لاوازين وه چ ژ دهستي مه ناهيت. لي هه كه سهك ژ مه چهند بي بسچوويك و بي دهسته هلات بيتن، دكاريت كارين ب مفا بو كه سين دي ته نجام بدهت. مه بي د نفا چيفانو كين روژه هلاتي دا خاندې كا چاوا مشكه كي لاواز كاري شيره كي ژ مه ترسييا مرنې قورتال بكهت.

دنيايا مه كو زورا جوان و دلغه كهره، به هرين وي نه دبه لاشن، ټو كه سي ټيراده نه بيت و نه خوازيت د ريبا سهركه فتنې دا زجه ته كي بكي شيت، نابيت ټو چاقه پري تشته كي ژ دونيايي بكهت.

. خوراگري و بزاف و مژداهينه ريكين چون بهره فسهركه فتنې. بزاف و كار ټه گهر ب قايده (اعتدال) بهينه ټه نجام دان ديبه سه دهه مين به خته وهري و ټاسايشي، چونكي تشته ك مينا بي كاري مرؤفي ماندي ناكه تن.

بهري نها مه گوتي كو ژيان يا قالا نيبه ژ نه خوشييا، لي پرانيا ټيش و نازارين مه ب قهومين و روويدانين دهرقه دگر دايينه، بهلكي سهروكانيا وانا يا د نفا هنافين مه دا زاي. چاخې ليه سهرا ناريشا ب سه مدها دهيت، ټه گهر مه وژدان هه بيت دي گه هينه وي ټه نجامي كو ټم ژ هه ميا پتر تاوانبارين. پشه كا ناريشا كول ديش ياساين دونيايي دقهومن نه ب دهستي مه نه، لي ټه گهر مه هه مبه وان ژي خوراگرتن هه بيت دي هاريكاريه به خته وهريونا خو كهين.

ژ بونا وي چهندي ټم به خته وهري و ټاسايشا خو نه ديهنه دهست قهومينان، دقيت زور تشتا لسهر ملين خو نه كهينه بار، ههروهسا سنووري هه تشته كي بزايين.

سامان بناسه كه ژ بناسين به خته وهري، لي ټه گهر زيده ژ نه ندازه جه ټيبكهين دي بيته بناسا به خت ره شي، كي ژ وي زهنگيني به خيل به دبه خت تره كو فلسه كي بو ټاسايشا خو نه مه زيخت!!

ژبهركو ټو وي ژ هيلامام ناقنجي دهركهفتي و بهره ف زيده كافي پينگافا دهافيت.

مرؤف ژ خوارن خوارني نه مازه پاشي شولكرني خو شي و تامي وهرديت، لي ټو زكهپرستي نه زان ټه وي ټاشوكا (معهه) خو ژ خوارنين جوراوجور دادگريت مرؤفه كي به دبه خته و زور زوي دي ټه نجامي قي زيده كافي خو بينيت.

كار سهروكانيا به خته وهرييه، لي كه سي كو بهردهوام كاردكهت و ژ بونا تازه كرنه فا هيز و شيانا خو چ پينگافا ناهافيت، مرؤفه كي تاوانباره، ژبهركو دي زوي ته ندروستييا خو ژ دهست دهتن و نكاريت تامي ژ خوشي زيان وهرديت.

زور خهسله ټين دي هه نه كو دبه بناسا به دبه ختي و بيزاربي و ټه ختيا را پرانيا وان ددهستي مه دايه. ټو كه سي وهفا و جه ټيكرن نه بيت ژ نيعمه تا دوستايه ټي بي به هره مه ند نابيت و ههركا ف د جيهانا مه دا دي بټني و بيناز ټين. خهلكي خراپكار كو هه فساري خو ددهته دهست ههوا و هه وه سين خو ټاسايش ټيرا ناهيته دهسته بهركن، بهردهوام دي ل كه ندالي پويچاتي ته حسيت و ژوردا چيته خواري، دا ته ندروستي و ژيانا خو ب دزينيت.

ټه گهر ټم ب بزاف و بيكوله كا بهردهوام بكارين خهسله ټين كريت و نه ژهه ژي ژ خو دوير بكهين و درپرهوا ژيان دا قايده بريجه بچين دي مه ټوميد هه بيت دبن سبهرا كه پرا به خته وهري دا قهوه وين.

چاکی و باشی دگهل کهسین دی کرن مینا وی بارانییه ئەوا شوپا ژیانێ ژ تۆز و غەبارێ دشووت و پاقر دکەت، قیجا ب ساناھی ئەم دکارین تیرابەهین و بچین. مە کەسەک نەدیت ژ قەنجی و حەژێکرنی یی پشیمان بیت، لی زۆرن ئەو کەسین ژبەر توندوتیزی و دریی تەبلا پشیمانیا خو گەستی!

پیدقییه ئەم بەردەوام بو بەختەوهریا خو و کەسین دی تسی بکۆشین و چقاس بو پیشقە بچین وانا ژی دگهل خو ببەین.

لەشی مە پیدقی یا ب ئاسایشی هەمی، جانی مەژی پیدقی یا ب ئارامیی هەمی، ئەگەر ئەم قان هەردوکان ژ خۆرا دابین نەکەین ئەم نکارین کوترا بەختەوهریی د ناڤ هیلقانکا ژیاننا خۆدا کەھی و ئاکنجی بکەین.

ئارامیا جانی ب چەند قویناغەکا دەیتە دەستەبەرکرن، کو کەسین هزرمەند و هۆشەند لی ئاگەهدارن، ئەم دکارین بناسین ئارامیا جانی بو دۆ دەستا کورت بکەینەقە: کرنا کارین باش، خۆپاراستن ژ کارین خراب. ئەقەیه پاپۆرا گەهاندا هەوە ب کەناری بەختەوهری و ئیمناھی و ئارامیی.

سۆپاس و پیزانین

ژ دل و جان سۆپاسیا هه می وان که سان دکهم ئەوێن بووینە پالێن زیارا باله ته بوونا بهرێ رهزێ قی پهرتووکی، نه مازه هیژایان (شعبان نعمان — ته حسین تاها — جهمال فقی یزدین — شریف سلیم — بوتین پیندرۆیی — میرخان ئەحمەد).

وه رگیڕ

